

KATALOG REŠITEV ANONIMNEGA ŠTUDENTSKEGA NATEČAJA

‘Estetska in funkcionalna integracija predpisanih označb projektov infrastrukture za pešce in kolesarje na urbano opremo’,

v izvedbi Fakultete za arhitekturo, Univerze v Ljubljani, po naročilu Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, Direktorata za prometno politiko.

Aktivnost sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada.

*Anonimni študentski natečaj je del projekta **Mehki ukrepi trajnostne mobilnosti**, ki ga izvaja Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.*

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD

SLOVENSKA
PLATFORMA
ZA TRAJNOSTNO
MOBILNOST

Univerza v Ljubljani
Fakulteta *za arhitekturo*

Projekti, ki jih občinam sofinancira Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Direktorat za prometno politiko (MOPE DPrP) so večinoma namenjeni izboljšanju pogojev za hojo in kolesarjenje ter za uporabo javnega potniškega prometa v mestih, v bistvu pa pomenijo poseg v javni prostor mesta.

MOPE si ob zavedanju pomena javnega prostora prizadeva za kakovostne rešitve, ki presegajo zgolj doseganje minimalnih tehničnih standardov skladnosti s predpisi za prometne površine. K temu nas zavezuje tudi pobuda Novi Evropski Bauhaus, ki nas zavezuje k spoštovanju treh temeljnih in neločljivih vrednot: trajnostnosti, estetike in vključevanja. Želimo si, da bi bile vse prometne ureditve v mestih kakovostni javni prostori. Ključnega pomena je, da pri snovanju projektov v vseh fazah razvoja sodelujejo strokovnjaki različnih strok, poleg prometnih inženirjev predvsem arhitekti in urbanisti.

Pravila Evropske kohezijske politike določajo obvezno označevanje projektov, z namenom ozaveščanja prebivalstva o vlogi evropskih in nacionalnih sredstev za kvalitetnejše življenje ljudi. Občine so zato pri izvedbi projektov zavezane k uporabi emblema EU z izjavo o sofinanciranju in logotip »I feel Slovenia«, s posebnim poudarkom na postavitvi tabel ali panojev na mestu izvajanja projekta, kjer naj bi se lokalni prebivalci, obiskovalci in uporabniki seznanili z osnovnimi informacijami o projektu.

Pri sofinanciranju projektov v preteklem obdobju smo na MOPE DPrP zaznali razkorak med kakovostnim, prostorsko specifičnim oblikovanjem javnega prostora in pogosto neposrečenim tipskim označevanjem projektov s tablami. Tipske table po Navodilih organa upravljanja so prilagojene postavitvi na stavbe, v javnem prostoru pa lahko delujejo moteče, saj vizualno bremenijo že tako obremenjen prostor, ovirajo preglednost, kar lahko vpliva celo na prometno varnost in so lahko tudi po nepotrebnem predmet vandalizma. Ugotavljamo tudi, da je označevanje projekta, kjer je določeno in oblikovano že v fazi načrtovanja, bolj ustrezno, kot pri projektih, ki označevanje rešujejo šele po izvedbi.

Zato smo želeli občinam ponuditi premislek o tem, kje in kako se da obvezno označevanje sofinanciranih projektov izvesti na drugačen, bolj prostoru prilagojen način. Natečajne rešitve študentskega natečaja so primeri kakovostnih rešitev, ki naročnikom in oblikovalcem javnega prostora lahko služijo kot inspiracija in spodbuda k rešitvam, ki bodo skladno z načeli Novega Evropskega Bauhauusa bolj estetske, pa tudi bolj trajnostne in vključujoče, v primerjavi s postavitvijo tipske table na neprimerno lokacijo.

Spodbuditi želimo tudi dobro prakso, da se pri oblikovanju javnega prostora v mestu vključuje interdisciplinarne skupine projektantov, ki poleg prometne ureditve oblikujejo tudi celoten javni prostor, vključno z elementi, kot je označevanje kohezijskih projektov.

Tadej Žaucer

vodja sektorja

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Direktorat za prometno politiko

Sektor za prometno politiko

nagrade

RS911 – Gaja Rejc, Erika Sirotič; *1. nagrada*

SR547 – Ema Agnič, Anamarija Gole, Lea Bizjak, *2. nagrada*

LV732 – Žana Križanič, Urša Irman, Pia Winkler, *3. nagrada*

priznanja

CXX20 – Nina Povše

PO333 – Klara Gorenak, Manja Kavčič, Lucija Kokol

R64Z1 – Rok Dobrilovič, Žan Majetič

UP451 – David Dobovšek, Val Brudar

VV400 – Veronika Tržan, Denis Krhlikar, Natan Pertot, Vladimir Tripković

nenagrajeni

bb459

CM710

G13H2

JD285

LP888

M3T34

NE111

NM023

PB256

PS188

TM900

1. nagrada

poli-L

poli

sufiks kemijskih spojev, splošno znanih kot plastika/polimeri (polestri, poliamidi, polisiloksani)

lat. polymerés iz več delov, mnogovrsten

L

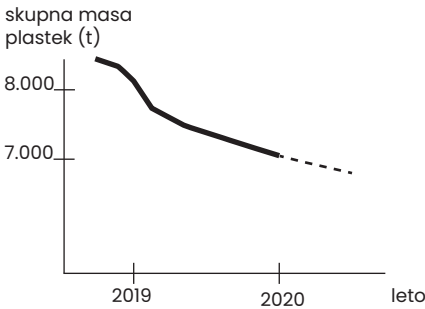
zaobljena oblika črke L - osnovni modul (enostavnost, elegantnost)

SESTAVINE
plastenke uporabne za reciklažo in ponovno uporabo

povprečna masa
plastenke
= 30,9 g

	2019	2020
število plastenk (mio):	257	236
skupna masa plastenk (t)	8.018	7.292

RECYCLE & REDUCE & REUSE
V arhitekturi se v današnjem času, tako kot na drugih področjih, spodbuja razmislek o trajnostnem razvoju pri katerem bi se izognili nevarnosti, ki jih povzroča osredotočenje na količinski materialni razvoj z izčrpavanjem naravnih virov in onesnaževanjem okolja.

Na arhitekturni, oblikovalski ravni to lahko razumemo kot spodbudo pri uporabi in recikliranju odpadkov ali drugih materialov, ki bi posledično zmanjšali vpliv na okolje.

TRAJNOSTEN I prid I ki z namenom dolgoročnega ohranjanja čim manj obremenjuje okolje, razpoložljive naravne vire

Plastika je trenutno eden največjih izzivov na ekološki in družbeni ravni ker predstavlja velik delež vseh odpadkov. Po zadnjih študijah Gospodarske zbornice Slovenija v letnem poročilu: “Analiza ravnanja z embalažo pijač”, 2022, lahko vidimo količino odpadkov, ki so nastali v Sloveiji leta 2019 in 2020 samo z plastično embalažo (plastenkame za pijačo). Kljub temu, da se skupna masa plastenk z leti zmanjšuje, je 7.292. t še vedno velika številka.

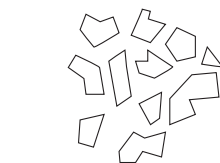
Zavedati se je potrebno, da je plastika zelo slabo razgradljiva zaradi česar ima velik okoljski vpliv. Hkrati zmanjšuje biološko raznovrstnost in posledično vpliva na vse nas. Statistika govori o tem, da je kar 91% odpadne plastike ne reciklirane. Evropa je na svetu po procentu reciklirane plastike 30 % trenutno vodilna. Ravno recikliranje odpadkov lahko pripomore k zaščiti in varovanju okolja in vseh živih bitij.

MATERIALNOST
Pri elementih označevanja kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti uporabljamo reciklirano plastiko kot osnovni material za izdelavo, z idejo, da se količina odpadka plastike (na splošno) zmanjša.

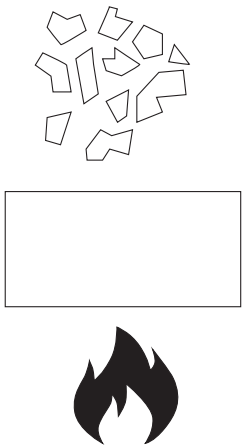
Plastika kot material je sicer po svoji teži zelo lahka, po svojih sposobnostih oblikovanja pa zelo fleksibilna in trdna.

Proces reciklaže poteka tako, da se najprej odpadno plastiko zmelje na majhne koščke, od katerih se večji del stopi v tekoče stanje. Pripravljen je kalup za obliko elementa, v katerega se vlije mešanica plastike v tekočem stanju in koščki plastike. Ko dosežemo trdno stanje element lahko vzamemo iz kalupa in dobimo željeni odlitek.

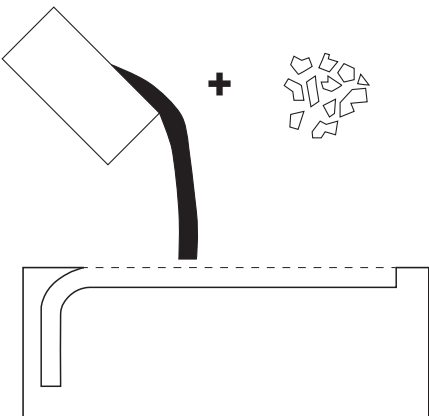
POSTOPEK RECIKLIRANJA

01
plastenke se zmelje na manjše koščke

02
en delež plastike stopimo v tekoče stanje

03
v kalup vlijem utekočinjeno plastiko ter dodamo koščke plastike. Vse skupaj premešamo in pustimo, da se ohladi in strdi

04
končni element

Kiosk K67
1 | referenca

projekt "Pečeno pohištvo"
2 | referenca

podjetje Skaza
3 | referenca

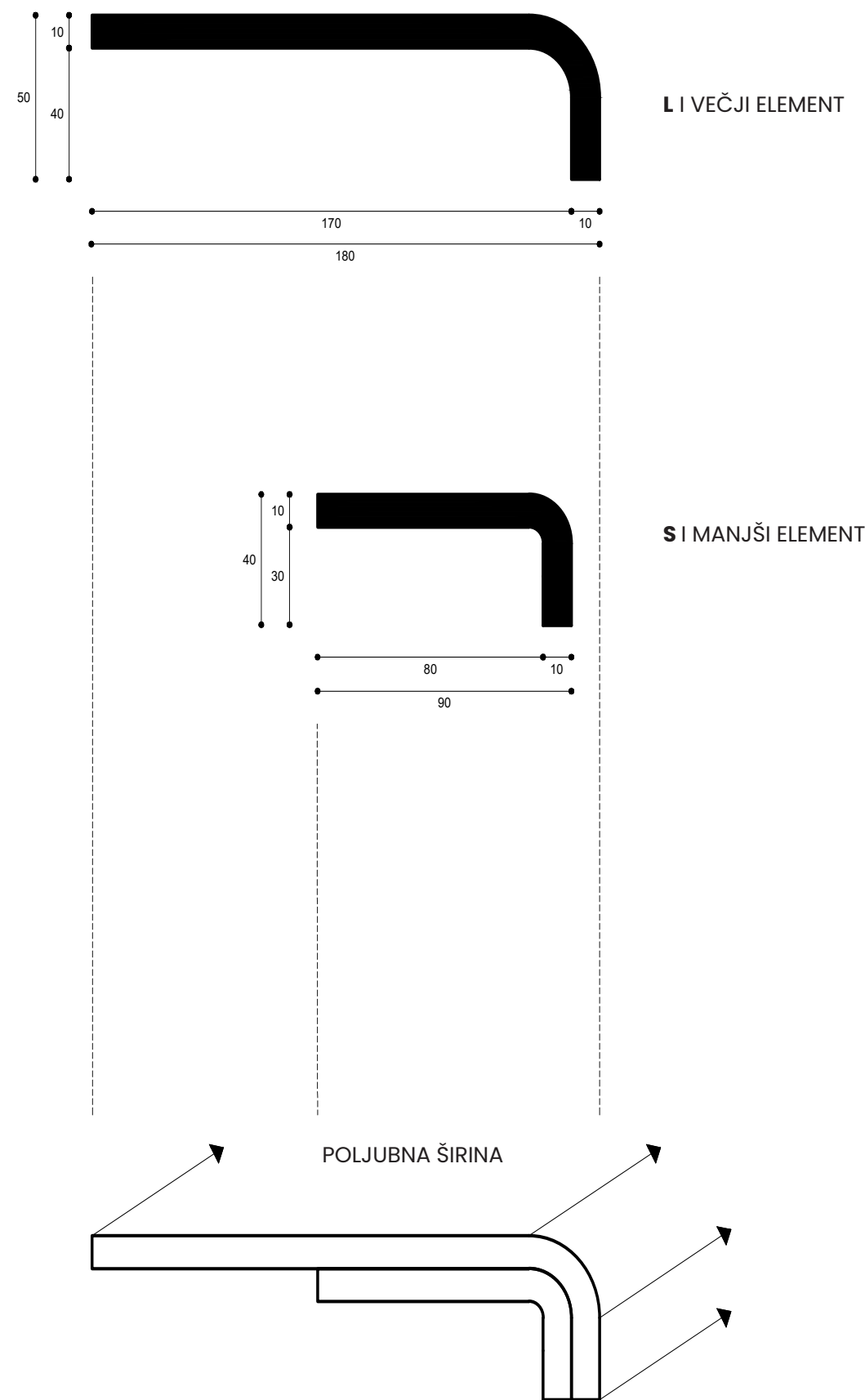
1 | REFERENCA
Kiosk K67 je zasnova slovenskega arhitekta in industrijskega oblikovalca Saša Jaznez Mächtig (1966). Sistem temelji na modularni zasnovi, sestavljeni iz modulov ojačanega poliestra, ki se povezani lahko uporabljajo kot posamezne enote ali pa se med seboj enote povezujejo in s tem povečujejo po potrebi.

Omogoča različne funkcije (od informacijske točke do majhne bivalne enote) in tako obogati urbani prostor v katerega je postavljen.

Kiosk postane prepoznavni element in zelo dobro izraža svojo identiteto v prostoru. Bodisi s svojo obliko, bodisi z barvo.

2 | REFERENCA
Projekt "Pečeno pohištvo" avtoric Nuše Jelenc in Nine Mršnik se na višji ravni sprašuje o družbenih odnosih ravnanja z odpadkih in njihovem vplivu na svet. Gre za slovenski poskus recikliranja in pretapljanja odpadne plastike v reciklirano obliko. Nastali pol izdelki so plastične plošče, ki se nato predelajo v končni izdelek - pohištvo.

3 | REFERENCA
Podjetje Skaza se ukvarja z razvojem plastičnih izdelkov na lokalni ravni v Sloveniji in širše. Z večletnimi izkušnjami na področju recikliranja, uporabe in prodaje plastičnih izdelkov so eden zanimivih, potencialnih podjetij za sodelovanje pri izdelavi predlaganih elementov natečajne rešitve.

KONCEPT

Koncept označevanja kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti temelji na načelih:

- prilagodljivosti
- prepoznavnosti
- enostavnosti
- trajnosti
- ponovni uporabi
- delovanju na lokalni ravni

Cilj je omogočiti raznolike variacije elementov, njihove uporabe in možnosti umeščanja v javne prostore mesta. Hkrati pa elementi ohranijo vizualno identiteto in prepoznavnost zaradi uporabe tipološko istega elementa z spremembo dimenzije ali barve.

OBLIKA

Oblika zaobljene črke L omogoča zelo enostavno in prilagodljivo uporabo elementov ter njegovo izdelavo z pomočjo ulivanja plastike v kalupe. V prostoru deluje elegantno in suptilno. Povdarjeni robovi z kovinskimi ploščicami omogočijo prostor za oznako kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti z katero elementi dobijo dodatno prepoznavnost.

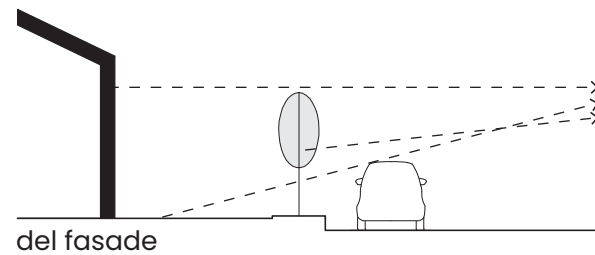
VELIKOST

Tipičen element je zamišljen v dveh velikostih:

- manjši (S element) - manjša klop, pitnik, svetilka, smetnjak, stojala za kolesa, postajališča za električno polnjenje koles, ...
- večji (L element) - stojalo za popravilo koles, števci kolesarjev, večje klopi, telovadna orodja, ...

Poljubna širina, omogoča prilagajanje različnim namenom v javnem prostoru. Debelina elementa, ki je večja kot pričakovano za plastiko omogoči dodatni povdarek elementa in možnost umestitve oznak za kohezijske projekte trajnostne mobilnosti.

BARVNOST

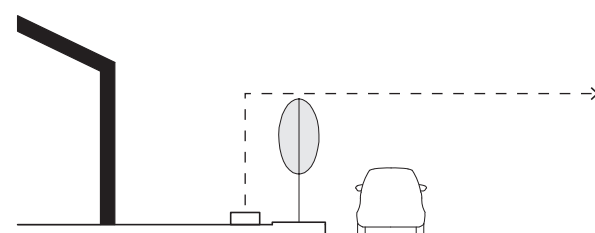

del fasade

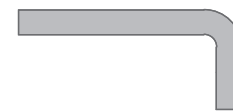

element se prilagodi
barvnosti okolice

TRANSPARENCA

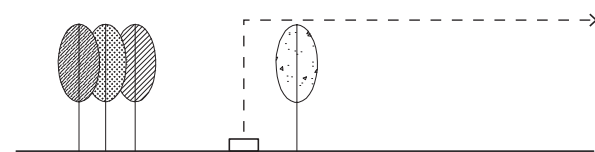

dominanta v
prostoru/lep
pogled

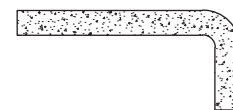

element s svojo
transparencjo ne
zmoti lepega pogleda

TEKSTURA

pisana
okolica

element se s tekturo
prilagodi okolici

MATERIALNOST

Plastika poleg trdnosti in odpornosti ima možnost prilagajanja okolju zaradi lastnosti barvitosti, transparence in teksture oz. granulacije. Vse tri kategorije omogočajo spremembo in prilagajanje tipičnega elementa glede na okolico oz. kontekst prostora v katerem je postavljen. Pravtako element ne deluje moteče ampak spoštuje do obstoječega z tendenco integriranja v prostor.

BARVNOST

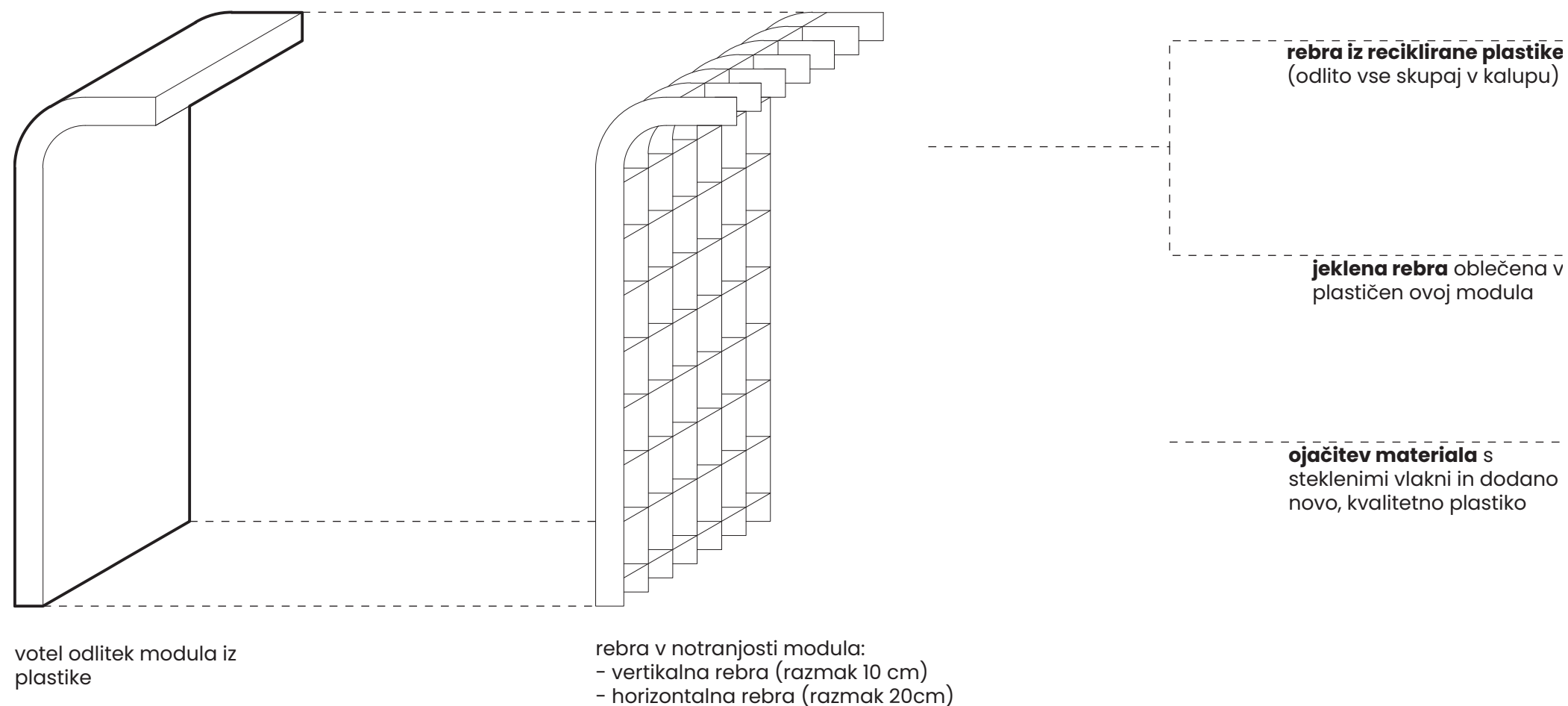
Element se z izbiro različnih barv lahko izenači z prevladujočo barvo okolja ali vzpostavi kontrast z okoljem in se tako poveže z okolico v celoto. Na izbiro barve lahko vplivajo fasade stavbe, različni poudarki, narava, ... Posledično se lahko tudi znotraj občine dogovori o barvi, ki je zanjo značilna in tako elementi postanejo prepoznaven simbol.

TRANSPARENCA

Element je lahko transparenten ali pa ne, odvisno od okolja v katerega je postavljen. Za izbiro transparence so odločilne dominante v prostoru, že obstoječi lepi pogledi, ... V primeru zelo dominantne stavbe ali skulpture transparenten element omogoča poglede, ne deluje moteče in dominantno v prostoru.

TEKSTURA

Regulira se lahko tudi tekstura elementa, ki je ustvarjena z mešanjem manjših koščkov plastike. Koščki lahko varirajo po gostoti, barvi, velikosti kar omogoča različne kombinacije. Z teksturo ustvarimo vtis podoben materialu terazzo.

KONSTRUKCIJA

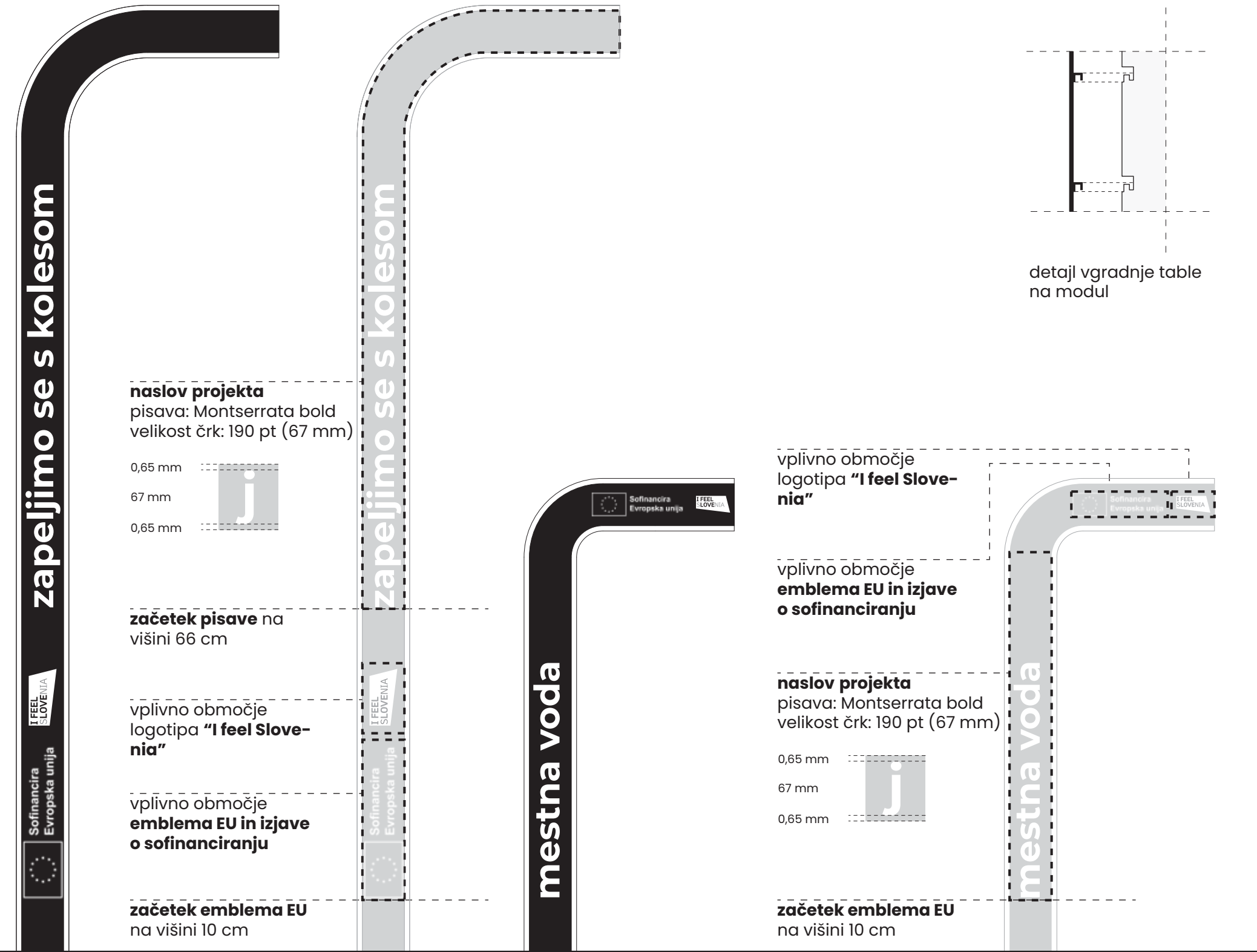
Za plastiko je značilna lastnost plastičnosti po kateri je tudi dobila ime. Plastičnost ima veliko pozitivnih lastnosti, vendar pri izdelavi elementov, ki potrebujejo veliko trdnost plastika ni najboljša rešitev. V primeru debelejšje plasti plastike, element zagotovi svojo trdnost in odpornost, vendar obstaja še nekaj možnosti ojačitve pri katerih lahko zmanjšamo količino uporabljenega materiala

1. & 2. REŠITEV

Trdnost dobimo z pomočjo vertikalnih in horizontalnih reber, katera so oblečena v plastično lupino modula. V prvem primeru so lahko rebra iz plastike in so vlita skupaj z lupino (dobimo en sam monolit modul) V drugem primeru so rebra jeklena, ki pripomorejo k večji statični stabilnosti. Oblečena so v plastično lupino.

3. REŠITEV

Kot tretja rešitev se ponuja manjša iteracija že pri sami zmesi plastike. In sicer, da reciklirano plastiko ojačamo s steklenimi vlakni, hkrati pa mešanici dodamo še novo kvalitetnejšo plastiko.

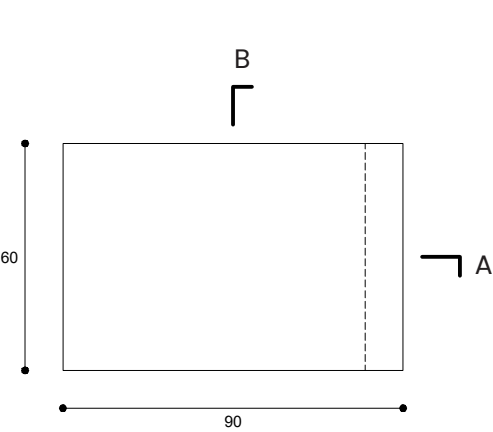
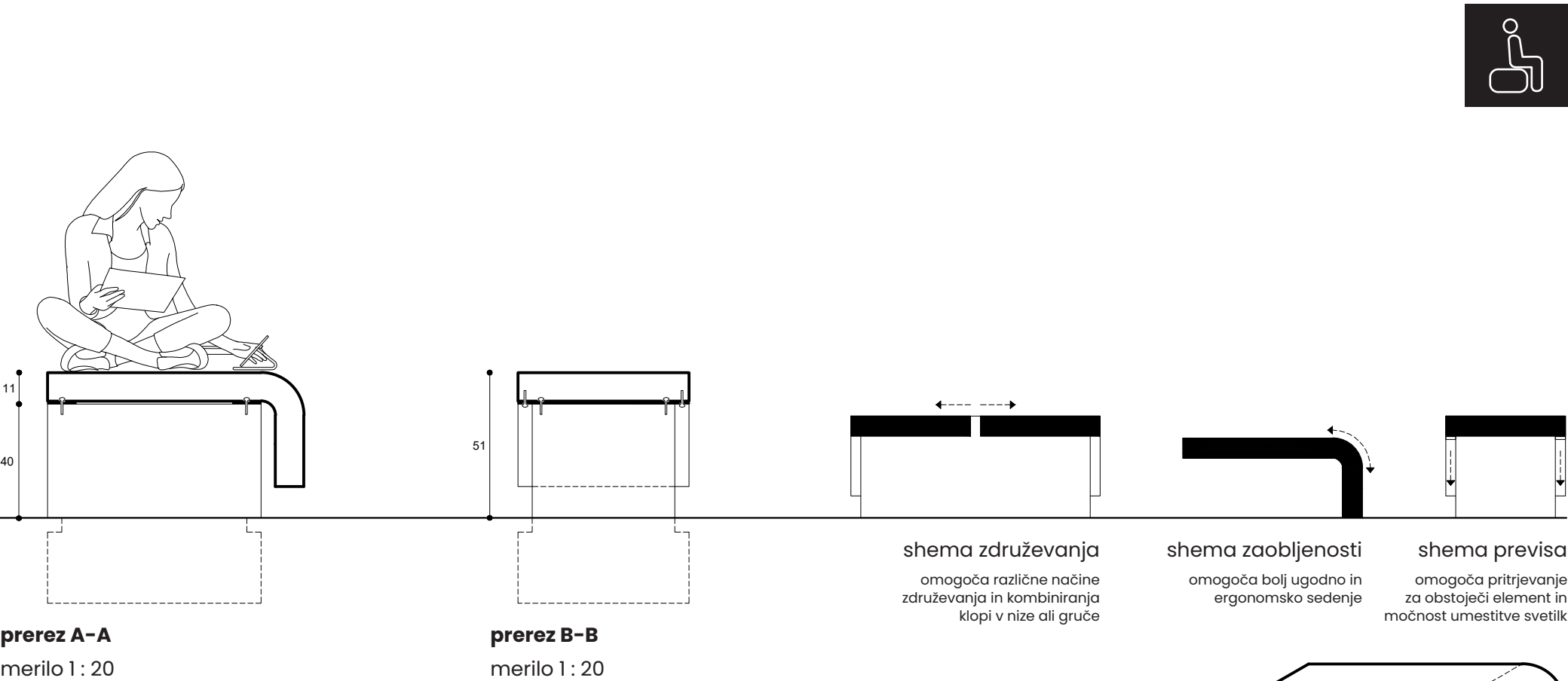
TEKST

Tekst je nujen del rešitve in ga hkrati razumemo kot priložnost in ne težavo. Mora delovati prepoznavno, berljivo in celovito z elementom na katerega je postavljen.

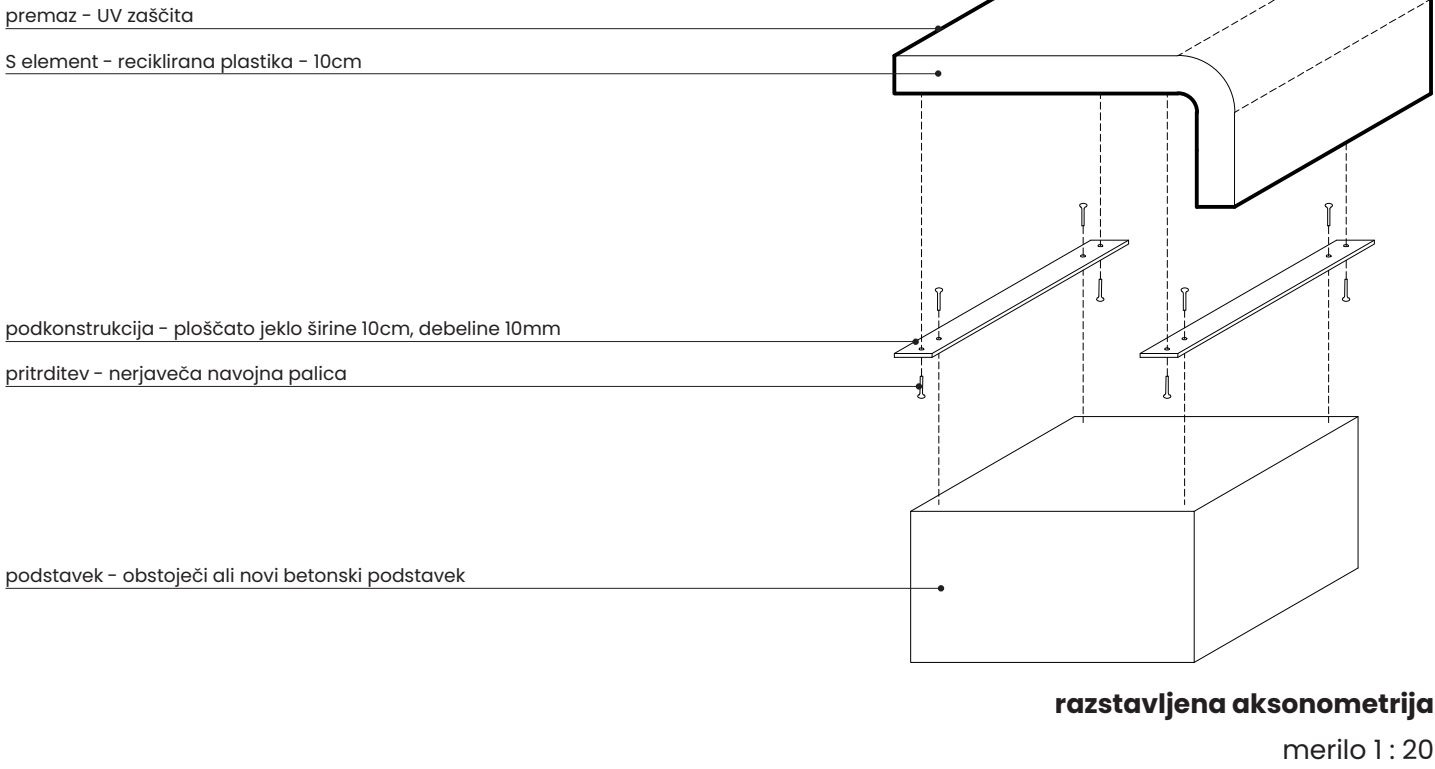
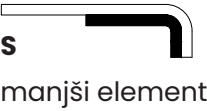
Osnovnemu elementu je na robovih dodana črna kovinska ploščica, na kateri je izrezan naslov projekta, emblem EU in izjava o sofinanciranju ter logotip "I feel Slovenia". Z tem dodatno zaščitimo robove in jih močno poudarimo z črno barvo, ki poskrbi za pozornost gledalcev. Izrezane črke omogočajo vidno barvitost in teksturo elementa na katerega so postavljene.

SPECIFIČNOSTI POSTAVITVE

Naslov je pri vertikalni postavitvi elementa zarotiran za 90 stopinj. Že zaradi same oblike elementa je v tem primeru bila najbolj idelana smer branja od spodaj navzgor. Uporabljena je pisava Montserrat bold, ki je tudi ena izmed dovoljenih pisav pri oblikovanju tabel za Evropska sredstva. Tekst je večji, kar omogoča boljšo zaznavo in lažje branje. V večjem modulu je pozicioniran višje, pod njim pa nastopata še obe zahtevani označbi (emblem EU in izjava o financiranju ter logotip "I feel Slovenia"), ki imata svojo vplivno površino, katera je predpisana (označeno s črtkano črto). Emblem EU je večji od logotipa "I feel Slovenia", saj je to predpisana zahteva. Pri manjšem elementu se, zaradi njegove velikosti, nujni označbi prestavita na krajši del elementa.

tloris
merilo 1 : 20

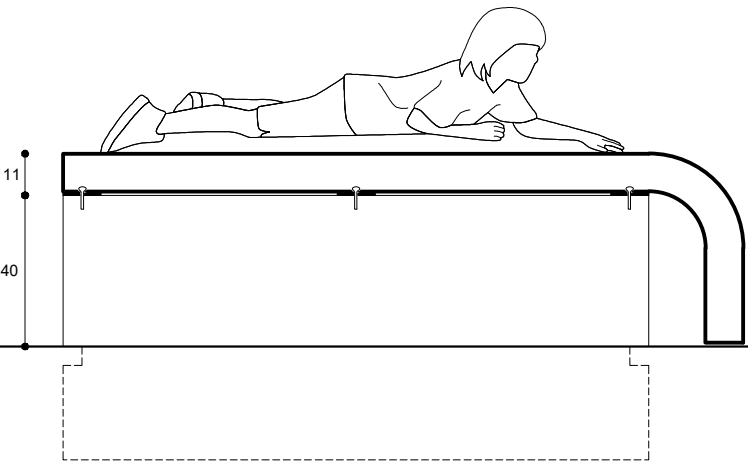

MANJŠA KLOP
Za manjšo klop je uporabljen S element v horizontalni smeri. Z pritrditvijo na obstoječe elemente v okolju je poseg v prostor minimalen, hkrati je njegova zamenjava ali odstanitev veliko lažja. Zagotovimo prostor počitka v javnem prostoru in hkrati omogočimo površino za oznako kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti.

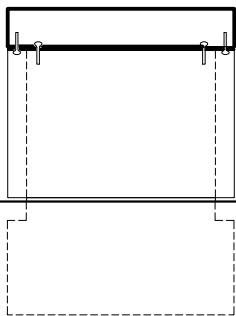
POSTAVITEV
Element je lahko samostojen, v nizu ali gruči. Omogoči različne načine združevanja in kombiniranja odvisno od javnega prostora v katerega se postavlja.

Mišljena je postavitve elementa na manjše/večje urbane otoke zraven prenovljenih kolesarskih, peš poti, v bližini LPP postaj ali podobno.

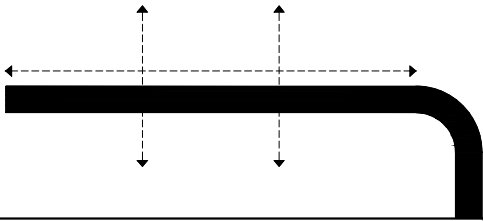
ERGONOMIJA
Zaobljenost elementa omogoča bolj ugodno in ergonomsko sedenje. Previs po drugi strani varuje uporabnike od poškodb zaradi morebitnih grobih obstoječih elementov na katere se klop pritrdi. V primeru dovolj velikega previsa se ponuja možnost umestitve svetilk na spodnji strani. Z tem klop dobi dodatno na vrednosti.

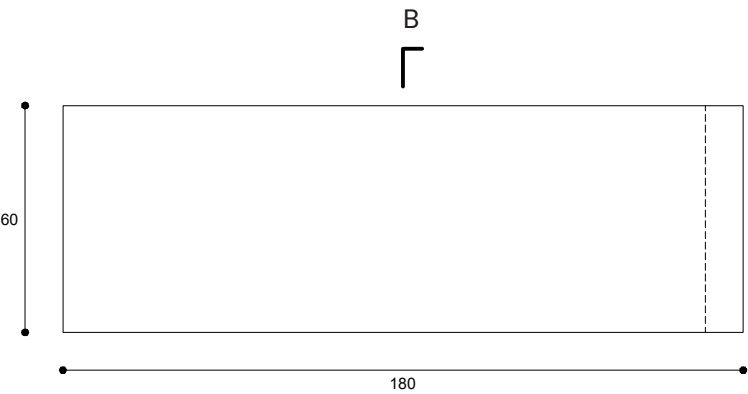
prerez A-A
merilo 1 : 20

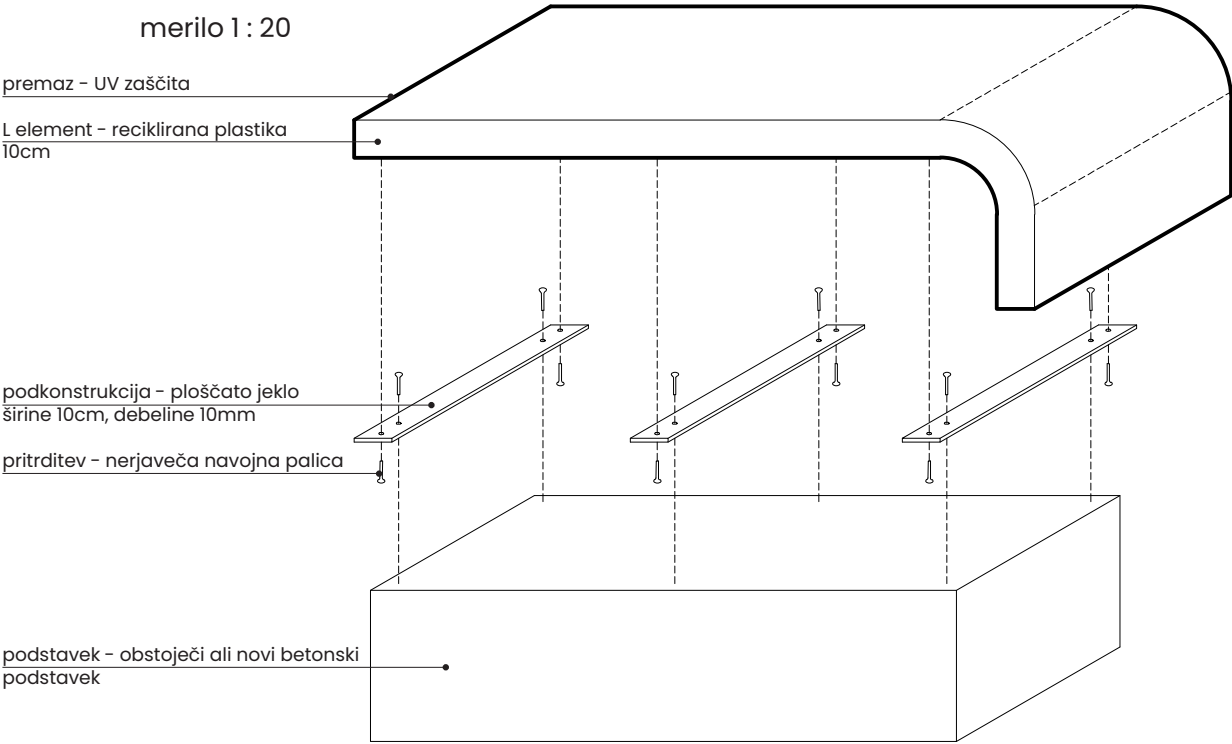
prerez B-B
merilo 1 : 20

shema uporabe
omogoča pritrdjevanje
za obstoječi element in
močnost umestitve lučk

tloris
merilo 1 : 20

razstavljena aksonometrija
merilo 1 : 20

VEČJA KLOP

Za večjo klop je uporabljen L element v horizontalni smeri. Z pritrditvijo na obstoječe elemente v okolju je poseg v prostor minimalen, hkrati je njegova zamenjava ali odstanitev veliko lažja. Zagotovimo prostor počitka v javnem prostoru in hkrati omogočimo površino za oznako kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti.

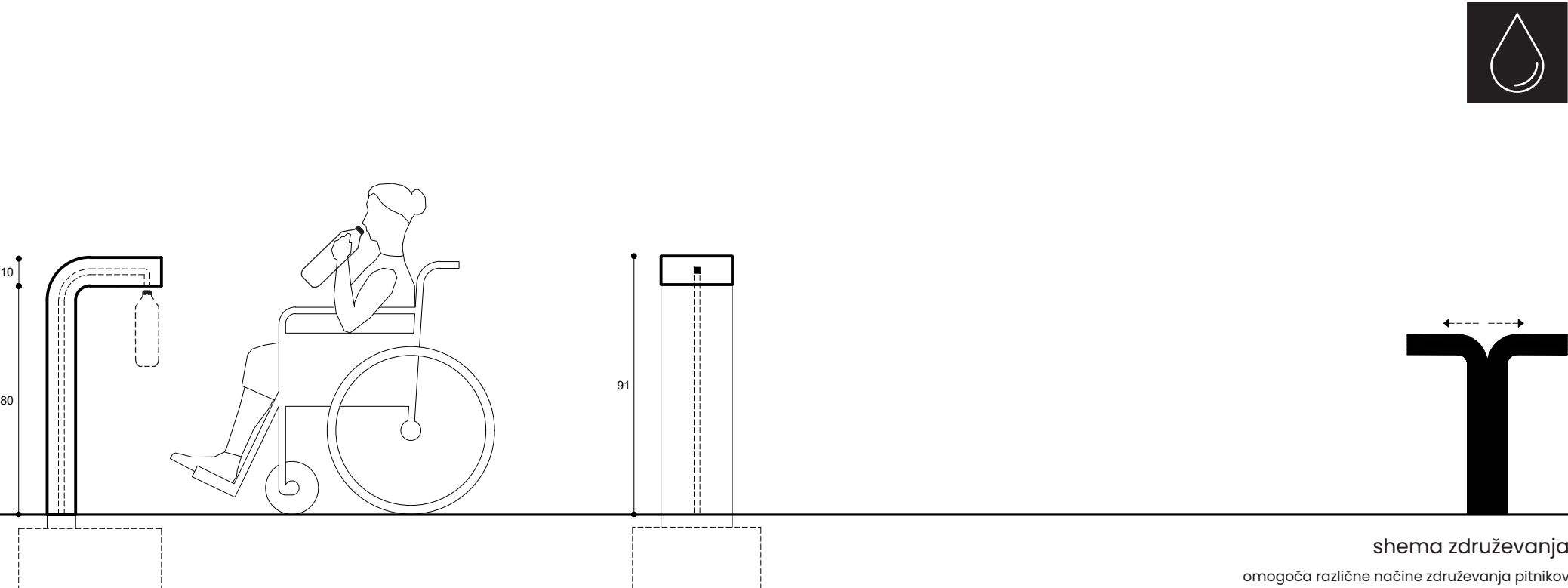
POSTAVITEV

Element je lahko samostojen ali v nizu. Lahko ga kombiniramo z manjšimi elementi in z tem ustvarimo pestrost prostora. Površina in dolžina klopi sta večje kar uporabnikom omogoči več načinov sedenja, ležanja.

Mišljena je postavitve elementa na manjše/večje urbane otoke zraven prenovljenih kolesarskih, peš poti, v bližini LPP postaj ali podobno.

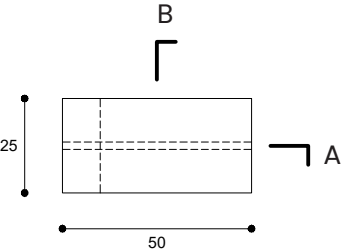
ERGONOMIJA

Zaobljenost elementa omogoča bolj ugodno in ergonomsko sedenje. Previs po drugi strani varuje uporabnike od poškodb zaradi morebitnih grobih obstoječih elementov na katere se klop pritrdi. V primeru dovolj velikega previsa se ponuja možnost umestitve svetilk na spodnji strani. Z tem klop dobi dodatno na vrednosti.

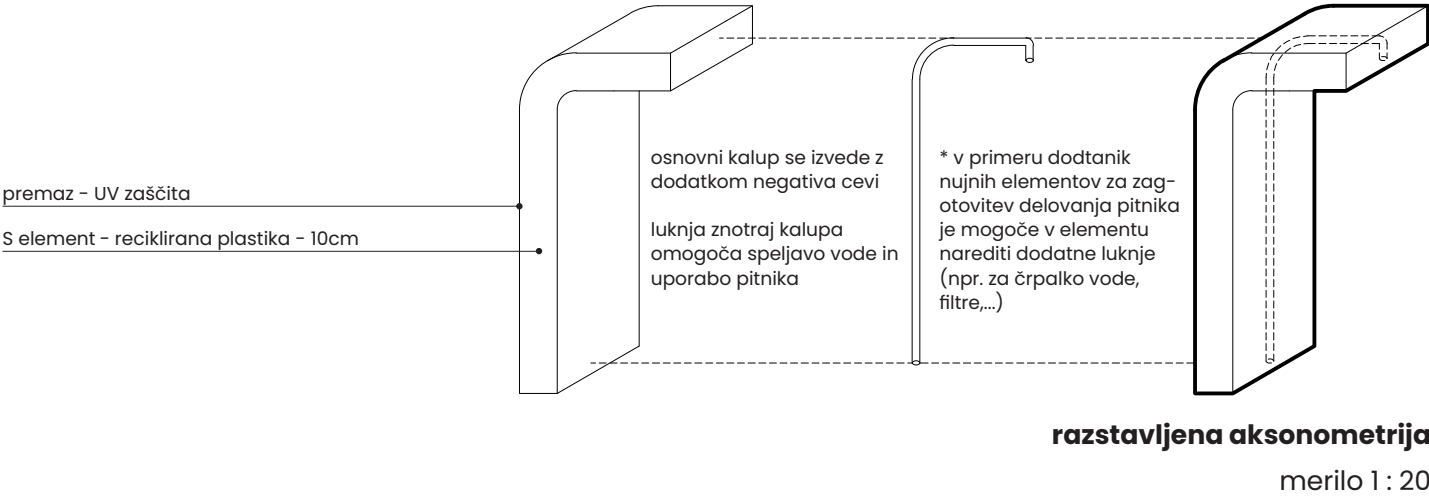
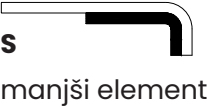

prerez A-A
merilo 1 : 20

prerez B-B
merilo 1 : 20

tloris
merilo 1 : 20

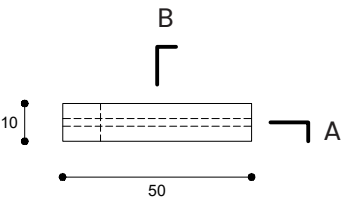
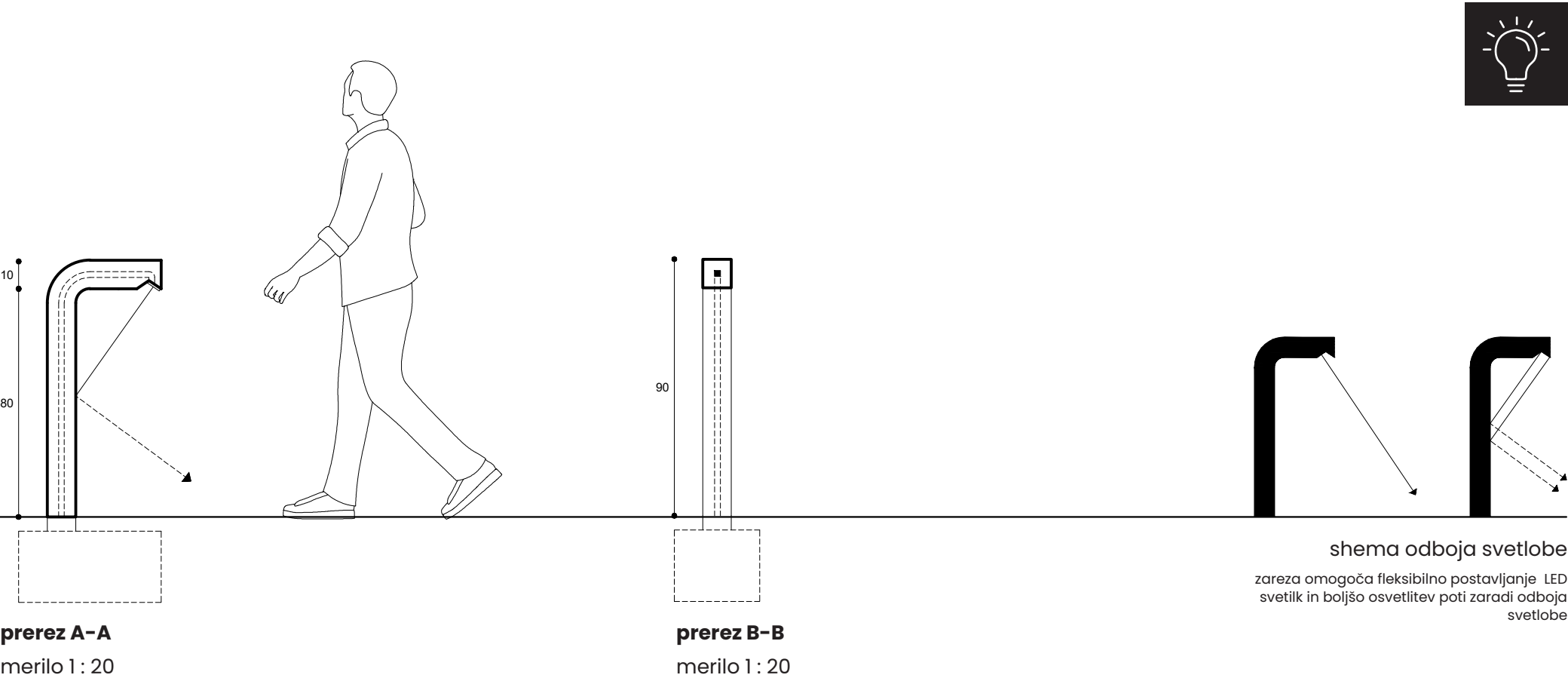
razstavljena aksonometrija
merilo 1 : 20

PITNIK
Za pitnik je uporabljen S element v vertikalni smeri. Med izdelavo se v kalup doda cev, ki omogoči speljavo vode in uporabo pitnika.

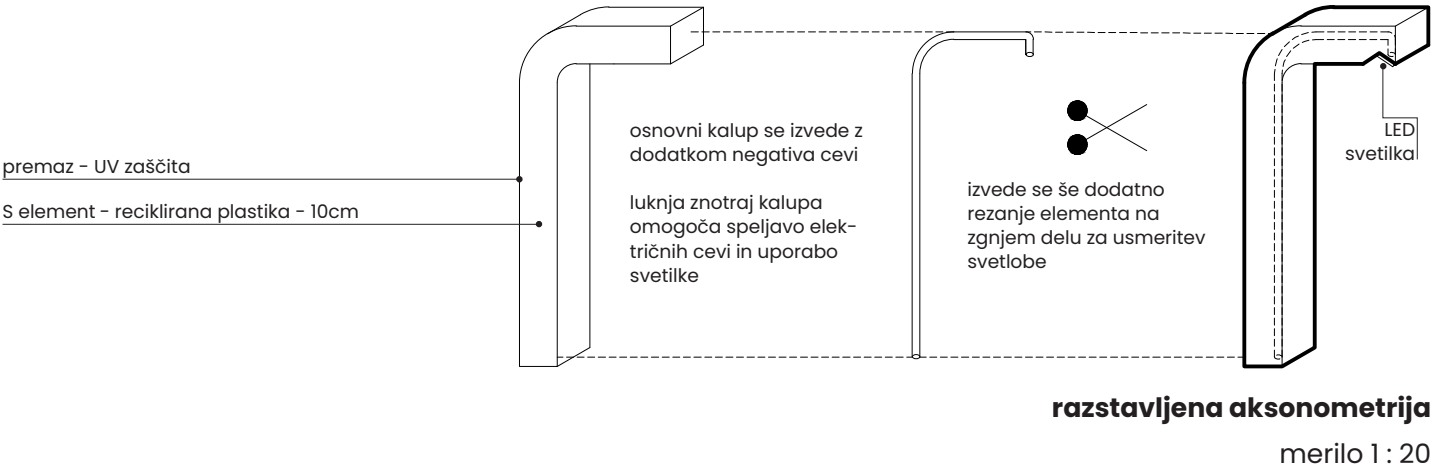
POSTAVITEV
Element je lahko samostojen ali v kombinaciji dveh elementov odvisno od potreb in karakteristik prostora v katerega se postavlja. Pravtako je prilagojen invalidom zaradi manjše višine in previsa zgornjega dela elementa.

Mišljena je postavitve elementa na manjše/večje urbane otoke zraven prenovljenih kolesarskih, peš poti, v bližini LPP postaj ali podobno.

tloris
merilo 1 : 20

s
manjši element

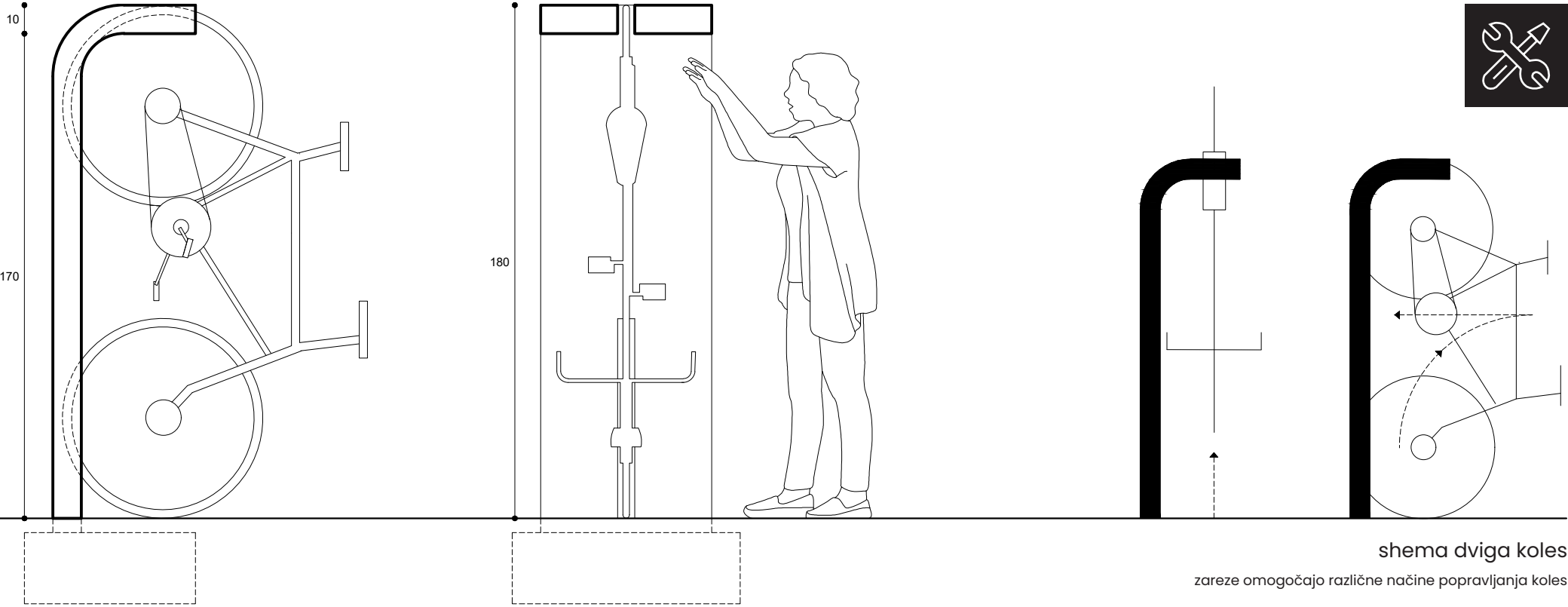

SVETILKA
Za svetilko je uporabljen S element v vertikalni smeri. Med izdelavo se v kalup doda cev, ki omogoči speljavo elektrike in uporabo svetilke. Po izdelavi se naredi še dodatna trikotna zarezna na spodnjem delu svetilke, kjer se postavi LED trak za osvetlitev.

POSTAVITEV
Element je lahko samostojen ali v nizu več elementov odvisno od potreb in karakteristik prostora v katerega se postavlja.

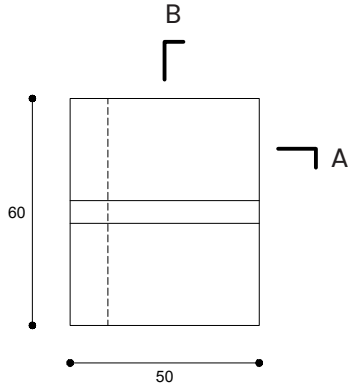
Mišljena je postavitve elementa na manjše/večje urbane otoke zraven prenovljenih kolesarskih, peš poti, v bližini LPP postaj ali podobno.

ODBOJ SVETLOBE
Pri večini manjših svetilk, svetloba potuje od zgoraj navzdol in primarno osvetli prostor pod svetilko kar ne ponuja najboljše osvetlitev in izkoriščenost svetilk. V primeru oblikovanega elementa razmislek gre v smeri različnih odbojev svetlobe, ki ponujajo boljšo osvetlitev poti in hkrati boljše počutje uporabnikov ponoči. LED trak je vedno postavljen pod kotom in z tem v prvem primeru omogoči direktno osvetlitev poti. V drugem primeru svetlobni žarek potuje do gladke površine plastike, ki svetlobo pod kotom odbije nazaj v prostor.

prerez A-A
merilo 1 : 20

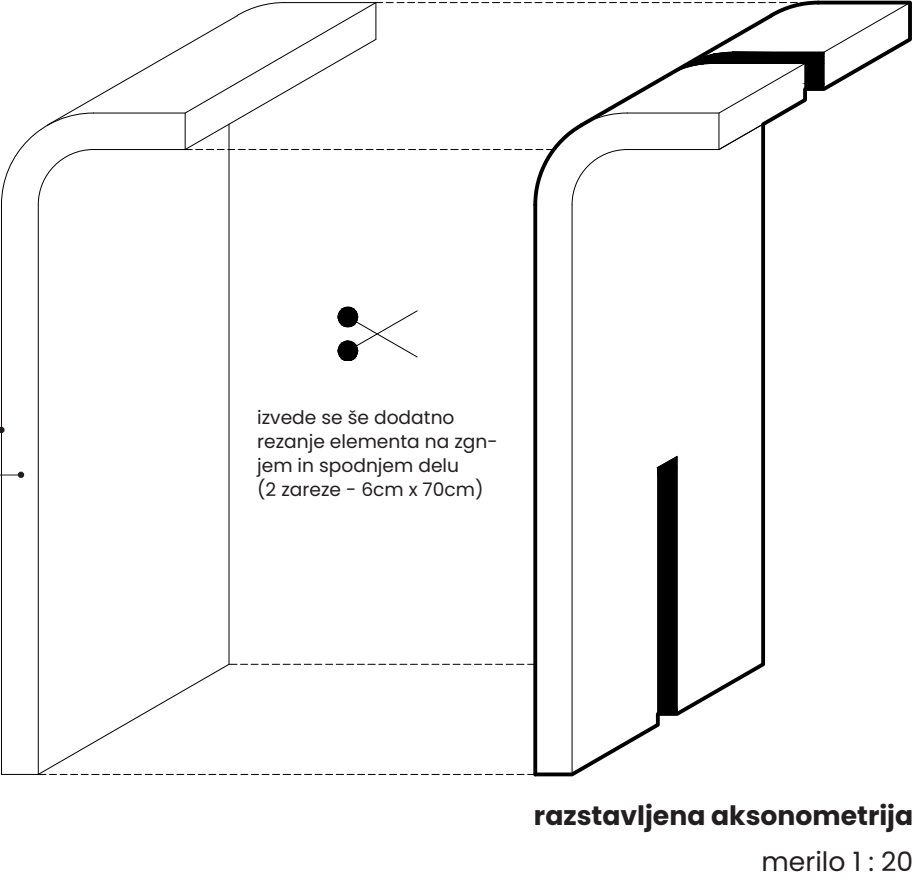
prerez B-B
merilo 1 : 20

tloris
merilo 1 : 20

premaz - UV zaščita
L element - reciklirana plastika - 10cm

STOJALO ZA POPRAVILO KOLES
Za stojalo je uporabljen L element v vertikalni smeri. Po izdelavi osnovnega elementa se urežejo še dodatne 2 zareze, ki omogočijo uporabnost. Z tem element ne izgubi na prepoznavnosti.

POSTAVITEV
Element je samostojen, vendar lahko deluje tudi v kombinaciji z že obstoječimi stojali za kolesa. Točkovna postavitv in relativno majhna pritrditvena površina omogočijo lahko postavitvev na že obstoječih ali novo urejenih območjih.

Mišljena je postavitvev elementa na manjše/večje urbane otoke zraven prenovljenih kolesarskih poti, v naravi ali urbanih predelih.

PRILAGODLJIVOST
Element je oblikovan na način da je uporaben za različne tipe koles in skirojev. Vsebuje tudi pripomočke za popravke na kolesih.

Omogoča tudi dva načina dviga koles kar posledično olajša uporabniku popravke na različnih delih kolesa. V prvem načinu uporabnik dvigne kolo vertikalno in zatakne sedišče na zgornjo zarezo (lažji popravki na zadnjem delu kolesa) V drugem načinu je potreben dvig sprednjega dela kolesa (lažji popravki na sprednjem delu kolesa)

Postavitev manjše klopi na že obstoječe elemente v javnem prostoru

Postavitev pitnika zaradi igrišča in kolesarskih poti v bližini.

Postavitev manjše in večjih klopi na nove elemente v javnem prostoru, ki oblikujejo urbane otoke.

Postavitev svetilk na obstoječo peš pot v mestu.

Postavitev stojala za popravilo koles v obstoječi prostor z že postavljenimi stojali za kolesa.

2. nagrada

VIZUALIZACIJA

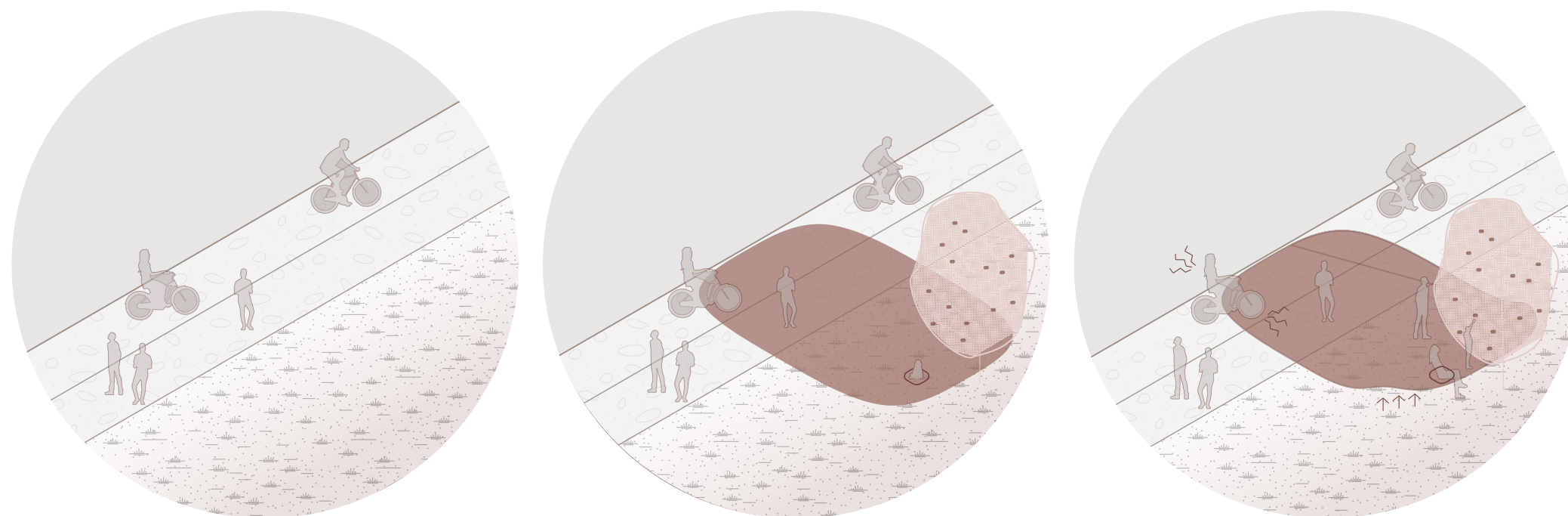
“Rdeča preproga” popelje uporabnika do elementa označevanja preko vizualnega kot tudi senzoričnega poudarka. Tlak se s svojo zasnovo jasno loči od konteksta, v katerem se nahaja. Zasajeno drevo postane edina vertikalna dominantna v prostoru, zasajanje dreves pa tudi dojemamo kot prispevek k bolj trajnostni in ekološki gradnji.

Prikaz elementa označevanja v javnem prostoru

Drvo postane vertikalna dominanta

Intervencija ne skazuje pogleda na okolico

Sheme koncepta

OPIS KONCEPTA

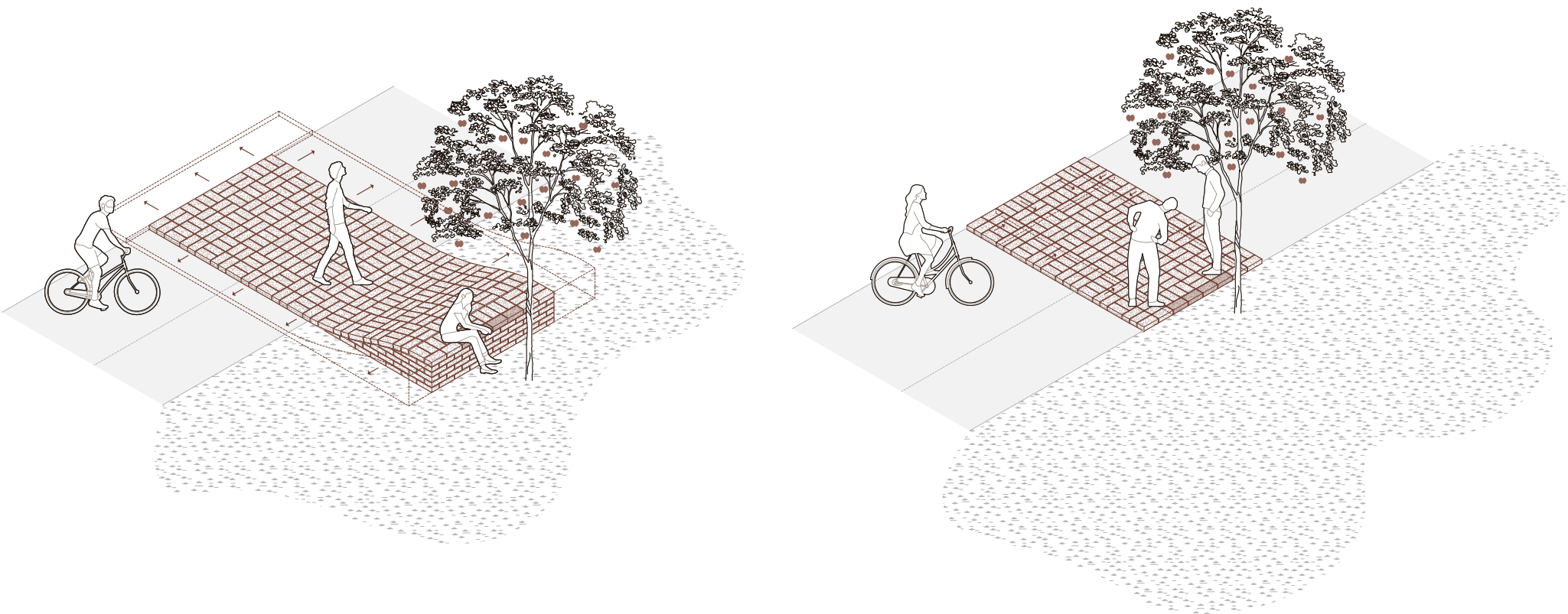
Točko v prostoru, ki je bila namenjena panojem z označbami financiranja in opisom projekta smo spremenile v dva vizualna poudarka v dveh ravninah, ki pa ne bremenita pogledov in vidljivosti, ampak prijazno povabita mimoidoče k uporabi in uživanju v tem prostoru. Horizontalen poudarek novega označevanja projektov je sprememba barve in materialnosti tlakov peš in kolesarskih površin v rdečo opečnato "preprogo". Sama opečnata barva močno izstopa iz večinoma sivih talnih površin. Vertikalen poudarek pa je zasajeno sadno drevo poleg opečnate preproge, ki locira točko informacij o projektu ter oskrbuje mimoidoče s sadeži.

Rdeča preproga pa ni le položena na tla, temveč se ob cestišču zguba in ustvari dvignjeno klančino, ki služi kot pot do obiranja sadežev z drevesa in pa klop pod drevesom, hkrati pa so na najvišji točki te rampe vstavljene ploščice iz kortena, v katerih so izrezkane vse informacije o projektu in njegovem financiranju. Ploščice iz kortena so po površini enake dimenzije kot opeka, da se lahko vijačijo direktno na opeko. Tako uporabnik spotoma na vrhu klančine, ko si utrga jabolko, opazi označbe, izrezkane v korten in položene v tla.

Uporabniki prostora postanejo občutljivi na intervencijo, ker jih ta senzorično opozori na obstoj. Opečna preproga pešce in kolesarje pri prečkanju rahlo zatrese, saj relief opečnega tlakovanja ni povsem gladek, drevo pa jih s svojimi sadeži povabi, da si odtrgajo sadež in ga spotoma pomalicajo. Tako prostor postane ne le prehodni, temveč trajnostno interaktiven.

OPIS ZNAČILNOSTI POSAMEZNEGA OBLIKOVANEGA ELEMENTA IN NAČINA UMEŠČANJA V PROSTOR

Rdeča preproga ni le razporejena na tleh, ampak se ob robu ceste prepogiba in ustvarja dvignjeno strmino, ki deluje kot pot do obiranja sadežev s drevesa ter hkrati klop pod drevesom. Na vrhu te strmine so vstavljene plošče iz kortena, ki vsebujejo podrobnosti o projektu in njegovem financiranju. Zaradi svoje pozicioniranosti je možno prebrati označbe tudi brez, da bi se povzpeli na ukrivljen del. Te plošče iz kortena imajo enake dimenzije kot opeka, zato jih je mogoče enostavno pritrditi neposredno na opeko. To omogoča, da uporabnik med obiranjem sadja opazi vtisnjene oznake v kortenu, ki so nameščene v tleh.

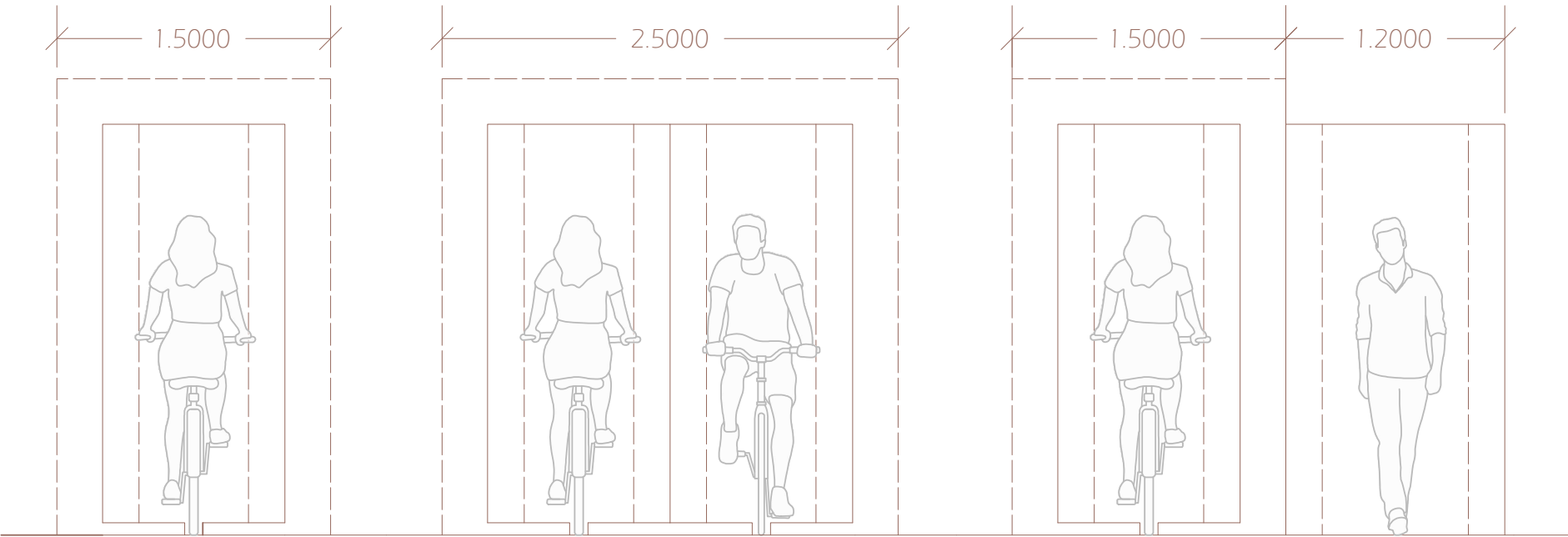

MODULARNOST IN PRILAGODLJIVOST

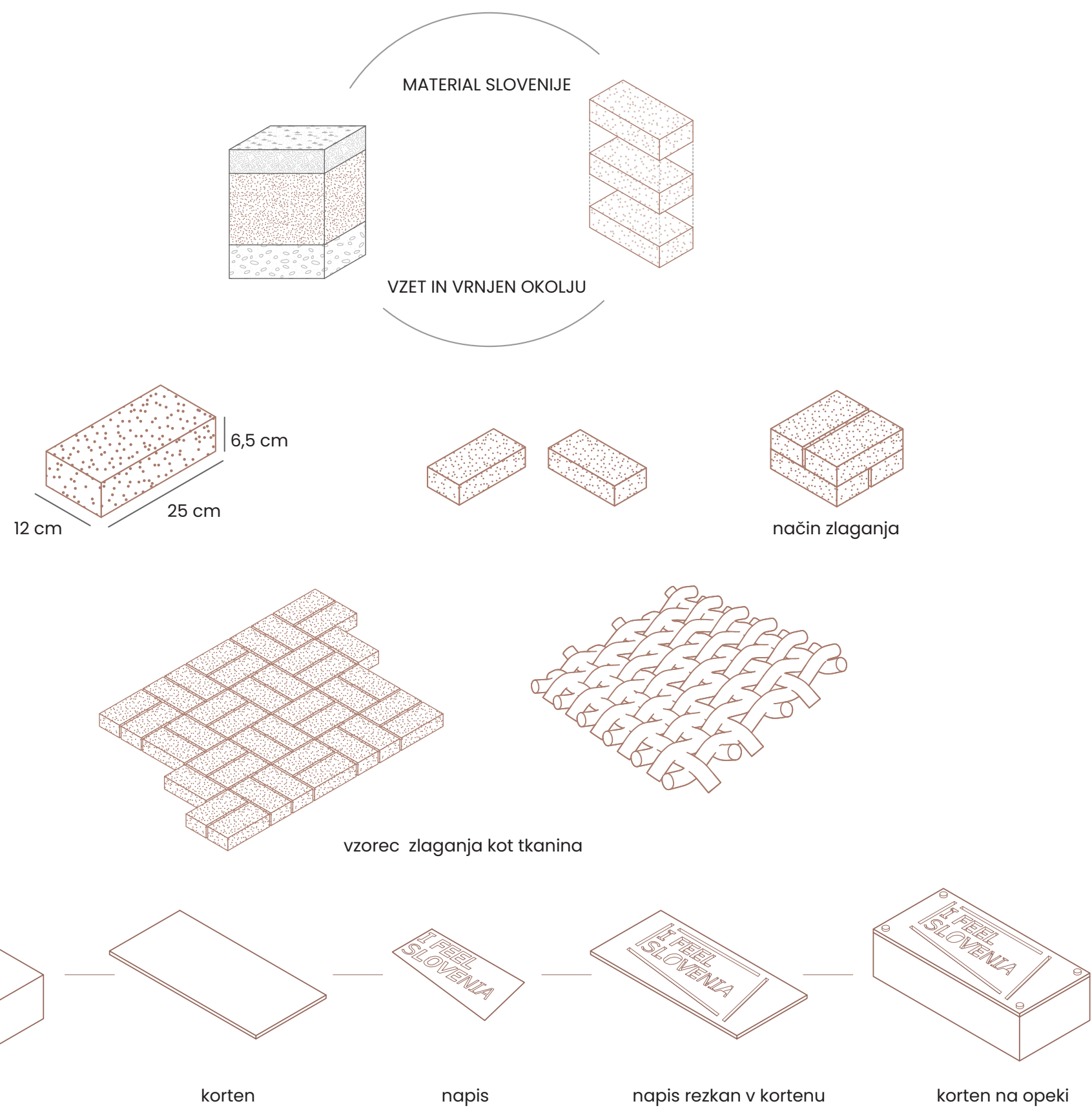
Zasnova z opečnatopreprogosezaradisvojemodularnosti lahko prilagaja različnim prostorskim situacijam. Sposobna se je širiti in ožati v vse smeri, širino, dolžino ter višino, kjer ni prostora, da bi preproga naredila gubo proti drevesu. Torej je primerna za vse možne cestne situacije različnih kombinacij peš in kolesarskih poti. Pojavi se lahko tudi v urbanem prostoru, kjer se tlak vzpostavi med pozidanimi elementi. Fleksibilnost elementa skozi razne situacije ne izgubi prepoznavnosti, saj ostajajo gradniki intervencije enaki oziroma z manjšimi prilagoditvami, ki pa so v skladu drug z drugim.

Aksonometrija – širjenje zasnove

Aksonometrija – krčenje zasnove

Širine profilov

UTEMELJITEV IZBORA MATERIALNOSTI IN NAČINA IZVEDBE

Glina je naraven material, prisoten v celotnem Slovenskem prostoru, saj je to morska in celinska usedlina. Je izredno plastična ter zmožna obdržati obliko, po pečenju pa tudi obstojen, trden in odporen material. Za tlakovanje smo izbrale rdeče klinker opeke, odporne na zmrzovanje, dimenzij 25cm x 12cm x 6,5cm. Opeke so idealen modul za prilagajanje širine, dolžine ter višine samega posega. Opeka je tlakovana po vzoru preproge z vzorcem tkanine, saj te rdeča preproga pripelje do najpomembnejšega cilja, ki je v našem primeru tlak s kortenskimi ploščicami ter rezkanimi informacijami o projektu.

Korten je jeklo, ki je odporno proti koroziji, saj se samozaščiti s tankim slojem rje, ki prepreči nadaljnje rjavenje globlje v material. Kortena ni potrebno vzdrževati. Korten pa smo izbrale, ker se barvno dopolnjuje z opeko in se vanj z rezkanjem lahko vpisuje vse potrebne informacije o projektu.

PRIKAZ MATERIALNOSTI IN BARVNE SCHEME ZASNOVE

Materialnost in barve intervencije služijo kot dodaten vizualen poudarek v prostoru, ki opozori uporabnika, da je namembnost prostora nekoliko drugačna od okolice in, da mora biti bolj pozoren. Preplet različnih tekstur ustvarja različne senzorične dražljaje, preko katerih se dominantna v prostoru še dodatno vzpostavlja.

Kolaž materialnosti

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

1 - jablana
lat. Malus domestica

2 - nashi
lat. Pyrus pyrifolia

3 - nektarina
lat. Prunus persica var. nucipersica

4 - hruška
lat. Pyrus

5 - kaki
lat. Diospyros kaki

6 - češnja
lat. Prunus avium

7 - figa
lat. Ficus carica

8 - kostanj
lat. Castanea sativa

9 - oreh
lat. Juglans regia

10 - marelica
lat. Prunus armeniaca

11 - sliva
lat. Prunus domestica

12 - kutina
lat. Cydonia oblonga

13 - oljka
lat. Olea europaea

14 - breskev
lat. Prunus persica

15 - višnja
lat. Prunus cerasus

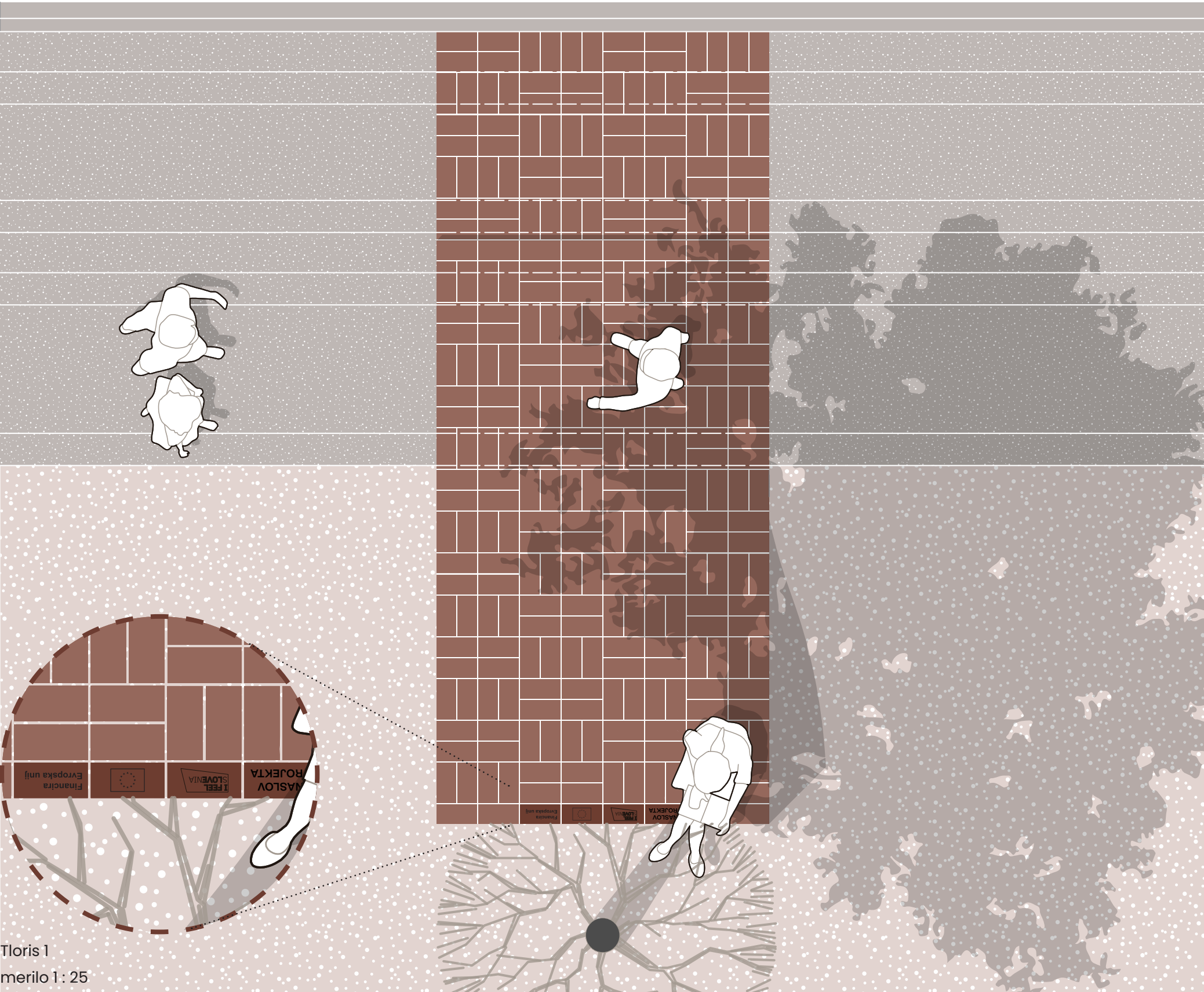
16 - trta
lat. Vitis vinifera

NABOR SADNIH DREVES

Psihoanaliza vidi v drevesu simbolično sklicevanje na smrt in ponovno rojstvo, kar simbolizira naše družbene vrednote, ki vse bolj postajajo naklonjene trajnosti in zelenim posegom v prostor.

Drevo je sadno drevo, saj so sadovnjaki stalnica slovenskih vrtov. Najpogostejša med njimi so jablana, hruška, sliva, breskev, češnja, marelica in figa. Pogostost pojavov določene vrste drevesa pa je pogojena s podnebjem in kakovostjo tal, kar pa je v vsaki regiji malo drugače. Za našo intervencijo smo izbrale sadno drevo, saj ne le da s tem zmanjšujemo ogljični odtis, temveč tudi dajemo uporabnikom prostora brezplačno sadje, ki ga lahko pojejo za malico. Tako prostor postane interaktiven, ki nenehno daje prostoru.

Prav tako se vrsta sadnega drevesa spreminja glede na lokacijo, na kateri se intervencija pojavi ter glede na pojavnost specifičnega drevesa na lokaciji. Tako zasnova direktno odgovori na kontekst in se prilagodi okolici. Drevo postane osrednja vertikalna točka našega posega.

Tloris 1
merilo 1 : 25

TLORIS 1

Primer intervencije z kolesarsko potjo in površino za pešce. Prostor dopušča "gubanje preproge" proti drevesu. Tako ustvari mesto za lažji dostop do sadežev in sedenje.

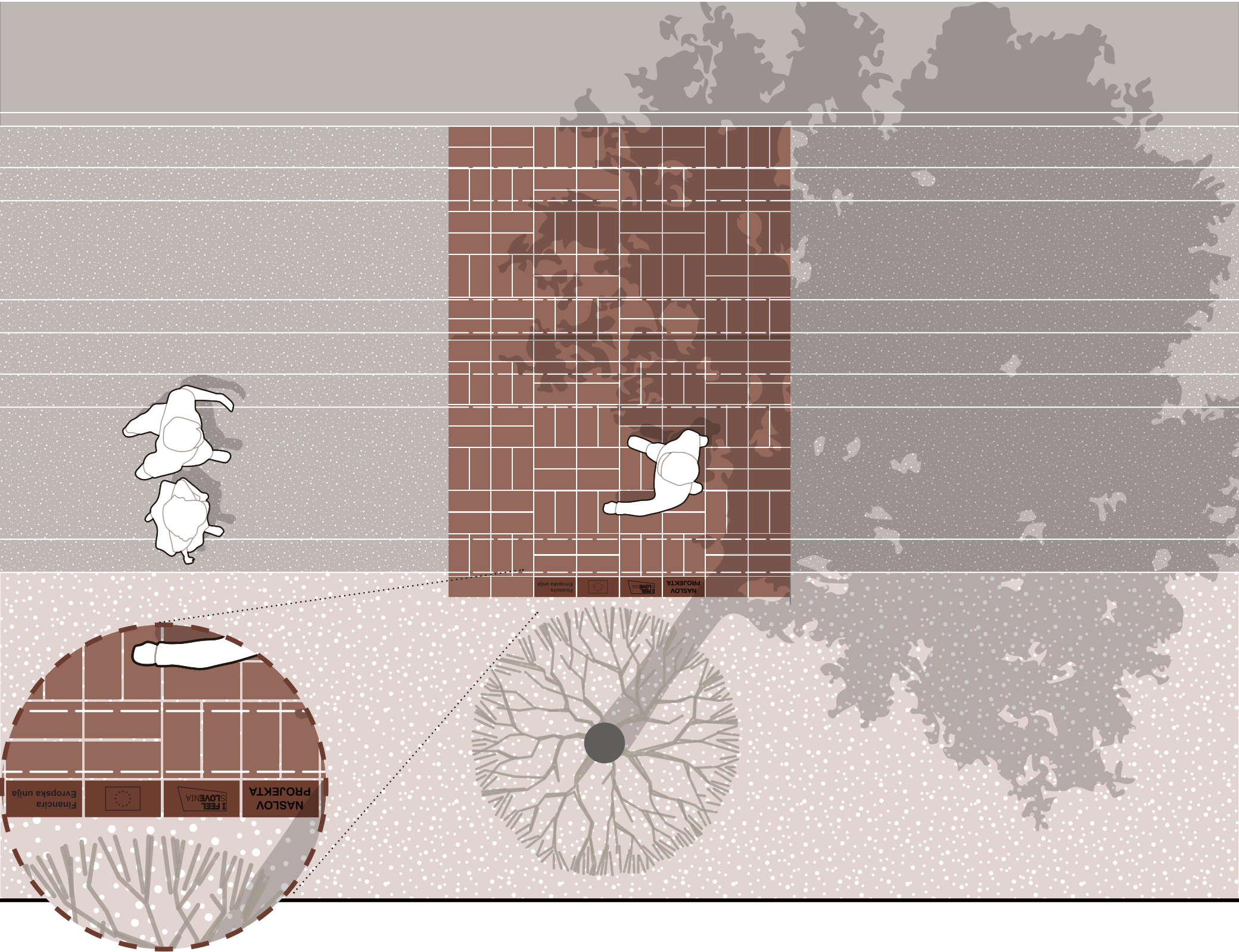
Na koncu "preproge" se nahajajo kortenske ploščice z subtilno izdolbenimi informacijami o projektu - na zaključku "gube".

PREREZ 1

Primer intervencije z kolesarsko potjo in površino za pešce. Prostor dopušča "gubanje preproge" proti drevesu. Tako ustvari mesto za lažji dostop do sadežev in sedenje.

Prerez 1
merilo 1 : 50

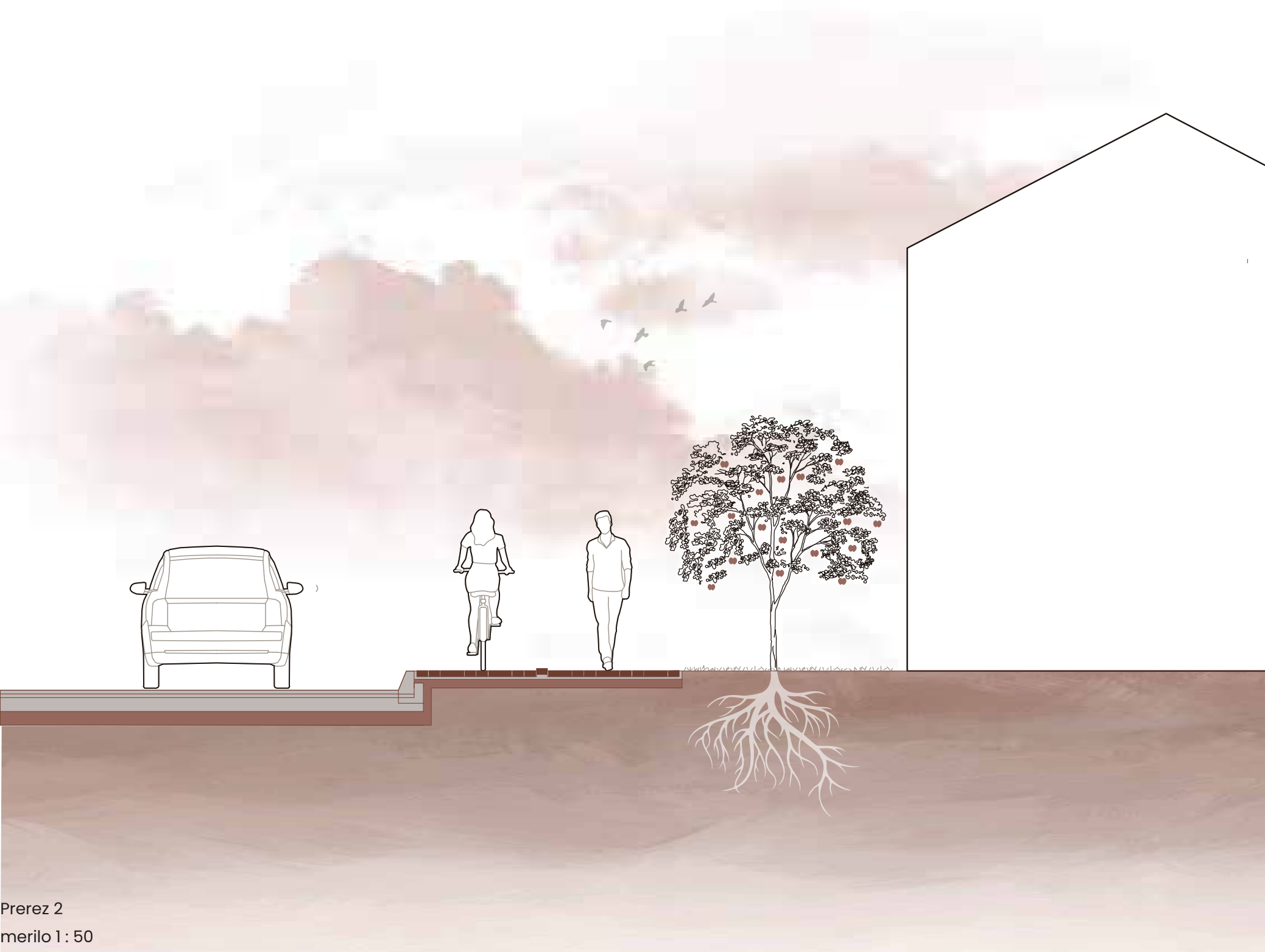
TLORIS 2

Primer intervencije z kolesarsko potjo in površino za pešce. Na eni strani zasnovo omejuje stavba. Ukrivljen del se tako ne izvede.

Tloris 2
merilo 1 : 25

PREREZ 2

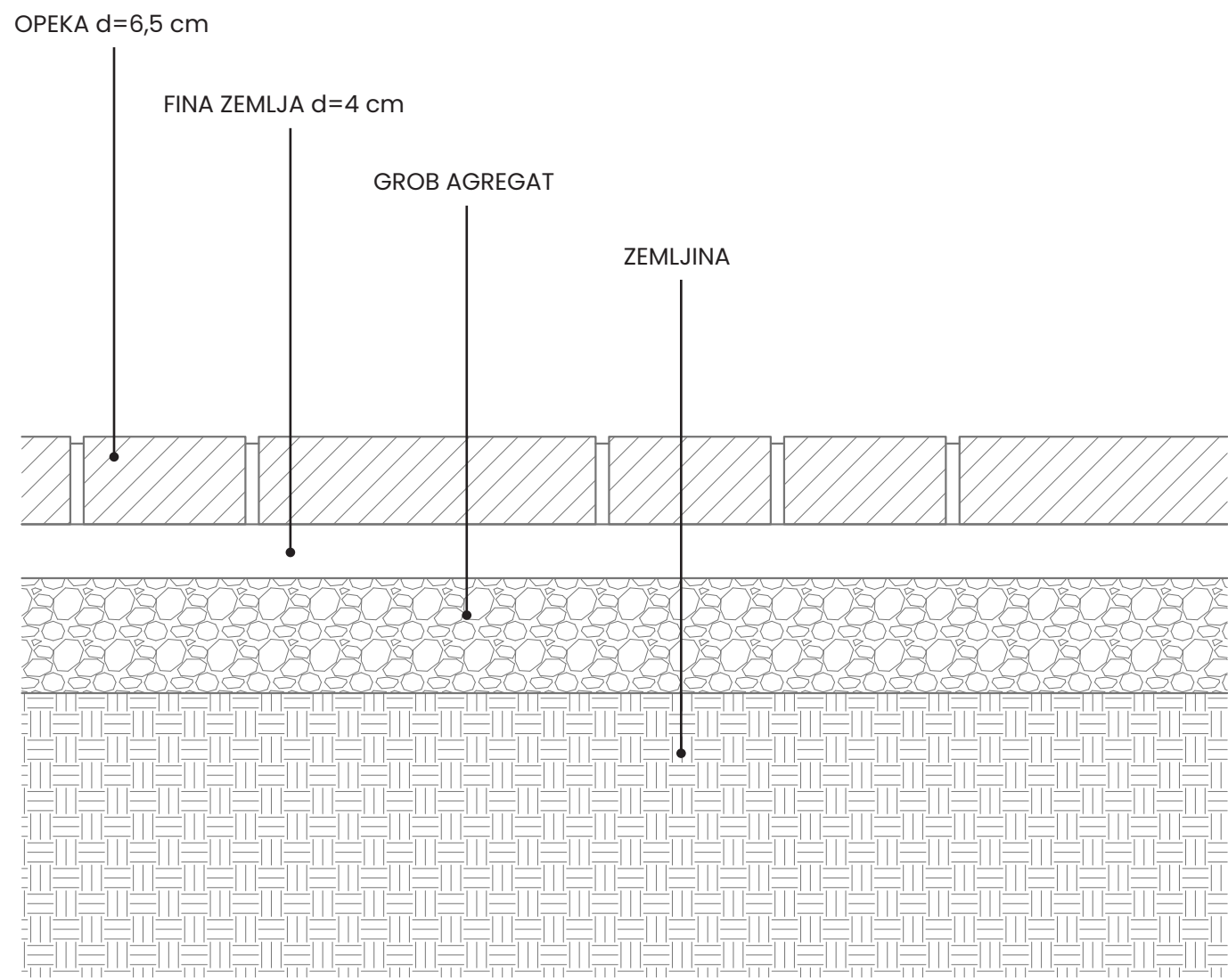
Primer intervencije z kolesarsko potjo in površino za pešce.

Prerez 2
merilo 1 : 50

DETAJL POLAGANJA OPEKE

Polaganje tlaka iz opek nam omogoča, da ima zasnova čim manjši vpliv na okolje in se lahko struktura kdajkoli preoblikuje, če je to potrebno.

Detajl polaganja opeke
merilo 1 : 5

UREDITEV STAREGA MESTNEGA JEDRA - KASTRE V AJDOVŠČINI; RAVNIKAR POTOKAR, 2020

Preureditev trga je zajemala tudi novo tlakovanje, ki z dimenzijami sledi logiki rimskega koraka. Tudi usmeritev tlakovcev je v smeri dveh glavnih rimskih ulic, ki so nekoč sekale ta trg. Ostanke rimskih sten in temeljev pod tlakovanjem so prikazani z drugačnim tlakom drugačnih dimenzij. Uporabljeni materiali so iz lokalnega kamna.

V našem posegu smo se referirale na tlakovanje, ki v svojem vzorcu simbolizira idejo, ki jo nosi. Material je bil izbran z lokalitetno noto, ki pa bi veljal lahko za celotno Slovenijo. Izbrana je bila glina.

SPOTIKAVCI; GUNTER DEMNIG, 2012

SPOTÍKAVEC

lakovec, prevlečen s slojem medenine, v kateri so zapisana imena žrtv holokavsta

Spotikavci so tlakovci z imeni in priimki judovskih družin, ki so bile umorjene v holokavstu.

Pred hišami, iz katerih so jih odpeljali, so jim postavili spotikavce, spominske granitne kocke z njihovimi imeni.

V Ljubljani so se s postavitvijo spotikavcev spomnili na žrtve nacističnega pregona v prestolnici. (2014-2017, www.fran.si, dostop 23. 11. 2023.)

S kovinsko ploščico na tlakovcu so ovekovečili imena tistih, ki so bili žrtve holokavsta.

Odločile smo se, da izrežemo ploščice iz kortena, ki se barvno ujemajo z opeko. Napisi se subtilno izrežejo na ploščice.

STARO VAŠKO JEDRO BREGINJA IN KAMNA GORICA

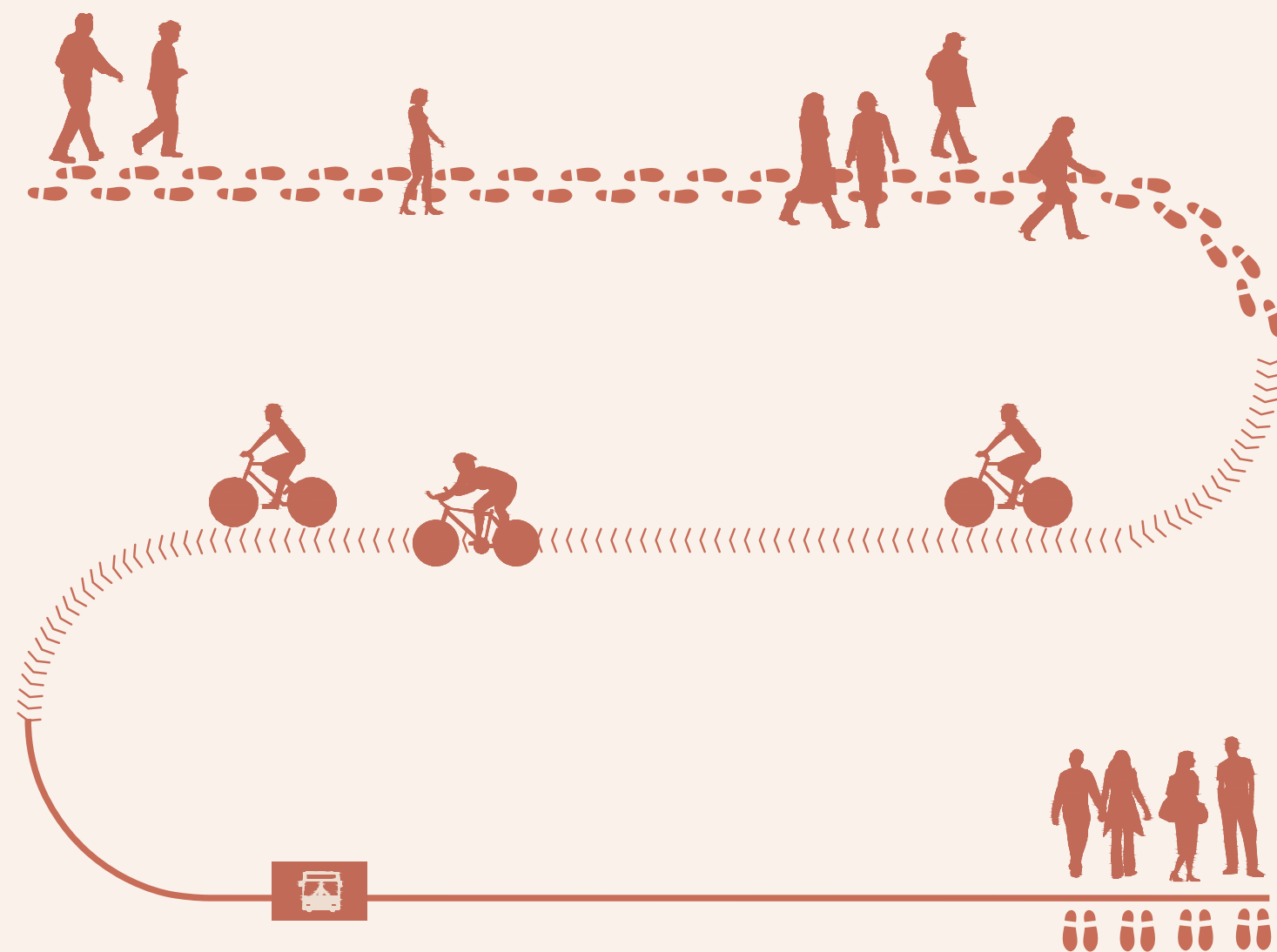
Kot izhodišče snovanja smo se opirale na vernakularno arhitekturo Slovenije, kjer se v središču vasi pojavlja drevo kot središče prostora ter označevalec le tega. Okoli njega se je vedno odvijalo življenje v tem prostoru.

Drevo smo si izbrale kot označevalec lokusa nekega kraja, konkretno lokacije v tlak pritrjenih ploščic z vsemi informacijami o projektu, ki v njegovi okolici obstaja. Drevo postane tudi edina vertikalna točka naše intervencije.

3. nagrada

trajnostne sledi ustvarjamo mi

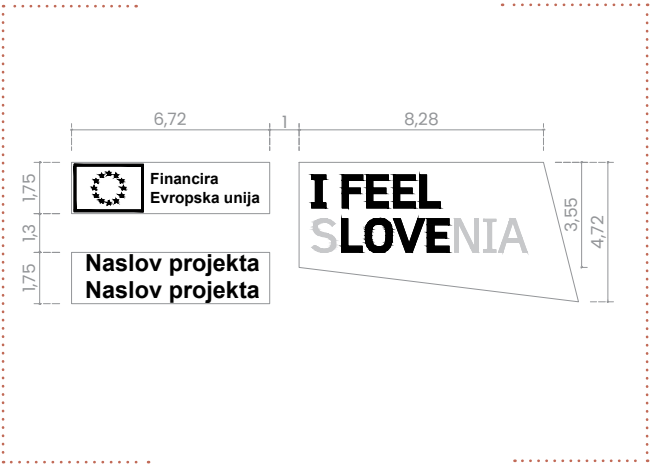
konceptualna shema

Trajnostna mobilnost dandanes vztrajno postaja del naših vsakdanjih življenj ter z inovativnimi, premišljenimi ter praktičnimi rešitvami napoveduje svetlejšo prihodnost. Kohezijski sklad Evropske unije s spodbudno finančno politiko uresničuje izvajanje projektov skupne trajnostne strategije, čemur morajo s kreativnim pristopom neizogibno slediti tudi označbe samih projektov.

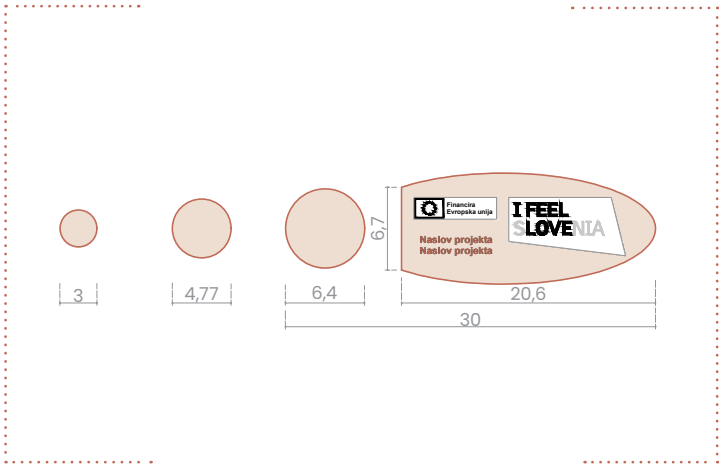
Predstavljena zasnova označevanja elementov sledi ideji, misli o nas samih. Skupina strokovnjakov s področja prostora, prometa ter drugih strok s pomočjo finančnih sredstev dovrši projekt trajnostne mobilnosti ter ga preda v uporabo ljudem. Mi sami pa smo tisti, ki gradimo trajnostno prihodnost ter z dobrimi odločitvami puščamo prave sledi. Namesto uporabe osebnega avtomobila se raje sprehodimo, kolesarimo po novi kolesarski poti ali uporabimo mestni avtobus.

Ravno sledi, ki jih ustvarjamo ob svojih trajnostnih odločitvah, so nas nagovorile za izdelavo zasnove, ki prvovrstno jasno označuje izvedeni kohezijski projekt ter hkrati zrcali dobra dejanja ljudi kot ključne gradnike k boljši prihodnosti. V tlak, kamor je nekaj metrov pred nami običajno usmerjen človeški pogled, so na subtilen in estetsko dovršen način umeščene stopinje ljudi oz. kolesarske sledi, k čemur je dodana navedba naslova projekta, uporaba emblema EU, izjava o sofinanciranju ter logotip »I feel Slovenia«. Način umestitve je z obliko prilagodljiv glede na vrsto projekta – ob npr. novi kolesarnici so umeščene sledi kolesa, ob novem avtobusnem postajališču so zasnovani odtisi stopal čakajočega človeka, sprehajalna pot pa je opremljena s stopinjami človeških korakov.

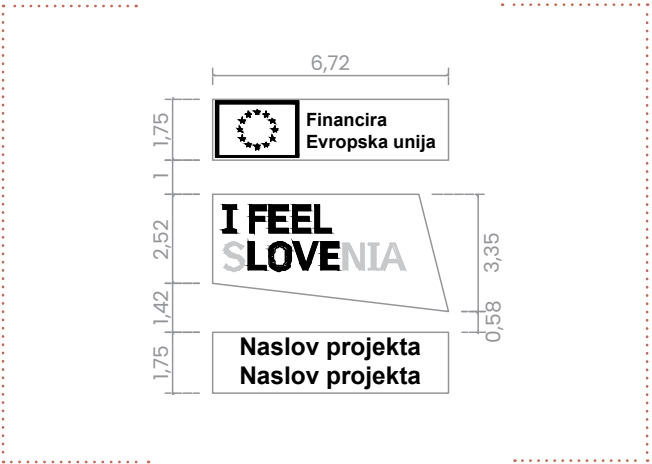
V želji po doseganju estetske dovršenosti so sledi z ostalimi obveznimi elementi geometrijsko umerjene s pomočjo pik. Vsesplošni minimalizem stremi k subtilnosti, ki z nepretirano vpadljivostjo ozavešča javnost ter v nasprotju z vizualnim onesnaževanjem večjih tabel nadgrajuje estetsko vrednost prostora. V zasnovi se merilu vizualne ustreznosti in sporočilnosti enakovredno pridružuje tudi trajnostni vidik izvedbe. Vsi v tlak umeščeni elementi so namreč izdelani iz nerjavečega jekla, ki trenutno predstavlja najbolj trajnostni material v Sloveniji. Slednji je dobro odporen na vse vremenske pojave ter s skladnostjo z različnimi materiali v mestnem prostoru (tlak, les itd.) prispeva k estetskemu videzu. Odlikuje ga tudi značilnost odbojnosti, s čimer lahko ljudje vsaj delno v elementih opazijo svojo silhueto ter prepoznajo sebe, svojo vlogo pri ustvarjanju lepše prihodnosti z vidika trajnostne mobilnosti.

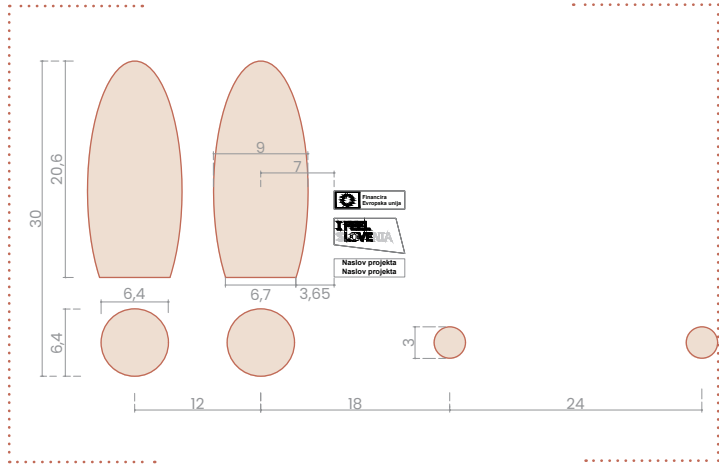
logotip 1
merilo: 1:2

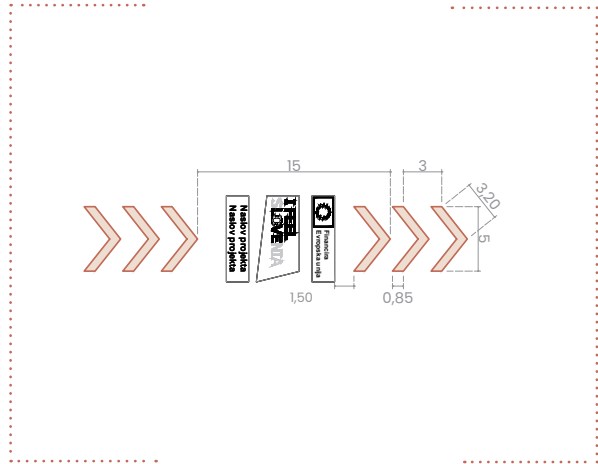
stopinja v tlaku
merilo: 1:6

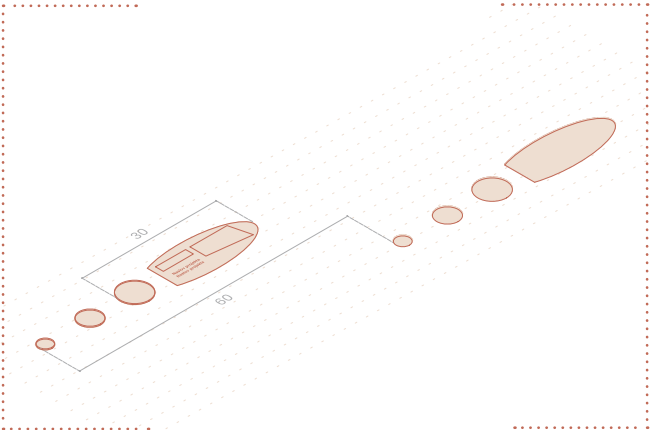
logotip 2
merilo: 1:2

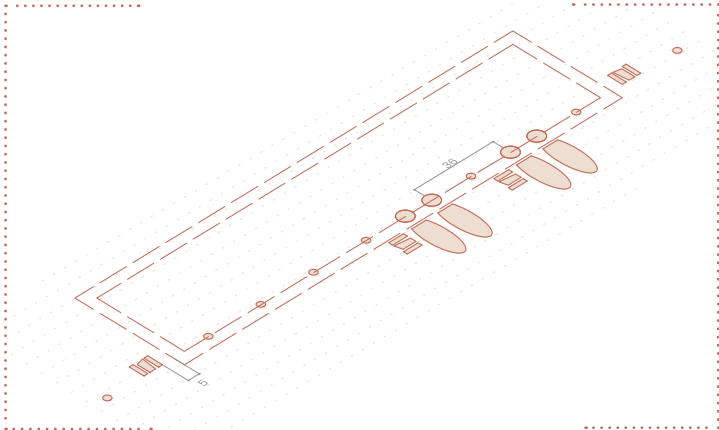
stopinja ob klopi
merilo: 1:6

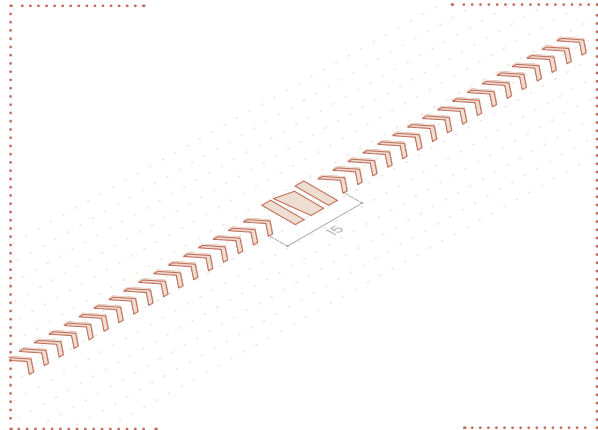
oznake ob stojalih za kolesa
merilo: 1:6

stopinje v tlaku
merilo: 1:8

stopinje ob klopi
merilo: 1:25

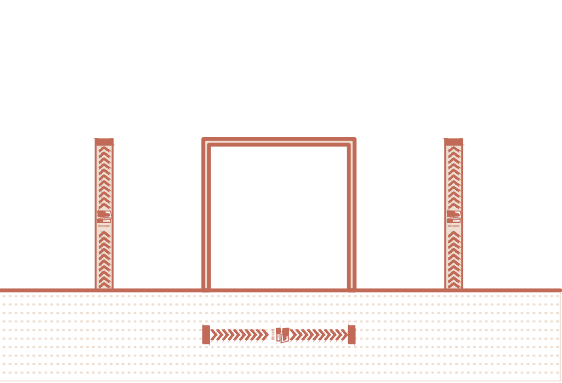
oznake ob stojalih za kolesa
merilo: 1:8

Oblikovana zasnova označevanja kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti sestoji iz obveznih elementov navedbe naslova projekta, emblema EU, izjave o sofinanciranju, logotipa »I feel Slovenia« ter dodanih sledi trajnostne mobilnosti, ki jih v želji po boljši prihodnosti ustvarjamo ljudje. Vsi omenjeni elementi so izdelani iz nerjavnega jekla ter so deloma umeščeni na tla ter deloma na elemente urbane opreme, ki se vsebinsko najbolj sporočilno navezujejo na predstavljen projekt.

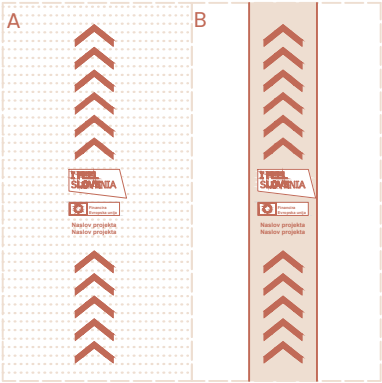
V primeru potencialnega projekta nove kolesarske poti, števca kolesarjev itd. je pod stojalom za kolo umeščena abstrahirana sled kolesarske gume v obliki puščic. Vsakih dvajset puščic je prekinjenih s sklopom zgoraj navedenih obveznih elementov, ki se kot celota izmenično pojavljajo v obliki traku. Puščice so zasnovane v širini 5 cm, višini 3 cm ter debelini 0,85 cm, razmak med posameznima puščicama pa znaša 3 cm. Po zadnji izmed dvajsetih puščic v sklopu sledi 3-centimetrski razmak, nato pa je navedena izjava o sofinanciranju v velikosti pisave 18 pik z emblemom EU z višino 1,75 cm in širino 6,5 cm. 1 cm nad njim sledi še logotip »I feel Slovenia«. Sledi 1 cm razmaka ter navedba naslova projekta s pisavo v velikosti 20 pik; nad naslovom projekta se po 1,5 cm ponovno začne vzorec puščic.

Ob želji po označitvi potencialne nove linije javnega potniškega prometa, se v tlak ob klop avtobusnega postajališča umesti stopinje čakajočih ljudi ter vanje navedene obvezne elemente. Slednje dele med seboj geometrijsko povezujejo pike, ki se nadaljujejo po sami nadstrešni konstrukciji avtobusnega postajališča. Sledi odtisov stopal nastopajo v paru. V višino merijo 30 cm, v širino 9 cm na najširšem delu "stopala", razmak središčno točko pete pa znaša 12 cm. Ob zgornjem in spodnjem robu so nanizane pike s premerom 3 cm in medsebojnim razmakom 24 cm, med vsakim parom stopal pa se v razmaku 7 cm pojavi sklop obveznih elementov, zasnovan na enak način kot pri zgoraj predstavljenem primeru za kolesarsko stezo. Tudi novo sprehajalno pot se označuje z odtisi človeških stopal ob klopi. Dimenzije zgoraj uporabljenih elementov ostajajo enake.

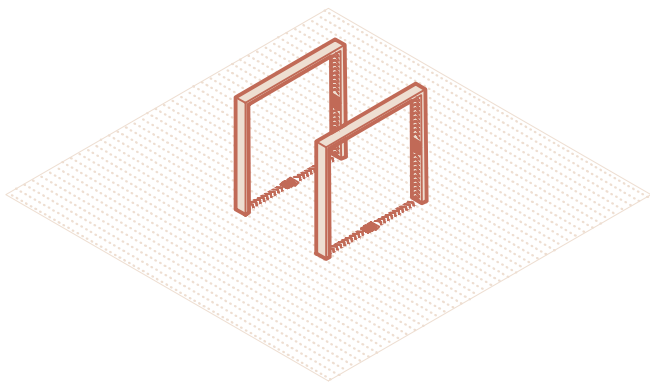
urbana oprema: stojalo za kolo

tloris, prerez, pogled
merilo 20cm

slika A – detail v tlaku
slika B – detail na urbani opremi
merilo 5cm

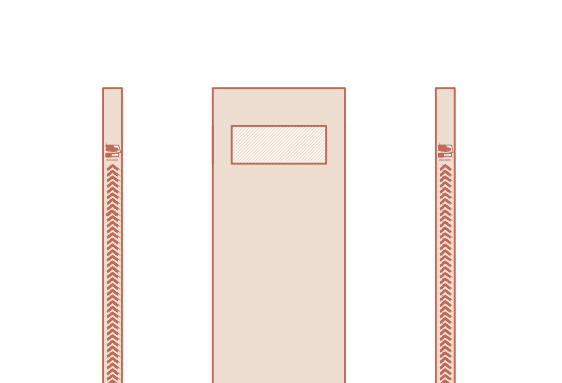
aksonometrični prikaz

Kohezijski projekti trajnostne mobilnosti gradijo bolj vzdržna mesta za ljudi, zato mora biti predaja informacij o projektih atraktivna, vidna ter umeščena v prostor, kjer se pojavlja največja gostota različnih starostnih skupin.

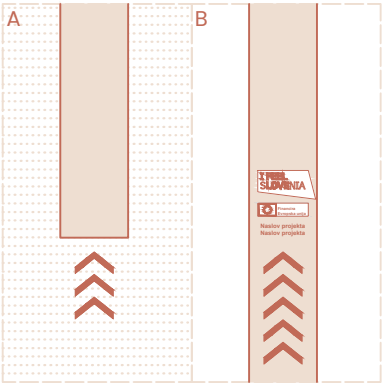
S tega vidika je zasnova v večjem delu umeščena v tlak, saj ljudje običajno usmerjamo svoj pogled nekaj metrov pred seboj. Ob hoji naj bi bila glava z namenom premagovanja ovir tipično sklonjena za 10°, ob čemer se le redko ozremo na višje predele. Deloma se predstavljena zasnova označevanja nadaljuje tudi na elementih urbane opreme, s čimer je sporočilnost jasnejša.

O projektu nove kolesarske poti priča abstrahirana kolesarska sled, ki je v obliki traka skupaj z omenjenimi obveznimi elementi umeščena pod stojalo za kolo, sam trak pa se vzpenjajoče nadaljuje tudi po notranji strani sprednje noge stojala. Kolesar lahko svojo kolesarsko pot poistoveti s sledjo v tlaka, sama vzpenjajoča sled na stojalu pa služi boljši vidnosti ter hitrejši opaznosti. Enako sled je mogoče umestiti tudi npr. na števec kolesarjev, kjer se zasnovani trak prav tako pojavlja v tlaku ter nadaljuje po samostoječem števcu. S tem je vsebinska navezava na projekt jasnejša.

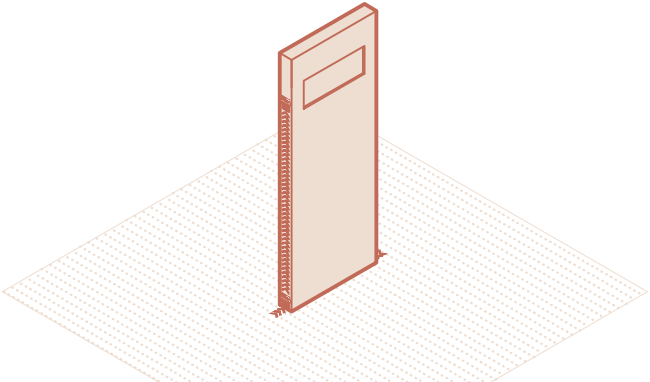
urbana oprema: števec kolesarjev

tloris, prerez, pogled
merilo 20cm

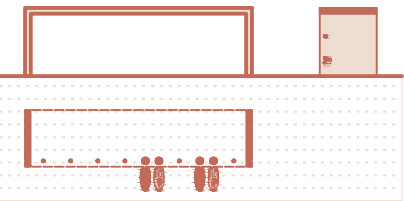
slika A – detail v tlaku
slika B – detail na urbani opremi
merilo 5cm

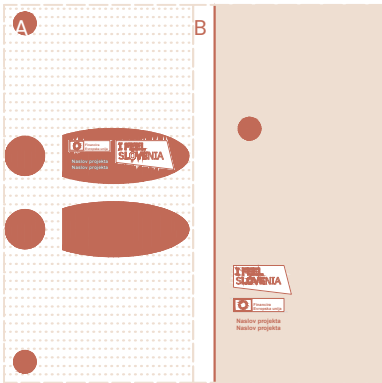
aksonometrični prikaz

detajli urbane opreme

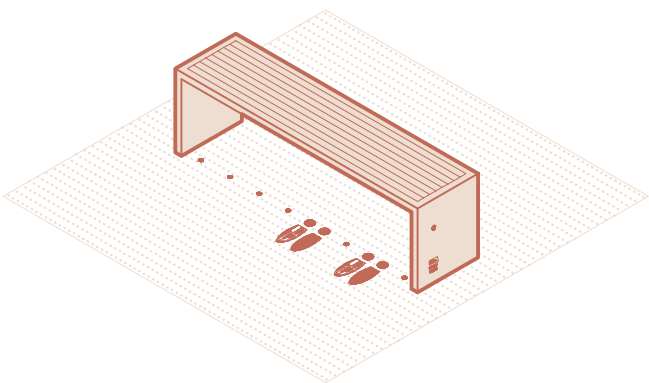
urbana oprema: klop

tloris, prerez, pogled
merilo 50cm

slika A – detail v tlaku
slika B – detail na urbani opremi
merilo 5cm

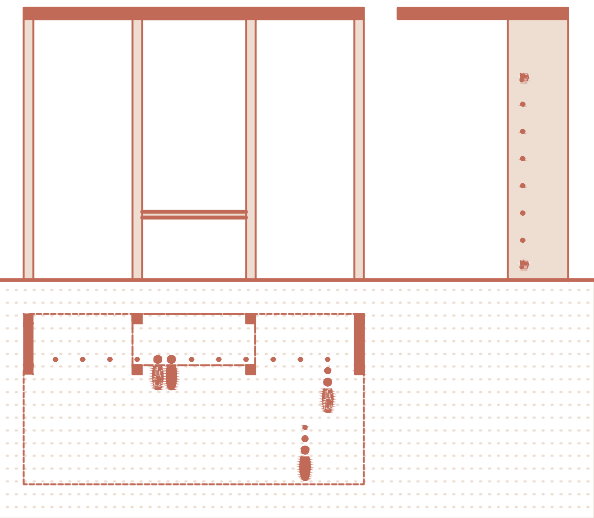

aksonometrični prikaz

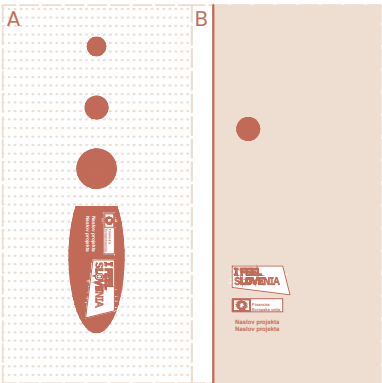
Sorodno se ob vozlišče dogajanja umešča tudi informacija o teoretični novi liniji avtobusnega postajališča. V tlak, kamor je običajno usmerjen naš pogled, so umeščene sledi čakajočih ljudi skupaj z berljivo umeščenimi obveznimi elementi. Geometrijsko zasnovo umerjajo dodatne pike, ki se vzpenjajo tudi na samo nadstrešno konstrukcijo avtobusnega postajališča. S tem je poudarjena sporočilnost medsebojne povezanosti samega projekta – postajališča in zasnovanega označevanja. Podoben koncept je načrtovan tudi za označitev potencialne nove sprehajalne poti, kjer se sledi človeških stopal pojavijo ob klopi. Tudi v tem primeru so z namenom geometrijske skladnosti uporabljene pike, ki pomensko povezujejo sam projekt in označbo z nadaljevanjem vzorca po obrobju klopi.

V želji po izpopolnjevanju kvalitetnega javnega prostora je poleg glavnih stebrov sporočilnosti in trajnosti upoštevan tudi vidik estetske dovršenosti. V nasprotju z velikimi tablami, ki velikokrat povzročajo vizualno onesnaževanje, se rešitev poslužuje minimalizma, ki na subtilen, nepredirekten in neprevpadljiv način podaja informacije o projektu ter ozavešča ljudi. S tem zasnova predstavlja dodano vrednost ter nadgrajuje estetski potencial prostora.

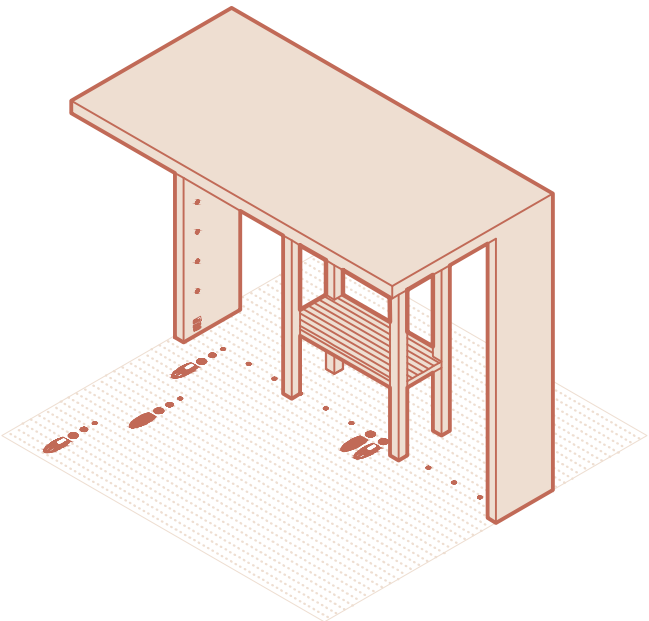
urbana oprema: avtobusno postajališče

tloris, prerez, pogled
merilo 50cm

slika A – detail v tlaku
slika B – detail na urbani opremi
merilo 5cm

aksonometrični prikaz

detajli urbane opreme

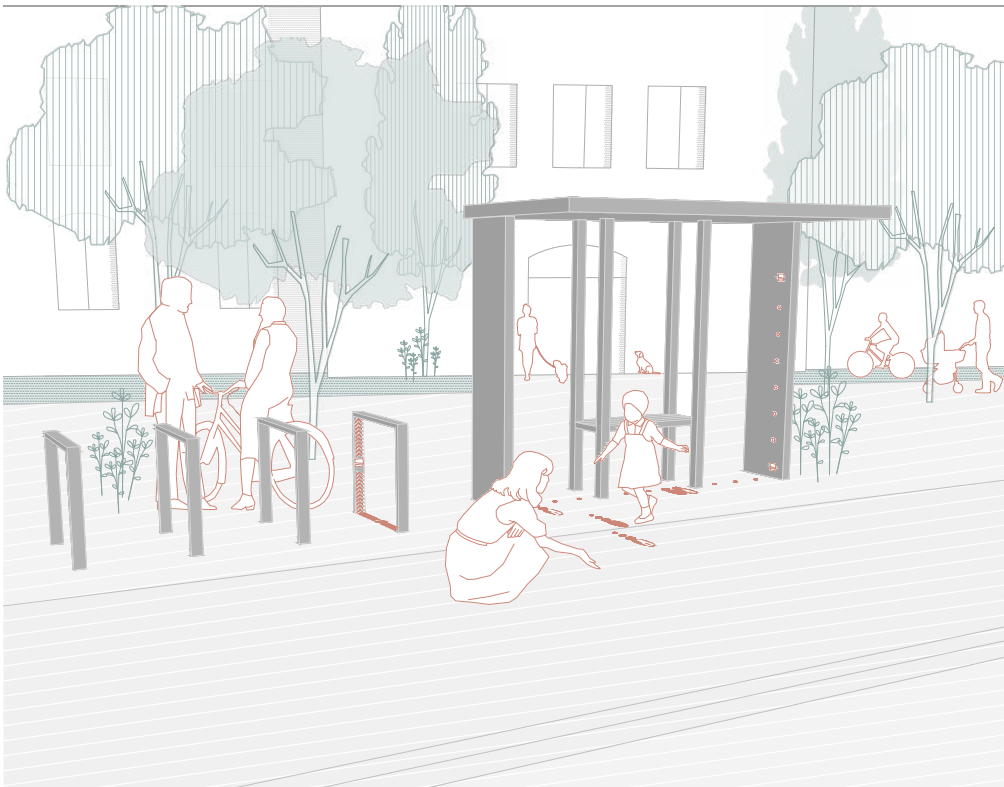
referenčni primer: Miraikan – The National Museum of Emerging Science and Innovation, Japonska

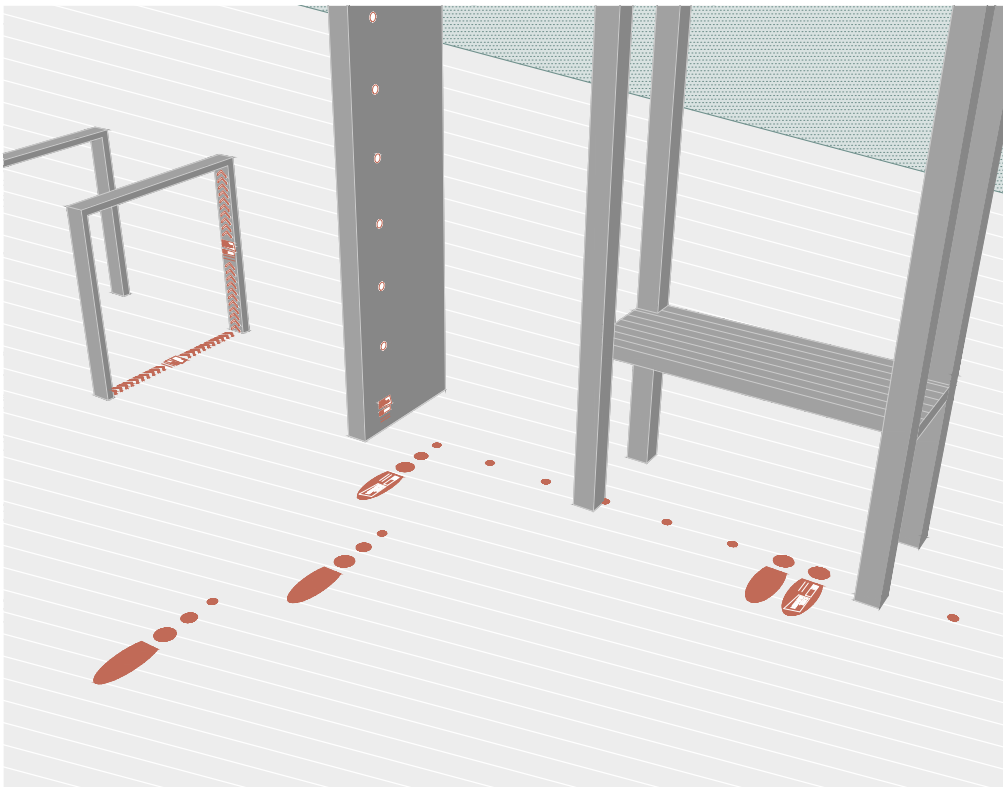
referenčni primer: napis iz nerjavečega jekla, Japonska

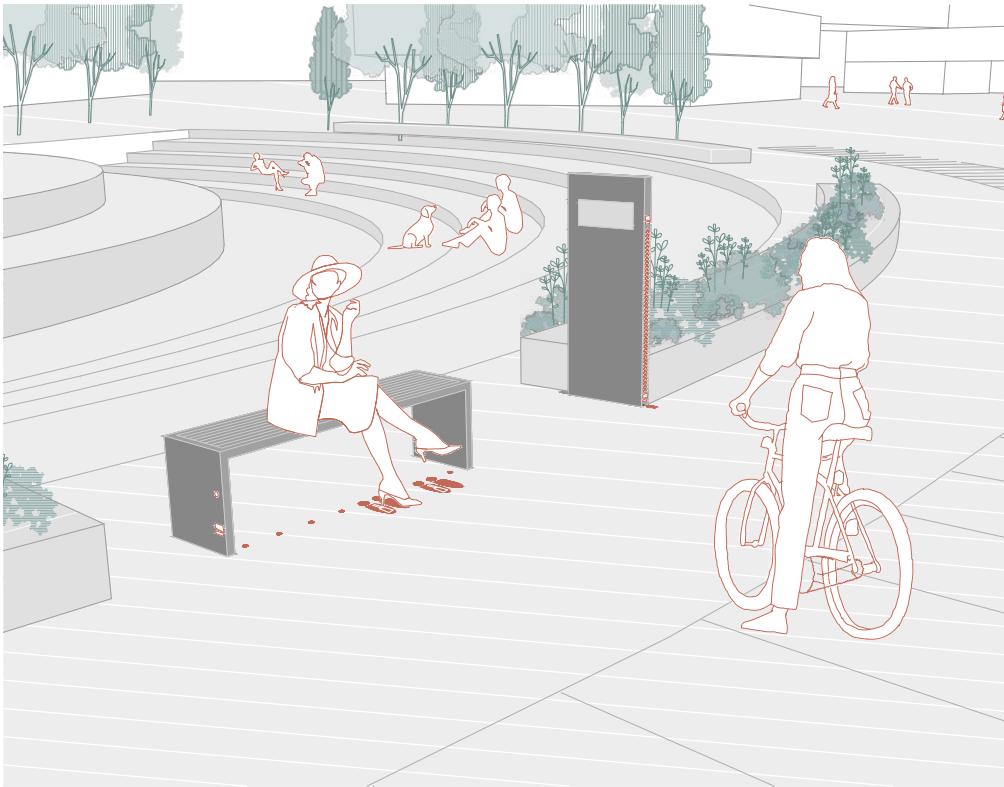
referenčni primer: spomenik Trevor Reddcliff, Avstralija

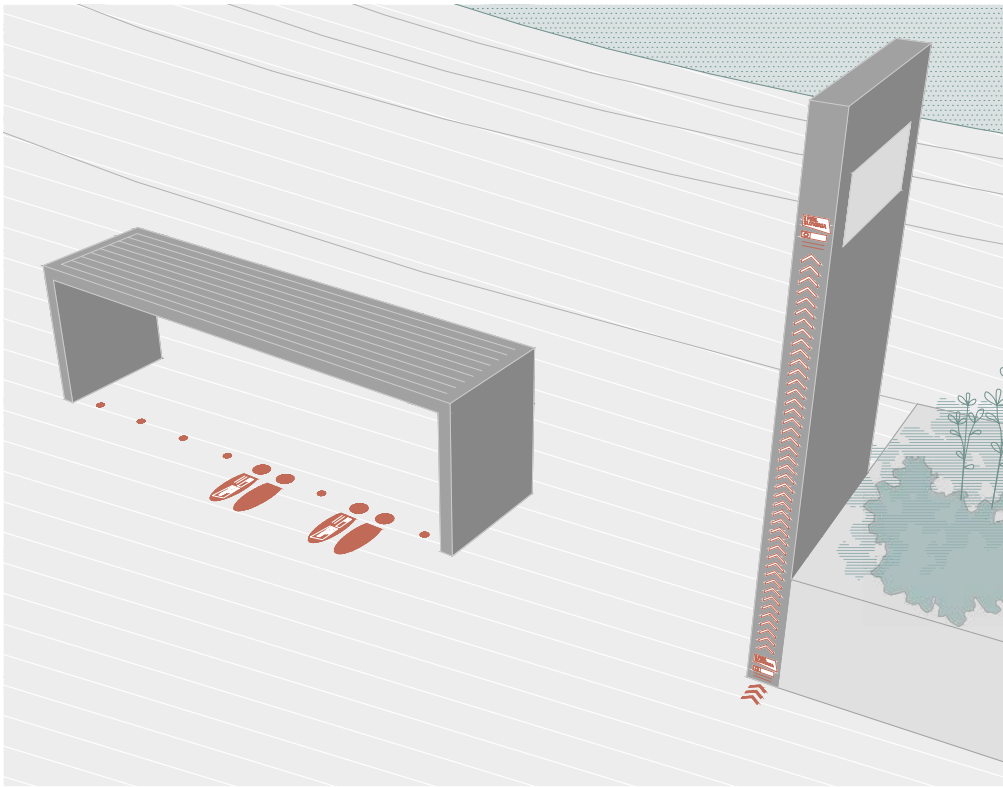
prikaz umestitve zasnove na stojalo za kolo in avtobusno postajališče

prikaz umestitve zasnove na stojalo za kolo in avtobusno postajališče

prikaz umestitve zasnove na klop in na števec kolesarjev

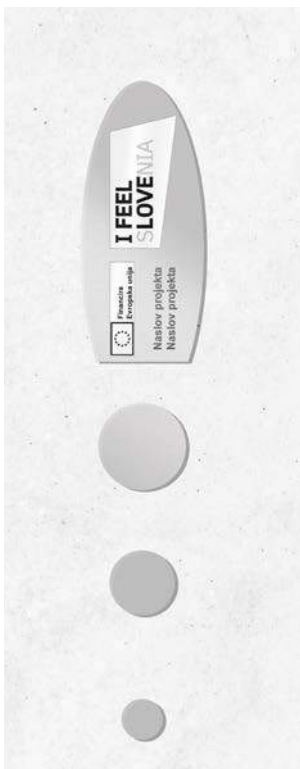

prikaz umestitve zasnove na klop in na števec kolesarjev

Uporabjen material: nerjavno jeklo

Primerjava z materiali urbane opreme

Vsi naši elementi so izdelani iz nerjavnega jekla, ki je pomemben temelj trajnostno naravnane družbe prihodnosti, saj velja za enega najbolj trajnostnih materialov na svetu. Pri jeklu dosegamo 100% reciklabilnost in ga lahko vedno znova predelamo v nove jeklene izdelke brez izgube kakovosti. Na tem konceptu krožnega gospodarstva sloni tudi celotna slovenska proizvodnja. Že več kot 30 let se tako v Sloveniji vse jeklo prideluje po postopku pretaljevanja jeklenega odpadka, s tem pa se tudi izpusti CO2 v primerjavi s svetovnim povprečjem močno zmanjšajo.

Material je zelo obstojen na mehanske poškodbe kot tudi na vremenske vplive, zaradi česar zahteva minimalno vzdrževanje. V kolikor izberemo primerno kakovost in način pritrdjevanja, je nerjavno jeklo lahko obstojno desetletja. Svoj videz bo ohranilo ne glede na vremenske pogoje, težav pa ne povzročajo visoke, niti nizke temperature.

Nekoliko višjo ceno nedvomno odtehtajo odlične lastnosti in dolga življenjska doba. Sijajna in čista površina daje izdelkom sodoben in eleganten videz, hkrati pa material ponuja možnost izbire različnih zaključkov površine in obdelave. Načeloma pa velja, da bolj polirana, sijajna površina daje nerjavnemu jeklu bolj svetel izgled kot tudi najboljšo obstojnost.

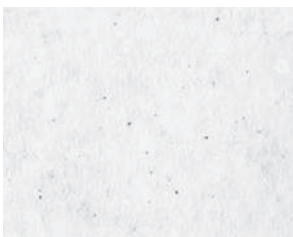
Pritrdjevanje zbranih jeklenih elementov se lahko izvaja na dva različna načina. Prvi način je vdelava jeklenih elementov v samo površino urbane opreme ali tlaka, pri čemer bi v slednjo izrezali vdolbino in s pomočjo primernega lepila pritrdili jeklene označbe. Pri drugem pa bi s pomočjo nevidnih vijakov na spodnji strani jeklenih elementov, le-te pritrdili na samo površino. Debelina elementov se tako razlikuje med posameznimi načini pritrdjevanja, v vsakem primeru pa elementi ne bi bistveno segali izven površine tlaka.

materiali urbane opreme

jeklo

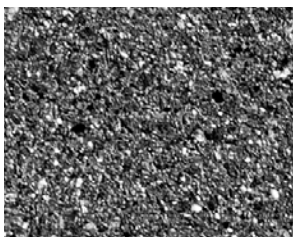
svetlejši beton

temno lakiran les

beton

svetlo lakiran les

priznanje

predmet študentskega natečaja

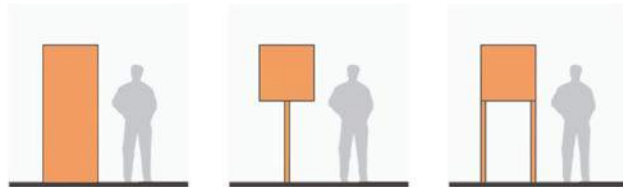
Predmet študentskega natečaja je oblikovanje in umeščanje elementov označevanja kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti v javne prostore mesta, na elemente urbane opreme, mestne površine ali na drugačne načine v prostoru.

Želja pri oblikovanju elementov označevanja kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti je, da grafična in fizična podoba preseže tipsko oblikovanje s tablam ali panoji in je primerna za kakršenkoli javni mestni prostor in tipično urbano opremo.

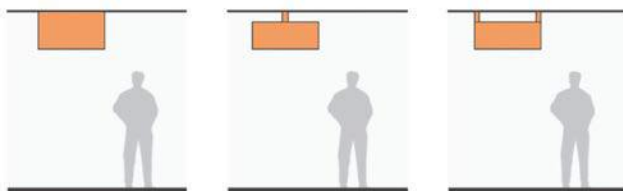
prikaz 1: komunikacija med dejvniki

vir: Navodila organa upravljanja na področju zagotavljanja prepoznavnosti, preglednosti in komuniciranja evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027: dr. Aleksander Jevšek minister, Ljubljana, marec 2023

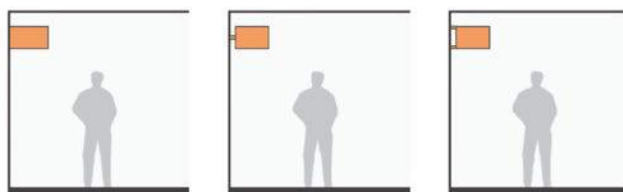
vpetost znakovnega telesa

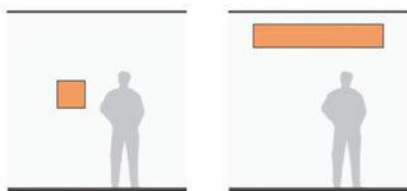
prostostoječe znakovno telo

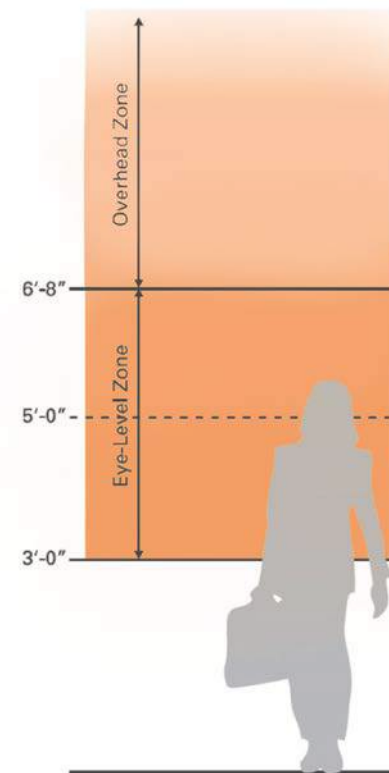
viseče znakovno telo

znakovno telo vpeto na steno ali drugo navpično površino

znakovno telo je pritrjeno na stensko površino

Znaki, nameščeni v višini oči (150 cm), so v splošnem namenjeni branju od blizu; tisti, ki so nameščeni višje pa so namenjeni branju na daljavo.

načini vmeščanja znakov v prostor

Pri oblikovanju znakovnega telesa za označevanje kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti je bilo potrebno upoštevati možne kontekste in načine nameščanja telesa v javni prostor.

Pri razmišljanju o tem je bila v pomoč publikacija Signage and Wayfinding Design: A Complete Guide to Creating Environmental Graphic Design Systems in pa nekaj tujih in domačih referenčnih primerov.

znakovno telo pritrjeno na zunanjo opremo

talna oznaka

prikaz 3: primeri vpetosti znakovnega telesa

vir: Signage and Wayfinding Design: Chrisa Calori, David Vanden-Eynden, 2015

prikaz 4: referenčni primeri

vir: slika 1: <https://i.pinimg.com/564x/af/86/5a/af-865ad96dd950b5579fc7b3cfc2ee86.jpg>
slika 2: <https://lahkih-nog-naokrog.si/wp-content/uploads/2020/04/Ljubljana-Slovenija-Pot-ob-zici-4.jpg>

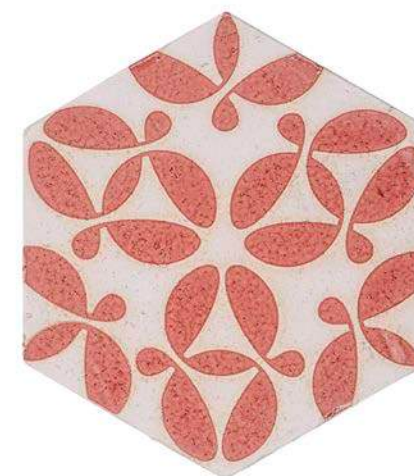

Slovenska markacija

projekt urbane prenove Goods Line

integrirani znaki iz brona, ki označujejo zgodovino mesta Sydney

slovenski kovanec, 1 cent
motiv štokljeprojekt urbane prenove Goods Line
vir: <http://www.deucedesign.com.au/the-goods-line/>oznaka za Plečnikove arhitekture
QR koda

KARAK glinena ploščica

vzorec zanke; žganje ploščice po načinu tradicionalne japonske tehnike žganja - Raku

referenčni primer označevanja
s QR kodo
lastni virglinena talna ploščica
vir: <https://www.karak.at/en>

referenčni primeri

Izhodiščne točke za iskanje ustreznih referenčnih primerov so bile osredotočene na minimalistično podobo in minimalistični princip označevanja, torej princip, ki se lahko pojavlja na več mestih, označuje sled in ima reprezentativen vzorec.

označevanje

Primer označevanja pohodniških in planinskih poti s prepoznavnim znakom je slovenska markacija. Markacija predstavlja minimalistično, preprosto in prepoznavno označevanje poti, živo rdeč zunanji krog z belo sredico deluje v kontrastu proti naravnim barvam, zelo opazno.

oblikovanje črkovnega zapisa

Ker je obvezna vsebina pri oblikovanju znakovnega telesa za označevanje kohezivskih projektov tudi naslov oz. ime operacije je slovenski kovanec dober primer oblikovanja zapisa na krožnih oblikah. Napis je pri tem orientiran "na noter" z minimalnim odklikom od roba krožnice.

označevanje poti

Zgoraj omenjeni izhodišči sta dobro povzeti v projektu urbane prenove Goods Line v mestu Sydney. Krožna oblika bronastih integriranih znakov z napisi, označuje talno os skozi novo preoblikovan železniški koridor namenjen pešcem in kolesarjem. Bronasti ploščki označujejo glavne zgodovinske znamenitosti mesta in predstavljajo celotno blagovno znamko The Goods Line.

QR koda

Minimalistični pristop k oblikovanju je lahko tudi spodbuda k novim možnostim podajanja večje količine informacij. Uveljavljena praksa s QR kodo je lahko eleganten način, da se uporabnik v večje podrobnosti o projektu lahko poglobi s pomočjo tehnologije pametnega telefona.

motiv zanke in glinena ploščica

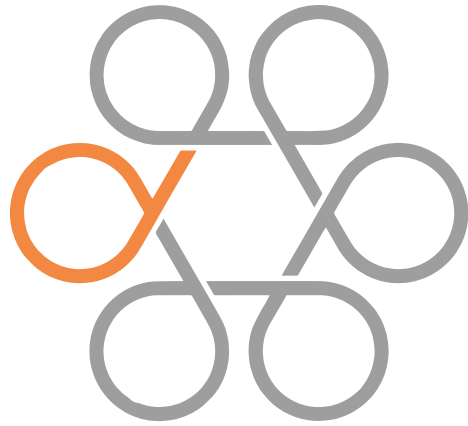
Za izbor materiala predlagane rešitve je bila ključna izkušnja in udeležba na delavnici izdelovanja glinene ploščice pod vodstvom ekipe revije Outsider in mentorstvom Marte Rauch-Debevec, ki je hkrati soustanoviteljica studia KARAK. Glina je čudovit material, ki ponuja ogromno možnosti. Več o japonski tehniki žganja gline sledi v nadaljevanju.

prikaz 5: referenčni primeri

slovenska markacija
- označevanje planinske ali pohodniške poti
vir: <https://outsider.si/wp-content/uploads/2021/07/00-4-4.jpg>

slovenski kovanec, oblikovanje
vir: <http://www.evru.si/o-evru/slovenski-kovanci/img/1-cent.jpg>

izhodišča

Kohezijska politika
Evropske unije

Cilj politike 3: Bolj povezana
Slovenija z izboljšanjem
mobilnost

oblikovanje

del zanke

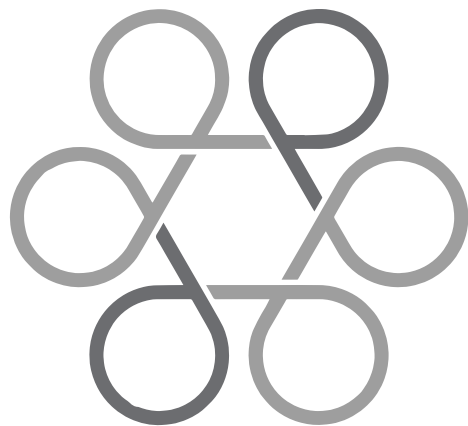
del logotipa

koncept: oblikovanje znakovnega telesa

Izhodišče predlagane oblike znakovnega telesa za označevanje kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti izhaja iz uradnega logotipa Kohezijske politike Evropske unije.

Logotip je oblikovan v obliki zanke iz šestih krožnic, ki se oklepajo okoli stranic pravilnega šestkotnika in s tem predstavljajo posamezna področja politik. Piktogram, ki predstavlja politiko trajnostne mobilnosti je oblikovan z znakom kolesa in drevesnega lista. Zaradi poenostavitve znaka je iz osnovnega znaka izvzet drevesni list, ki postane osrednji simbol znakovnega telesa.

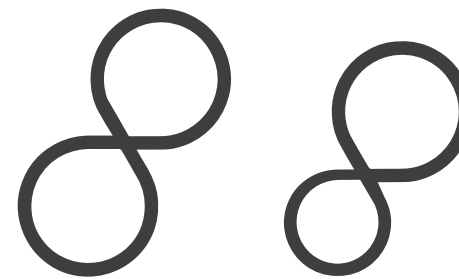
Oblikovana zanka izhaja iz oblike, ki je nastavljena v celotni podobi zanke kohezijske politike in predstavlja osnovni modul znakovnega telesa označevanja.

združevanje v
obliko zanke

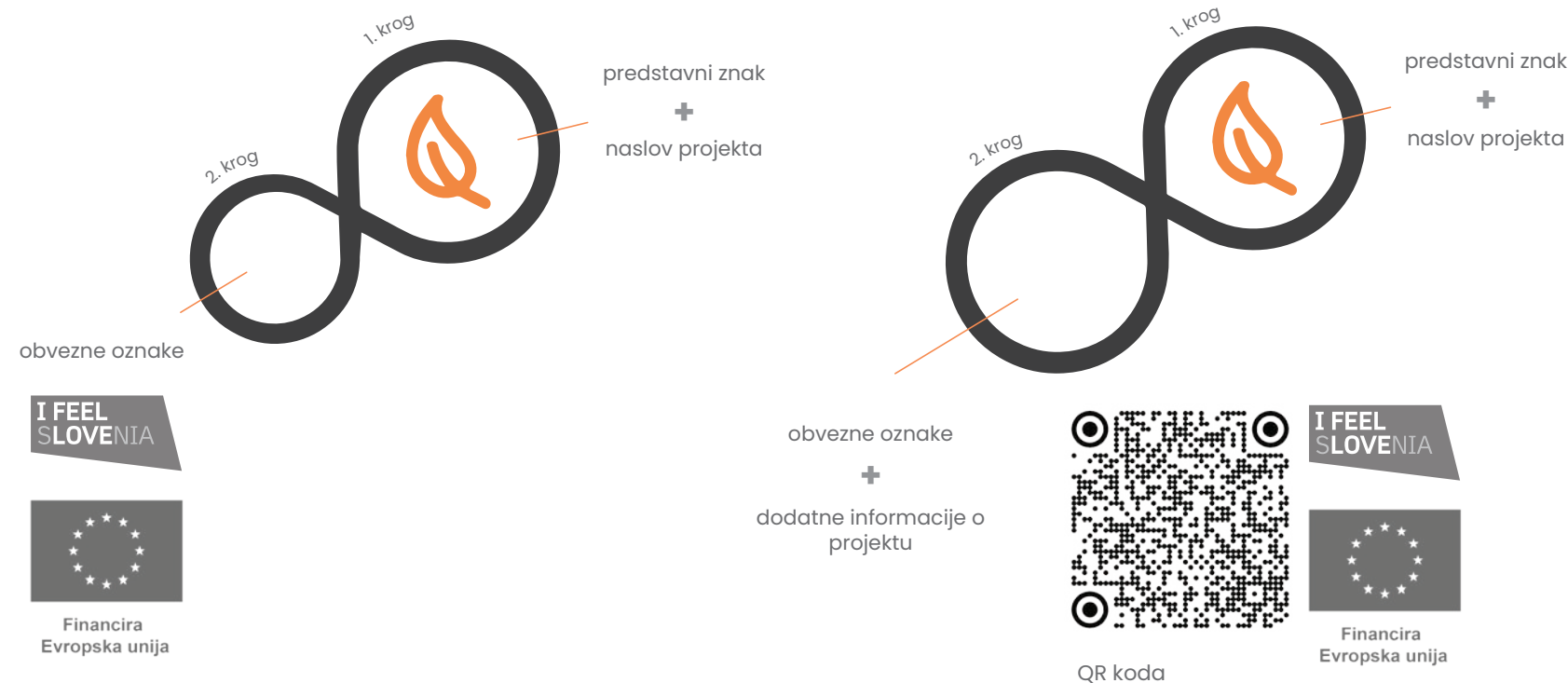

združevanje v
obliko zanke

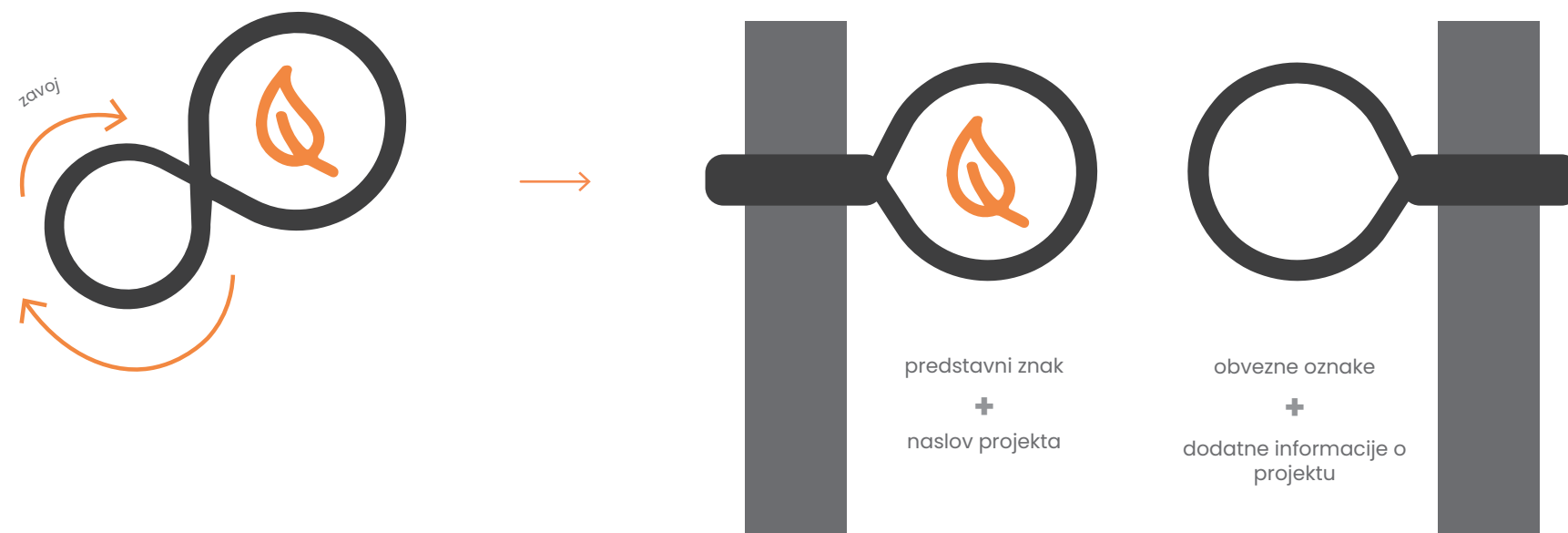

zanka kot osnovni
modul znakovne-
ga telesa

zanka na površini

zanka pripeta na opremo

prikaz 7: izhodišča za oblikovanje znakovnega telesa
- označevanje na površini in označevanje z vpenjanjem na opremo

koncept: oblikovanje znakovnega telesa

Zanka v obliki znaka neskončnosti predstavlja osnovni modul znakovnega telesa.

površinsko označevanje

Označevanje na površinah definirata dve varianti zanke, ki se razlikujeta glede na velikost drugega oklepajočega kroga.

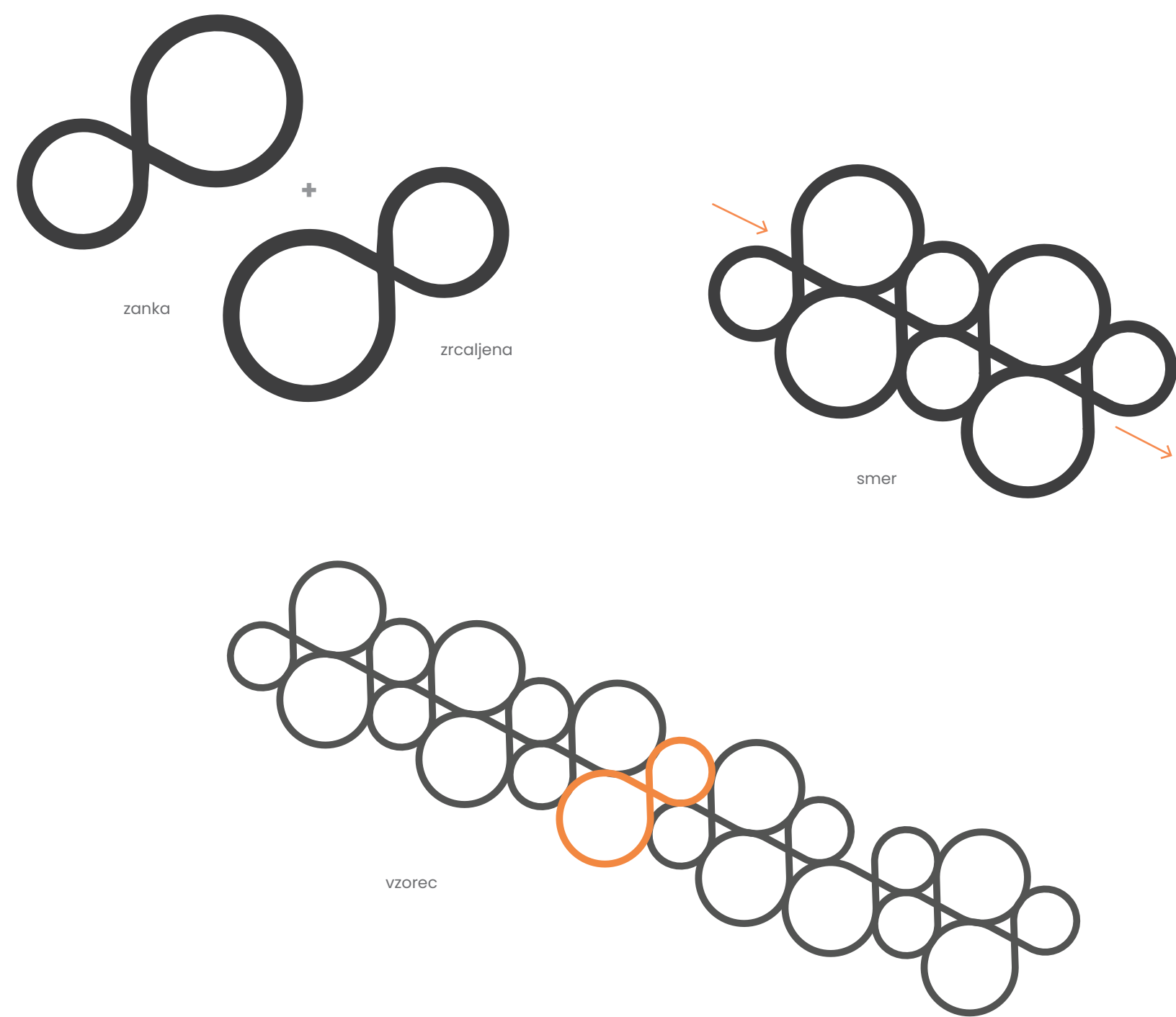
Vsebina prvega oklepajočega kroga je oznaka s simbolnim motivom lista in črkovnim zapisom - naslovom projekta kohezijske politike trajnostne mobilnosti.

Druga površina je rezervirana za preostale oznake. V prvi varianti z obveznimi oznakami (Emblem EU in logotip I feel Slovenia), v primeru da bo znak umeščen na način, ki ne bo dostopen za skeniranje QR kode. V drugi varianti pa je k obveznim oznakama (Emblem EU in logotip I feel Slovenia) dodana tudi QR koda.

vpenjanje na novo oz. obstoječo urbano opremo

V primerih vpenjanja znaka neposredno na opremo, se zanka okoli opreme ovije in na ta način tudi pritrdi. Znakovno telo ima na ta način možni in vidni obe strani površine z vsebinami simbolnega znaka (drevesni list), naslovom projekta, logotipi (Emblem EU in logotip I feel Slovenia) in QR kodnim zapisom.

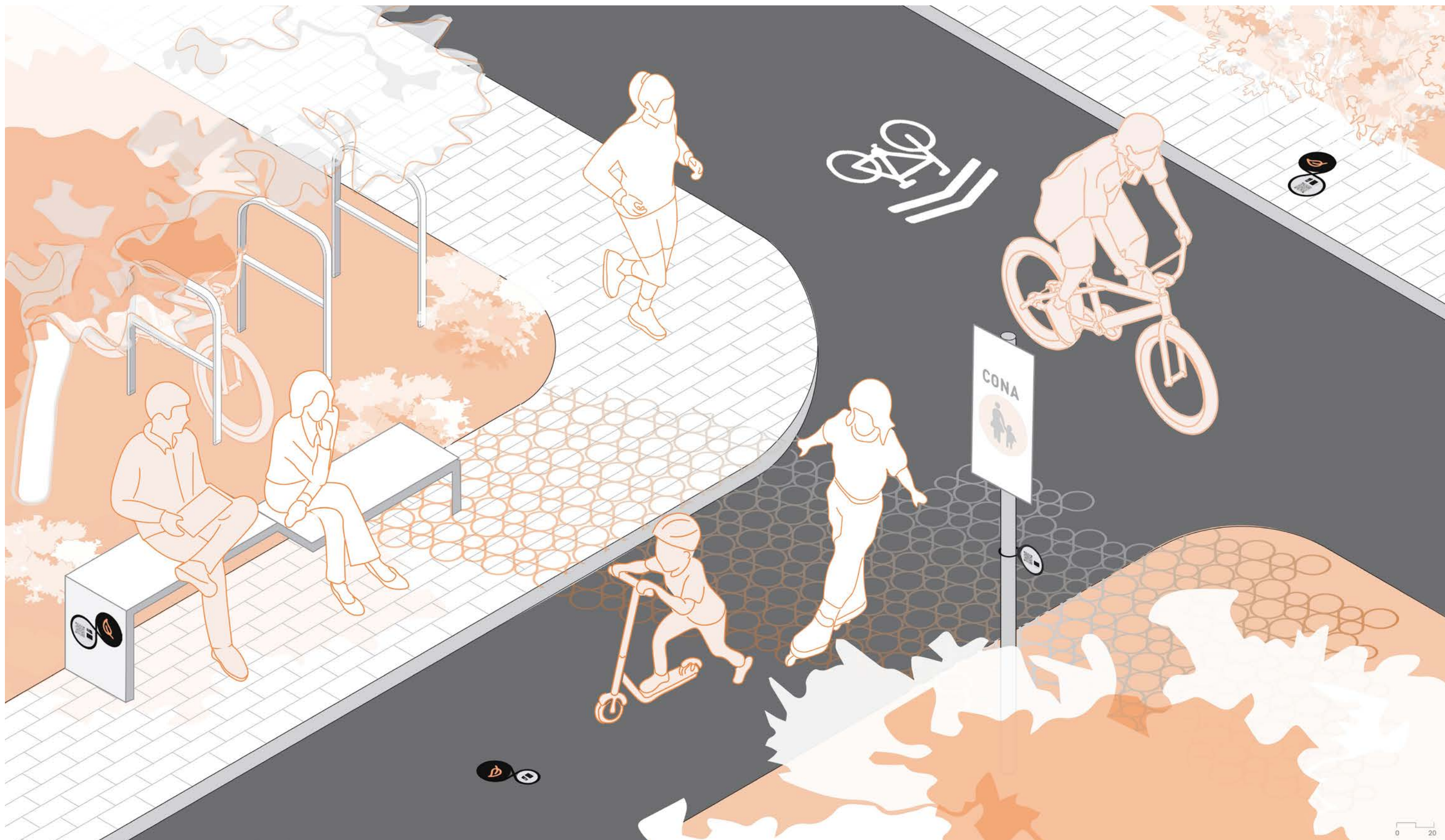
zanka na površini

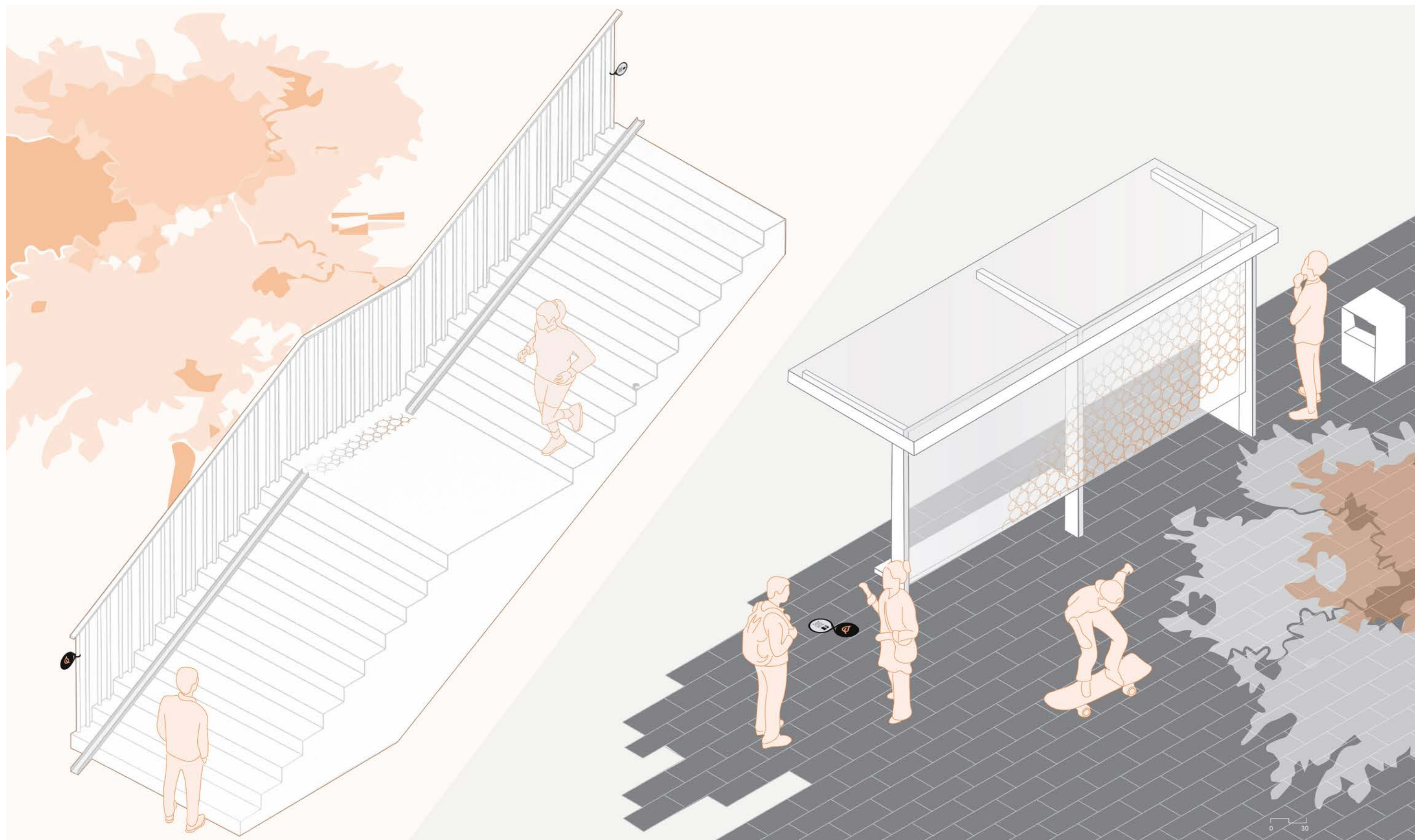
koncept: oblikovanje vzorca

Zanka v obliki znaka neskončnosti predstavlja osnovni modul znakovnega telesa. Za označevanje površin, kjer vpenjanje znakovnega telesa ni možno, ali pa je označevanje enostavneje na način lepljenja (nalepka), sprejanja (šablona), se zanka z repeticijo zrcaljene zanke v nizu ponavlja in definira vzorec.

prikaz 8: izhodišča za oblikovanje vzorca
- označevanje ostalih površin

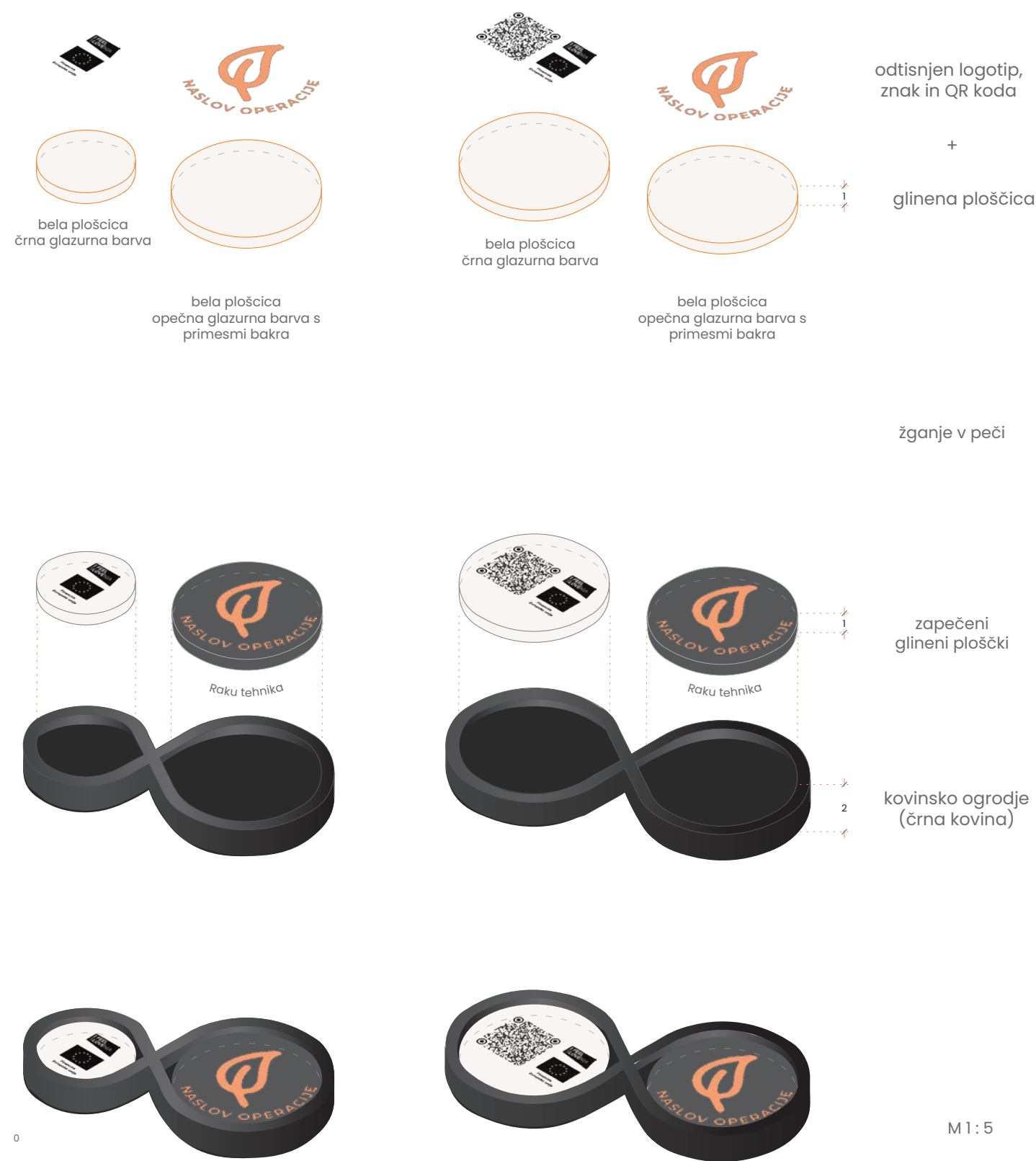

prikaz 9: principi označevanja in vpenjanje znakovnega telesa na novo oz obstoječo urbano opremo

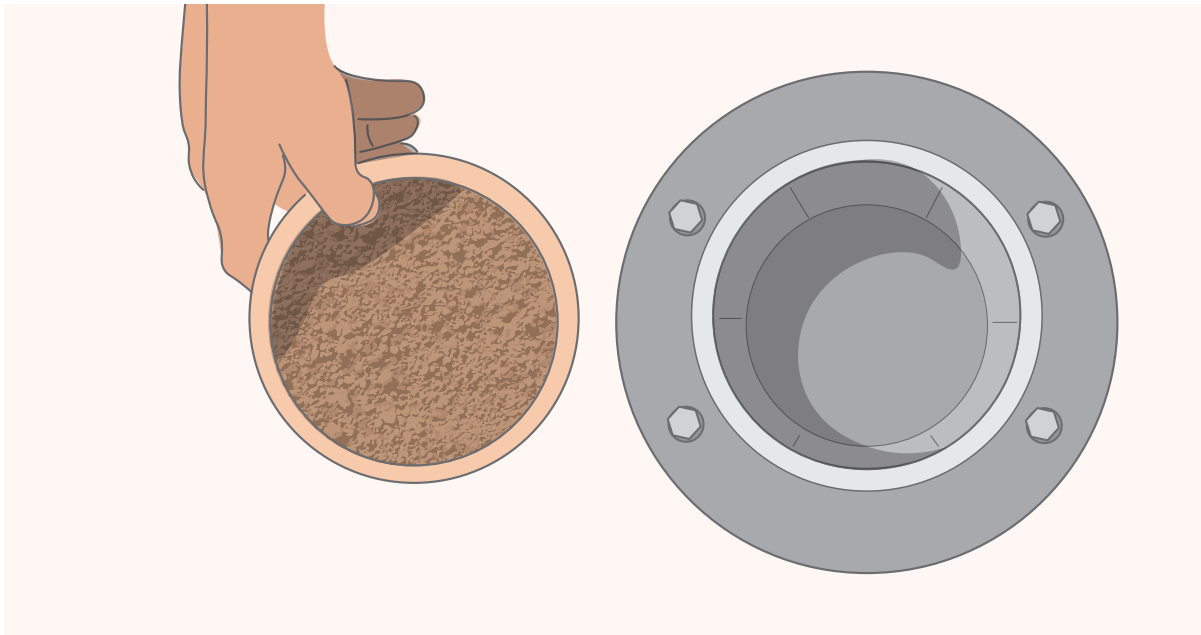
prikaz 10: principi označevanja in vpenjanje znakovnega telesa na novo oz obstoječo urbano opremo

koncept: produkcija in materiali

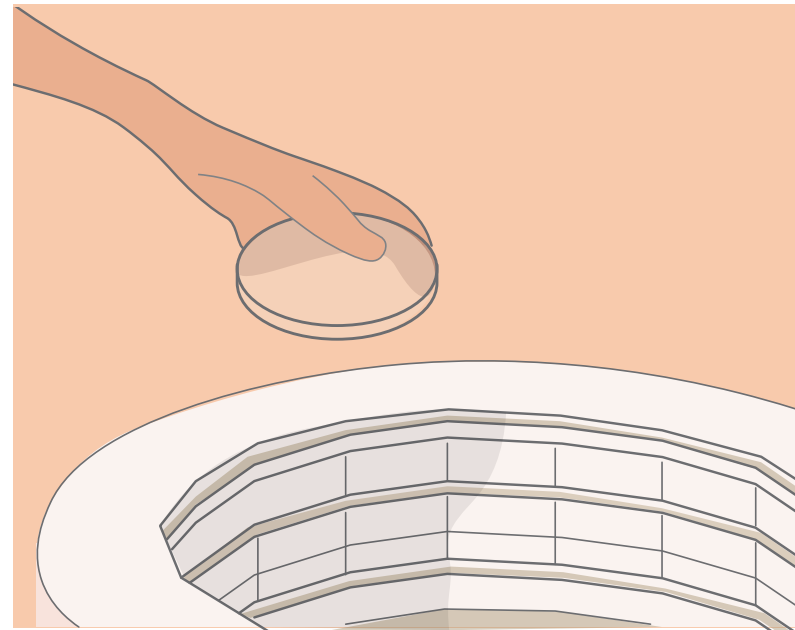
prikaz 11: shema produkcije, znakovno telo

oblikovanje glinene ploščice

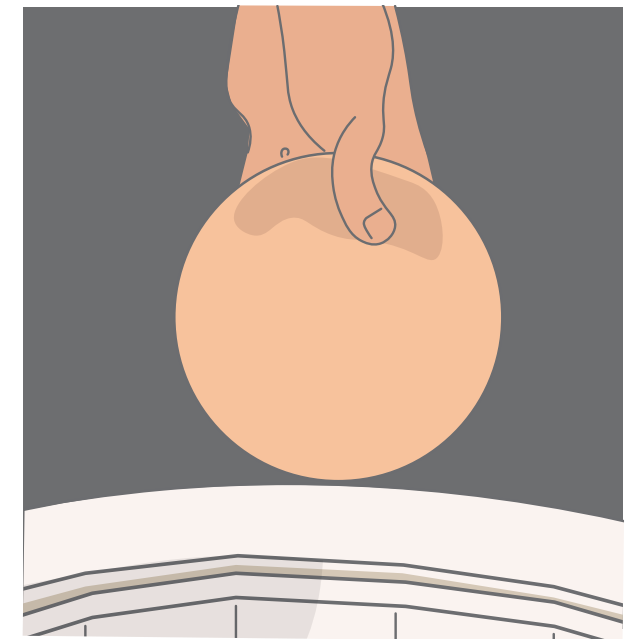

prečiščena zemlja + voda

oblikovanje krožne ploščice v modelu

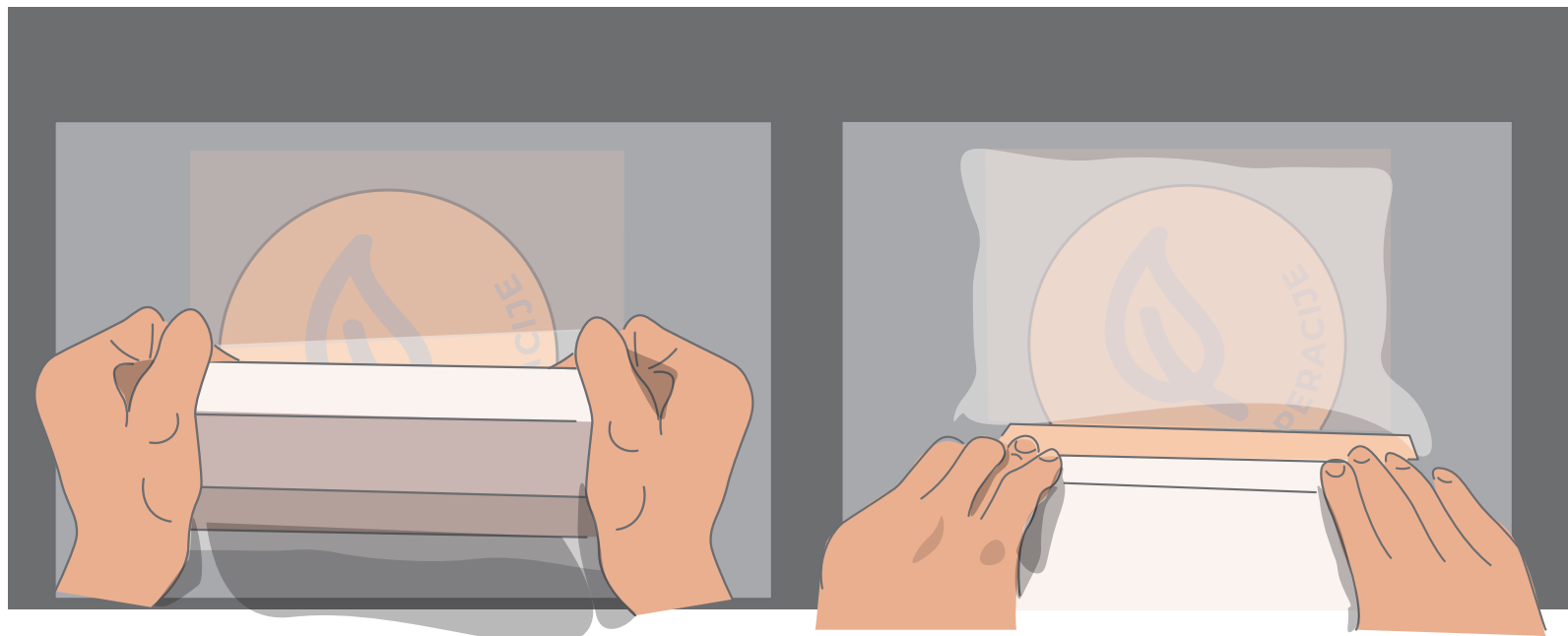

prvo žganje v peči na visoki temperaturi

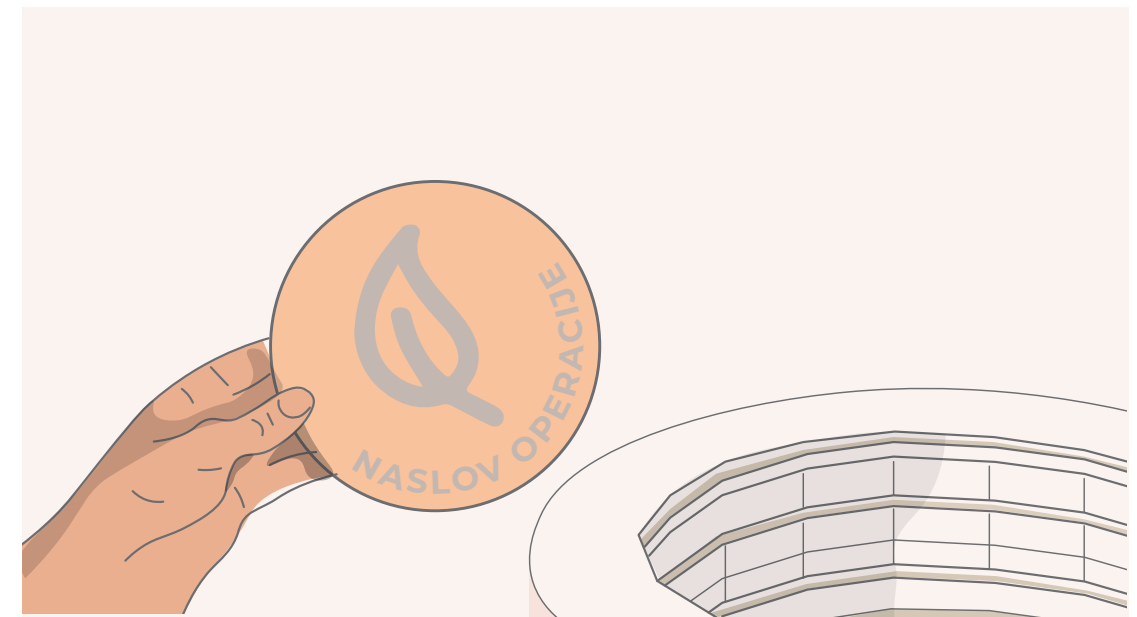

po prvem žganju (biskvit) je ploščica pripravljena na glazuro oz nasos barve

"tisk" znaka in logotipov

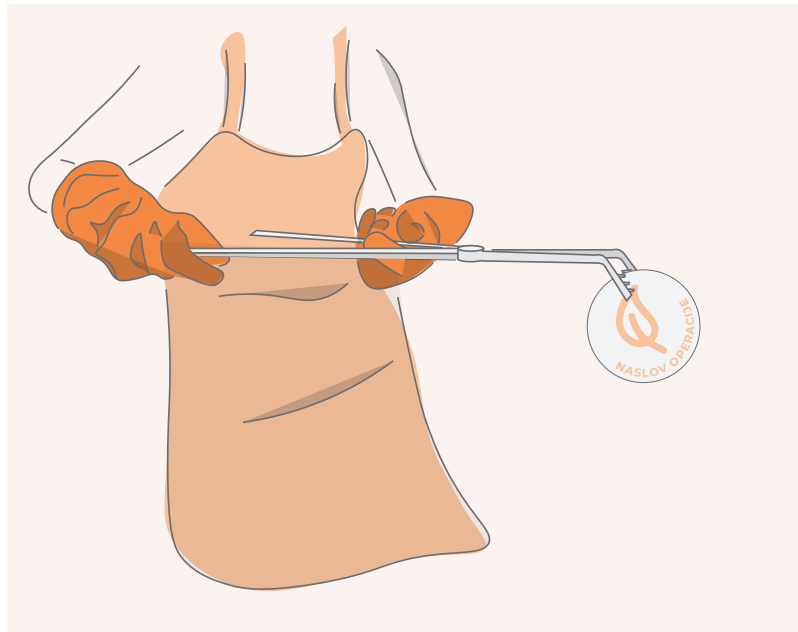
nanos glazurne barve (s primesmi bakra) s tehniko sitotiska

po odtisu glazure gre ploščica na drugo žganje v peči na visoki temperaturi

prikaz 12: shema produkcije, glinena ploščica

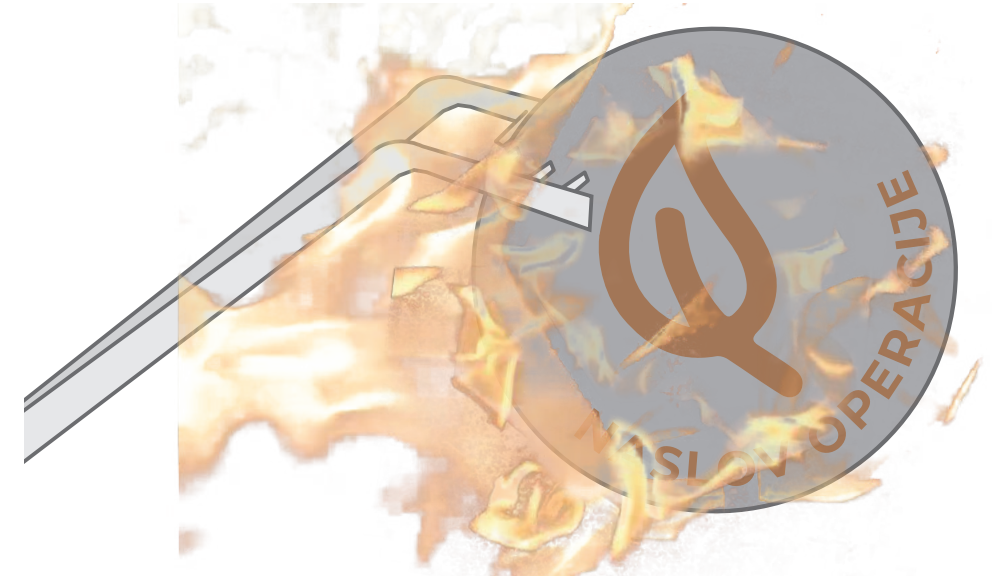
prenos ploščice iz peči v žaganje

še vročo ploščico s kelščami premostimo iz peči ...

... v kad z žaganjem in jo še žarečo posujemo iz vseh strani

les neglaziranim delom ploščice doda značilno ogljeno črno barvo

“tisk” znaka in logotipov

ploščico potopimo v mešanico vode in kisa, kar da glazurni barvi poseben sijaj

na koncu ploščico samo še očistimo

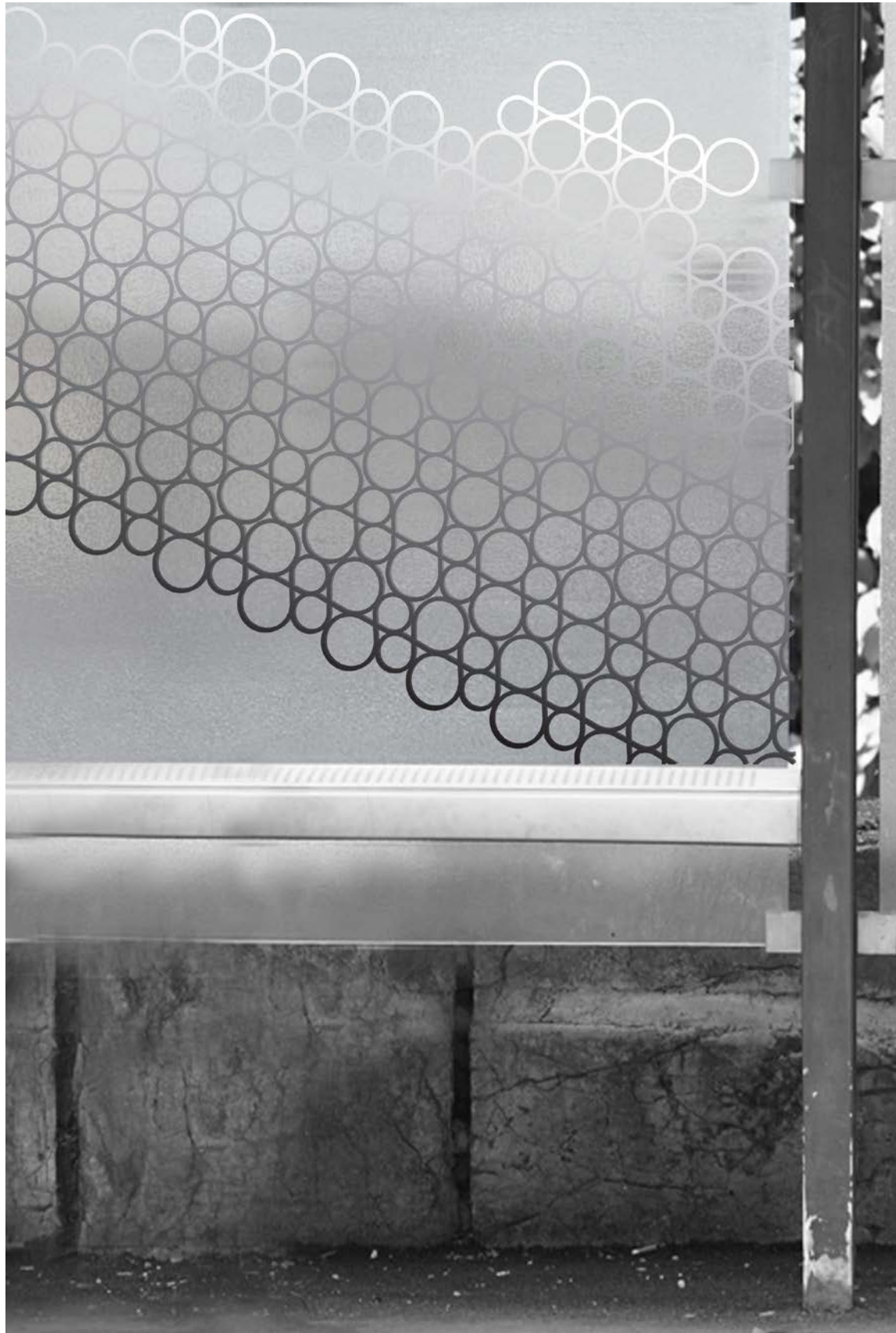

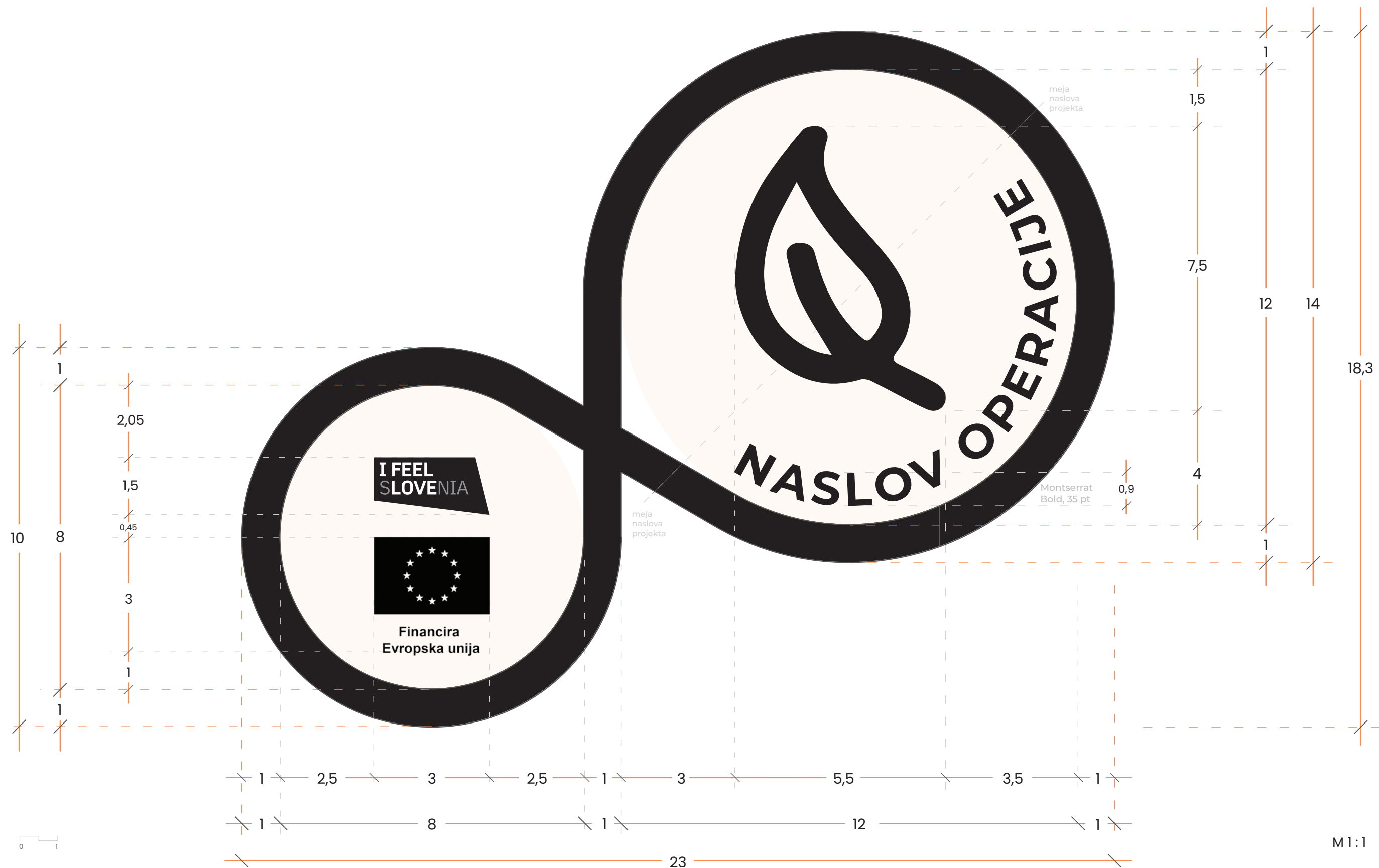
prikaz 14: znakovno telo, merilo 1 : 1
- označevanje na površini

prikaz 15: znakovno telo, merilo 1 : 1
- označevanje z vpenjanjem na opremo

prikaz 18: znakovno telo, označevanje drugih površin

prikaz 19: izris znakovnega telesa in vmeščanje logotipov

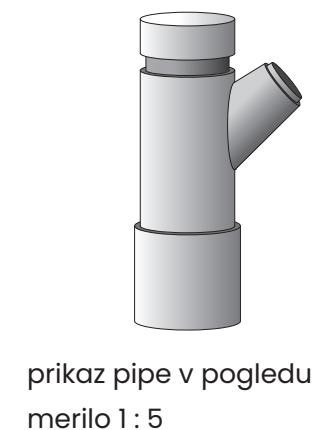
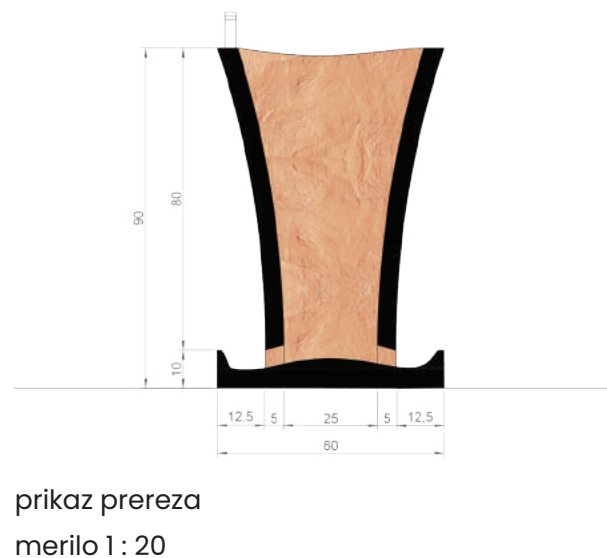
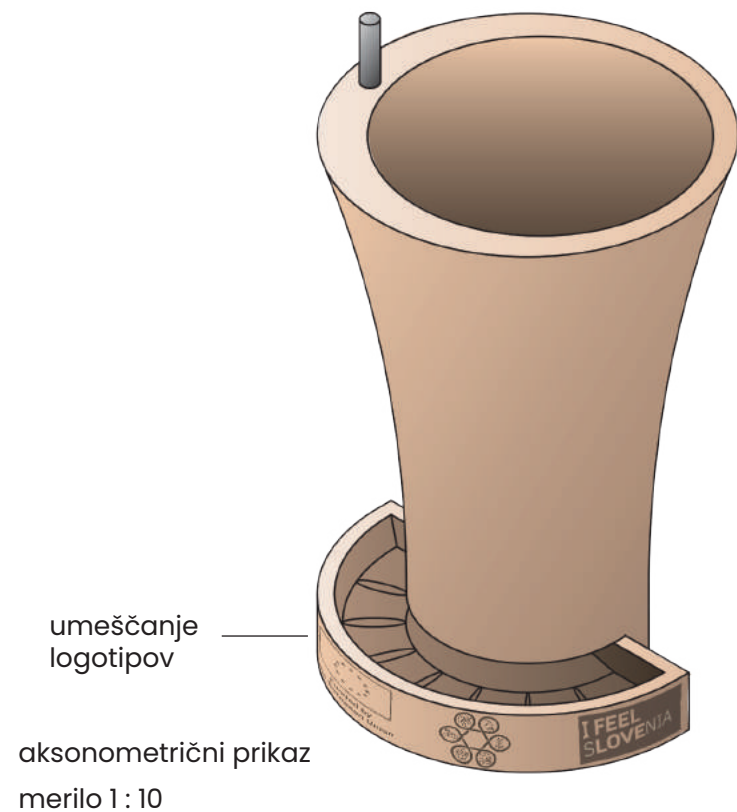
izris

prikaz 22: izris znakovnega telesa, ki se vpenja na opremo

M1:1

priznanje

Voda je v prostoru že od nekdanj element povezovanja, razvoja in rasti. Gre za koncentričnost, enotnost in tesno združenost; med ljudmi in človeka z naravo. Slovenija ima z vodo lep in slikovit odnos, voda se v prostoru pojavlja povsod in prav vsi imamo pravico do pitne vode. O tem govori tudi ustava in sicer 70.a člen. Vodni viri so javno dobro in niso tržno blago, za vodne vire skrbi država, to zagotavlja direktno in neprofitno, to zagotavlja preko samoupravnih lokalnih skupnosti.

Kot nosilca sporočilnosti smo izbrali pitnik, ki bi s svojo pojavnostjo izkoristil te danosti in vzpodbujal k povezanosti (lokalne) družbe.

Glinena podoba je nosilec informacij o projektu, oblikovana je kot lupina. Praznine te forme omogočajo dotok in odtok vode. Valjasta odprtina služi za pritok vode v pipo, organska oblika je namenjena odtekanju vode proti tlem, kjer se voda začasno zbira, da lahko do vode dostopajo tudi psi, od tam se naprej zlije v teren.

Glina je dostopna v celotnem slovenskem prostoru, veliko je nahajališč, pojavlja se tudi širok nabor materiala. Glin je trajnosten, lokalni in tradicionalni material. Model bi nastal s 3D tiskanjem, ki bi ga vpeljali v medstrokovno (in tudi medgeneracijsko) sodelovanje. Z različnimi lokacijami pitnika bi dobili variacije materiala, teksture in strukture. Takšno oblikovanje bi spodbudilo sodelovanje različnih strok – lokalnih umetnikov, obrtnikov, strokovnjakov,...

priznanje

prostorski prikaz

Projekt URBAN FRIDGE predvideva ne zgolj vizualne grafične rešitve temveč tridimenzionalno konstrukcijsko zasnovo.

Med bolj problematičnimi dejavniki, ki vplivajo na mobilnost in življenje v mestih, je pregrevanje odprtih javnih površin in formiranje tako imenovanih urbanih toplotnih otokov. Temperatura v Sloveniji po podatkih ARSO raste hitreje od svetovnega povprečja. Raziskava zavoda Prostorož je pokazala, da ljudje poleti izbirajo daljše poti ali se zaradi vročine popolnoma izogibajo nekaterim lokacijam v mestu. Poleg tega nekateri namesto kolesa ali hoje raje uporabljajo avtomobil (s klimo), da se izognejo direktni vročini. Veliko anketirancev omenjene raziskave je predlagalo, kako bi lahko izboljšali klimo v mestu – želijo si več dreves, večja drevesa, manj asfalta, betona in manj parkirišč (vir: Prostorož).

Sistem Corolle
francoskega podjetja Urban canopye

Bencinski servis
arhitekta Milana Miheliča

referenčni primeri

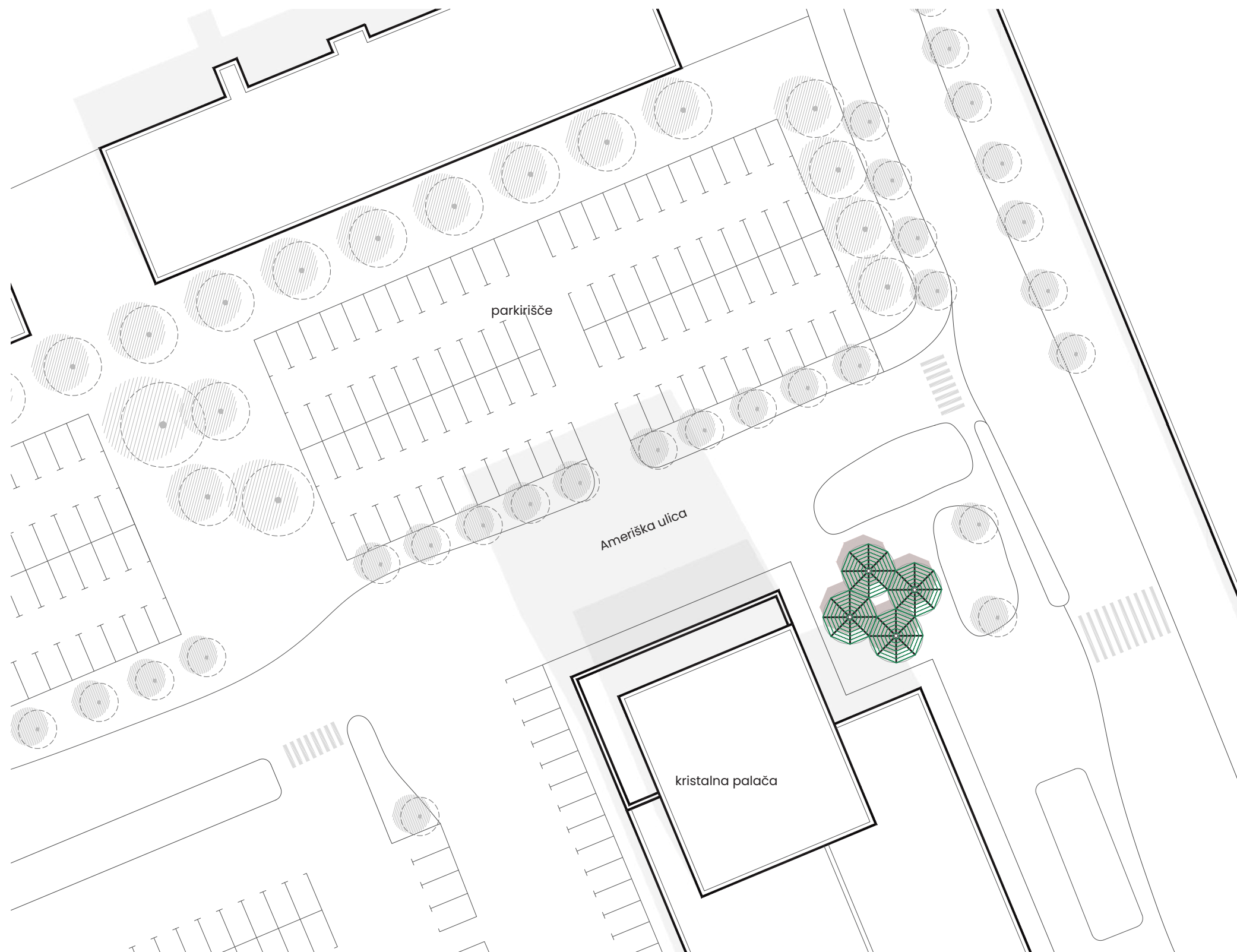

hipotetična umestitev on križišče
merilo 1 : 500

Vpliv posledic rasti temperature pride najbolj do izraza v urbanih okoljih, za katere je značilen visok delež tlakovanih površin, gosta pozidava, slaba prevetritev, majhen delež zelenih površin in velika obremenjenost z motornim prometom. Previsoke temperature v poletnih mesecih najbolj vplivajo na najbolj ranljive skupine v družbi, ki so zaradi zdravju neprijaznih dejavnikov primorani ostati doma ali uporabljati ne-trajnostne oblike transporta. To pomeni, da je vprašljiva univerzalna mobilnost v mestih. Ne moremo se pogovarjati o trajnostni mobilnosti, ne da bi upoštevali najšibkejšje člene družbe.

POVPREČNA TEMPERATURA V LJUBLJANI SE JE V ZADNJIH 18 LETIH POVEČALA ZA 1,2 STOPINJI V PRIMERJAVI S POVPREČJEM 20. STOLETJA.

(vir:podcrto.si, 2018)

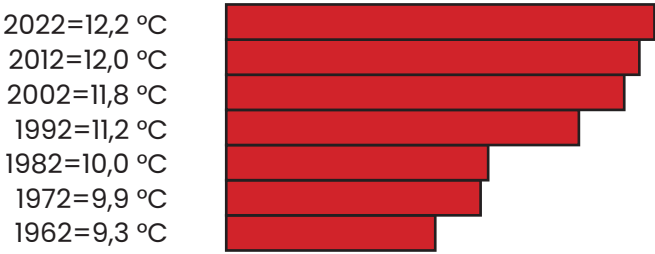
hipotetična umestitev na trg

merilo 1 : 500

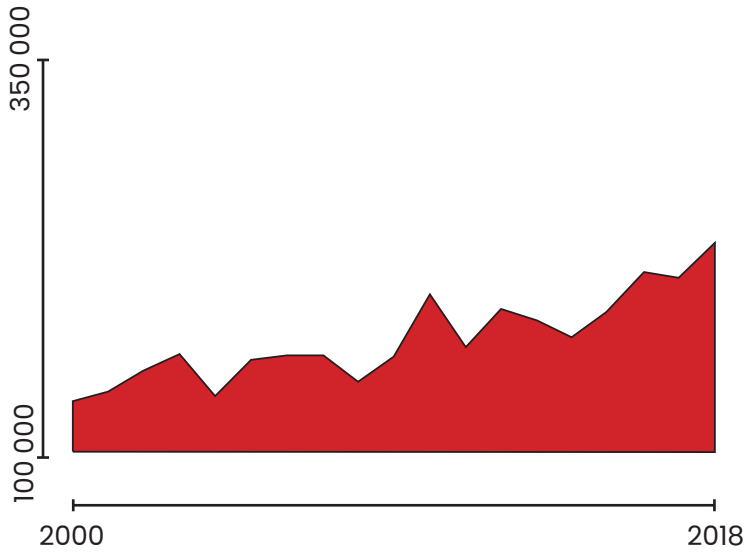
Element URBAN FRIDGE je zasnovan kot premična zelena "nadstrešnica", ki za razliko od tabel ni umeščena le na eno skrajno točko, pogosto več kilometrov dolge prometne površine temveč omogoča postavitev v sekvencah, glede na potrebo in izpostavljenost. Označevanje je večplastno in sicer prostorsko kot zeleni element, ki pri mimoidočemu vzbudi radovednost ter klasično, v tiskani obliki, integrirano v konstrukcijo. Primarna funkcija intervencije ni le označevanje temveč tudi zagotavljanje sence na kritičnih vročih točkah v mestih. S smiselno umestitvijo elementa na najbolj vroče lokacije se zagotovi senco, ki predstavlja zatočišče pred soncem in visokimi poletnimi temperaturami, ter prepreči pregrevanje tlakovanih površin.

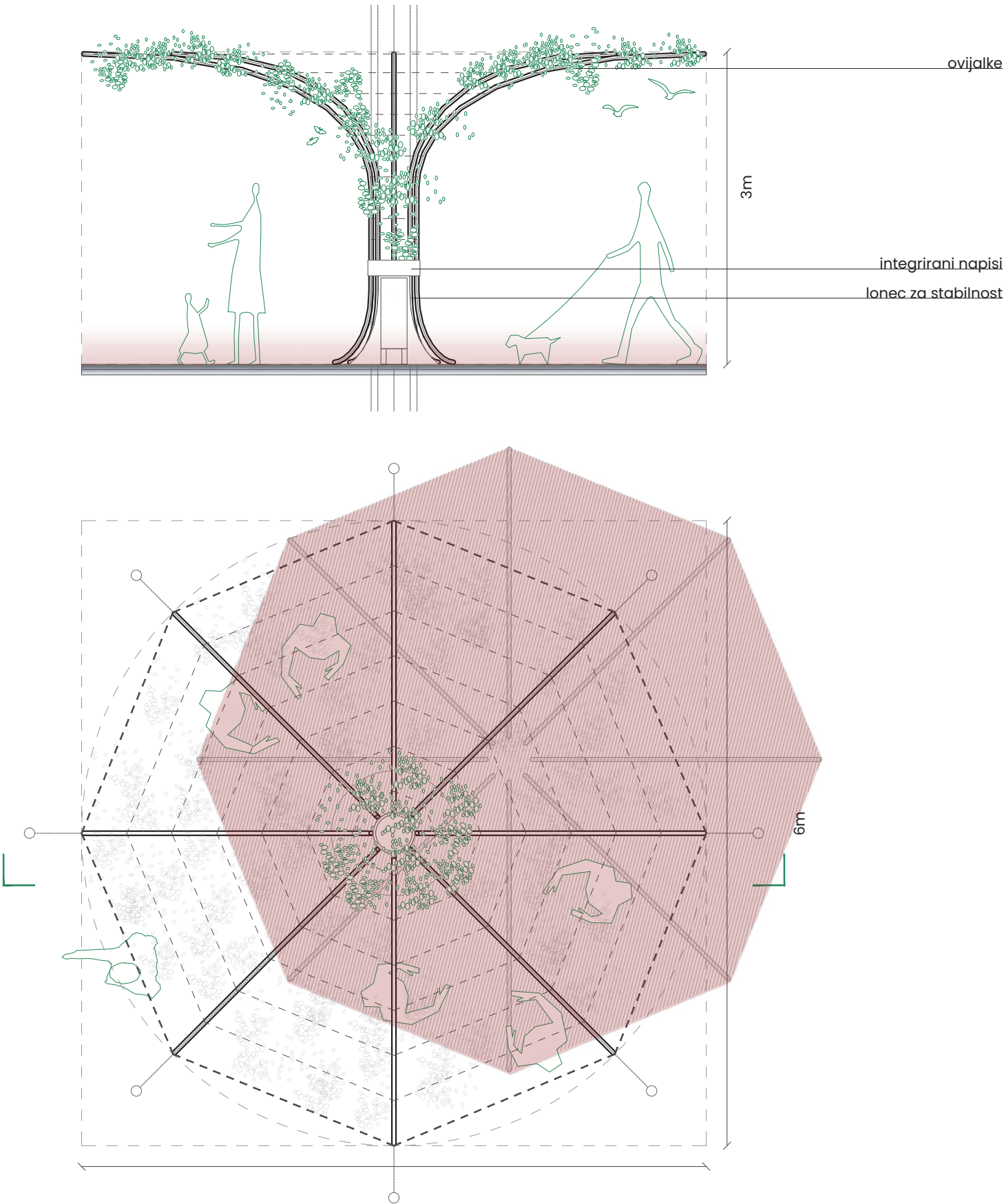
detail označbe

rast povprečnih letnih temperatur v Ljubljani

število smrti povezanih z vročino pri populaciji starejši od 65 let (SVET)

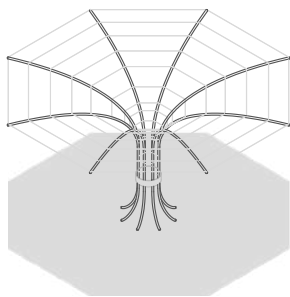

Konstrukcijo elementa predstavlja 8 ukrivljenih kovinskih ($\varphi=4\text{cm}$) cevi, ki so ob vznožju toga vpete v jekleno korito. Horizontalne povezave so zagotovljene z jeklenicami (2mm), ki delujejo kot vzpenjalna površina za ovijalke. Barva konstrukcije se prilagodi glede na ostalo urbano opremo izbranega mesta, s čimer se zagotovi enotnost urbane opreme.

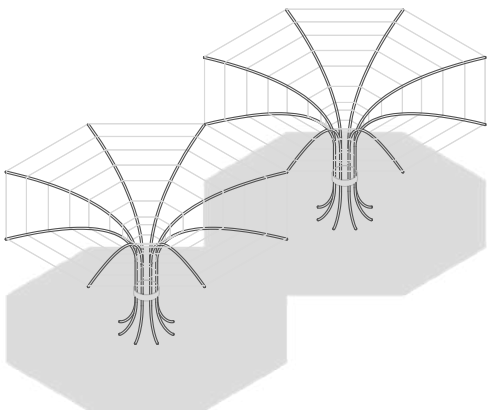
tloris in prerez
merilo 1 : 50

PO OCENI RAZISKAVE OBJAVLENE V REVII THE LANCET, KI JE ZAJELA LETI 2019 IN 2020, JE V SLOVENIJI ZARADI VROČINE UMRLO V POVPREČJU 460 LJUDI.

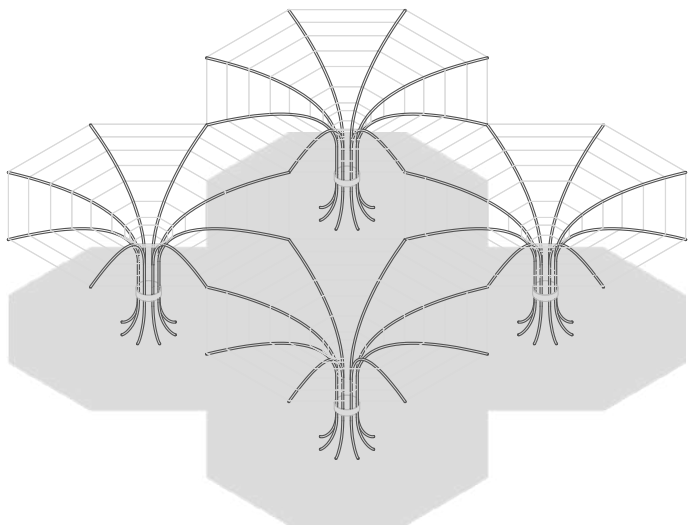
(vir:The Lancet, 2023)

25 m2 sence

50 m2 sence

100 m2 sence

aksonometrija

prostorski prikaz

priznanje

Diagram 1: Zagotavljanje zavetja v urbanem okolju

Emblem 1: "I feel Slovenia"

Emblem 2: "Sofinancira Evropska unija"

Sofinancira
Evropska unija

Izhodišča

Eno glavnih izhodišč za nalogo je bila subtilna, estetska in prepoznavna integracija simbolov Evropske unije in Slovenije v urbano okolje.

Drugo izhodišče je bilo zagotavljanje dodatnega smisla označb in izredna uporabniška izkušnja. Sledila je analiza različnih težav bralcev in možnih rešitev. Pojavila se je ideja o zagotavljanju zavetja v mestnem okolju, kar bi lahko tudi simbolno povezali s simboli Evropske unije in Slovenije.

Slika 1: znak iz akrila

Slika 2: drevesna goba

Slika 3: referenca secesije

Slika 4: avtobusno postajališče v Ljubljani

Referenčni primeri

Koncept oblikovanja označevalnih elementov trajnostne mobilnosti se je rodil iz raziskave na način biomimetike, ki se ukvarja z naravnim vzorcem drevesnih gob. Inspiracija za zasnovo izhaja iz splošne ideje in oblike teh naravnih struktur, kar neposredno vpliva na oblikovanje in funkcionalnost označevalnih elementov.

Nadaljna raziskava se je ukvarjala z raziskavo že izvedenih projektov, ki spominjajo na biomimetsko izhodišče (secesijski nadstreški).

Nazadnje je raziskovanje zašlo v izvedbo in zanimive referenčne rešitve (avtobusna postajališča) in izvedbe v potencialno zanimivih materialih.

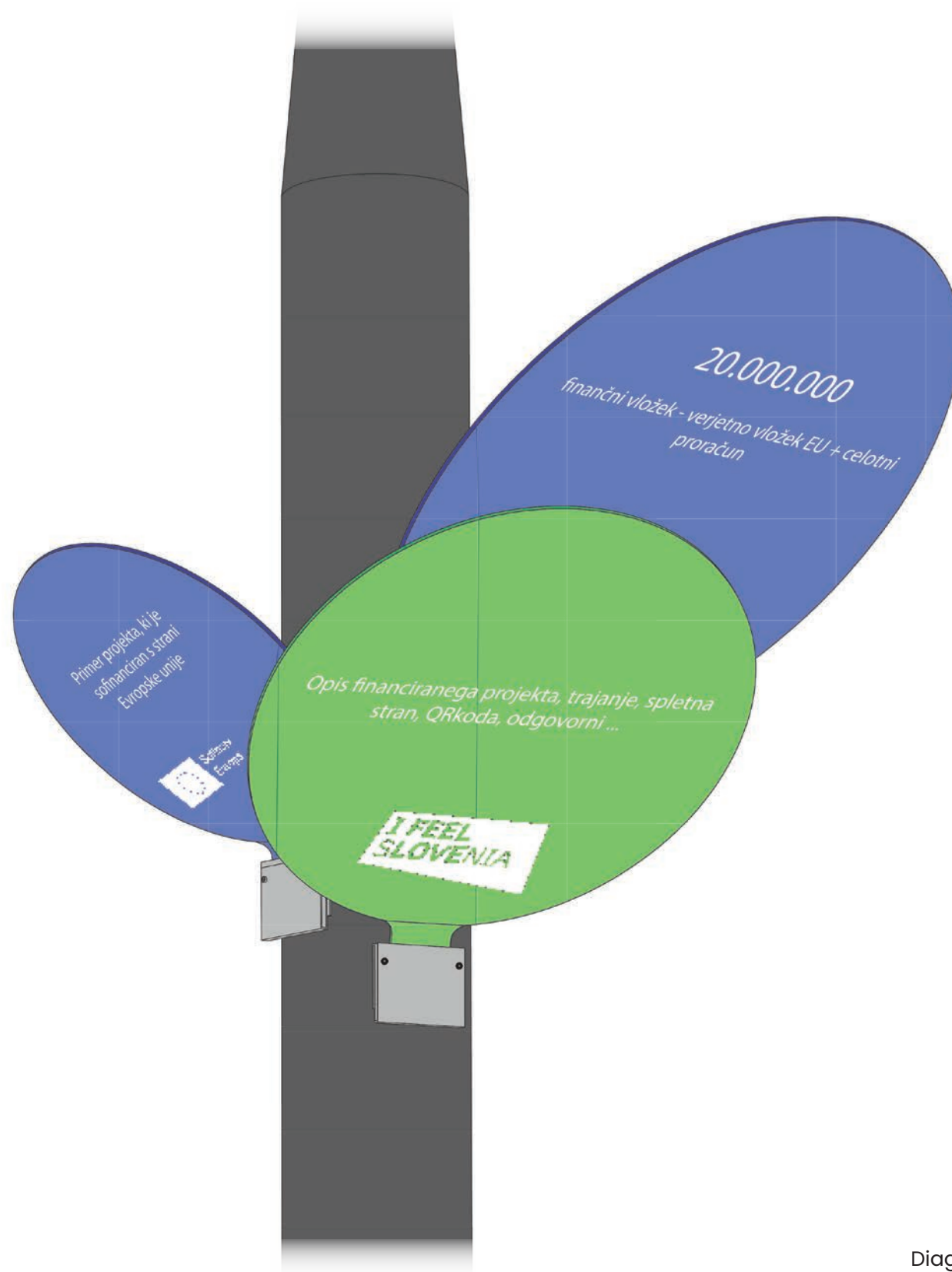

Diagram 2: koncept

Koncept

Označba, ki ni le označba – je estetski element, ki izboljša izkušnjo mobilnosti, ponuja zavetje v urbanem okolju, poleg tega pa izredno jasno sporoča originalen namen svoje prisotnosti s svojo podobo.

Gre za enostaven element za enostavno namestitev in dolgo življenjsko dobo.

Funkcionalnost

Glavni izziv pri zasnovi je bilo optimiziranje uporabnosti na področju vzdrževanja in življenjske dobe tabel. Prav tako je bil izziv zasnovati izdelek primerne velikosti, ki še vedno zagotavlja zavetje pred na primer vremenom in ponoči osvetljuje mimoidoče. Težave povezane z vandalizmom so bile rešene z dvigom tabel na primerno višino (minimalno 270 cm).

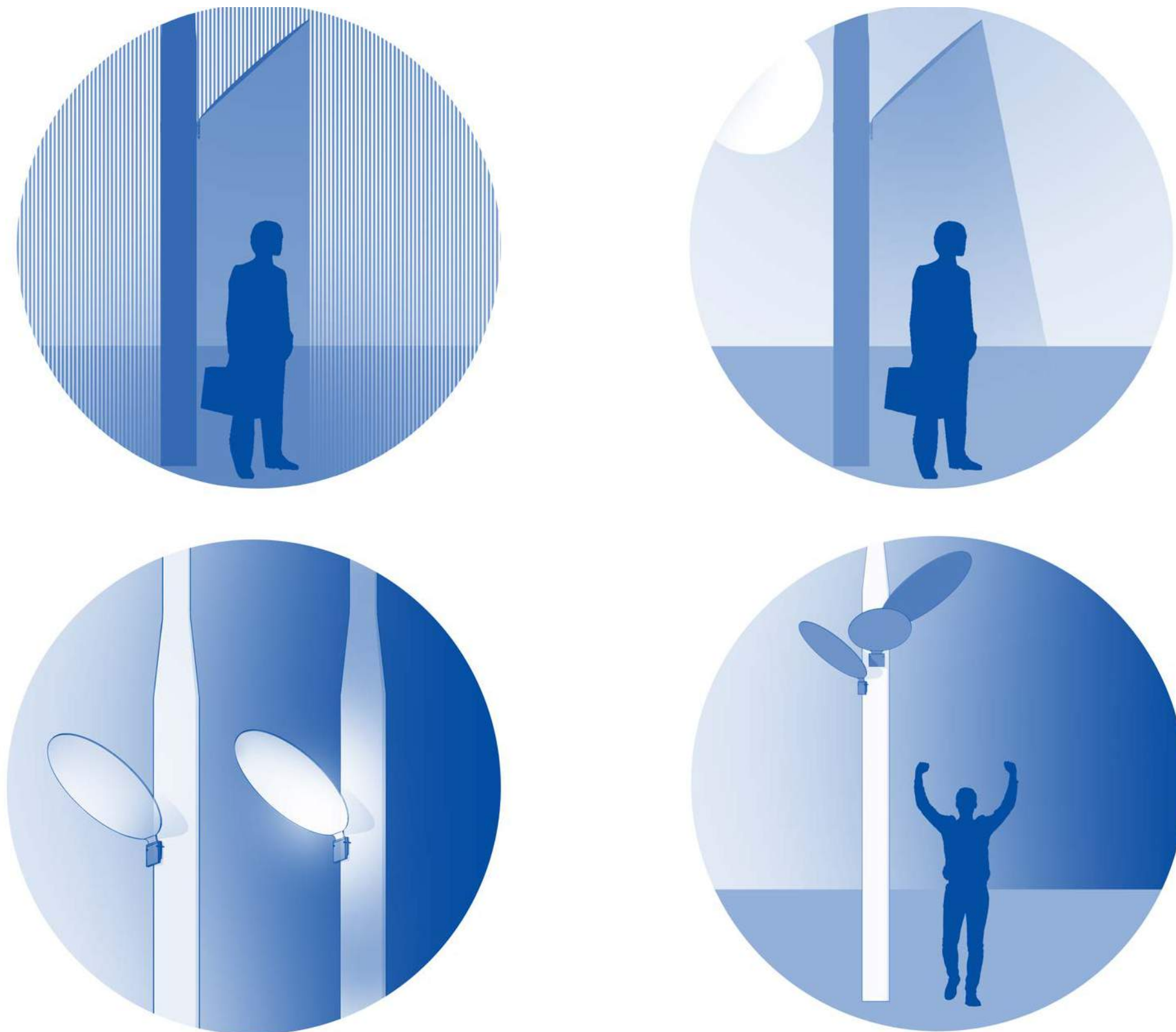

Diagram 3: prikaz funkcionalnosti: zaščita pred vremenom, svetloba ponoči, rešitev težav vandalizma

Umestitev v prostor

Umestitev v prostor ne posega pretirano in prav tako ne obremenjuje talnih površin. Kljub temu so elementi jasno vidni.

Diagram 4: Označbe v okolju mesta

Identiteta

Označbe so zasnovane tako, da same po sebi govorijo o namenu in prenašajo sporočilo. Prebivalci in tudi ljudje, ki prvič vidijo označbe, bi hitro, če ne nemudoma doumeli kaj sporočajo, tudi, če bi jih videli le od daleč ali pri vožnji s kolesom/ javnim prevozom.

Subtilni dodatki v prostoru spoštujejo in opominjajo tudi na identiteto slovenske kulturne dediščine - navdih za oblikovanje tabel namreč izhaja iz težnje po poudarku in spoštovanju secesijskih elementov mesta.

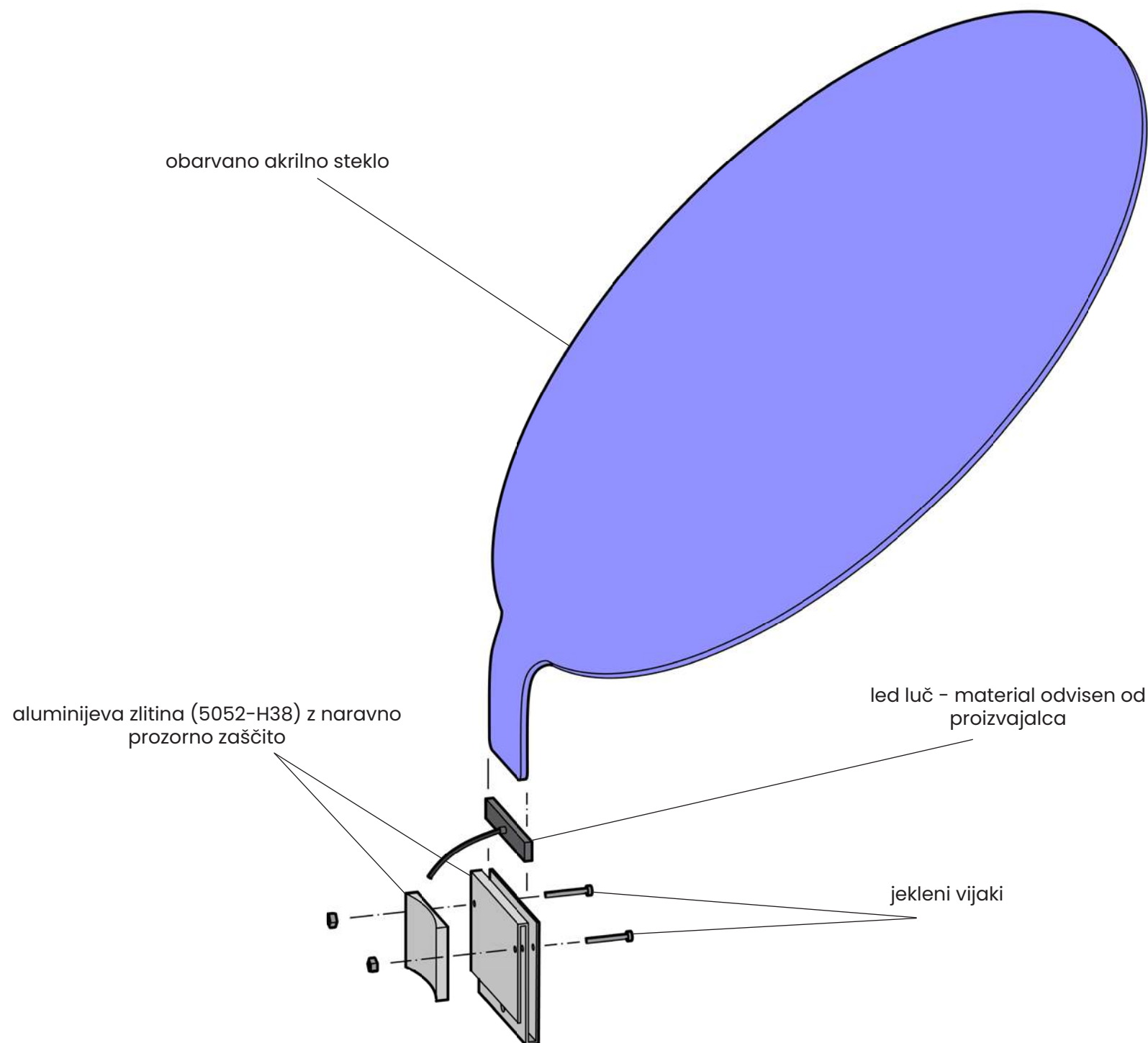

Diagram 6: razdrta aksonometrija, prikaz materialnosti

Trajnost, materiali

Plošče, izdelane iz cenovno ugodnega in vzdržljivega akrilnega stekla, ki omogoča tako imenovano "downcycling" reciklažo, odražajo spoštovanje do obstoječe identitete prostora, trajnosti in funkcionalnosti. Rahla transparentca stekla ohranja nemoten pogled na prometno signalizacijo. Sekvenčno postavljene plošče predstavljajo zavetje pred slabim vremenom ali močnim soncem, pod njih se lahko mimoidoči zatečejo.

Ponoči se funkcionalnost znaka nadaljuje z vgrajeno svetilko v nosilu znaka, ki označbo osvetli. Krmilna enota ali pretvornik napetosti, ki zagotavlja delovanje svetilke, je diskretno skrit za nosilnim ogrodjem. Celoten sistem je preprosto povezan z električnim omrežjem preko semaforja, ulične svetilke ali zidu.

Pritrditveni elementi so aluminijasti in naravno premazani, kar omogoča praktično popolno reciklažo. Pritrjevanje poteka s pogosto uporabljenimi standardnimi vijaki.

Vsi elementi omogočajo enostavno izdelavo, zamenjavo, inštalacijo in čiščenje (v kolikor bi bilo to potrebno).

Pritrjevanje na urbano opremo

Namestitev na prometne droge, semaforje in stene poteka s preprostimi mehanizmi, ki so podobni tistim, ki se uporabljajo pri klasični namestitvi prometnih znakov. Sistem je zasnovan tako, da se deževnica odvaja ob površini pritrditve.

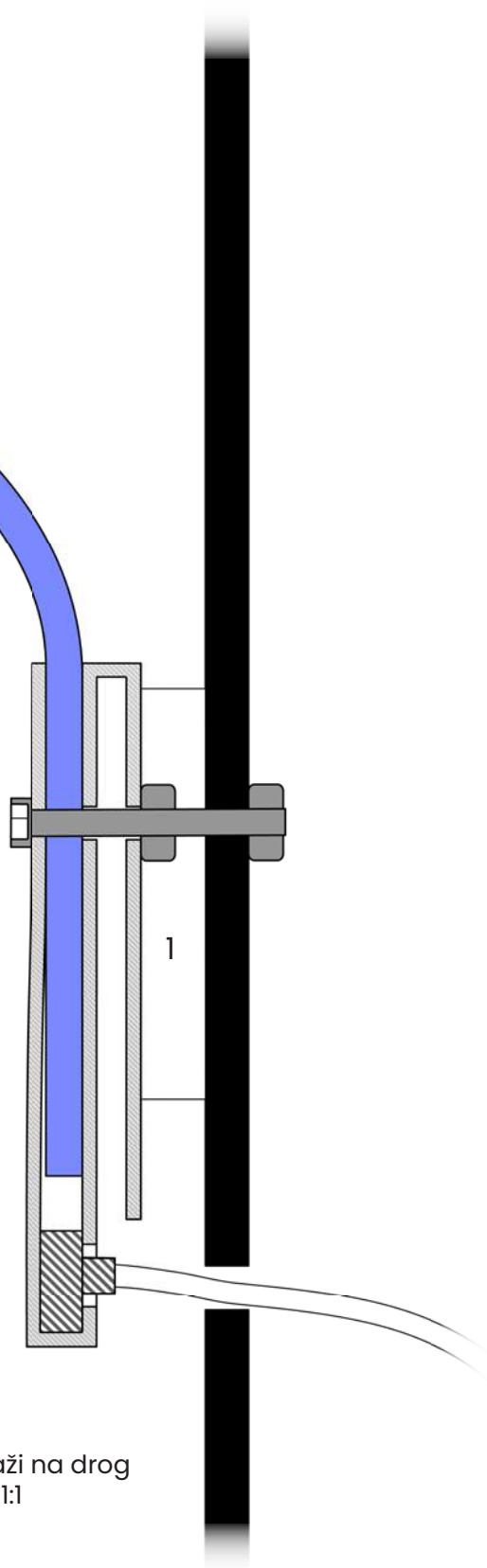

Diagram 7: prerez ob montaži na drog
urbane opreme M 1:1

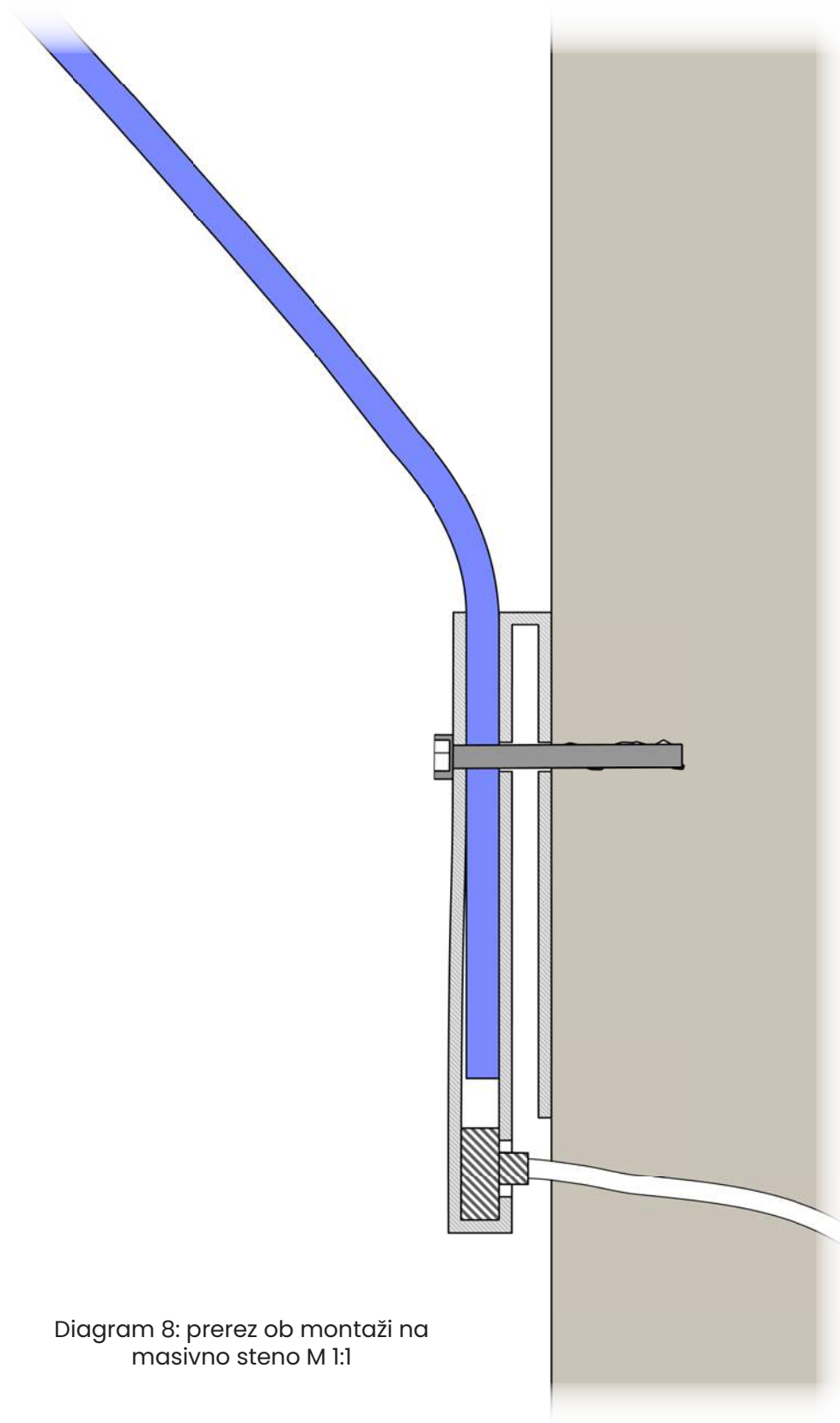

Diagram 8: prerez ob montaži na
masivno steno M 1:1

Barva evropske zastave
PANTONE REFLEX BLUE
C.M.Y.K 100.80.0.0

“Slovenska zelena”
PANTONE 377C
C.M.Y.K 45.0.100.25

Barva naravno eloksiranega aluminija

O barvni shemi

Barvni elementi označevalnih tabel so v barvi Evropske unije in barvi slovenskih sloganov, kar samo po sebi govori o njihovem namenu in močno pripomore k prepoznavnosti. Barve na akrilnem steklu izpadejo rahlo prozorne (prikazano na levi sliki). Poleg so naravne barve elementov, ki ne posegajo v označbe ali v mestno okolje (barva naravnega aluminija na levi).

Diagram 9: barvna shema

Diagram 10: označevalnik s predlogom grafike

Vsebina tabel

Znaki iz akrilnega stekla imajo vgraviran poljuben slogan in logotipe. Slednji so tekom dneva vidni zaradi kontrasta med svetlo gravuro na znaku in obarvanim akrilnim steklom, ponoči pa vgravirani elementi zaradi luči zažarijo. Označbe so zgovorne že s svojo barvo, igro barvnih senc na površinah mesta. Dodatna zanimivost je opcija ustvarjanja zanimivih sekvenc na različnih tablah in izpostavljanje različnih zanimivosti, ki pritegnejo mimoidoče – primer je na primer sofinanciran znesek, ki hitro pade v oči.

Potenical

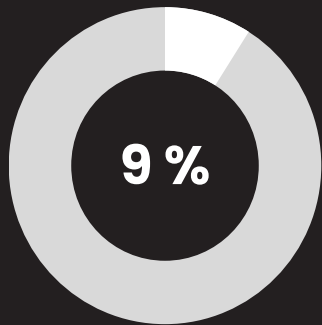
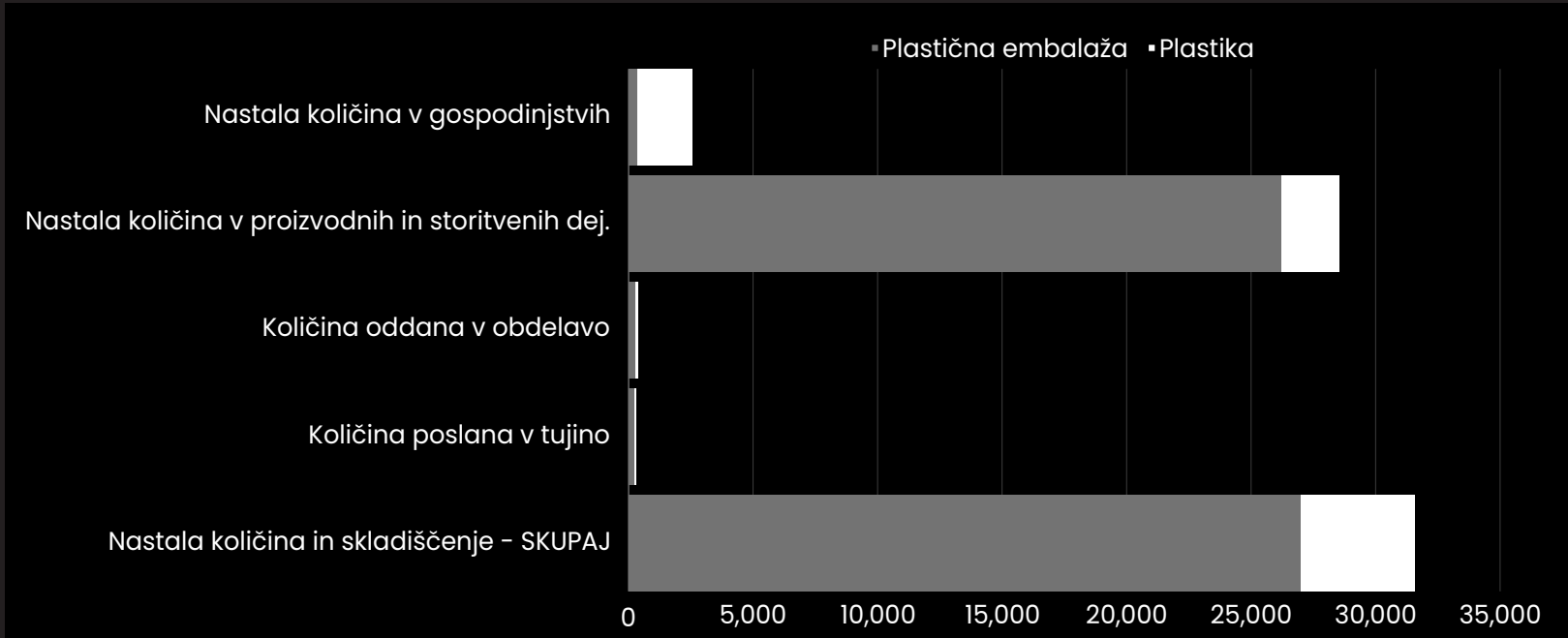
Glavna tema projekta je prepoznavnost, s podtemami funkcionalnosti in enostavnosti. Zasnova omogoča zanimive grafične poslikave in načine sporočanja. Oblika akrilnega stekla je lahko spremenljiva, personalizirana okraju/mestu/državi.

Viri slik, emblemov in elementov v diagramih

- emblem 1: Emblem: Sofinancira evropska unija, 2023, <https://evropskasredstva.si/logotipi/>
 - emblem 2: Logotip I feel Slovenia, 2023, <https://evropskasredstva.si/logotipi/>
 - slika 1: Acryl engraved, podjetje Printmoz, 2023, <https://www.printmoz.com/blog/custom-plexiglass-signs>
 - slika 2: Ana Ivanovič, Žvepleni lepoluknjičar rad raste visoko na drevesu, 2023, <https://www.slovenskenovice.si/ona/stil/piscanec-iz-gozda/>
 - slika 3: Amanda Slater, Art Nouveau Galerija Emporium, 2023, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Art_Nouveau_Galerija_Emporium_%2825443855534%29.jpg
 - slika 4: Blaž Budja, S celostno prenovo Slovenske ceste leta 2016 so bila predelana tudi avtobusna postajališča, 2023, [https://www.abiro.net/postajalisca-mestnega-potniskega\(ljudje\)-prometa-ljubljana/](https://www.abiro.net/postajalisca-mestnega-potniskega(ljudje)-prometa-ljubljana/)
 - diagram 4: Andrew, Coutout people set, 2023, <https://www.blog.viz-people.com/blog/new-free-cutout-people-set/>
 - diagram 5: Google LCC, Google Maps, zadnje posodobljeno 2023, <https://www.google.com/maps/@46.053829,14.5077379,15z?authuser=0&entry=ttu>
 - diagram 9: (slika pri transparentni barvi):Nik Rovn, Prenovljen osrednji del Slovenske ceste, 2023, <https://www.ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/ljubljana-zate/projekti-mol/slovenska-cesta-4/>
- Vsi drugi viri, risbe, diagrami in prikazi so iz lastnega arhiva.

priznanje

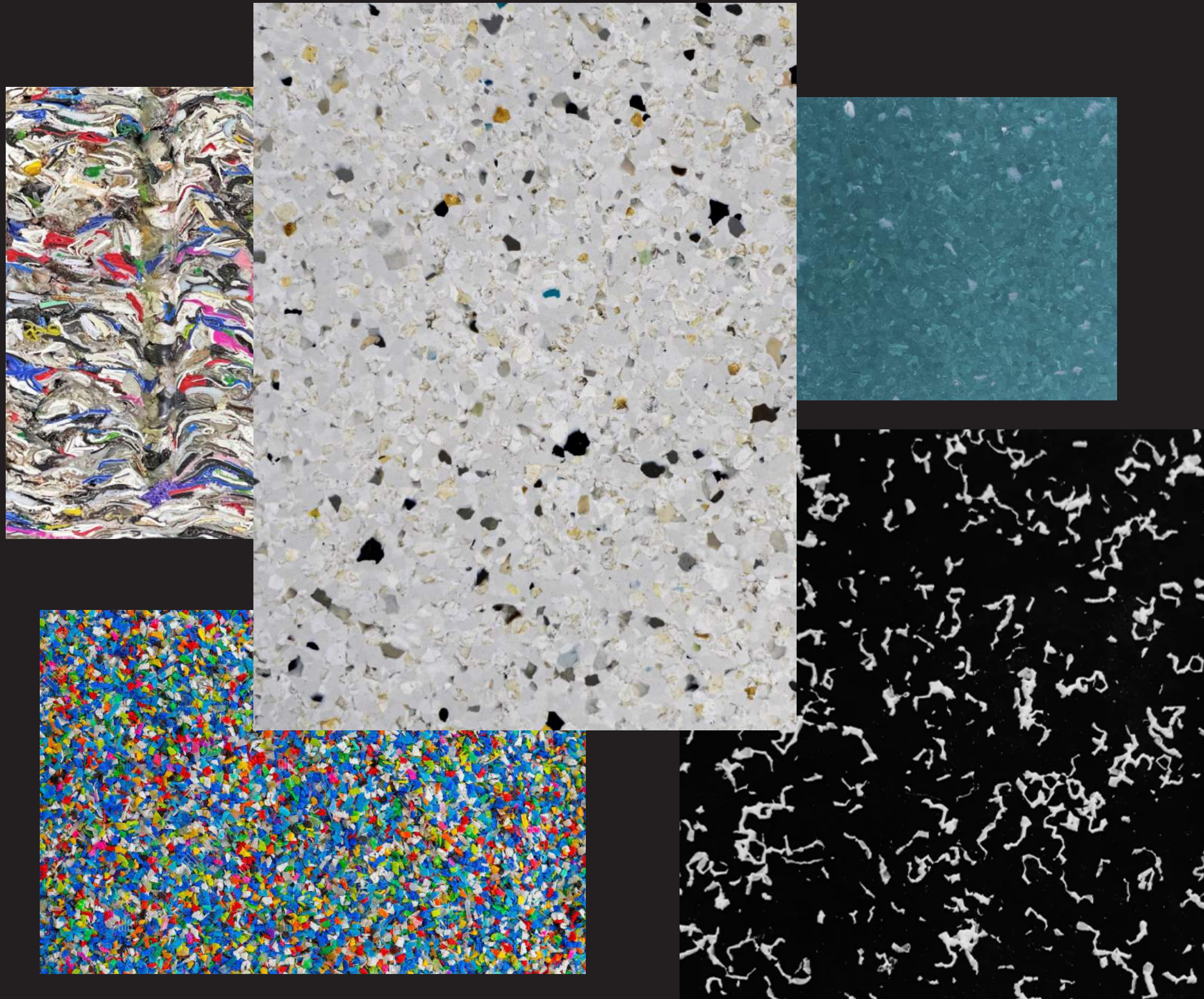
količina plastike, ki se reciklira v %

Slika 1

Plastika, ki je ni mogoče reciklirati, je materiali, ki ga ni mogoče učinkovito predelati ali predelati s standardnimi postopki recikliranja. Teh materialov podjetja za recikliranje pogosto ne sprejmejo zaradi različnih razlogov, kot so sestava plastike, onesnaženost ali ekonomska neupravičenost njihovega recikliranja. Tipični primeri nerekiclrane plastike so:

- Plastične vrečke in folije, tanke plastične vrečke, ki se uporabljajo v trgovinah z živili, je težko reciklirati in lahko povzročajo težave v opremi za recikliranje.
- Številne skodelice za kavo za enkratno uporabo so obložene s tanko plastjo plastike, da so vodoodporne, kar otežuje postopek recikliranja.
- Stiropor, ki se pogosto uporablja v embalaži in posodah za hrano, je zaradi svoje lahкотnosti in poroznosti težko reciklirati.
- Nekatere vrste embalaže, zlasti tiste z več plastmi različnih materialov (npr. vrečke za čips), je težko reciklirati.
- Plastični jedilni pribor in slamice za enkratno uporabo pogosto niso sprejeti v obratih za recikliranje.
- PVC je vrsta plastike, ki se redkeje reciklira zaradi svoje kemične sestave in možnega sproščanja škodljivih stranskih proizvodov med recikliranjem.
- Embalaža iz mešanih materialov, ki združuje različne materiale, kot sta plastika in papir, je težko ločiti in reciklirati.
- Biološko razgradljiva plastika, nekatere biorazgradljive plastike, ki se tržijo kot okolju prijazne, morda ne bo mogoče enostavno reciklirati v običajnih tokovih recikliranja.
- Medicinska plastika, nekateri medicinski izdelki, kot so vrste cevi ali medicinski pripomočki za enkratno uporabo, so lahko izdelani iz plastike, ki jo je težko reciklirati.

V nekaterih primerih se lahko plastika, ki je ni mogoče reciklirati, uporabi v kalupih za različne namene. Uporaba plastike v kalupih, pri katerem se plastika segreva, dokler se ne stopi, nato pa se vlije ali vbrizga v kalup, da dobi določeno obliko. Plastika, ki je ni mogoče reciklirati dobi novo funkcijo. Elementi, ki vplivajo na izdelek:

- Vrsta plastike
Nekatere plastične mase, ki jih ni mogoče reciklirati, kot so nekatere vrste mešanih ali sestavljenih materialov, morda nimajo potrebnih lastnosti za učinkovito oblikovanje. Lastnosti plastike, vključno z njenim tališčem in pretočnostjo, so ključni dejavniki.
- Skladnost s postopkom oblikovanja
Postopek oblikovanja morda ni primeren za vse vrste plastike. Nekatere plastike lahko sproščajo strupene hlape ali razpadejo pri visokih temperaturah, ki so potrebne za oblikovanje.
- Kakovost in zmogljivost
Plastika, ki je ni mogoče reciklirati, morda ne zagotavlja enake kakovosti ali zmogljivosti kot plastika, ki jo je mogoče reciklirati, ali drugi materiali. Pomembno je upoštevati predvideno uporabo in trajnost oblikovanega izdelka.

Kolaž materialnosti

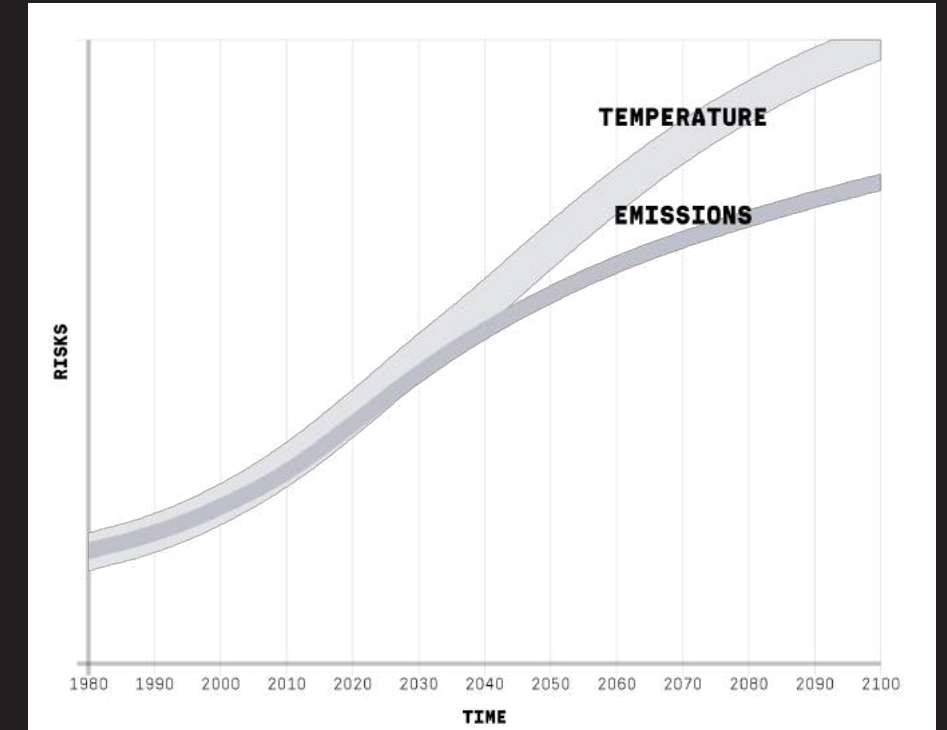
Slika 2

Projekt je novativna rešitev za boj proti onesnaževanju zraka v urbanih okoljih. Koncept uporablja mikroalge za pretvorbo ogljikovega dioksida v kisik s fotosintezo. Postavljen v območja, kjer bi tradicionalna drevesa lahko težko uspevala, kot npr. nakupovalna središča in prometno obremenjena urbana območja, Liquid tree kaže odpornost v teh onesnaženih okoljih. Poudarki so seveda tudi na pomenu ohranjanja edinstvenih koristi naravnih dreves v urbanih pokrajinah. Primerjava s tradicionalnimi metodami sajenja dreves, se opaža prilagodljivost in prostorsko učinkovitost Liquid tree-ja. Potrebno pa se je zavedati da ta koncept naj ne bi nadomeščal tradicionalnih dreves, ampak samo dodaja k ozelenitvi urbanih lokacij, kjer tradicionalno ni možno umestiti dreves.

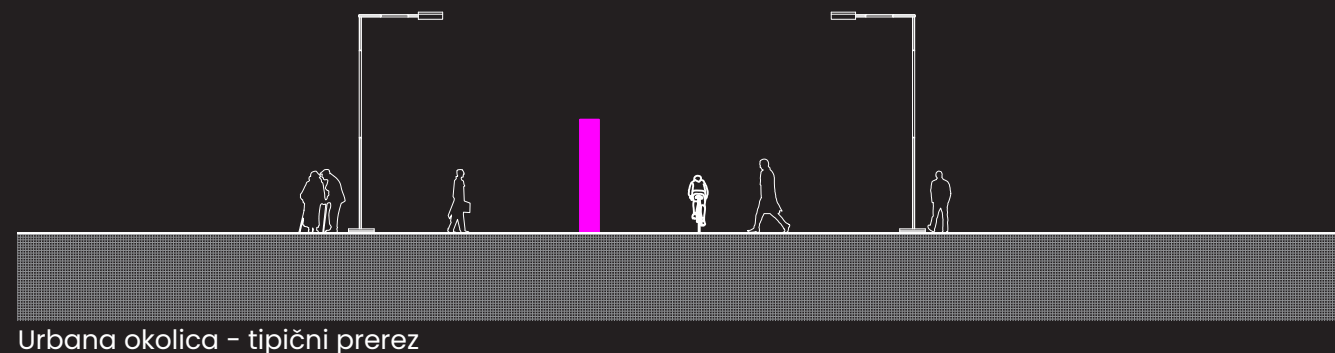
Slika 3

Projekt je bil narejen v Nizozemskem mestu Zwille, kot prvi kolesarski pas na svetu, ki je skoraj v celoti izdelan iz reciklirane plastike. Cesta vsebuje ekvivalent 218.000 plastičnih kozarčkov ali pa 500.000 plastičnih zamaškov. Projekt je najnovejši primer premika mesta in podjetji proti krožnem gospodarstvu, ki zahteva ponovno uporabo izdelkov. Cesta je dvakrat do trikrat bolj vzdržljiva od tradicionalnih asfaltnih cest in ima drastičen potencial zmanjšanja plastičnih odpadkov ki končajo na odlagališčih ali pa v oceanih. Plastična steza je predhodno izdelana, modularna zasnova, ki omogoča hitro in enostavno namestitev. Opremljena je s senzorji, ki bodo spremljali vzdržljivost ceste, vključno z beleženjem temperature in števila kolesarskih poti. Prav tako vsebuje votline za preusmerjanje in shranjevanje odvečne meteorne vode.

Slika 4

Podnebne spremembe predstavljajo pomembno in nujno grožnjo našemu planetu, vplivajo na ekosisteme, vremenske vzorce in blaginjo skupnosti po vsem svetu. Potreba po povečanju ozaveščenosti in takojšnjem ukrepanju je zdaj pomembnejša kot kadarkoli prej. "Countdown climate clocks", ki odštevajo do podnebnih dogodkov ali rokov služijo kot poglobljeni opomniki o omejenem času, ki ga imamo za soočanje s to globalno krizo. Z izrazitim prikazom pretečenega časa si prizadevajo mobilizirati posameznike, skupnosti in narode k trajnostnim praksam, sprejetju obnovljive energije in zmanjšanju ogljičnega odtisa.

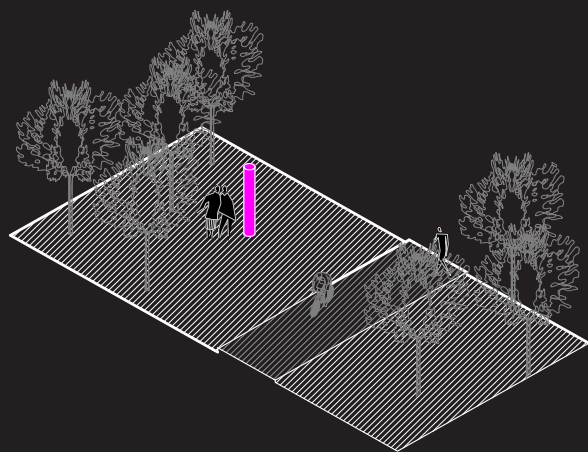

Projekt trajnostne mobilnosti predstavlja globlje razumevanje človekovih navad in vpliva na njegovo zdravje ter okolje. Naš cilj je ohraniti trajnostno mobilnost kot koncept ozaveščanja, tudi ko postane že aktivna v družbi. Trajnostno mobilnost uporabljamo kot medij za opozarjanje na slabe navade družbe in omogočamo prvi korak naprej – ozaveščanje.

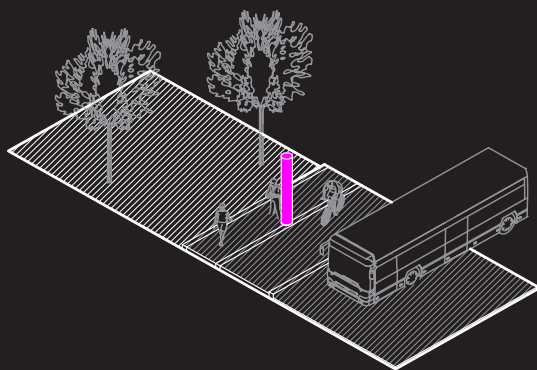
Tabla kot simbol ima funkcijo informiranja uporabnikov, vsebuje osnovne podatke o projektu in je ključni element za povezovanje ideje dodatne vsebine. Dodatna vsebina se kaže skozi izbiro materiala, ki prikazuje dvojno sporočilo, informativno in posredno ozavešča o dodatni problematiki.

Pri projektih trajnostne mobilnosti vključujemo tudi upravljanje z odpadki, še posebej z zavrženo plastiko, ki predstavlja neopazen problem v družbi. Odpadki so vidni le na ravni gospodinjstev, medtem ko je velik delež dejanske količine odpadkov proizveden v industriji in gradbeništvu. Zavedamo se, da se družba distancira od svojih odpadkov, vendar želimo približati ljudem njihove odpadke in jih vsaditi v vsakdanjik. Spomenik trajnosti postavlja v ospredje vprašanje, kako blizu je lahko daleč.

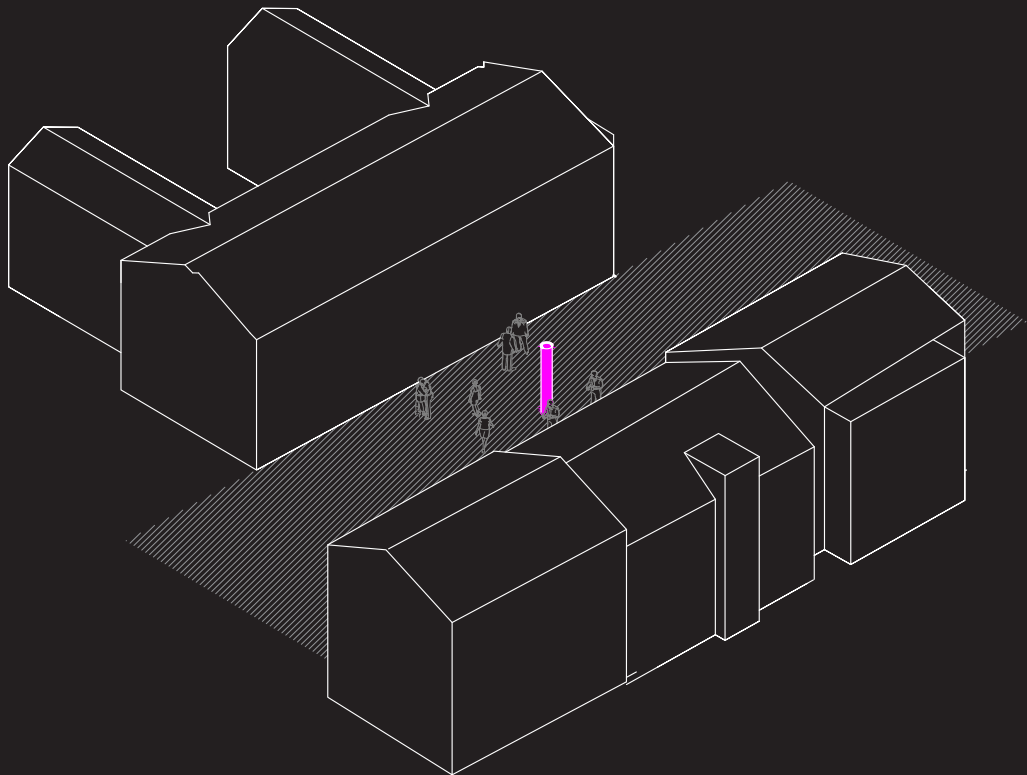
Pri umestitvi v prostor smo se osredotočili na različne tipe prostora – urbano, sub-urbano in ruralno. Intervencijo smo umestili glede na probleme in želje po ustvarjanju novih javnih prostorov, ki se osredotočajo na izpostavljanje širše družbene problematike. Steber, zasnovan kot nekaj večjega od človeka, izpostavlja, da je problematika enako pomembna in obsežna. S tem poudarjamo odgovornost gospodarstva pri ravnanju z odpadki, namesto izpostavljanja potrošnika.

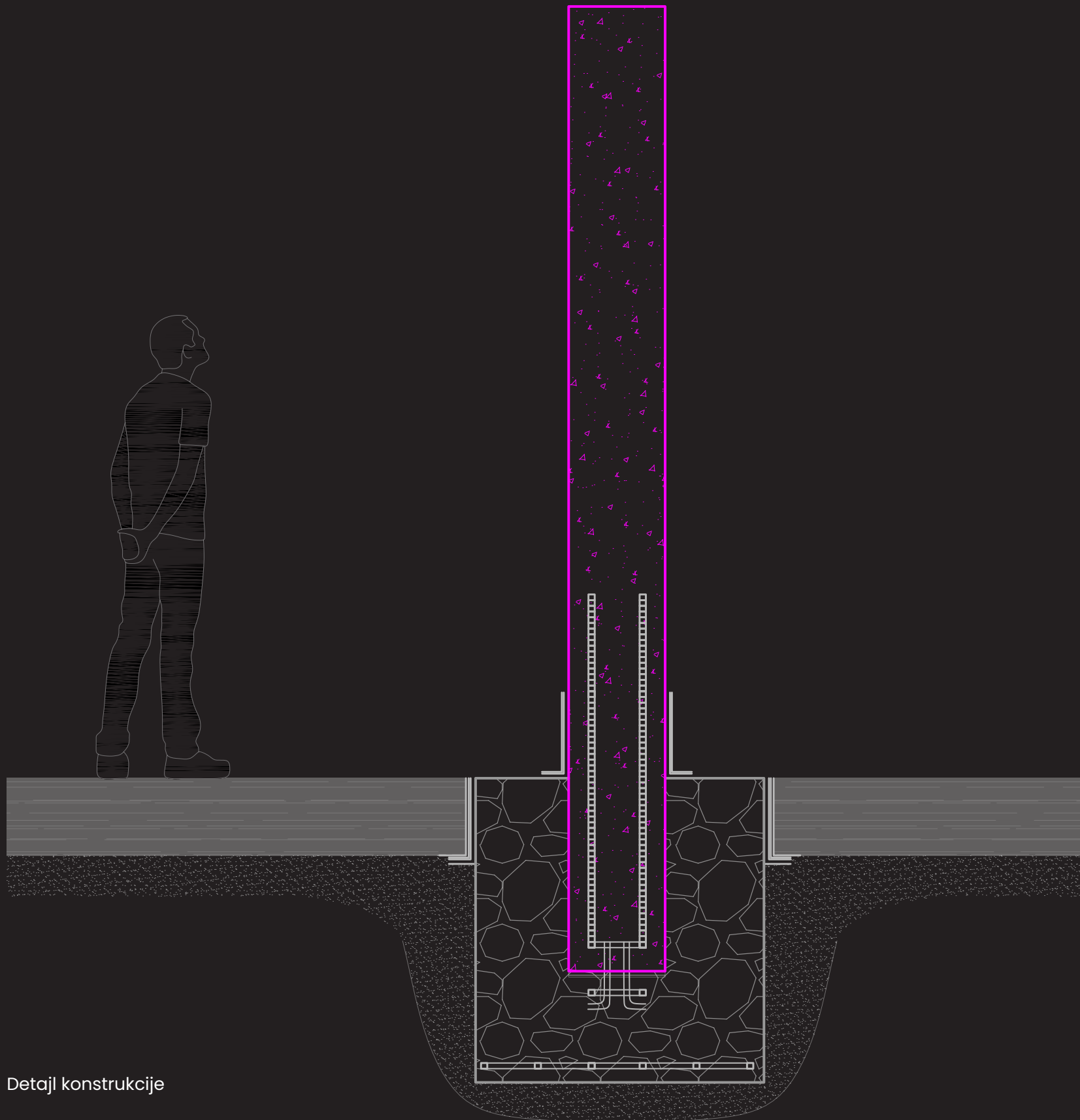
Ruralna okolica

Suburbana okolica

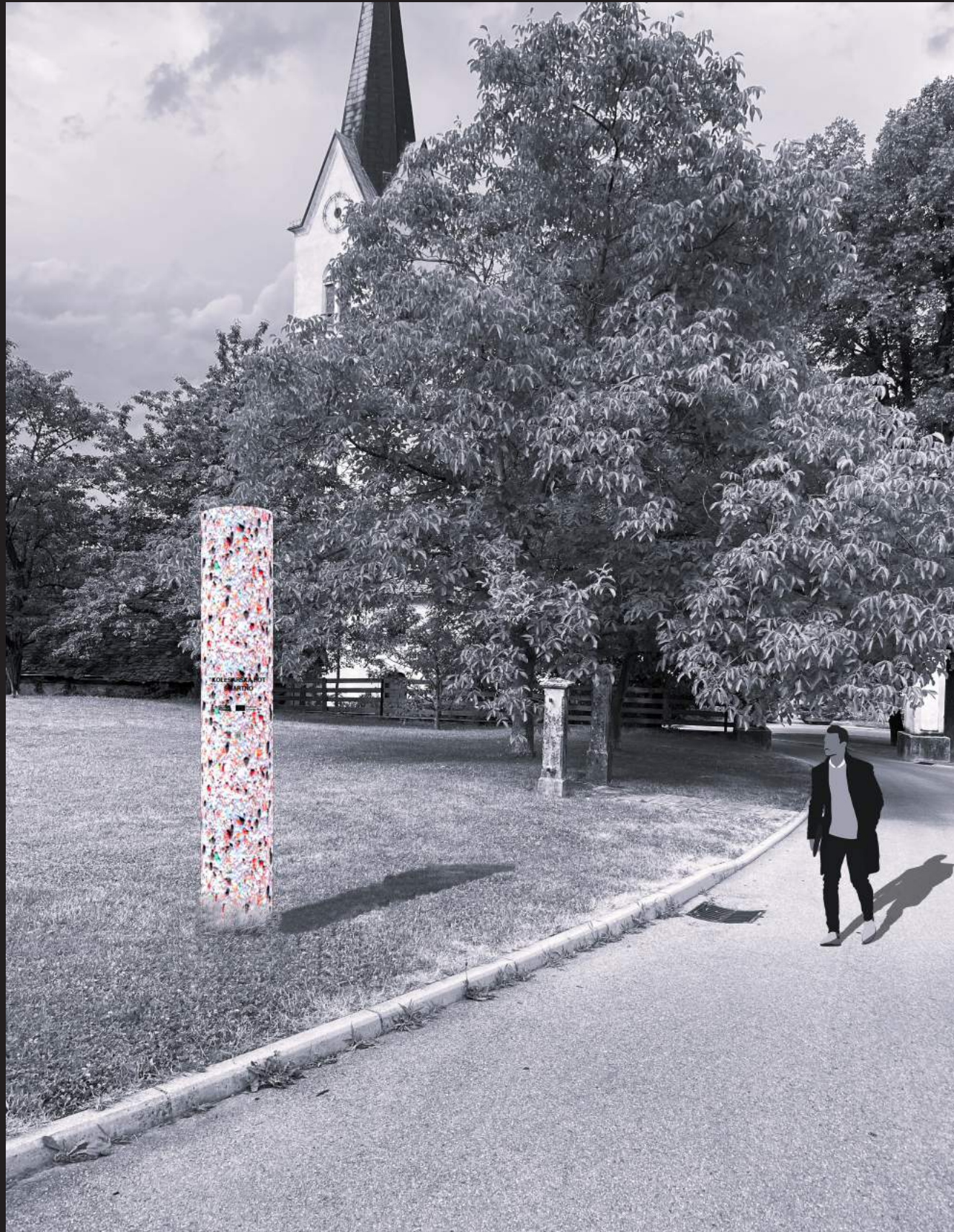

Urbana okolica

Detajl konstrukcije

Lokacije stebrov se prilagajajo okolju glede na dojemanje odpadkov. V urbani in suburbani regiji je intervencija postavljena na bolj direkten način, preseneča ljudi s svojo prisotnostjo. V ruralnih območjih pa smo že z umestitvijo stebra v naravno okolje dosegli presenečenje, saj njegova materialnost izstopa. Projekt trajnostne mobilnosti tako predstavlja celostno razumevanje in soočanje z izzivi, ki jih prinaša sodobna družba. Trajnostna mobilnost hkrati prinaša statistične podatke, ki kažejo, da je večina odpadkov proizvedena na ravni industrije, in spodbuja k odgovornemu ravnanju v vseh aspektih človeškega življenja.

Slika 5

Slika 5

- <https://filippozambon.com/portfolio/waste/>
- <https://e360.yale.edu/digest/worlds-first-recycled-plastic-bike-path-opens-in-the-netherlands>
- <https://www.byfusion.com/>
- <https://thegoodplasticcompany.com/polygood-panels/terrazzo-nuovo/>
- <https://climateclock.world/>
- <https://www.euronews.com/2021/12/07/this-liquid-tree-in-belgrade-is-fighting-back-against-air-pollution>
- <https://www.plasticiet.com/materials>
- <https://www.stat.si/statweb>

vizualizacija

Žuželke igrajo eno izmed ključno vlogo v urbanih okoljih. Oprahujejo rastline, prispevajo k razgradnji organskih snovi in so del prehranjevalne verige. S tem ko ohranjamo žuželke v mestnem okolju, prispevamo k biotski pestrosti, kakovosti zraka in splošnem ekološkem ravnesju.

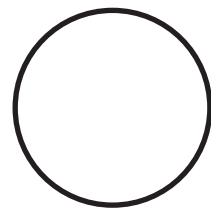
Oblika hiša za žuželke je preprosta in sicer zarezan valj z odprtiniami za žuželke in rastline, logotipi pa se pojavijo na strani hiše. Logotipi so vidni, vendar ne vsiljivi.

Koncept bb dom je zasnovan z namenov vračanja žuželk v okolje, ki je bilo preoblikovano in spodbujanju prisotnosti žuželk v urbanem okolju. Čeprav okolje preoblikujemo z namenom trajnostne (mobilnosti) pozabimo na ekosistem, ki je obstajal na območju pred intervencijami. S bb domom ozavestimo, da trajnost pomeni tudi ohranjanje vseh živih organizmov v naravnem okolju. Poleg tega pa zagotovimo na bb domu tudi prostor za vse potrebne logotipe.

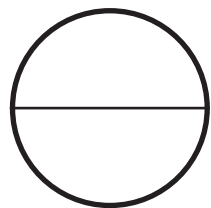
Material bb hiše je opeka, naravna opeka narejena iz lesnih sekancev, riževih lupin in stekla. Opeka je tako popolnoma naraven material brez dodanih kemikalij, ki bi onesnaževale okolje in je tako trajnostni material.

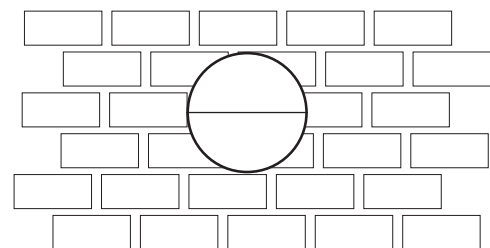
opeka, kot osnovni gradnik
grajenega prostora

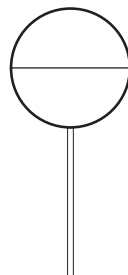
preoblikujemo v valj

in dodamo novo
namembnost

predvidimo dva načina umeščanja v
prostor

<https://www.nationalgeographic.com/magazine/article/where-have-all-the-insects-gone-feature>

Material bb doma je opeka, naravna opeka narejena iz lesnih sekancev, riževih lupin in stekla. Opeka je tako popolnoma naraven material brez dodanih kemikalij, ki bi onesnaževale okolje in je tako trajnostni material. Prednosti naravne opeke so:

TRAJNOSTNO

opeka je mešanica recikliranih materialov in zagotavlja dolgoročne prihranke energije

ROČNO DELO

opeka je ročno izdelana in vsaka bb dom je unikat

POCENI MATERIAL

material je poceni saj se za izdelavo njega uporabijo odpadki in ne zahteva posebnega znanja za izdelavo

POŽARNO ODPOREN

opeka je tudi požarno odporna

VODOTESNO

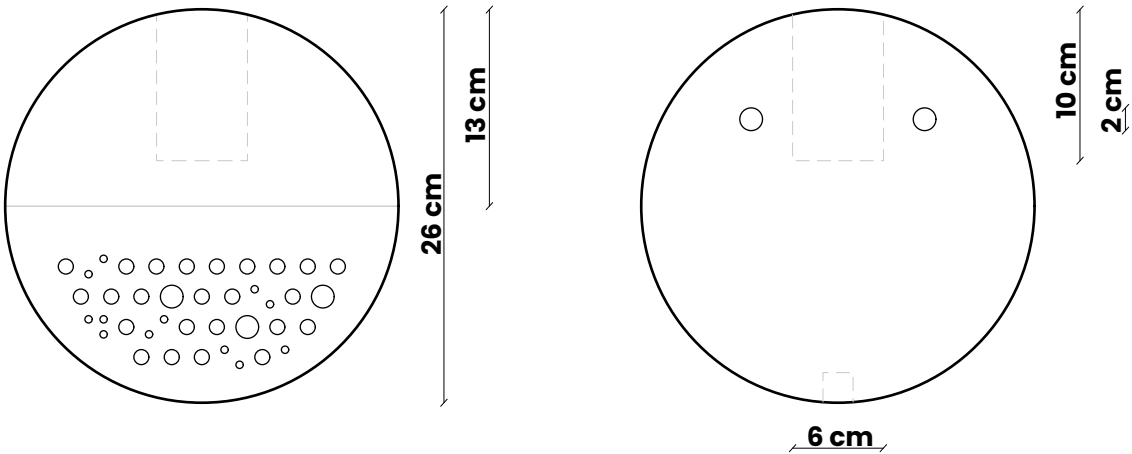
opeka zagotavlja tudi vodotesnost bb domu

REFERENCA:
wood stone

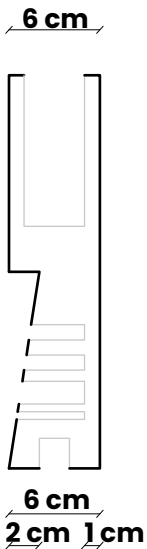

<https://ecoedition.net/wood-stone-by-natural-brick-co/>

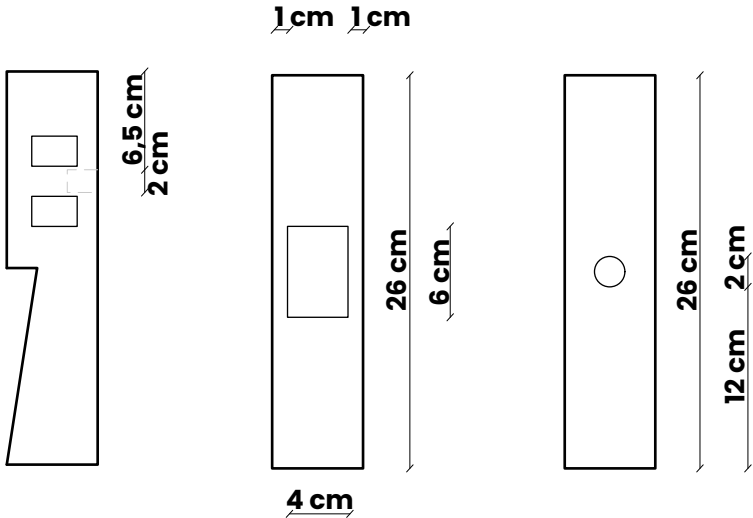
Zasnova je premišljena na način, da je čim lažja za izdelavo, osnovni volumen premera 26cm z vsemi odprtinami izdelamo v kalupu. Predvideni logotpi in napisi so na bočni strani bb doma.

frontalni pogledi

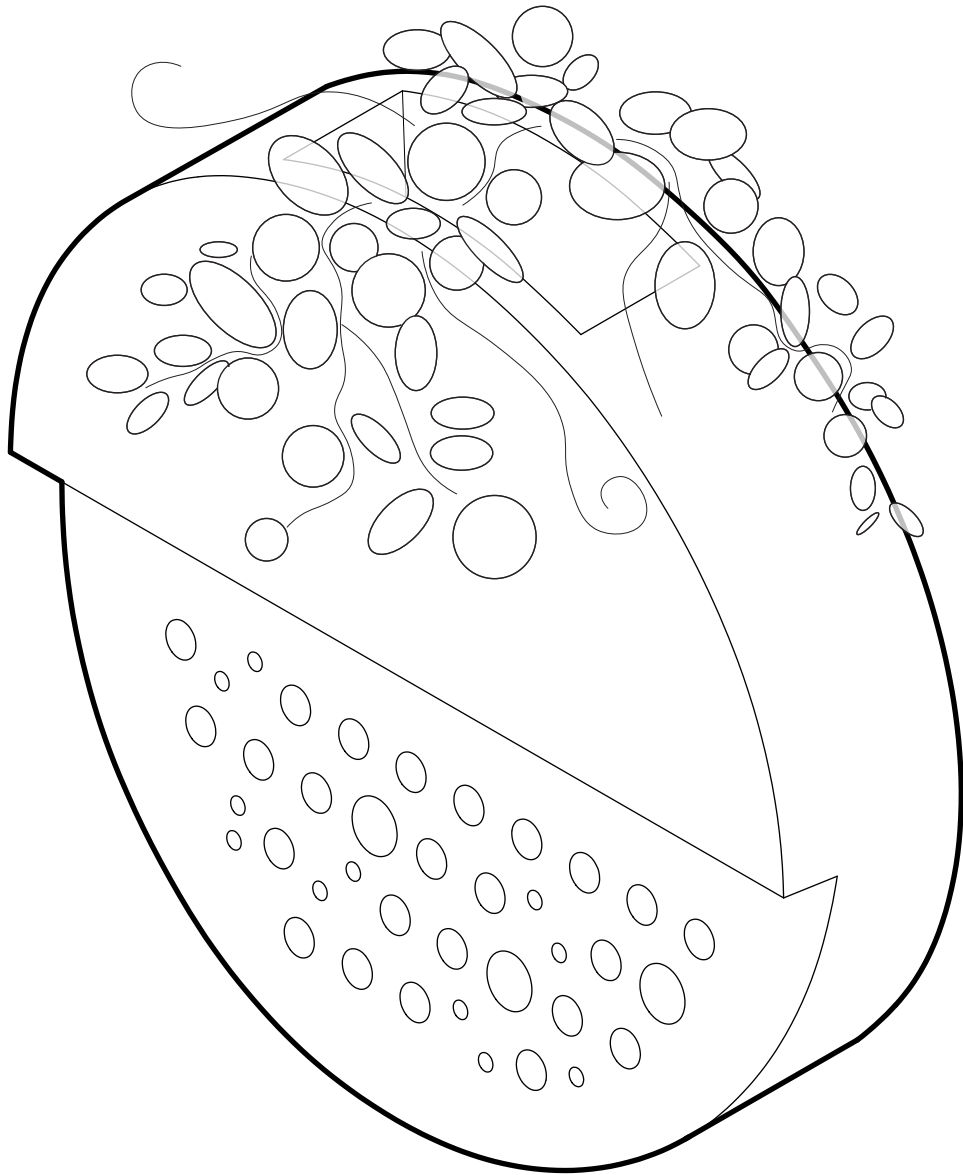

prerez

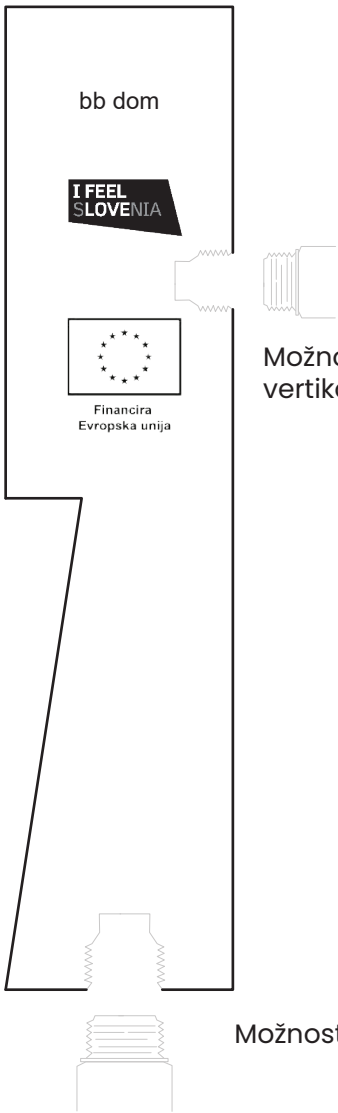
stranski pogledi

aksonometrija
merilo 1 : 2

Ozelenitev elementa z lokalnimi medovitimi zelišči in ostalimi rastlinami.

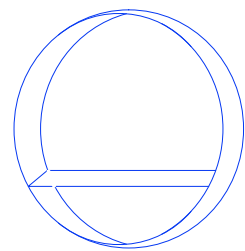
Sistem navoja za pritrditev elementa na kovinske zatiče ali kovinski nosilen steber.
Pozicija logotipov in označbe projekta ob stranici elementa. Izbor črno - bele grafike podanih logotipov.

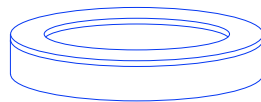
referenčni primeri fleksibilne in raznolike uporabe urbanega elementa

klop

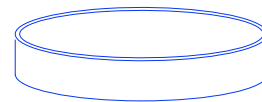
klop - ploščad

klop

cvetlično korito

peskovnik

shematski prikaz kompleksne uporabe osnovnega elementa

referenčni primeri integracije klopi in stojala za kolesa

V sklopu razstave Ustvarjeno v Sloveniji, ki jo prireja Center za kreativnost, so na zelenici pred galerijo Cukrarna postavili inovativne klopi, izdelane iz vodovodnih cevi. Klopi so iz neuničljivega materiala nastale z reciklažo, s svojo obliko in kompozicijo pa ustvarjajo različne sestave in omogočajo različne rabe. Cevi iz armiranega poliestra so tako poleg klopi postale tudi cvetlična korita, peskovnik in del modularnega urbanega pohištva za različne dogodke. Z različno postavitvijo in umestitvijo v prostor nudijo raznolike možnosti uporabe. Enak koncept umestitve vodovodnih cevi so uporabili tudi v Ustvarjalnem laboratoriju Krater in na trgu v Kočevju.

Drugi referenčni primer prikazuje integracijo klopi in stojala za kolesa v eno povezano kompaktno urbano strukturo. Urbani sestav združuje dve funkciji in nudi prostor za počitek in parkiranje koles. Večnamenski sestav uličnega pohištva je namenjen predvsem pešcem in kolesarjem ter se s svojo zasnovo prilagaja predvsem njihovim potrebam. Koncept je zelo fleksibilen in prilagodljiv in odpira nove možnosti ustvarjanja kvalitetne monofunkcionalne urbane opreme.

viri:

<https://www.dnevnik.si/1042991292> [dostop: 22.11.2023]

<https://www.prostoroz.org/projekti/krater> [dostop: 22.11.2023]

<https://www.pinterest.com/pin/489836896973161081/> [dostop: 22.11.2023]

<https://www.stayconcrete.com/en/products/concrete-bikestand/> [dostop: 22.11.2023]

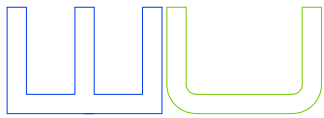
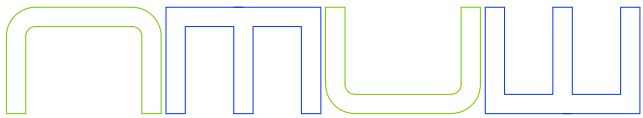
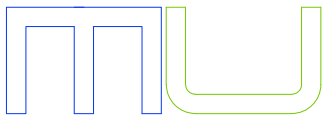
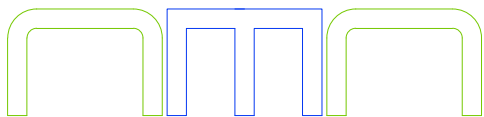
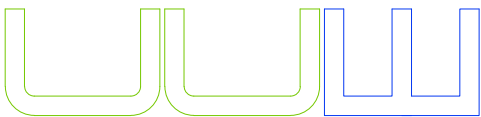
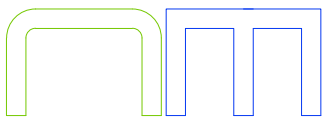
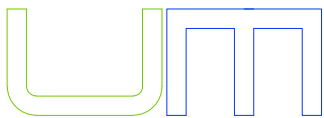
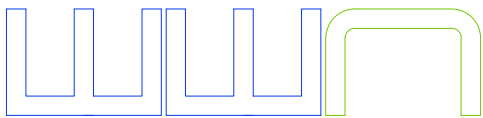
<https://www.archiexpo.com/prod/prefac-myway/product-154022-1807442.html> [dostop: 22.11.2023]

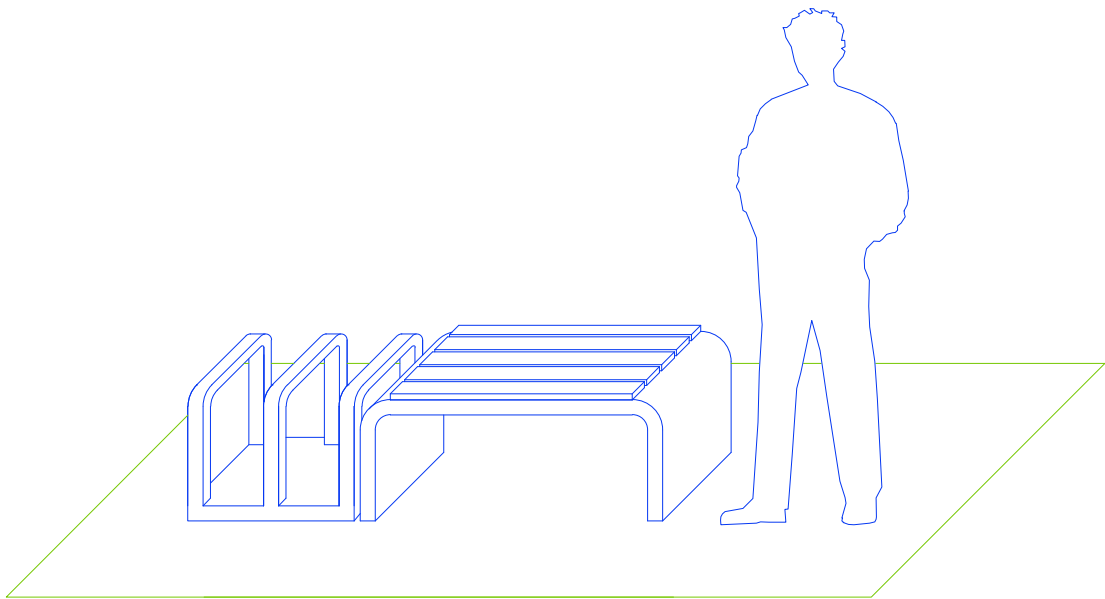
Idejni koncept simbolizira kratica EU, ki se lahko preko pretvorbe in preobrazbe, sestavlja in kombinira v različne sestave, ki s svojo strukturo ohranjajo osnovno misel in namen.

S pomočjo kratice EU se elementi označevanja projektov financiranih s strani Evropske unije, neposredno navezujejo in simbolno ponazorijo pobudnika oziroma investitorja omenjenih projektov trajnostne mobilnosti.

Ime projekta “n EU besedeno” razkriva, da so elementi označevanja kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti že sami po sebi dovolj pomenljivi in jih zato ni potrebno dodatno ubesediti.

idejni koncept

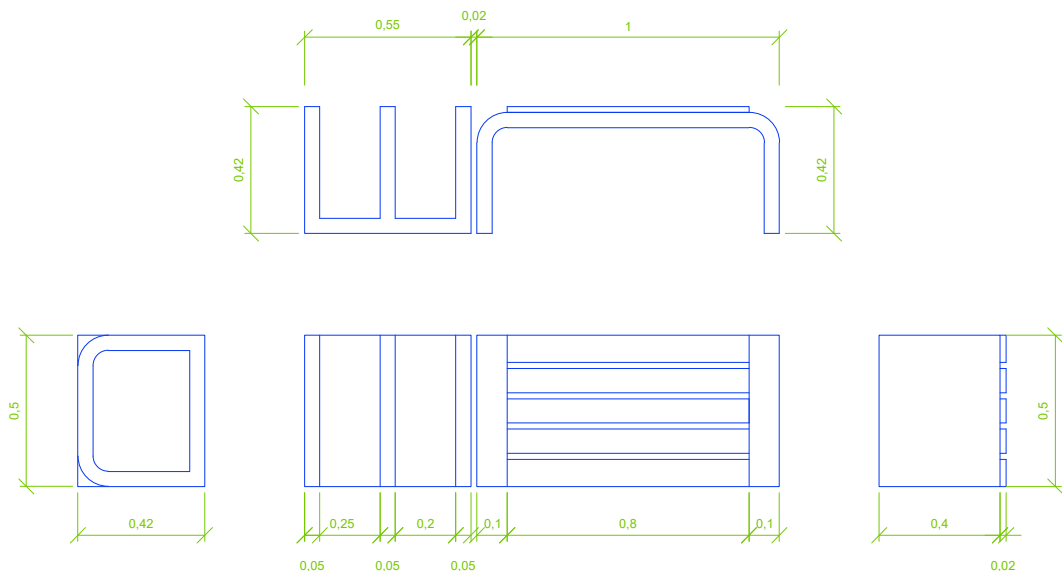

aksonometrični prikaz osnovnega sestava
merilo 1 : 25

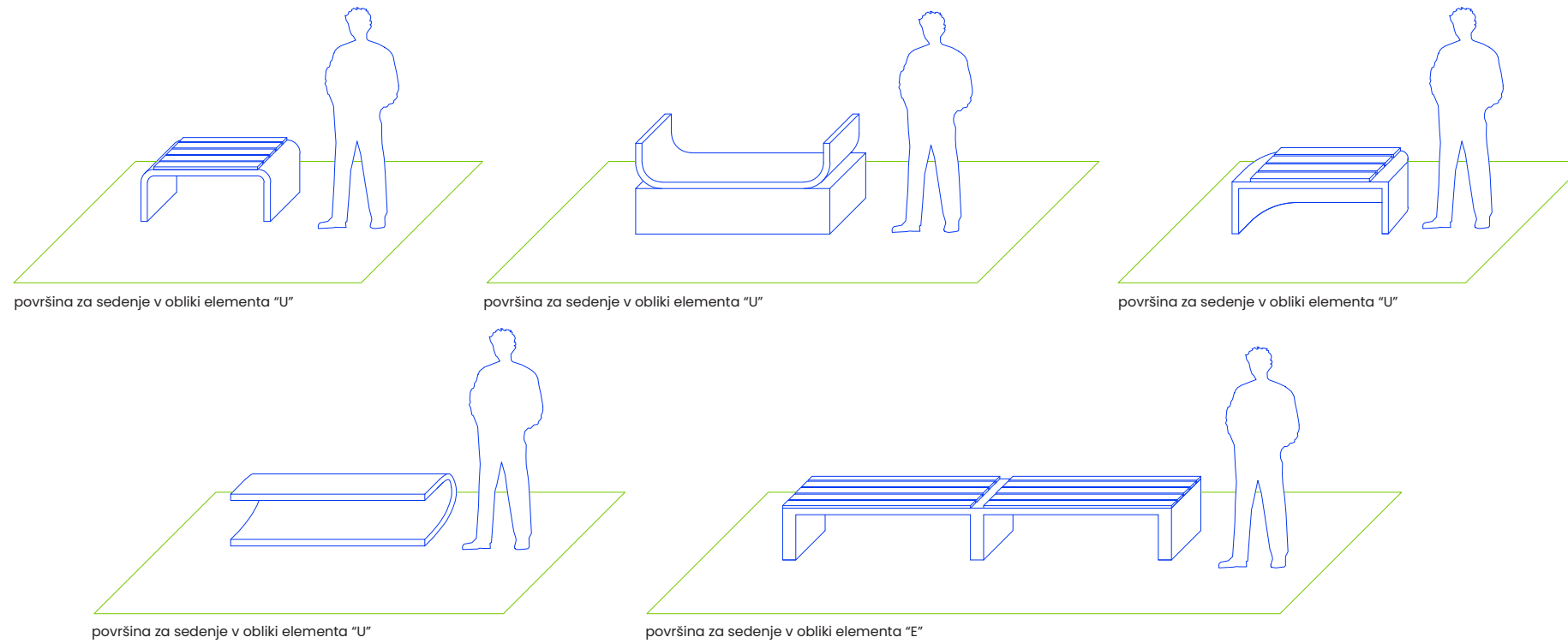
Ker projekti financirani s strani Evropske unije v sklopu trajnostne mobilnosti v ospredje postavljajo pešce in kolesarje, zasnova novega elementa označevanja kohezijskih projektov, udejavanja in zasnuje urbano opremo, ki je namenjena predvsem pešcem in kolesarjem. Osnovni sestav predstavlja urbani gradnik, ki je sestavljen iz elementa "E" in elementa "U" ter združuje nosilno stojalo za parkiranje koles in klop za sedenje.

Osnovni sestav sestoji iz klopi, ki predstavlja element "U" in iz stojala za kolesa, ki označuje element "E". Oba elementa skupaj oblikujeta kratico "EU" ter s tem izražata svoje bistvo.

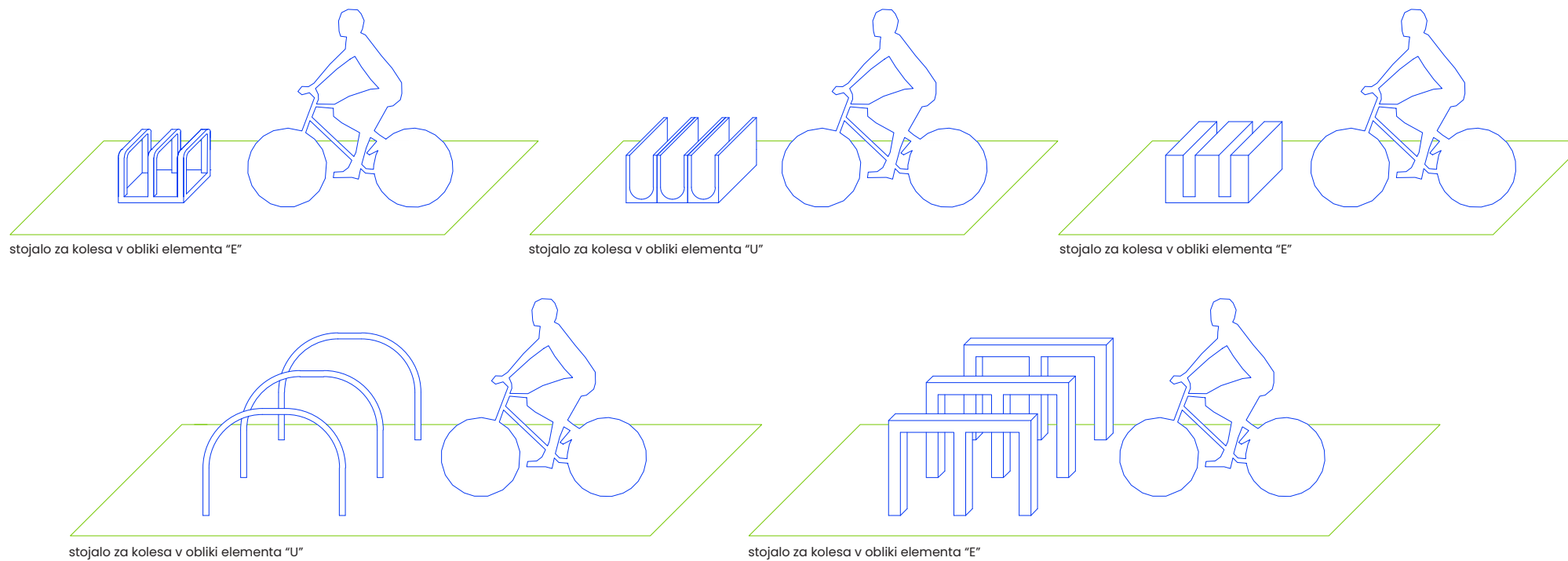
Stojalo za kolesa je predvideno izdelano iz jekla in s svojo zasnovo omogoča enostavno pripenjanje kolesa na jekleni okvir. Klop pa je izdelana iz brušenega betona, na površino za sedenje pa so položene lesene deske, ki uporabnikom nudijo prijeten prostor za počitek.

načrt osnovnega sestava
merilo 1 : 25

primeri preoblikovanja osnovnega elementa: površine za sedenje
merilo 1 : 50

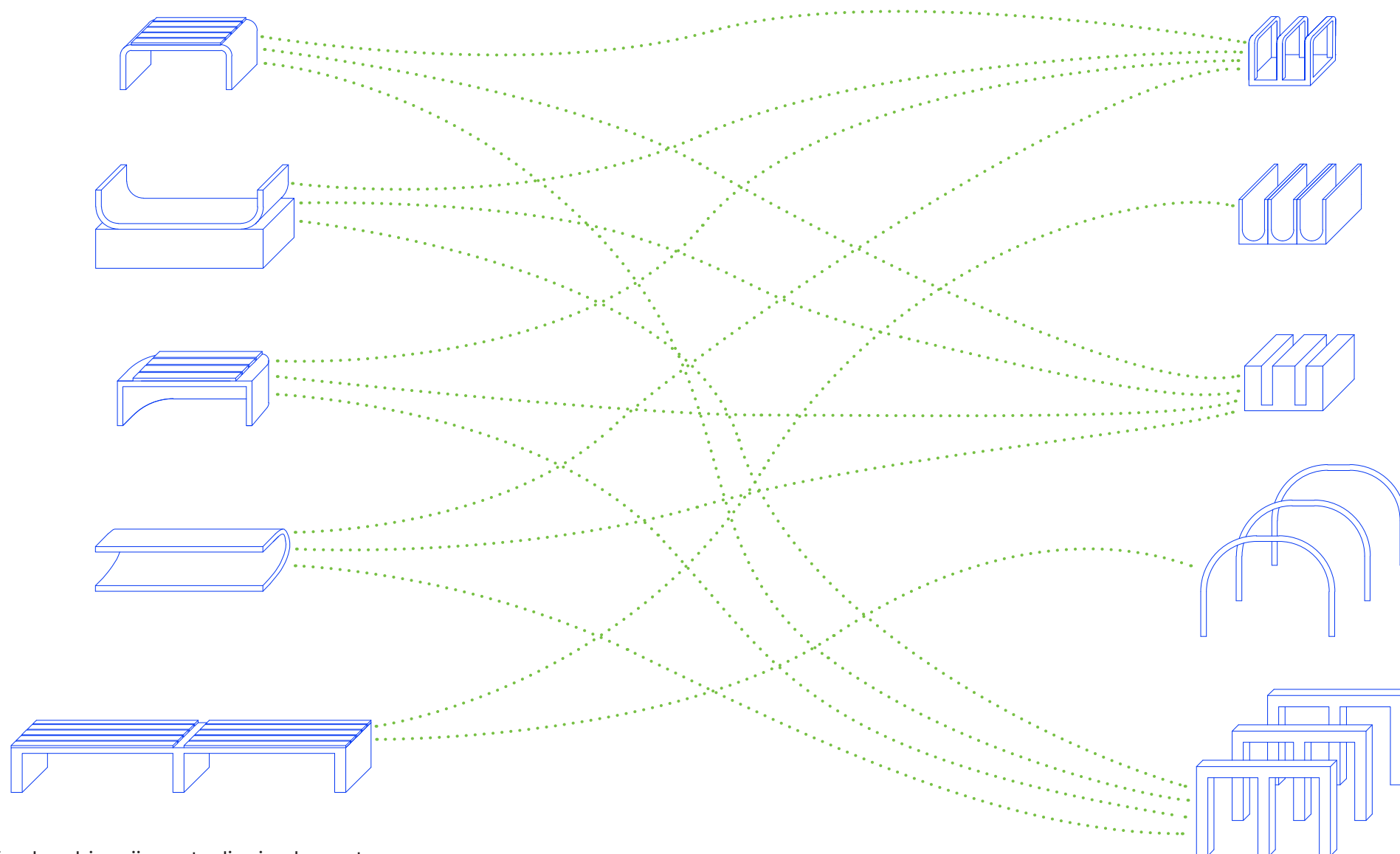

primeri preoblikovanja osnovnega elementa: stojalo za kolesa
merilo 1 : 50

Ker je vsak projekt Evropske kohezijske politike v sklopu trajnostne mobilnosti specifičen, zahteva drugačno določitev in specifikacijo. Osnovni sestav "EU" mora v svoji zasnovi vedno vsebovati vsaj en element "E" in vsaj en element "U", pri tem mora biti vsaj en element namenjen parkiranju koles in vsaj en element oblikovan kot površina za sedenje.

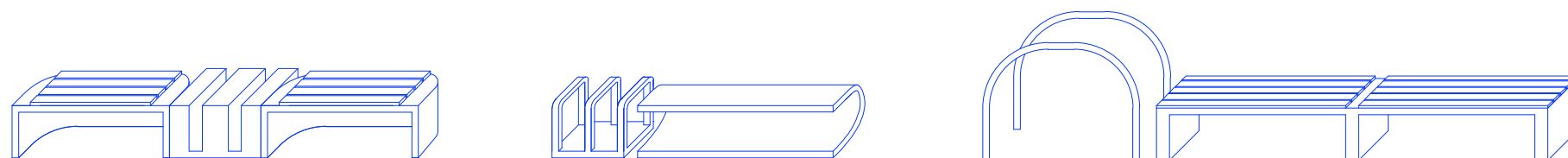
Element, ki predstavlja površino za sedenje mora biti oblikovan v obliki črke "E" ali pa v obliki črke "U". Dimenzije posamezne klopi se lahko spremenijo, vendar morajo kljub spremembi ohranjati njeno osnovno obliko ter s tem osnovno misel. Prav tako se lahko klopem doda naslone za roke in naslonjala za hrbet, vendar mora biti pri tem še vedno jasno prepoznavna osnovna oblika.

Stojala za kolesa se lahko spreminja in prilagaja posameznim potrebam specifičnih projektov. Zasnuje se lahko stojala, ki so nižja in ne nudijo veliko opore in so zato primerna na območjih, kjer je parkiranje koles kratkotrajno, ali pa so zasnovana višje in kompaktnije ter nudijo dobro oporo predvsem tam, kjer je parkiranje koles dolgotrajnejše.

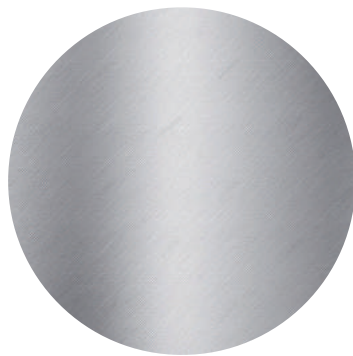

možne kombinacije sestavljanja elementov
merilo 1 : 50

Osnovni sestav "EU" mora biti vedno sestavljen iz elementa "E" in elementa "U", lahko pa je teh elementov več. Če financiran projekt trajnostne mobilnosti zahteva drugačne pogoje označevanja, se lahko po potrebi doda dodatne elemente "E" in "U", se jih rotira, preslikava, obrača oziroma preoblikuje na način, da še vedno jasno kažejo svojo prvotno idejo. Poleg osnovnega elementa "EU" se lahko uvede tudi element "UEU", "EEU", "UE"...

primeri različnih sestavov elementov
merilo 1 : 50

jeklo

les

brušen beton

uporabljeni materiali

Osnovni element označevanja kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti je izdelan iz treh glavnih materialov: jekla, lesa in brušenega betona. Stojalo za parkiranje koles je v osnovnem sestavu zasnovano iz jekla, saj s tem nudi dobro oporo in nosilnost kolesom. Klop je izdelana iz brušenega betona, na površino za sedenje pa so položene lesene deske, ki obisovalcem nudijo udoben prostor za počitek.

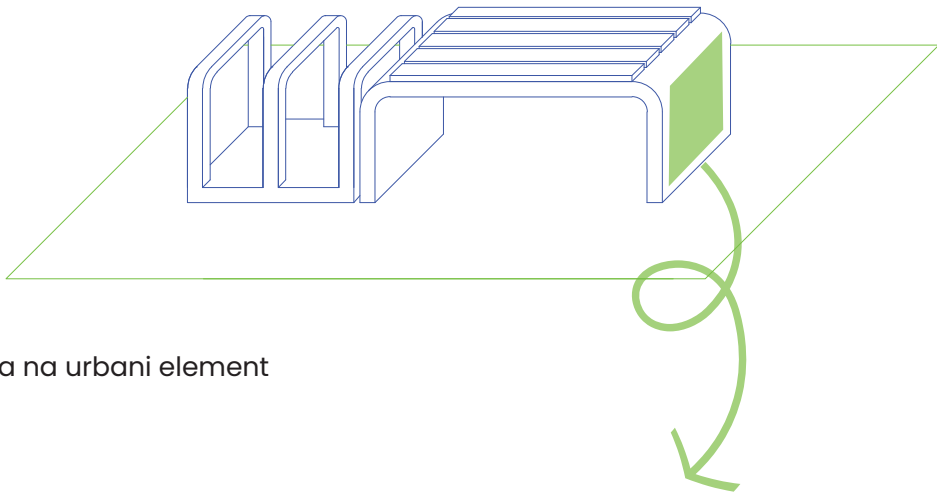

prikaz uporabe materialov v osnovnem sestavu
merilo 1 : 25

vizualizacija uporabe elementa označevanja v javnem prostoru

Vizualizacija ponazarja prikaz rešitve elementa označevanja v namišljenem prostoru. Ideja prikazuje novo zasnovano pešpot in kolesarsko pot, ki nudi prijeten in varen prostor pešcem in kolesarjem. Element označevanja kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti je umeščen v bližino stičišča večih poti ter naravnano tako, da so informacije o financiranju usmerjene proti smeri prihajanja. Element označevanja mora biti v prostoru dobro viden, zato mora biti v nočnem času osvetljen z javno osvetljavo. Površina, kjer so navedene vse informacije o projektu in njegovem financiranju, mora biti dobro vidna, pogleda ne smejo ovirati drugi urbani elementi ali zasajeno rastje.

umestitev obveznih elementov označevanja na urbani element
merilo 1 : 25

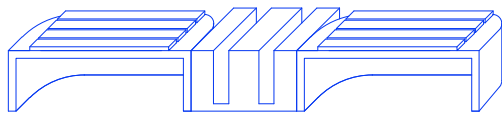
oblikovanje obveznih elementov označevanja
merilo 1 : 5

Elementi, ki so predpisani po “Navodilih organa upravljanja na področju zagotavljanja prepoznavnosti, preglednosti in komuniciranja evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027” so locirani na prečni stranici urbanega elementa in so usmerjeni direktno nasproti smeri prihajanja, zato so dobro vidni.

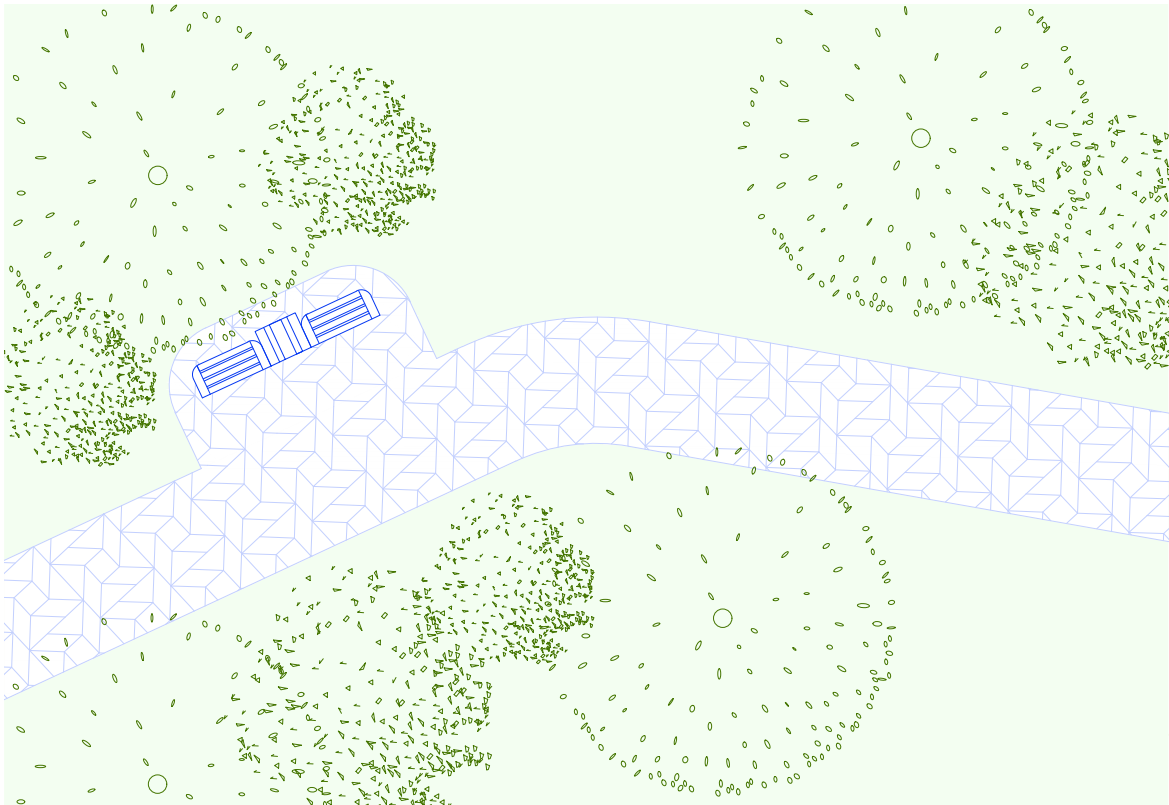
Naslov projekta mora vedno segati od skrajnega levega roba do skrajnega desnega roba v ta namen predpisanega območja. Naslov projekta mora biti napisan z velikimi tiskanimi črkami, v pisavi Arial, črke pa morajo biti visoke 2 cm. Po potrebi je lahko naslov projekta napisan v dveh vrsticah.

Izjava o financiranju in opis projekta morata biti napisana v pisavi Arial, črke morajo biti visoke 0,7 cm, celotno besedilo pa lahko zajema največ 7 vrstic.

predlagani sestav za označevanje kohezijskega projekta trajnostne mobilnosti: kolesarska pot
merilo 1 : 50

primer umestitve elementa v prostor
merilo 1 : 100

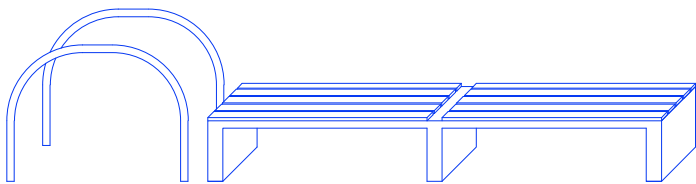

Različni sestavi elementov “E” in “U” omogočajo zas-
novo raznolikih kombinacij. Projekti financirani s strani
Evropske unije se med seboj močno razlikujejo, zato
je ključno vpeljati različne, a hkrati sorodne oblike
označevanja teh projektov.

V primeru nove kolesarske poti predvidevamo, da bodo
postanki uporabnikov krajši, zato so lahko zasnovane
površine za sedenje manjše. Ker bo v obravnavanem
primeru parkiranje koles le kratkotrajno, je lahko stojalo
za kolesa manjše in manj stabilno.

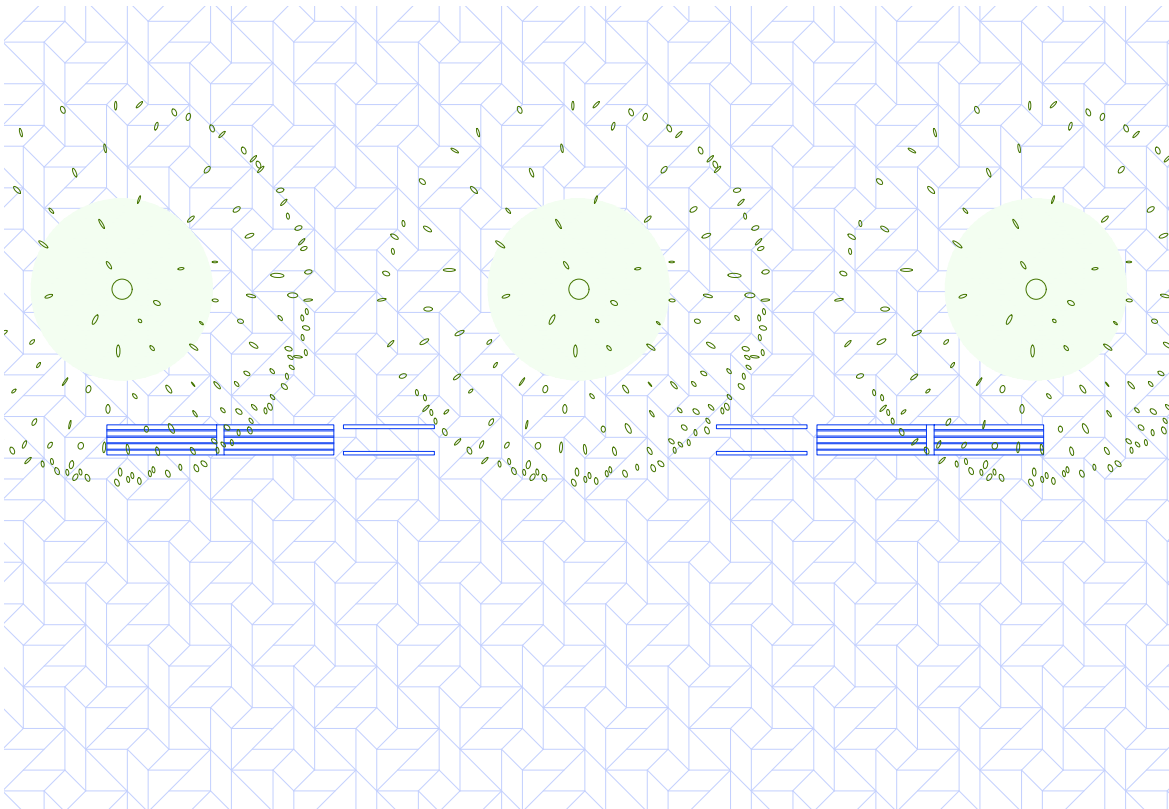
Osnovni element “EU” se v primeru kolesarske poti
umesti vzporedno s kolesarsko potjo, zagotovi se dovolj
tlakovane površine ob samem elementu. Element z
označenimi informacijami mora biti jasno viden in
usmerjen proti poti prihajanja, njegov pogled pa ne sme
biti oviran.

Prenova mestnega trga v območje peš cone, ki ukinja
uporabo motornega prometa, zahteva drugačen pristop
k označevanju omenjenega projekta. Ker je predvideni
prostor namenjen izključno pešcem in kolesarjem, se
bodo uporabniki na trgu zadrževali dlje časa, zato mora
osnovni sestav vsebovati več površin za sedenje. Prav
tako bodo uporabniki tu svoja kolesa parkirali za dlje
časa, zato morajo biti stojala za kolesa stabilnejša in
bolj vzdržljiva.

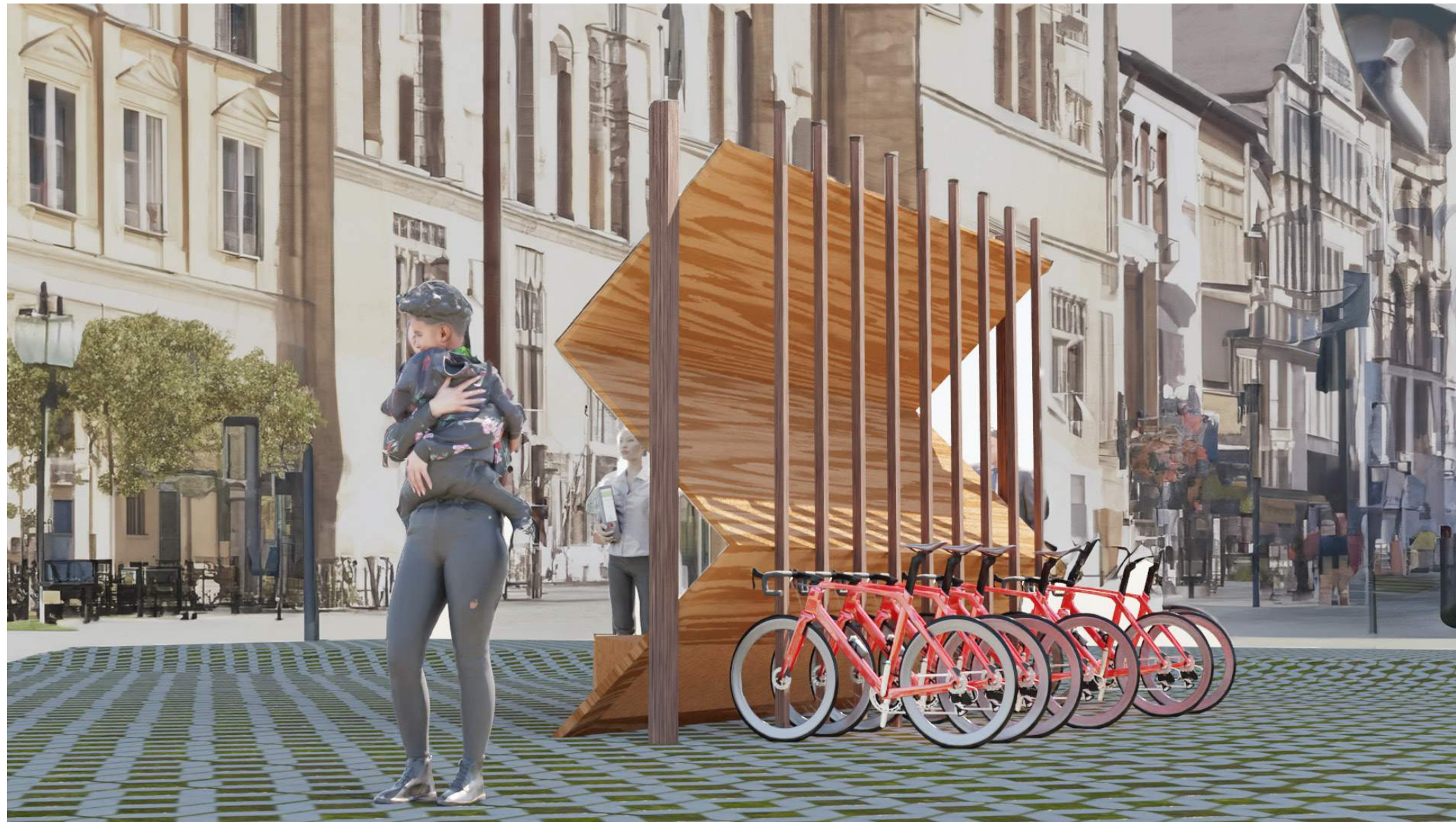
predlagani sestav za označevanje kohezijskega projekta trajnostne mobilnosti: mestni trg
merilo 1 : 50

primer umestitve elementa v prostor
merilo 1 : 100

V odzivu na aktualne izzive v označevanju kohezijских projektov trajnostne mobilnosti, je oblikovan pristop, ki se osredotoča na poglobljeno razumevanje prostorskega konteksta, slovenske identitete ter trajnostnih načel. Pri tem so upoštevane smernice MOPE DPrP in pobuda Novi Evropski Bauhaus, ki spodbuja spoštovanje trajnosti, estetike in vključevanja.

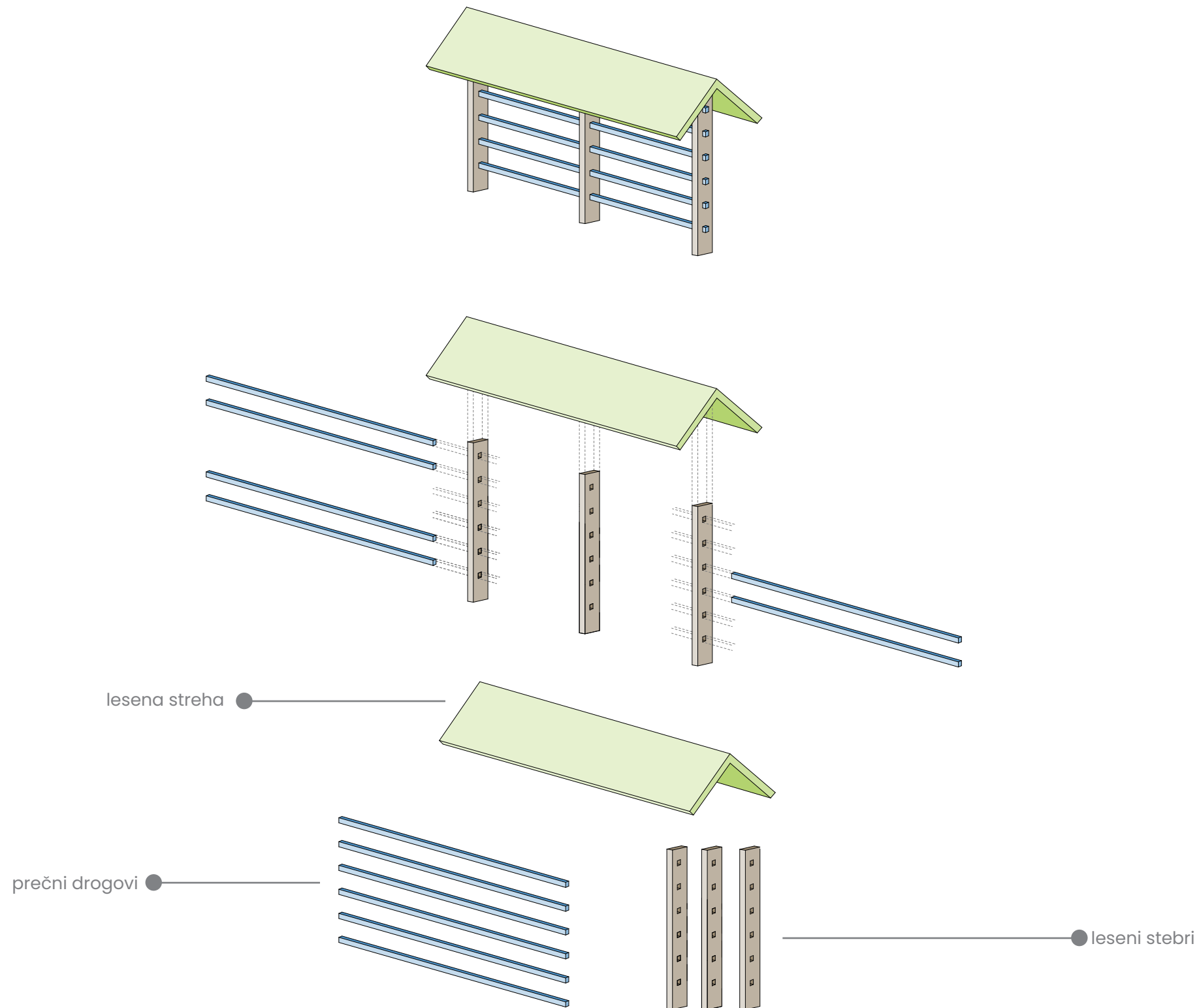
Pristop rešitve je usmerjen k iskanju novih inovativnih rešitev, ki spodbujajo vključevanje v slovensko okolje. Vključevanje v različne tipe okolje (ruralno/urbano) vsi imajo isto to, da so vezani na slovensko okolje. Tako rešitev izhaja iz simbolnega jezika, ki definira slovensko tradicijo in na sodoben način ustvarja enovito okolje.

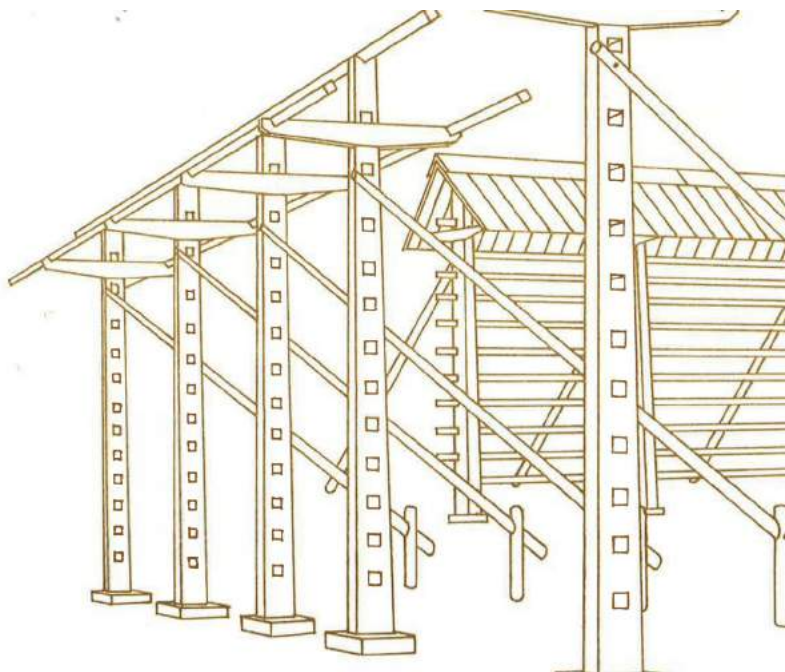
3d pogled rešitve

Zasnova rešitve "Tradicija v napevu" se osredotoča na dva ključna elementa slovenske kulture – kozolec in harmoniko.

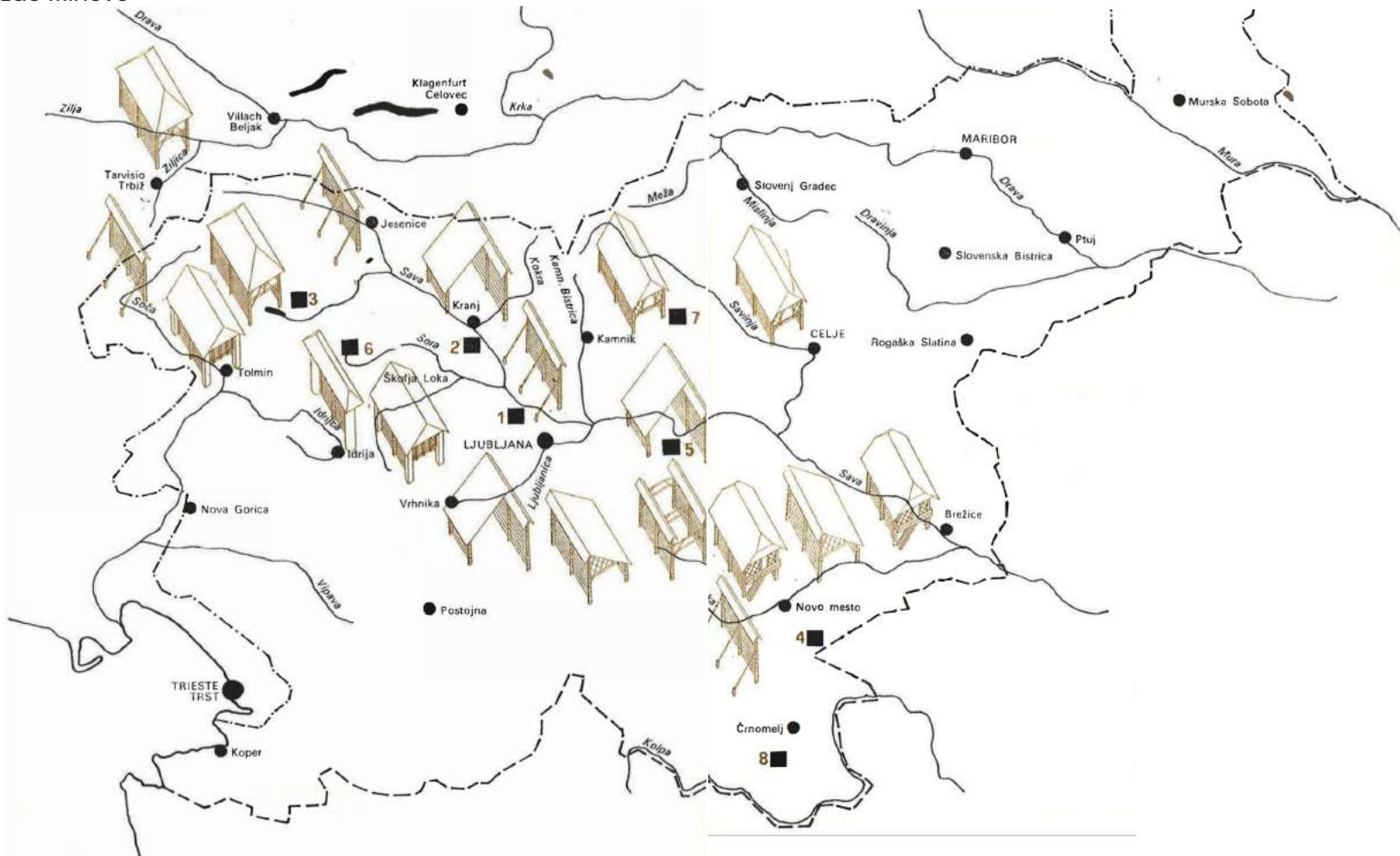
Kozolec je izbran zaradi svoje pomembne vloge v slovenski kulturi zlasti v kmečkem okolju. Kozolec predstavlja simbol tradicionalnega slovenskega podeželskega življenja, povezanega z agrarno dediščino. Kozolec se je tekom let razvil v več različnih tipov kozolcev, ki so se razvili po celotnem slovenskem območju, kar še bolj nagovarja samo enovitost in povezovanje slovenega okolja preko kozolca. Najbolj enostaven tip kozolca je enojni stegnjeni kozolec, ki ima posamezne elemente: leseni stebri (tipično iz hrastovega lesu), prečni drogovi (tipično smrekov les) in lesena streha. Kot Edo Mihevc (Arhitektura slovenskega kozolca) trdi, kozolec predstavlja vez med človekom, naravo in tradicijo. Simetrična postavitev stebrov in drogov ter značilna oblika strehe ustvarja prepoznavno silhueto, ki je postala simbol slovenstva. Kozolec tako v sebi nosi bogato zgodovino, ki se prepleta z vsakdanjim življenjem in kulturno identiteto slovenskega ljudstva.

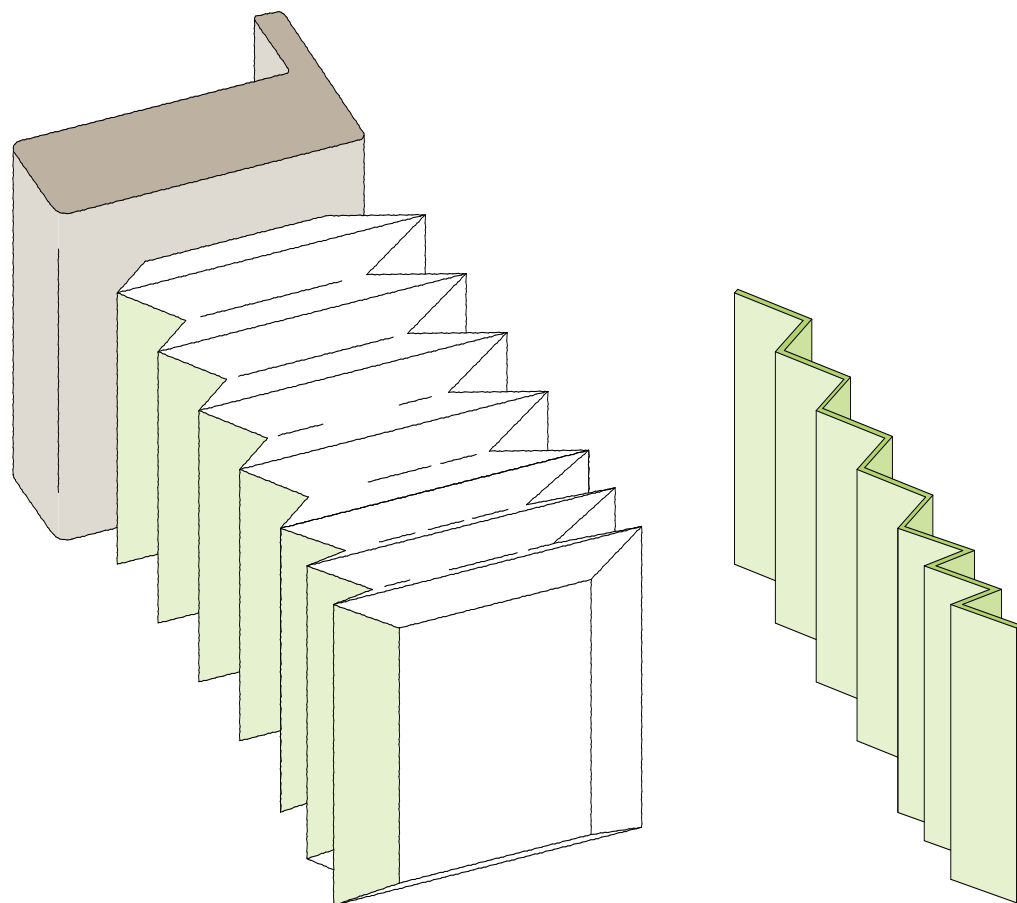

aksonometrija enojnega stegnjenega kozolca in posplošitev njegovih osnovnih elementov

Arhitektura slovenskega kozolca /Edo Mihevc

shema koncepta harmonike

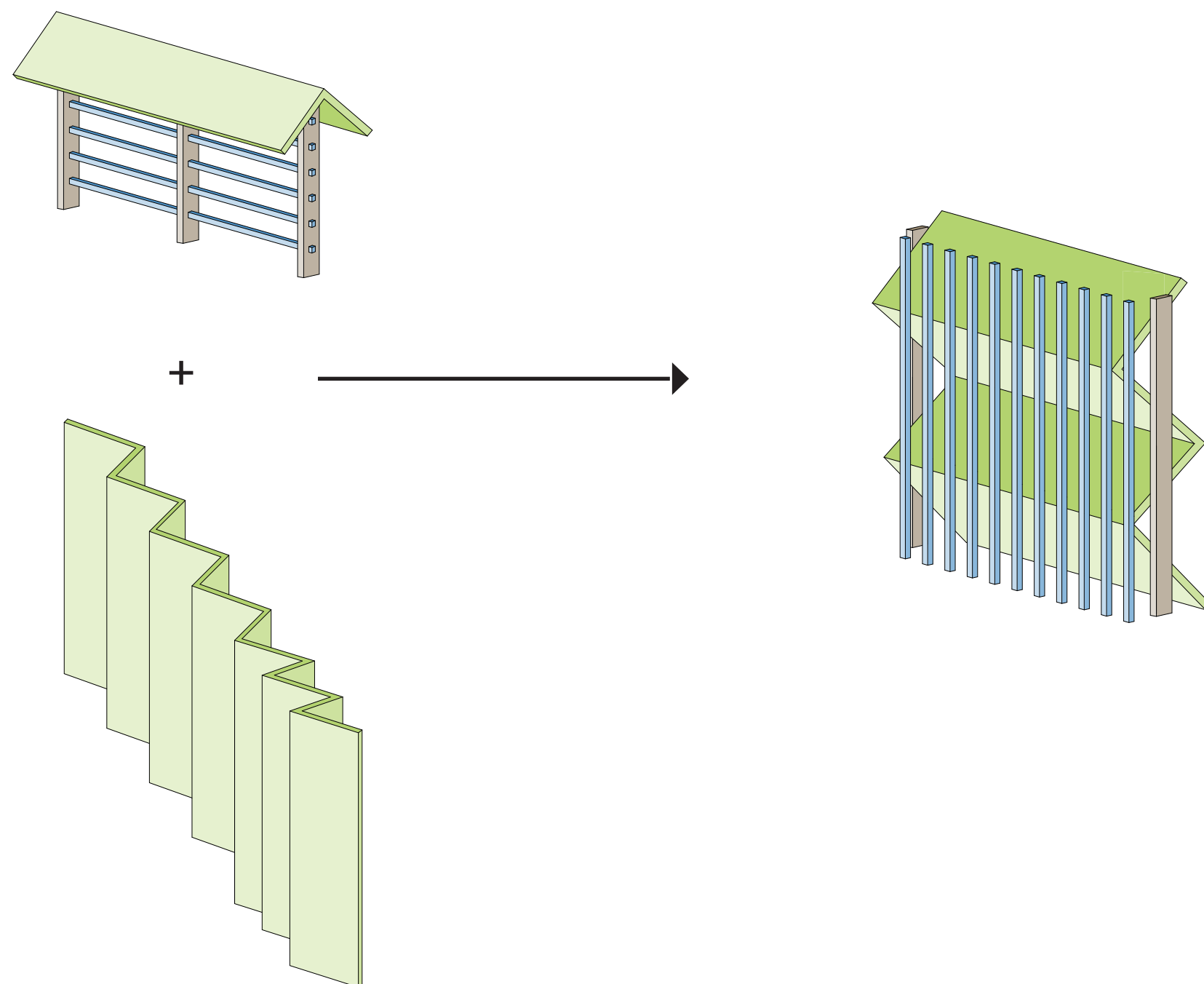

Slavko Avsenik s harmoniko (foto: Dragiša Modrinjak)

Harmonika je simbol slovenske tradicije, še posebej povezane z imenom Slavko Avsenik. Slavko Avsenik, s svojim prispevkom k slovenski glasbeni krajini, ni le postal priznani glasbenik, ampak kulturni junak, ki je ustvaril glasbeno dediščino, ki jo cenijo doma in onkraj slovenskih meja. Sama harmonika je simbol, ki takoj nagovarja na slovensko identiteto, kar je prepoznal tudi arhitekt Klemen Rodman, ko je pri oblikovanju Spomenika Slavku Avseniku na krožišču proti Bledu, postavil ravno ta inštrument.

fotografija reference: Spomenika Slavku Avseniku (foto: občina Radovljica)

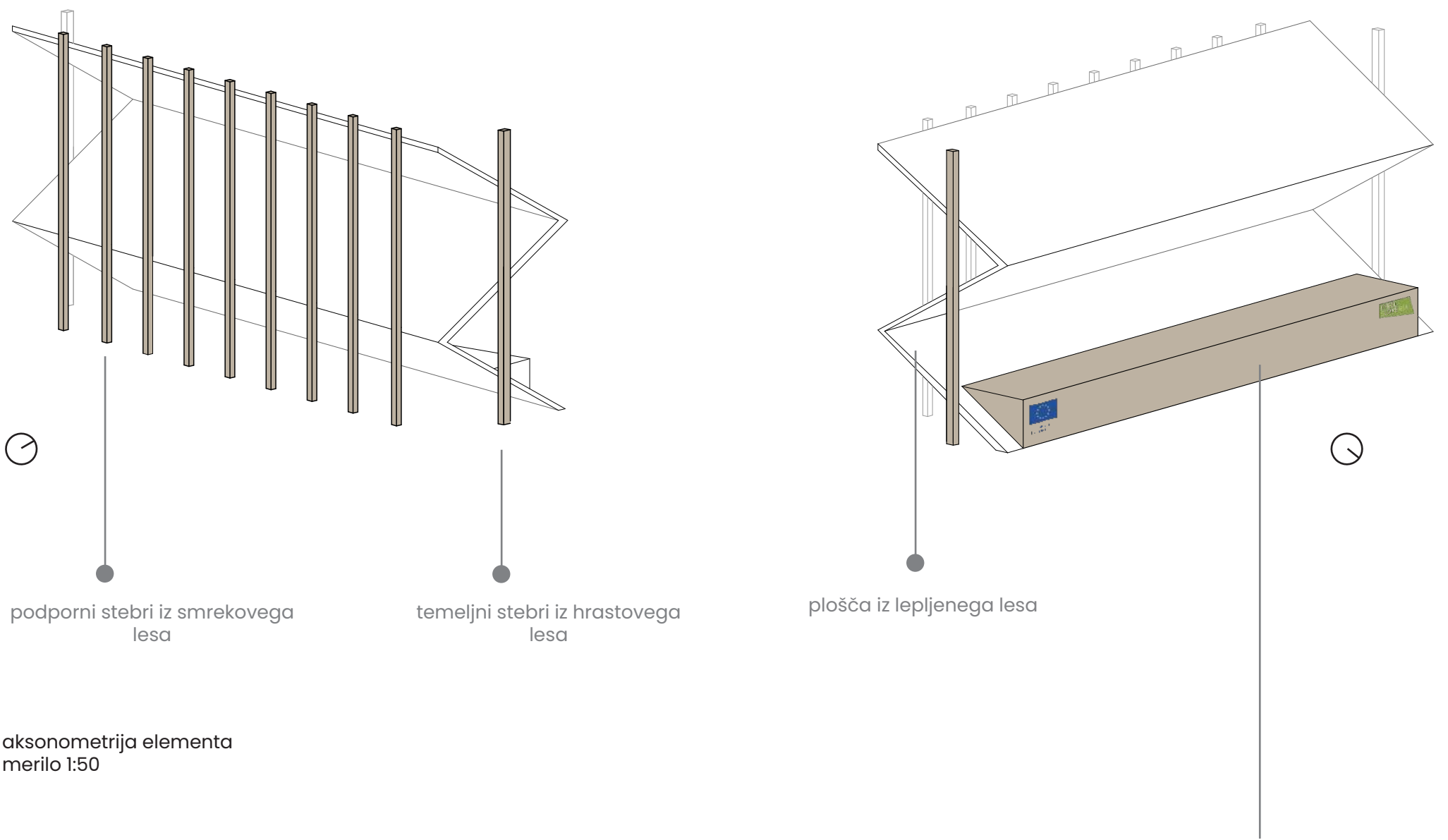

shema koncepta

Povezovanje dveh ključnih elementov, kozolca in harmonike, je proces, ki združuje osnovne značilnosti posameznih elementov in jih prepleta v celotno kompozicijo.

Leseni stebri iz hrasta in smrekovi drogovi iz kozolca postanejo osnovni gradniki, ki jih lahko preoblikujemo v podporne elemente harmonike. Te elementi ohranjajo svojo strukturo, vendar se preusmerijo in prilagodijo, da podpirajo nov, glasbeno navdihnjen koncept. Streha kozolca in detajli harmonike so oblikovani s podobno estetiko. Notranji detajli harmonike se odražajo v oblikovanju strehe, kar vzpostavlja vizualno povezavo in skladnost med obema elementoma. Nova struktura, ki združuje kozolec in harmoniko, se premišljeno postavi v prostor, kjer postane interaktivna z okoljem. Na ta način se vzpostavi dialog s prostorom in nagovarja sodobno uporabnost.

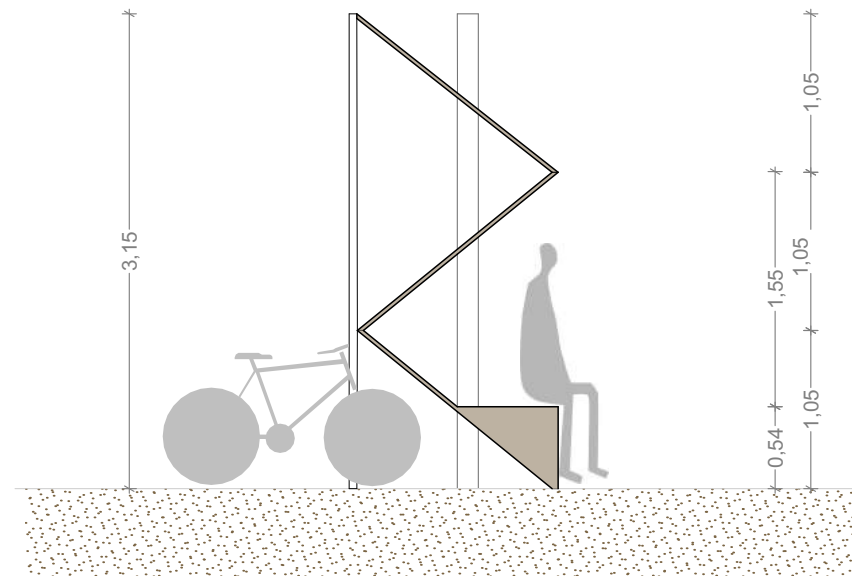
Povezovanje teh elementov ni zgolj fizično združevanje, temveč tudi umetniški proces, ki ustvarja harmonično celoto. Ta sinteza omogoča, da se tradicionalni elementi oživijo v novem kontekstu, ki je privlačen, viden in aktualen za sodobno družbo.

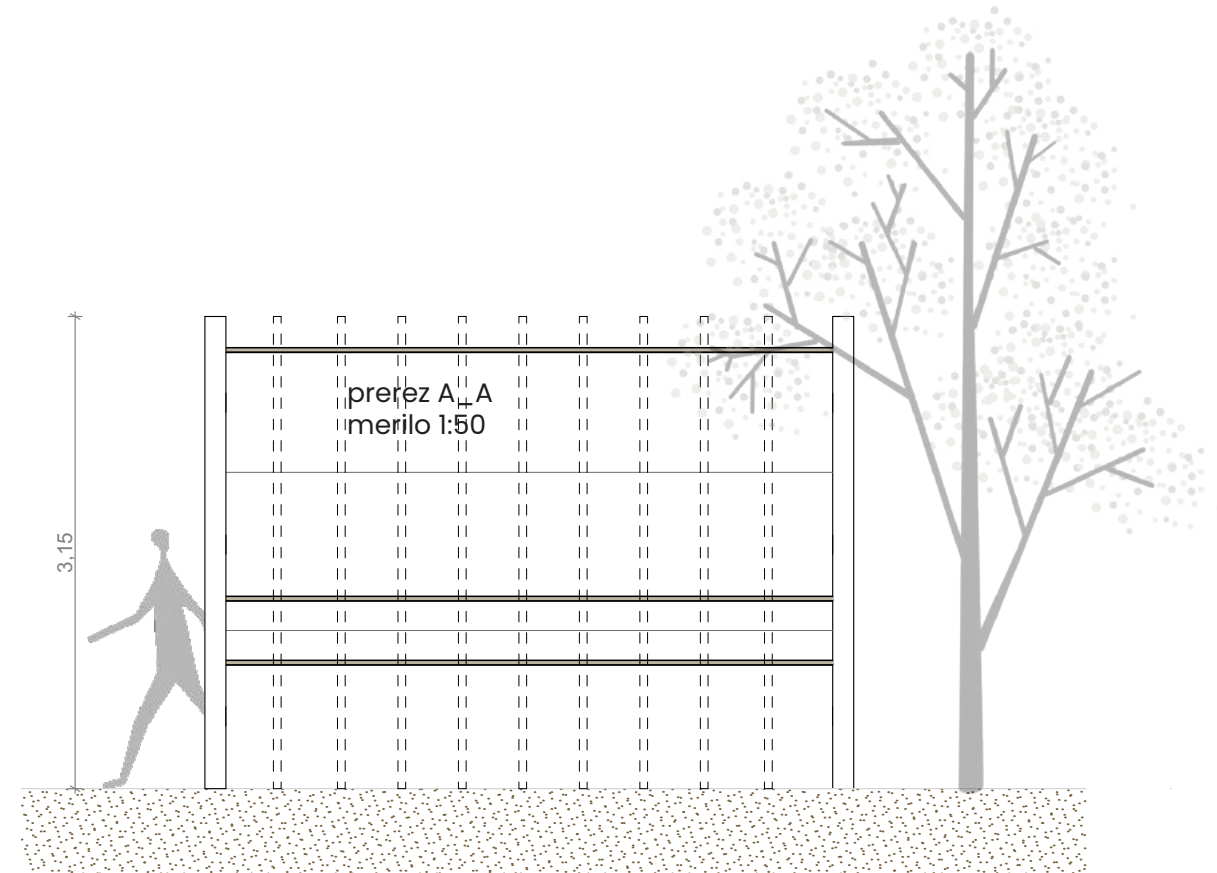
shema table s podatki

Predstavljeni element, ki združuje kozolec in harmoniko, ne predstavlja zgolj označevalnega simbola, temveč je premišljeno oblikovan s funkcionalnostjo in prilagodljivostjo za večnamensko uporabo v urbanem ali ruralnem okolju. Ta inovativna struktura ni le estetski dodatek, ampak postaja integriran del vsakdanjega okolja, spodbujajoč večjo raznolikost uporabe.

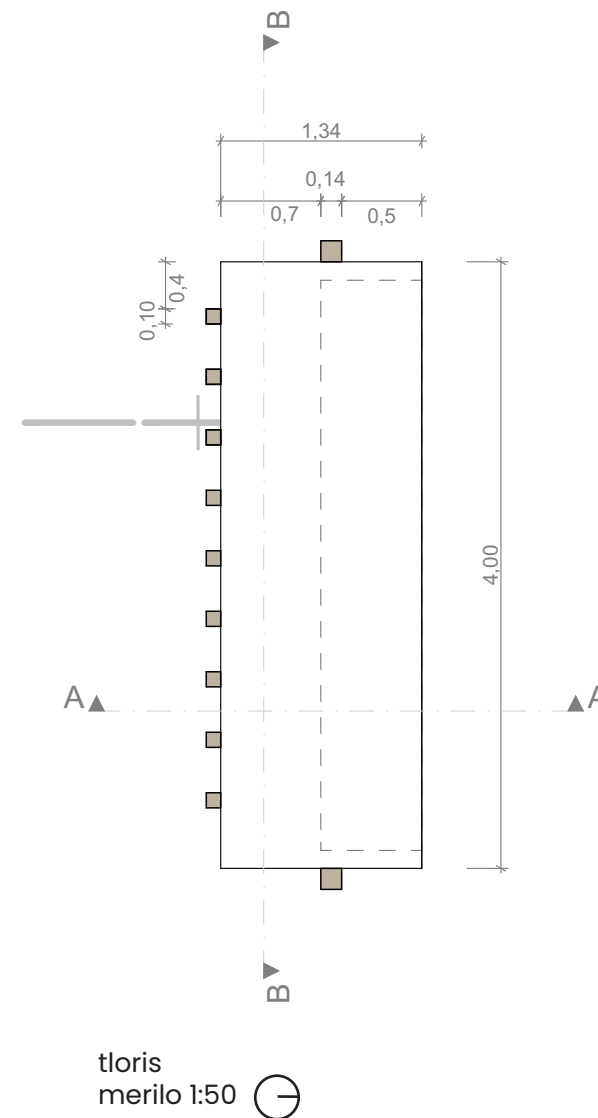
Z združevanjem estetske vrednosti, trajnostne funkcionalnosti in prilagodljivosti za večnamensko uporabo, predstavljeni element postane središče pozornosti in vabi ljudi k interakciji, hkrati pa diskretno označuje projekt in spodbuja uporabo trajnostnih transportnih sredstev. Ena stran elementa je oblikovana kot udobna sedalna površina, ki služi kot klopa. To omogoča ljudem, da se usedejo, se sprostijo in uživajo v okolju, hkrati pa predstavlja nevsiljiv element v urbani krajini. Druga stran elementa je opremljena z drogovi, ki omogočajo parkiranje koles. S tem se spodbuja trajnostna mobilnost, hkrati pa se ustvarja prijazno okolje za kolesarje, ki lahko svoja kolesa varno postavijo ob obisku kraja. Namesto tradicionalnih tabel, ki bi glasno označevale projekt, je informacija subtilno vkomponirana v sam element. Ta subtilnost spodbuja radovednost in posledično spodbuja prepoznavanje in zavedanje kohezijskega projekta.

prerez A_A
merilo 1:50

prerez B_B
merilo 1:50

tloris
merilo 1:50

Materialnost in konstrukcija predlaganega elementa sta zasnovana tako, da združujeta trdnost tradicionalnih elementov (kozolec) s sodobno fleksibilnostjo in estetiko (harmonika). Spodaj je opisana struktura in uporabljeni materiali:

Navpični leseni koli: les hrasta

Leseni koli ali stebri igrajo nosilno vlogo, kot nosilni stebri pri tradicionalnem kozolcu. Kot kozolec so iz hrastovega lesa, ki s svojo trdnostjo, trajnostjo in rustikalnim videzom, še estetsko poudarjajo tradicijo. Kola sta navpično zabita v tla, kar zagotavlja stabilnost. Njihova vertikalna postavitev omogoča, da element izstopa in privablja pozornost, obenem pa ohranja tradicionalno obliko kozolca.

Harmonikasta Lesena Plošča: lepljen smrekov les

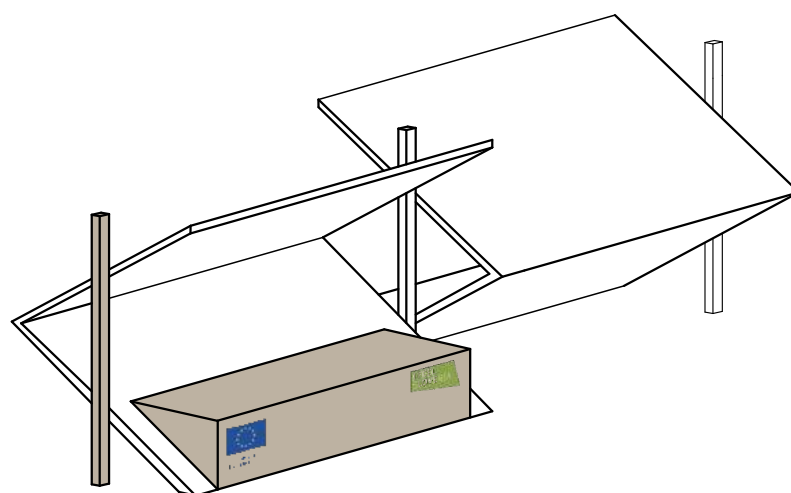
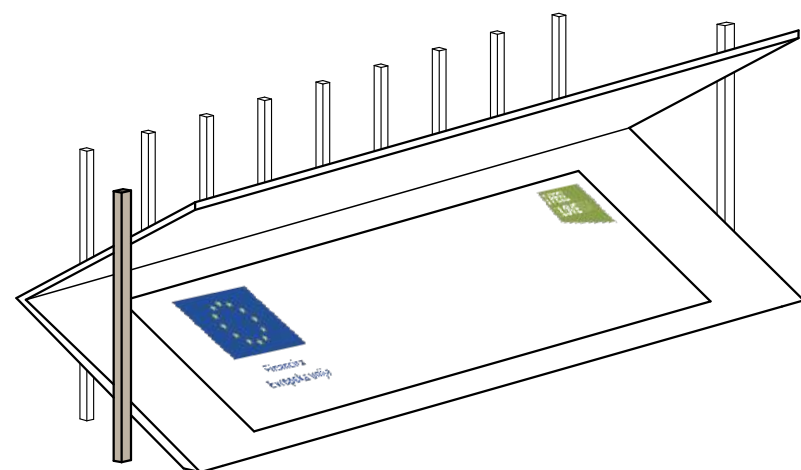
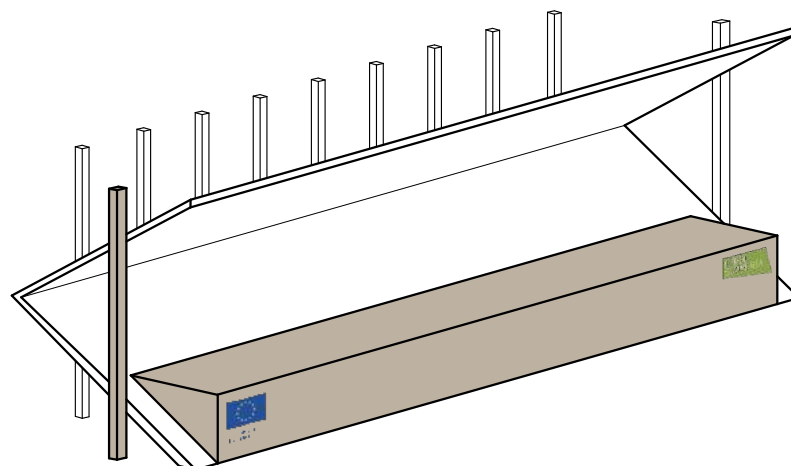
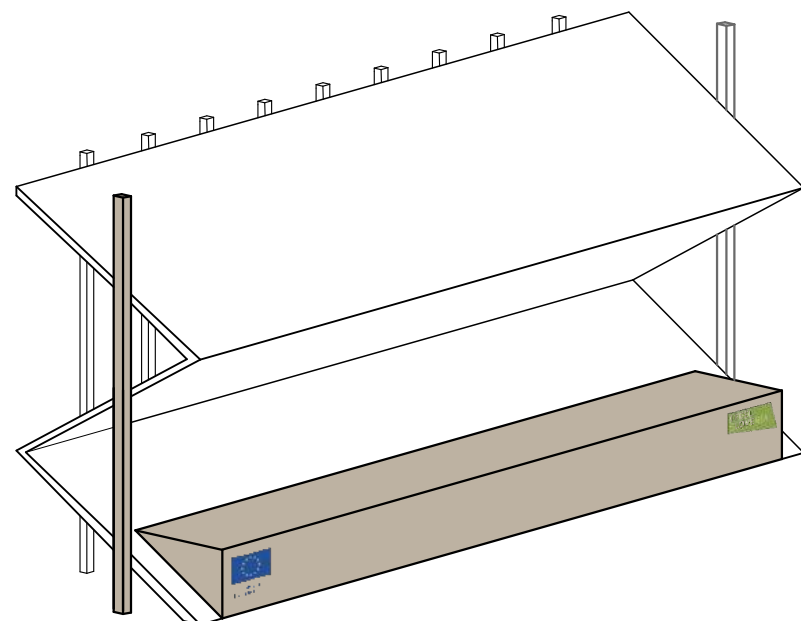
Lepljeni smrekov les je izbran zaradi svoje vzdržljivosti, enotnosti in možnosti oblikovanja v kompleksne strukture. Posamezne lesene plošče, ki tvorijo harmonikasto ploščo, so pritrjene med seboj pod kotom 60 stopinj, kar omogoča dinamično obliko.

Leseni Drogovi na Daljši Stranici Plošče: Smrekov les

Smrekov les se uporablja za drogove zaradi svoje lahкости in obdelovalne enostavnosti. Barva smreke dodaja naravno toplino. Drogovi so postavljeni po daljši stranici harmonikaste plošče, dodajajoči dodatno strukturo. Vpeti so v ploščo, kar zagotavlja stabilnost celotne konstrukcije.

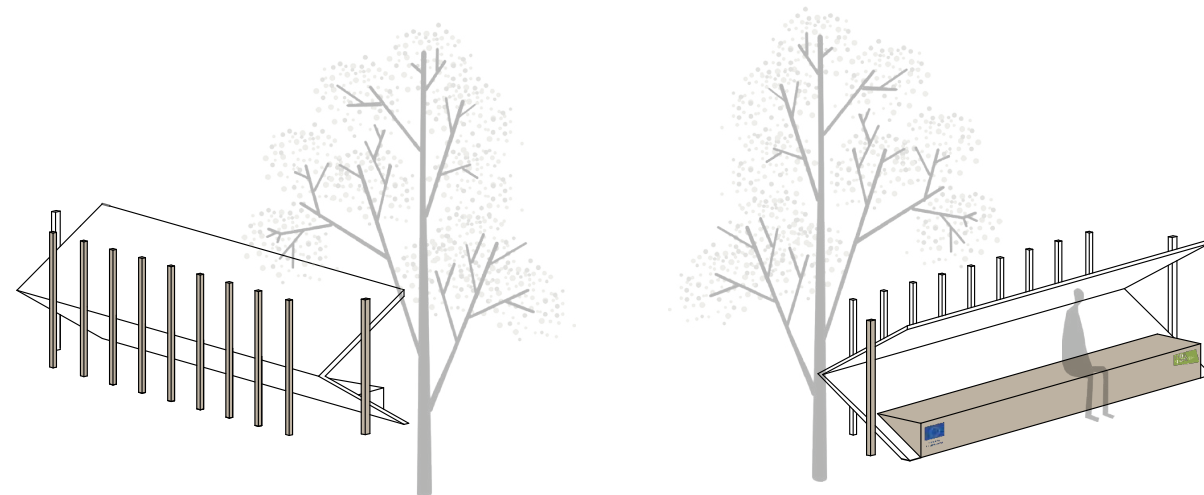
Naravna barva lesa, brez dodatnih premazov ali barvil, je izbrana zaradi ohranjanja avtentičnega videza in občutka. Barve poudarjajo naravno lepoto lesa in prispevajo k celotni estetiki. Hkrati omogoča, da se element organsko vključi v okolje, ne da bi odvrčal pozornost od njegovega arhitekturnega in umetniškega izraza.

Les prav tako omogoča enostavno in cenovno ugodno gradnjo, kar ne doda nobenega dodatnega stroška upravičencu.

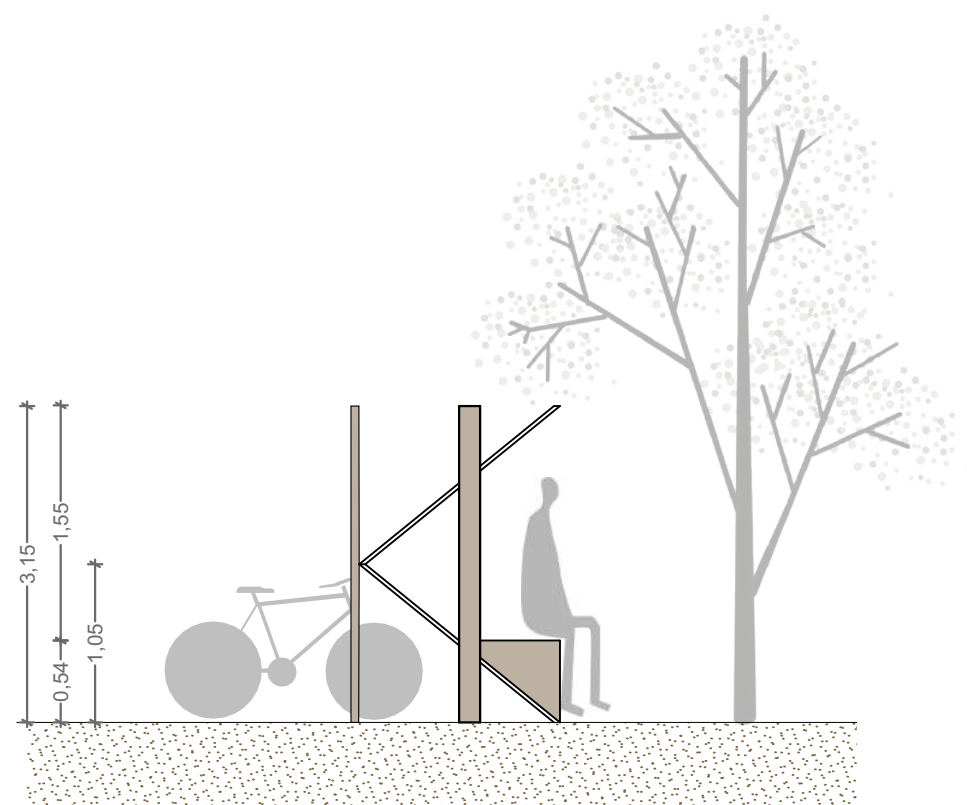

aksonometrija
merilo 1:50

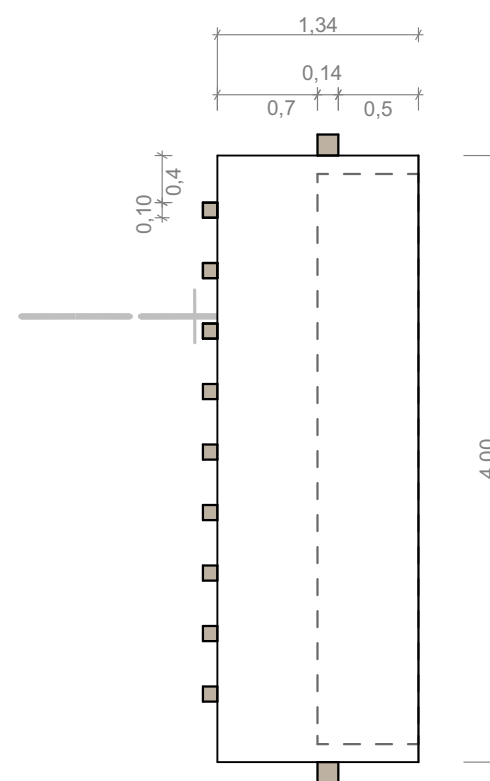
Kot poznamo več tipov kozolca, omogoča tudi predlagani element širši nabor variacij, ki so prilagodljive različnim okoljem in merilom. Ta prilagodljivost omogoča, da se element enostavno integrira v različne urbane ali podeželske kontekste, obenem pa omogoča prilagoditev različnim merilom in zahtevam. Navedene variacije niso fiksne rešitve, saj element omogoča dodatne rešitve, ki se lahko spreminjajo glede na dimenzije okolja. Variacije izražajo prilagodljivost elementa in poudarjajo njegovo vsestranskost v različnih okoljih, obenem pa ohranjajo estetsko privlačnost ter funkcionalnost glede na specifične potrebe in merila.

aksonometrija
merilo 1:100

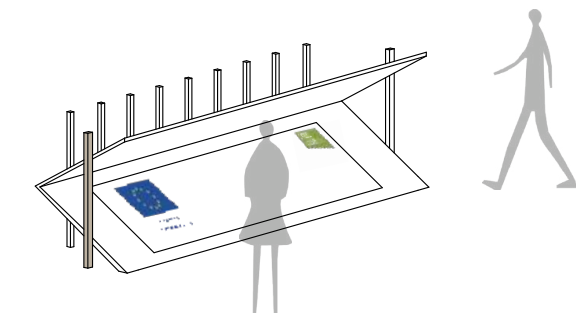
pogled J-S
merilo 1:50

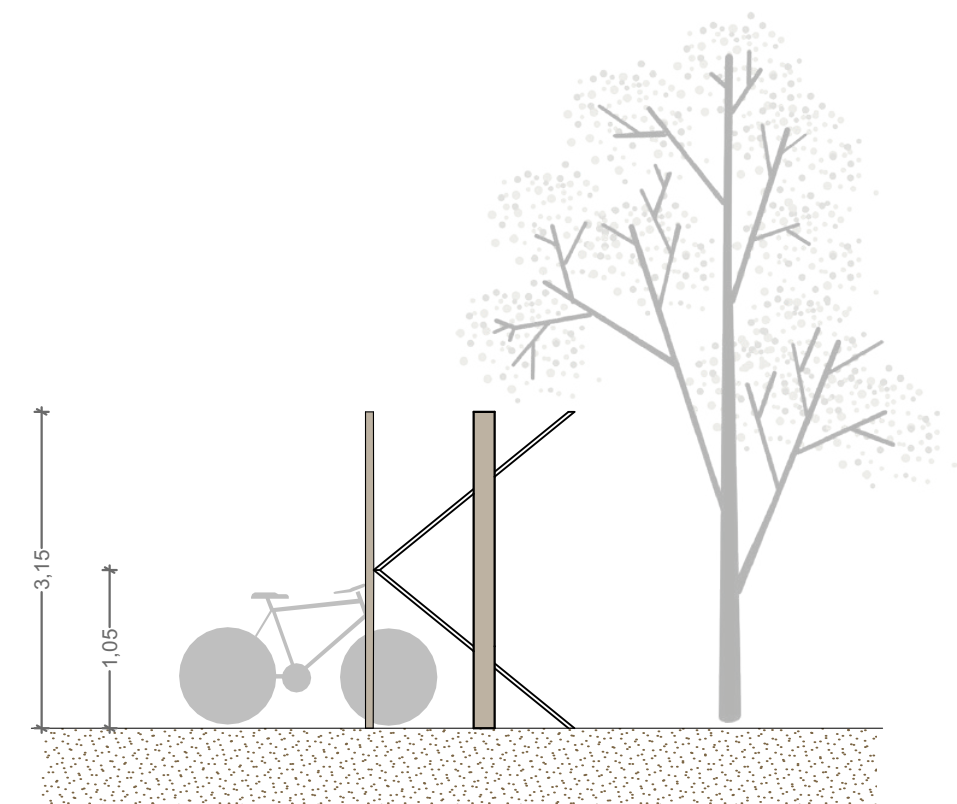
tloris
merilo 1:50

VARIACIJA 1

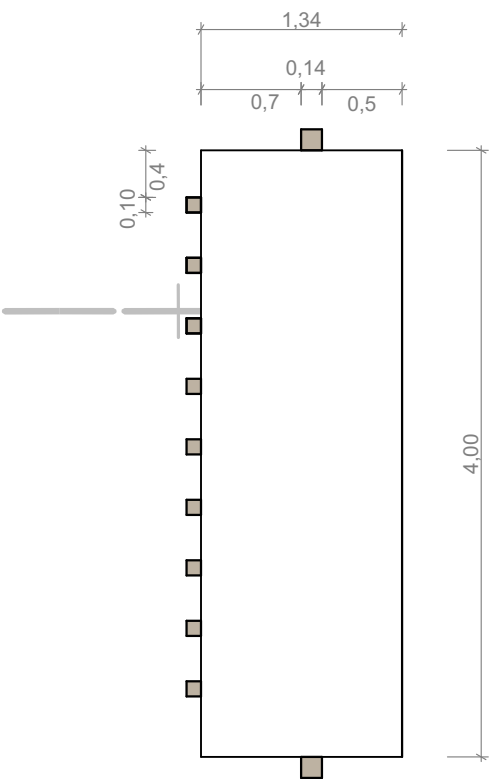
Pri predlagani variaciji, se zmanjšajo segmenti harmonike, s tem da se pridobi nižja višina elementa. Ohrani se funkcionalnost, vključno s parkiriščem za kolesa in klopcami za sprehajalce. Variacija je usmerjena v bolj ruralno okolje (podeželske poti, parkirne površine in zeleni parki) kjer se bolj prilega merilom ljudi in naravnemu okolju.

aksonometrija
merilo 1:100

pogled J-S
merilo 1:50

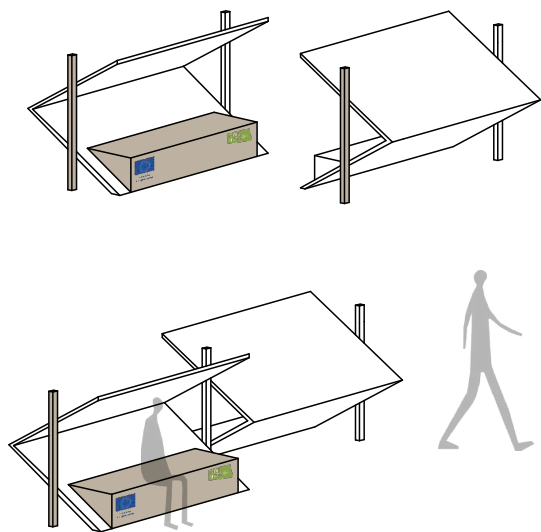
tloris
merilo 1:50

VARIACIJA 2

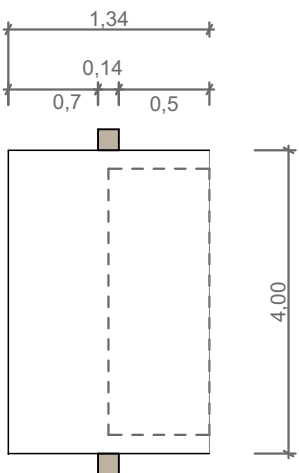
Pri predlagani variaciji se zmanjšajo segmenti harmonike in se odstrani klop za sedenje. Tako se ohranijo leseni drogovi in s tem uporaba elementa kot parkirne površine za kolesa. Lesene plošče tako služijo z estetsko in obveščevalno vlogo. Primerna je za postavitev ob cesti ali poteh, kjer je ključno ohranjanje preglednosti.

VARIACIJA 3

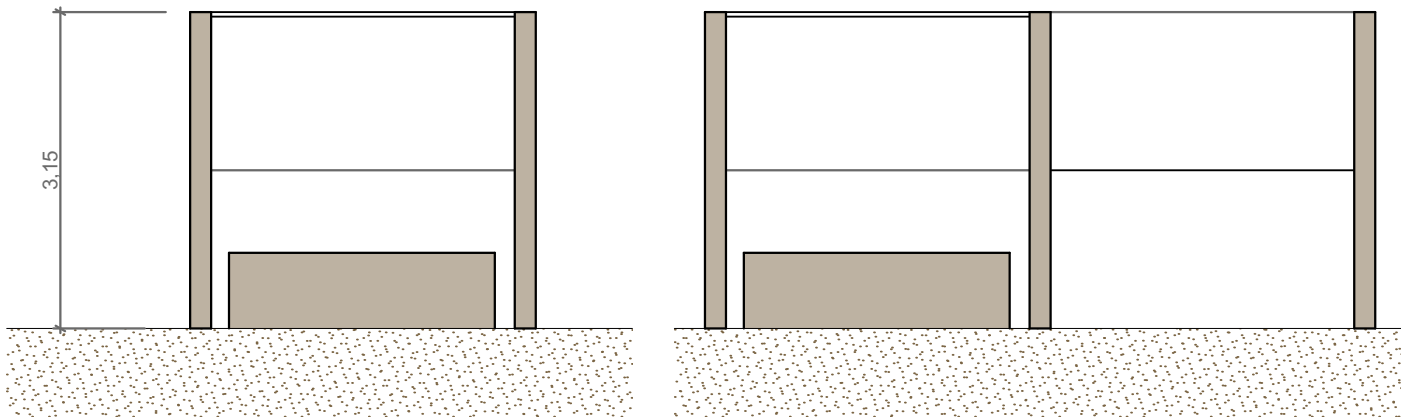
Pri predlagani variaciji se zmanjšajo segmenti harmonike in s tem višina elementa ter se zmanjša dolžina lesene plošče. Leseni drogovi postanejo opcijski zaradi premika lesenih kolov/stebrov v sredino stranice. Ohrani se uporaba zadrževanja, kolesarsko parkirišče pa postane opcijsko. Prilagojeno za manjše prostore in podeželska okolja med drevesi. Primerna za manjše trge, območja z omejenim prostorom ali gozdna okolja. Prenosna in enostavna za postavitev na različne lokacije.

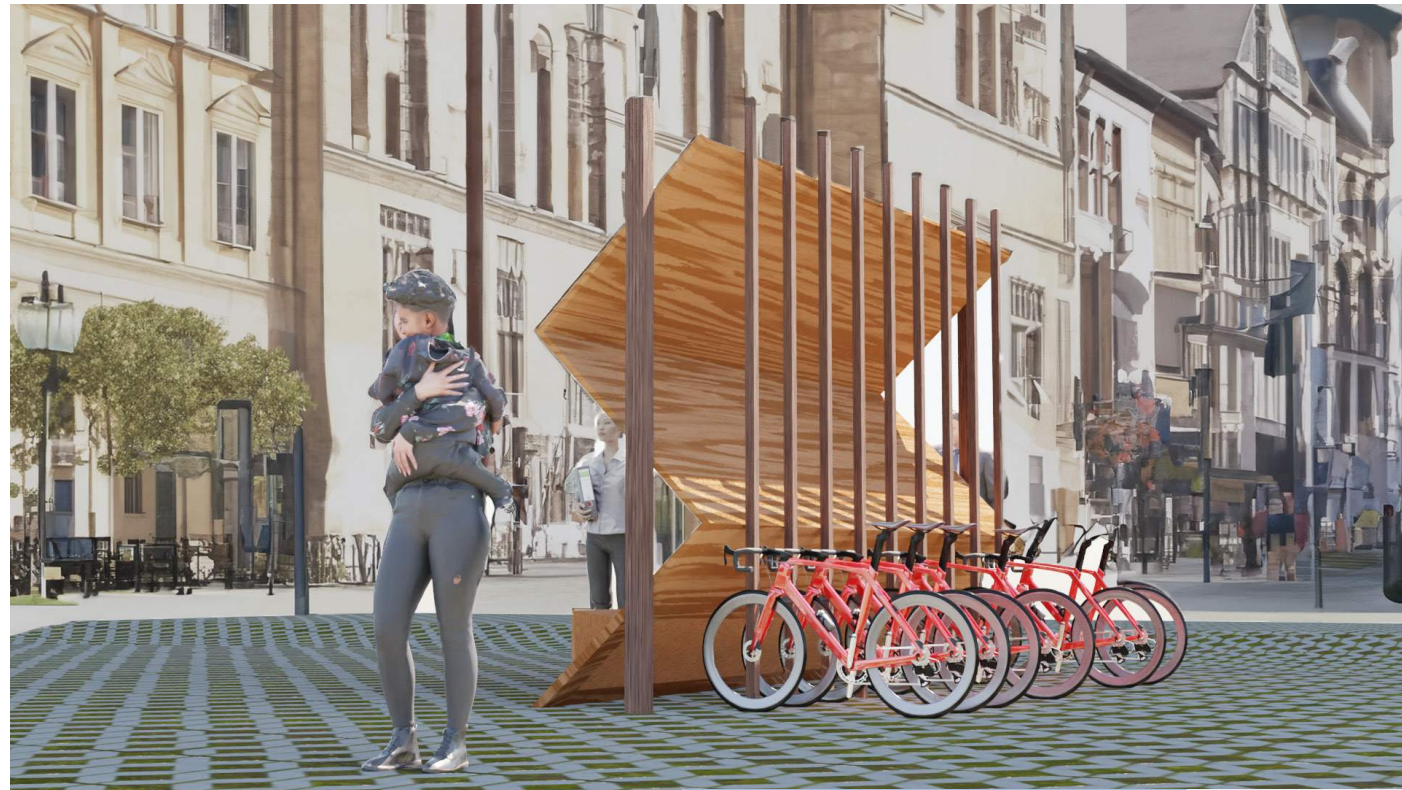
aksonometrija
merilo 1:100

tloris
merilo 1:50

pogled V-Z
merilo 1:50

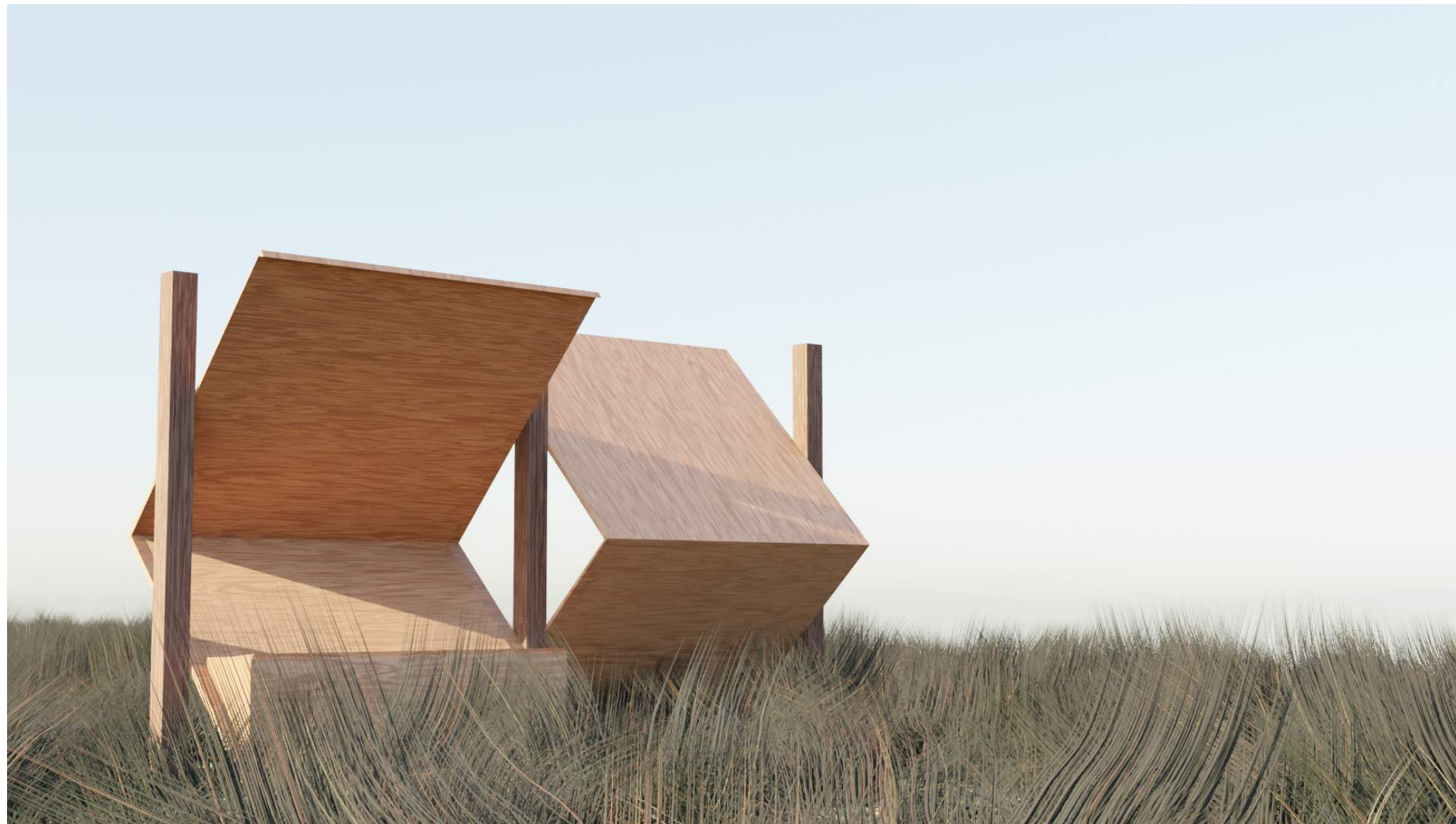

FLEKSIBILNOST UMEŠČANJA

Ne glede na to, ali se postavi v mestno jedro ali podeželsko okolje, se element organsko vklaplja v svojo okolico. Njegova oblika in funkcionalnost ga naredita primerne za širok spekter okolij.

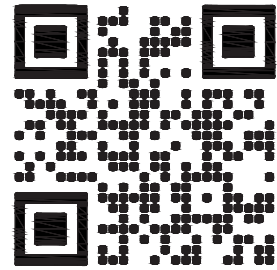

3d pogledi v ruralnem / urbanem okolju

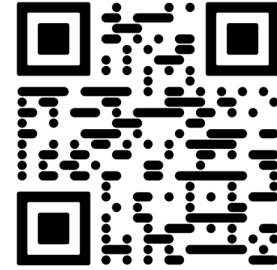

3d pogledi v ruralnem / urbanem okolju

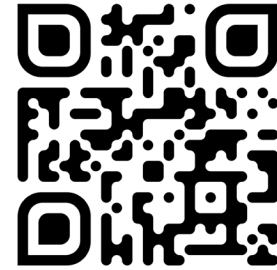
Možni načini oblikovanja

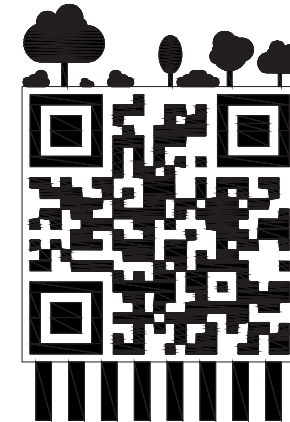
01

02

03

04

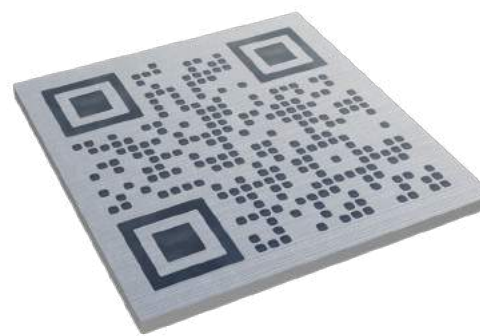
Materialnost

kamen

glina

kovina

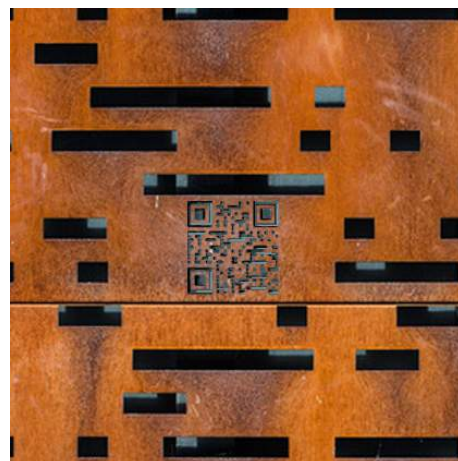

les

Različnih kontekstih uporabe in izvedbe

kiparski izdelek

fasada

robnik

drevesni štor

Panoji ali table, se zgrinjajo ob avtocestah in prometnih ulicah, ustvarjajo zmedo konkurenčnih sporočil. Njihov učinek je lahko preobremenjujoč in zakriva naravno lepoto mesta. Zato predlagam rešitev, ki z minimalno intervencijo v fizičnem svetu preusmeri uporabnika v virtualen svet.

Danes lahko najdemo pametni telefon skoraj pri vsakem posamezniku, zato je moj predlog intervencije QR koda, ki jo skeniramo in nas odpelje do spletne strani, kjer se nahajajo vsi podatki o projektu. S tako rešitvijo nismo več omejeni s fizičnimi lastnosti panoja, odpre se svet, ki ponuja več možnosti in svobode pri izražanju.

Pri sami izdelavi ploščice s QR kodo, lahko izbiramo med različnimi materiali in načini izvedbe, kjer predlagam, da se način izvedbe tematsko ali pa materialno nanaša na sam projekt, ki ga zastopa. Npr. če je izbran projekt v parku ali naravi, so plošče lahko iz naravnih materialov kot so les, kamen ali kovina. Če gre za kraj za katerega so značilni specifični materiali ali obrtne dejavnosti, se lahko izdelava plošče s QR kodo nanaša na njihovo tematiko. Npr. v Prekmurju se lahko vdelja koda v glinene izdelke in s tem doda interaktiven element. Modni oblikovalci in šivilje lahko eksperimentirajo s tkanino, s tiskanjem QR kod na oblačila, torbe ali dodatke. Kode so lahko naslikane na pločnike, fasade, platna; lahko so izdobljene/gravirane v plošče ali pa so kot kiparski element iz kovine, kamna, 3D printane. Ponujajo neskončno interaktivnih možnosti, ki so glede na kontekst lahko bolj statične ali pa dinamične.

Po skeniranju QR kode te telefon privede na spletno stran, kjer so navedeni vsi potrebni podatki v zvezi s projektom. Seveda pa je možna tudi bolj dinamična interakcija. Namesto dolgovernih tekstov, ki jih laična publika ponavadi ne bere, so lahko prikazani poučni videi, morda na temo projekta ali pa postopki izdelave. Lahko te privede do kviza ali pa morda preproste video igre, kar spodbuja željo do interakcije. Vse bolj postaja popularna razširjena resničnost oz. obogatena resničnost, ki izboljšuje izkušnje in interakcije. Ta omogoča, da preko telefona vidimo vidimo fiktivne stvari, ki jih v realnosti ni. Z njeno pomočjo lahko v prostoru virtualno prikažemo stvari, ki jih drugače nebi morali, npr. zgodovinske sloje pokrajine ali objekta.

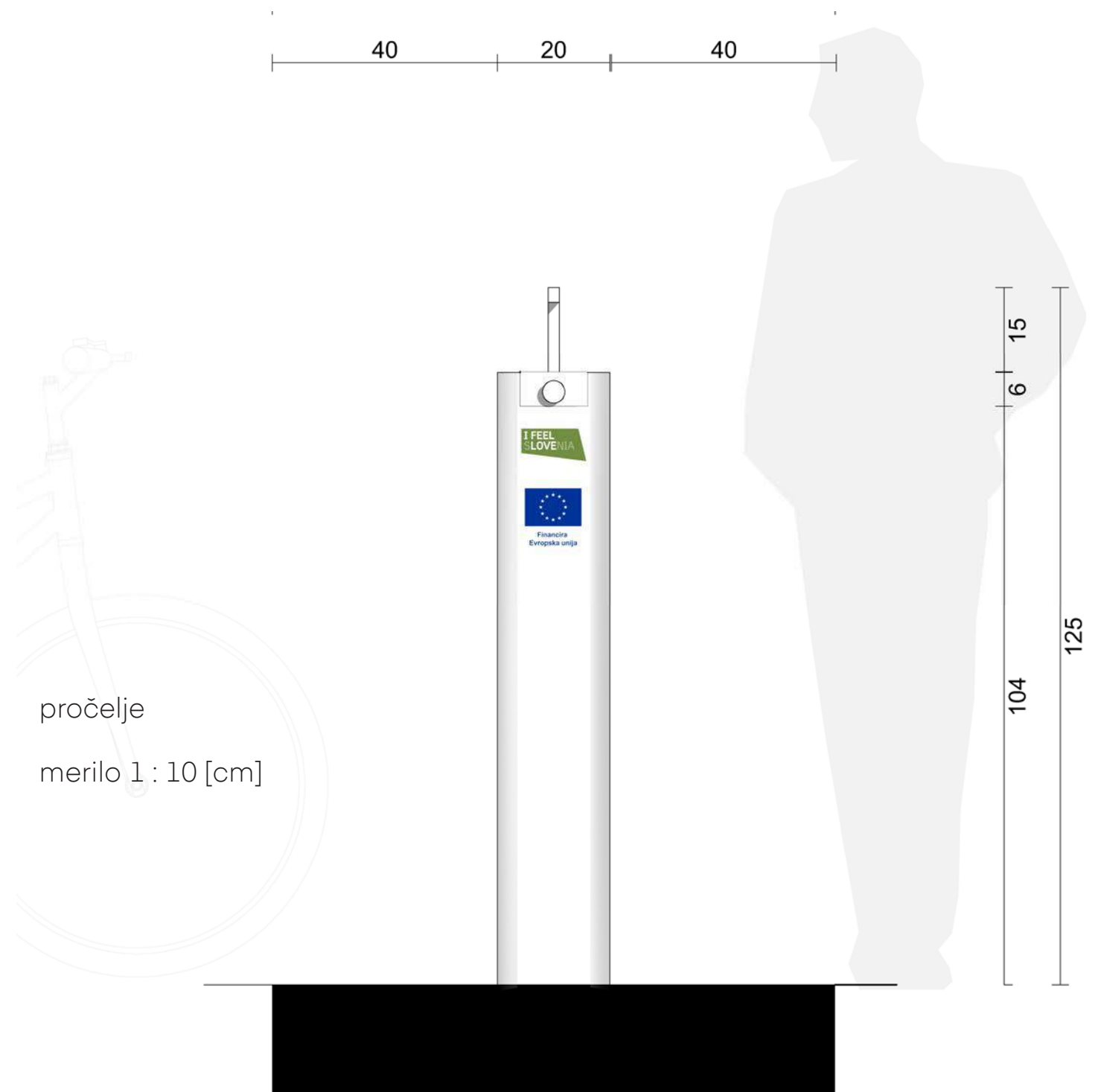
Takšna ideja ponuja interaktivno rešitev, z različnimi načini izvedbe s čimer se navezuje na lokalni kontekst in hkrati ima minimalen učinek na vizualno podobo lokacije.

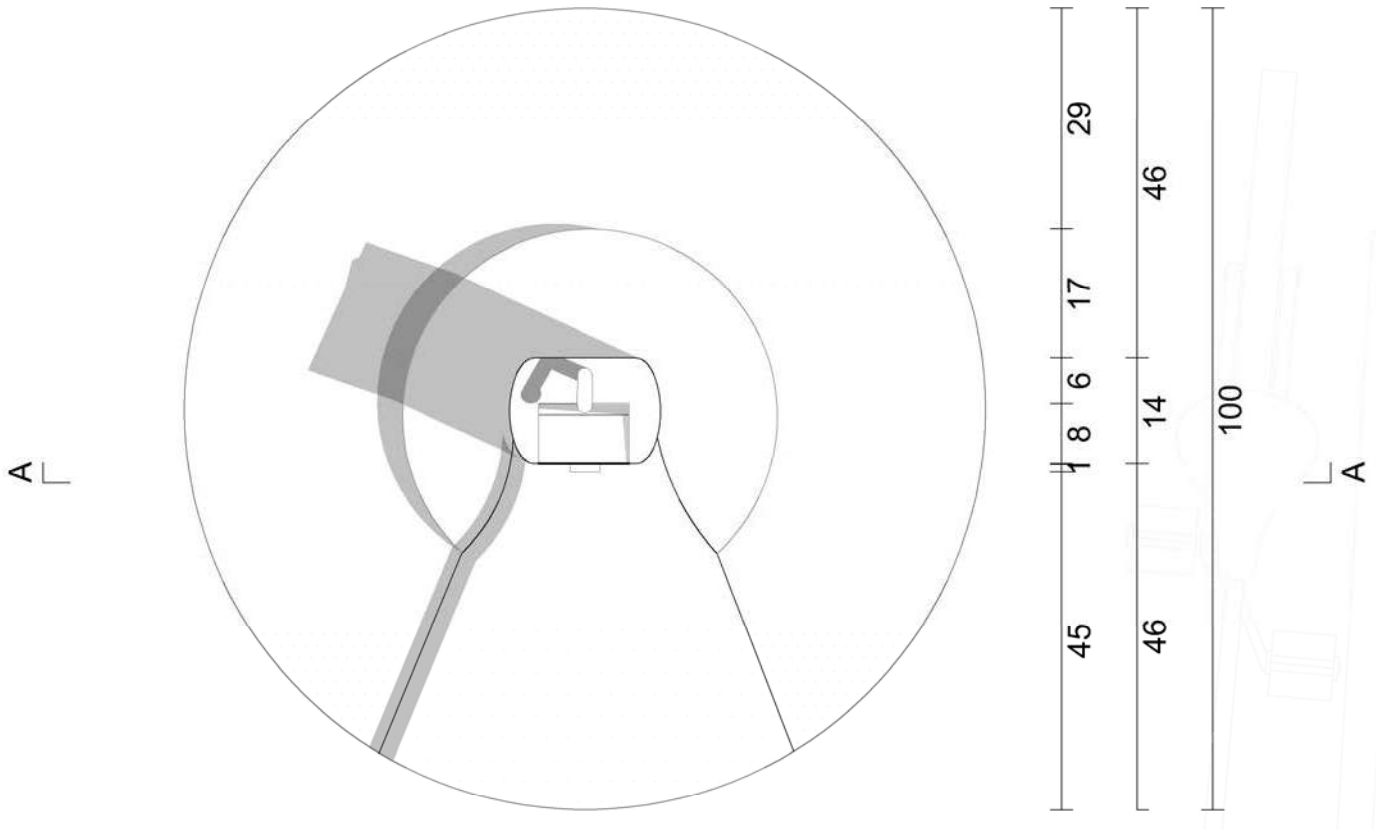
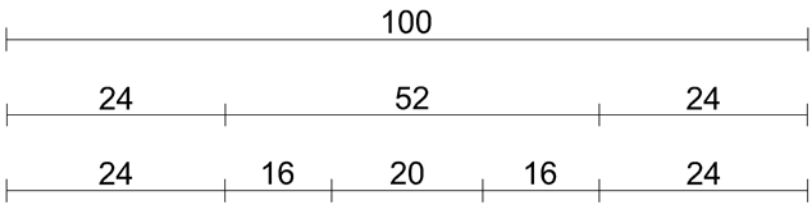
Spopadamo se hkrati s preveč vode in prenizko podtalnico.

Pitnik s ponikovalnim poljem, je zasnovan za javne površine in lahko deluje samostojno, ali kot dopolnitev obstoječe urbane opreme.

Jakov Brdar, pitnik na Ključavničarski ulici v Ljubljani, voda odteka po ulici.

merilo 1 : 10 [cm]
tloris

Jeklena pipa,

zagotavlja vzdržljivost in enostavnost čiščenja.

Jekleni obojestranski sprožilec curka

prijazen do levičarjev kot desničarjev

Prostor za predpisane označbe

prostor za logotipe in tekst, ki je hkrati tudi dobro viden, saj je nekoliko višji pitnik od običajnih. [125cm]

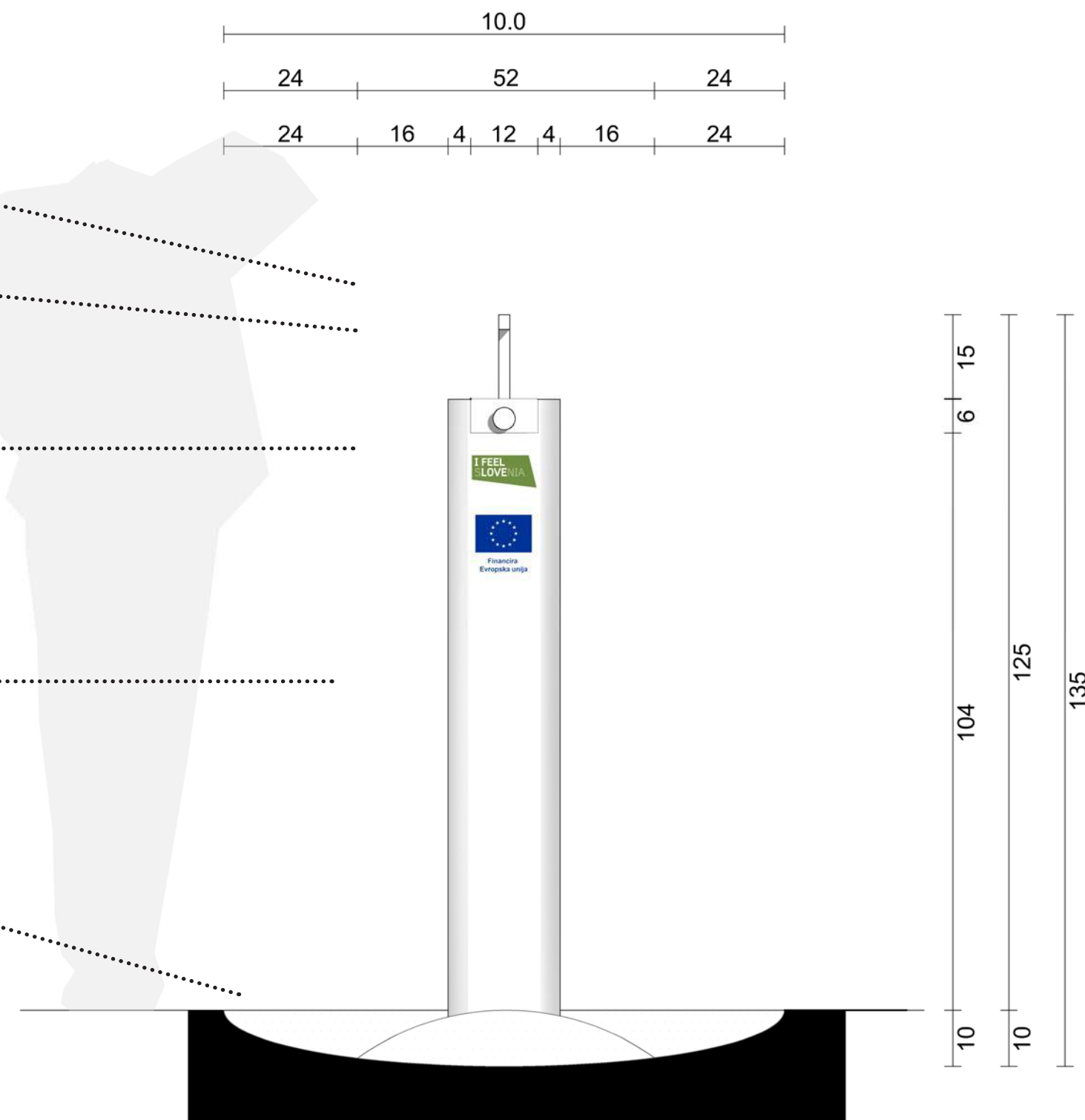
Polirano betonsko ohišje [3cm]

armirano s karbonskimi vlakni nudi vzdržljivost in cenovno ugodno rešitev, saj je ohišje lahko tanjše.

Ponikovalno polje,

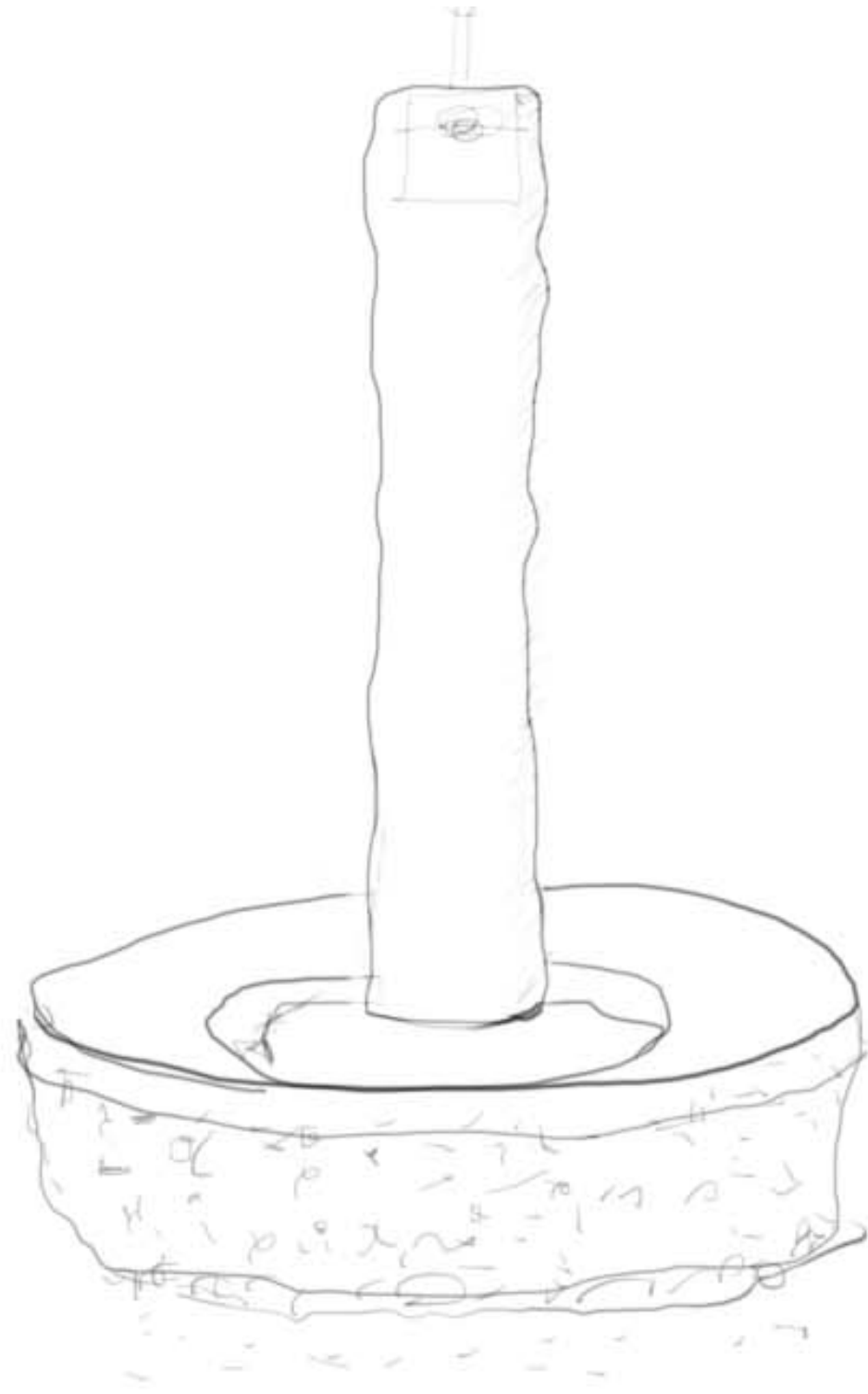
drenažni beton na prepustnem tamponu gramoza, ki služi kot zbiralnik, dokler zemljina ne absorbira odtočne in meteorne vode.

Ni izključeno da se rezervuar napolne, takrat pitnik preneha delovati.

merilo 1 : 10 [cm]

prerez

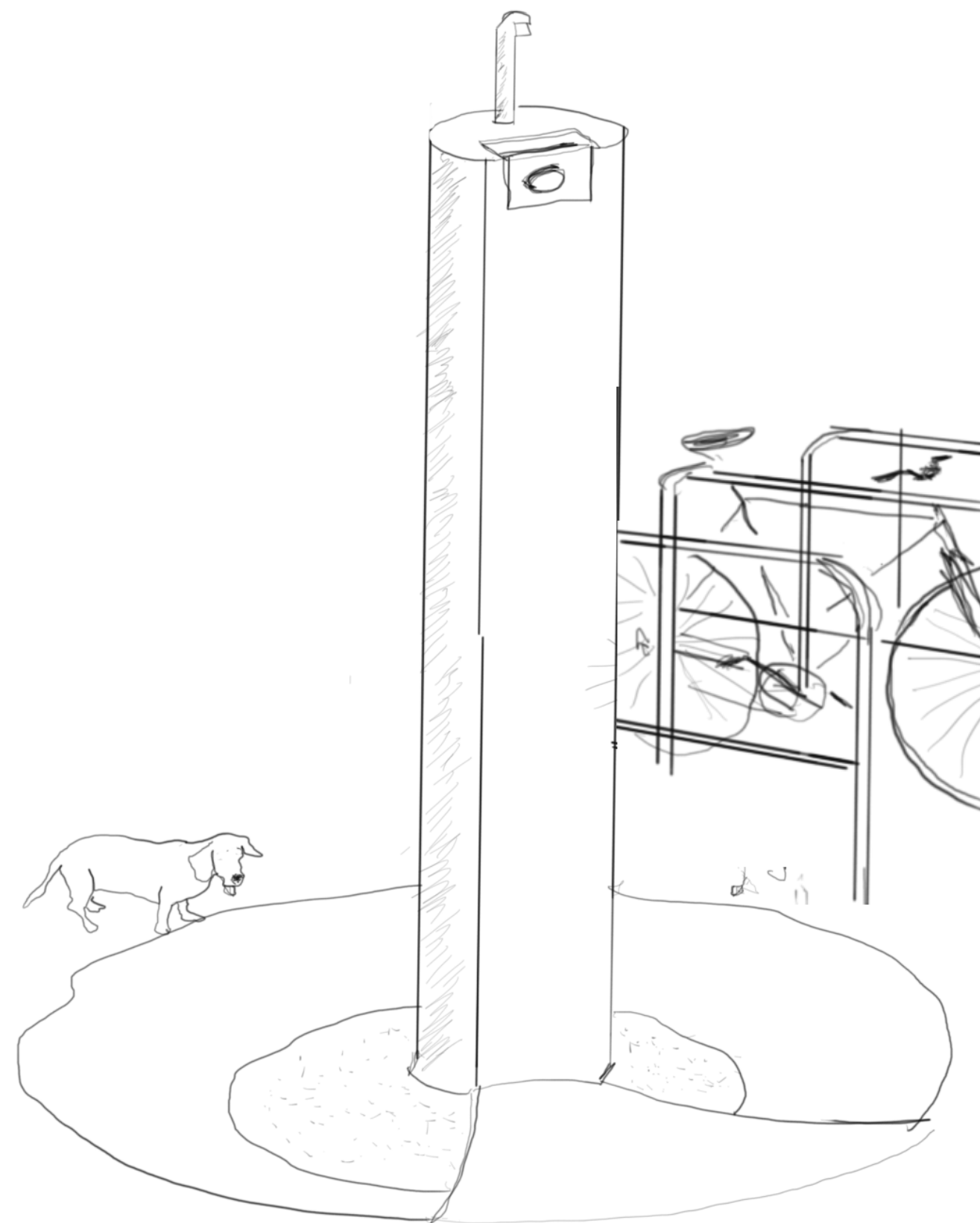
Zbiralnik vode pod pitnikom sestoji z debelo pastjo gramoza, v katero lahko voda odteka skozi drenažni beton in jo tam za-
držuje dokler je ne absorbira zemlja.

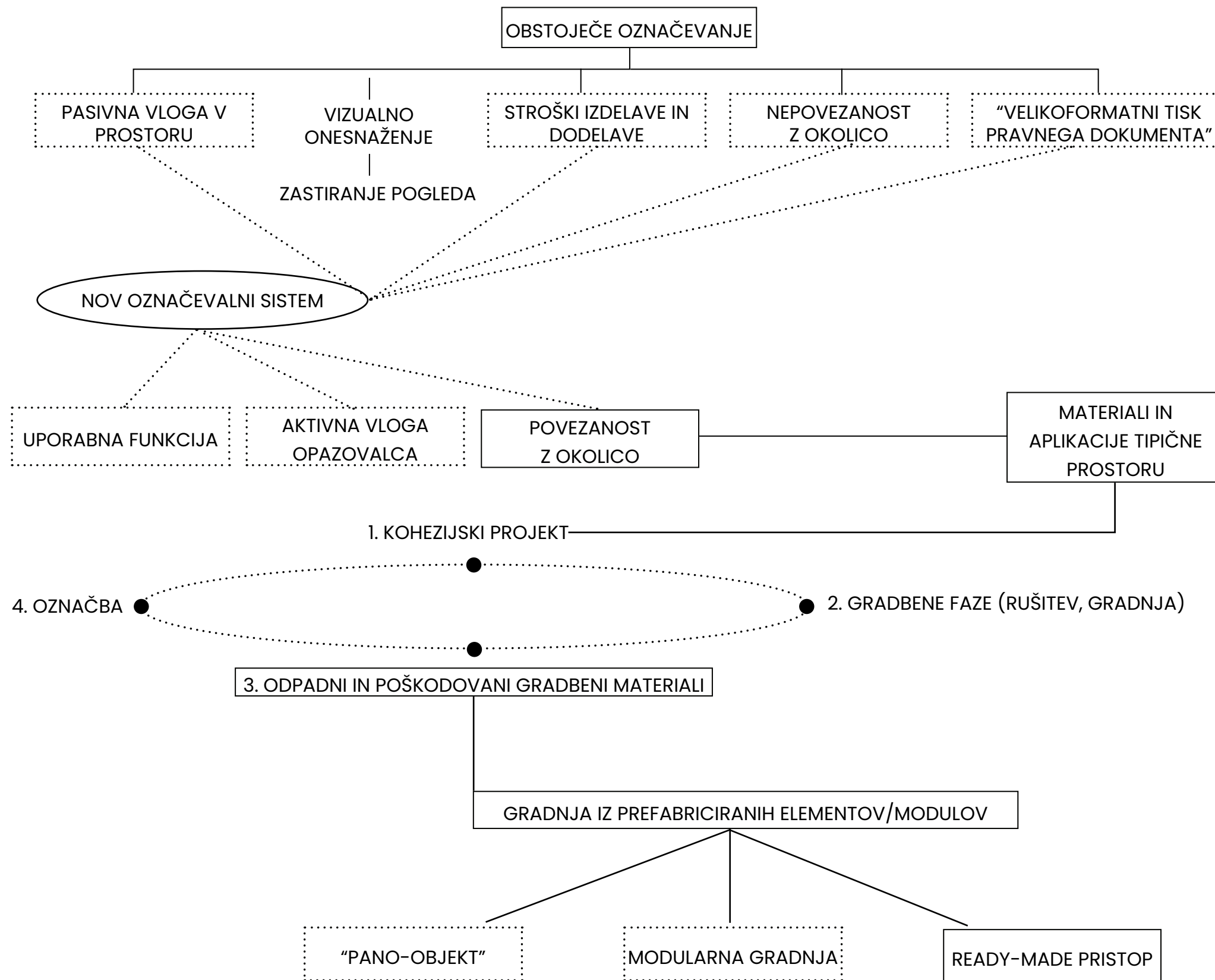
Vizualizacija

V-Pitnik je odlična dopolnitev urbane opreme, umeščen je lahko blizu stojal za kolesa, saj nudi osvežitev v poletnih dneh. Medtem pa ohlaja okolišno ozračje z izparevanjem.

Skica postavitve

Slika 1 : Konceptualna shema in izhodišča

Zasnova koncepta:

Primarni cilj označevalnega sistema je čim manjša poraba zunanjih finančnih in materialnih sredstev. Namesto tega želimo, da se trajnostna narava projekta ne kaže le z vizualnim jezikom in vrsto materije, ampak tudi z njenim izvorom in ekonomičnostjo izvedbe. S tem namenom navdih za vizualni izgled in materialnost črpamo neposredno iz okolice, v katerem se kohezijski projekt nahaja. Izhajamo iz dejstva, da pri izvedbi tovrstnih projektov nastane veliko odpadnega in odvečnega gradbenega materiala, ki sam po sebi nima več funkcije. Sestavne elemente zato, po navdihu "ready-made" umetnosti, črpamo neposredno iz gradbiščnih odpadkov in odvečnega gradbenega materiala, ki nam s svojo barvno skalo in teksturami predstavljajo izhodišče za informacijski sistem za kategorizacijo projektov.

Z implementacijo označevalnega sistema, ki temelji na modularnosti in variabilnosti, omogočamo krožno uporabo in predelavo odsluženih elementov, ob enem pa dosegamo, da je vsaka označba neposreden vizualni in materialni odgovor na parametre okoliškega urbanega prostora. Njegova vizualna in materialna zasnova, utelešena z igro forme in teksture prepoznavna nujnost interakcije z mimoidočo množico in jo spodbuja, da se približa.

Končni izdelek tako pretrga vez z do sedaj ustaljenimi tipiziranimi označbami in prepoznavna nujnost harmonične umestitve v živ, spreminjajoči urbani prostor.

slika 2.1

slika 2.2

slika 2.3

slika 2.4

slika 2.5

slika 2.6

Referenčni primeri:

Referenčne primere smo iskali na podlagi ključnih besed: ponovna uporaba, modularnost, modularna gradnja, ready-made umetnost, arte povera, itd.

slika 2.1 : Čilejski paviljon iz modularnih kosov odvečnega lesa; dostopno na: [openformaintenance](#)

slika 2.2 : Omara s policami predelana iz kovinskega zabojnika za odpadke, Romunski paviljon; dostopno na : [openformaintenance](#)

slika 2.3 : Podstavki iz Centralnega paviljona Gardini; dostopno na: [openformaintenance](#)

slika 2.4 : ekspонат iz Italijanskega paviljona iz modularnih betonskih kosov; dostopno na: [openformaintenance](#)

slika 2.5 : Ekspонат iz Ameriškega paviljona iz aluminijastih plošč; dostopno na: [openformaintenance](#)

slika 2.6 : Ekspонат iz Uruhvajskega paviljona, tisk na zvitke filca; dostopno na: [openformaintenance](#)

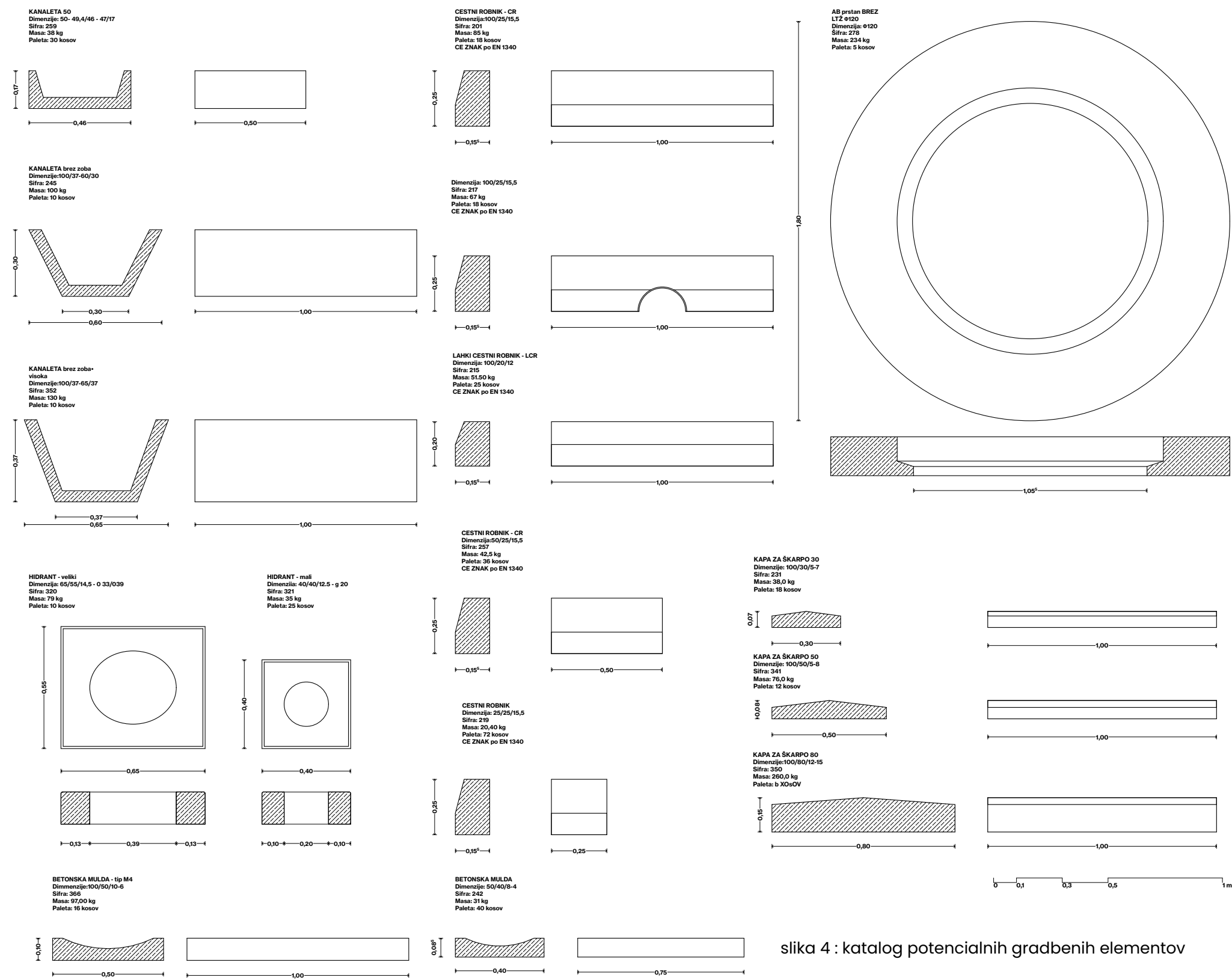
Analiza gradbenih odpadkov:

Gradbeni odpadki se morajo po državni in evropski direktivi zbirati v posebnih zbirnih centrih, kar omogoča pregledno in enostavno pridobivanje materiala za značevalni projekt.

Odpadki so razvrščeni v kategorijah, po večini gre za fragmentirane kose, poleg pa sodijo tudi celi gradbeni elementi, katere so morali izločiti zaradi poškodb.

Slika 3 : Analiza gradbiščnih odpadkov, dostopno na : <https://www.pbctoday.co.uk/news/planning-construction-news/recycling-in-construction/81538/>

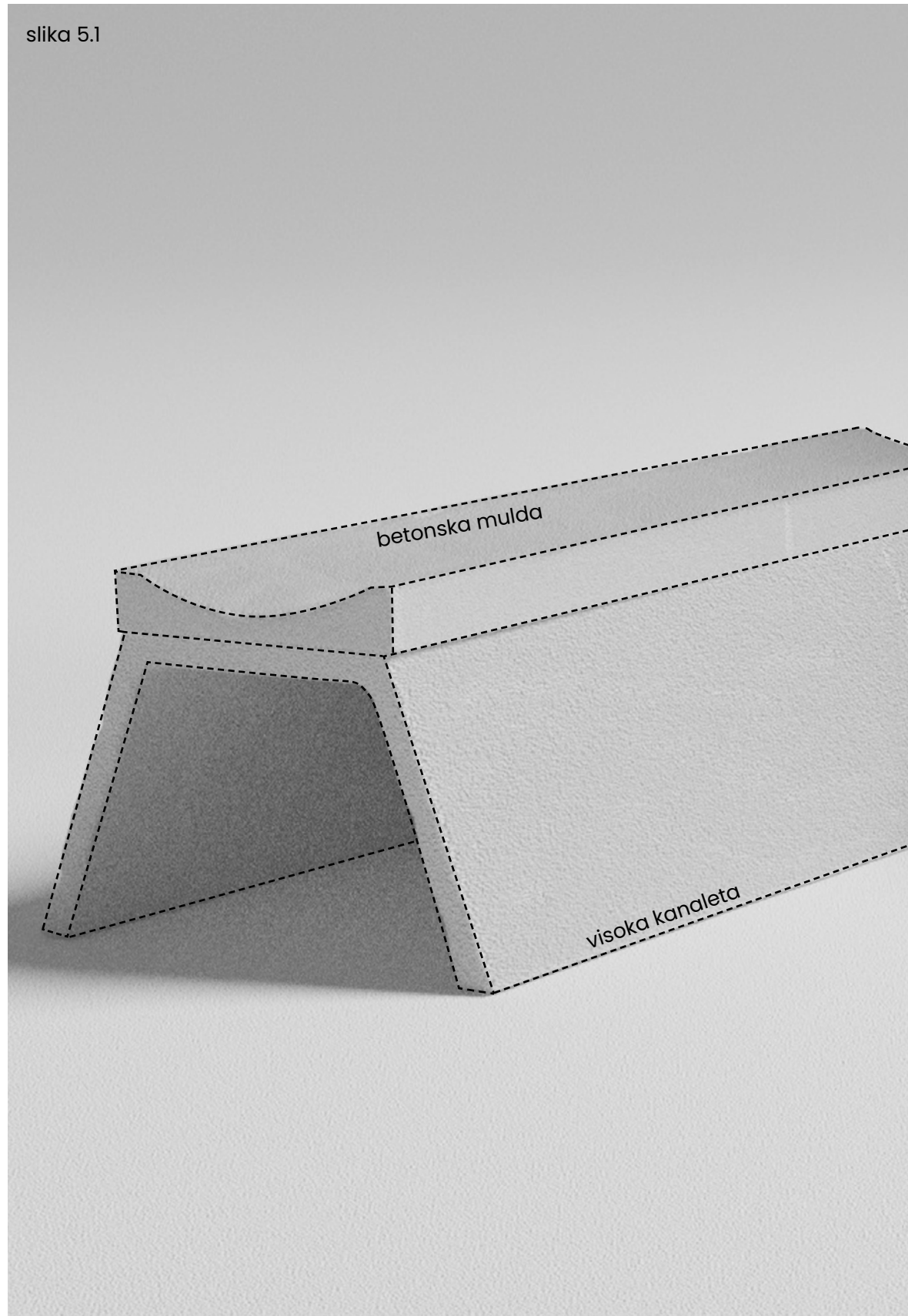
slika 4 : katalog potencialnih gradbenih elementov

Katalog izhodiščnih elementov:

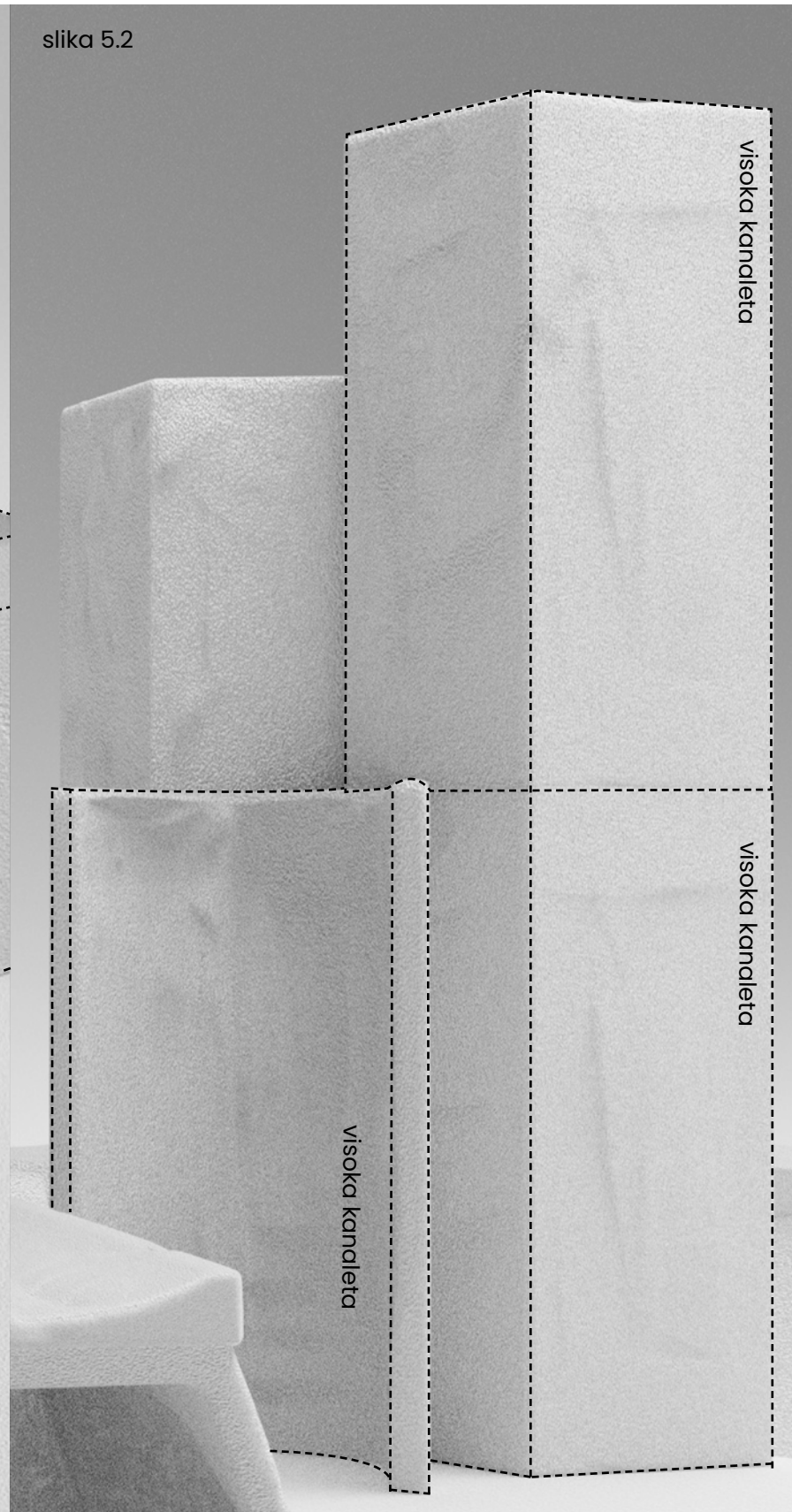
Slika levo prikazuje popis materiala in elementov, ki predstavljajo dobro izhodišče za modularno gradnjo. V konkretnem primeru prenove ceste posledično po večini razpolagamo z betonskimi in asfaltnimi izdelki.

- tako govorimo o naboru:
- kanalet različnih dimenzij;
 - cestnih robnikov;
 - betonskih muld;
 - betonske cevi;
 - cestnih prstanov (npr.kanalizacijski pokrovi);
 - kap za škarpo;

slika 5.1

slika 5.2

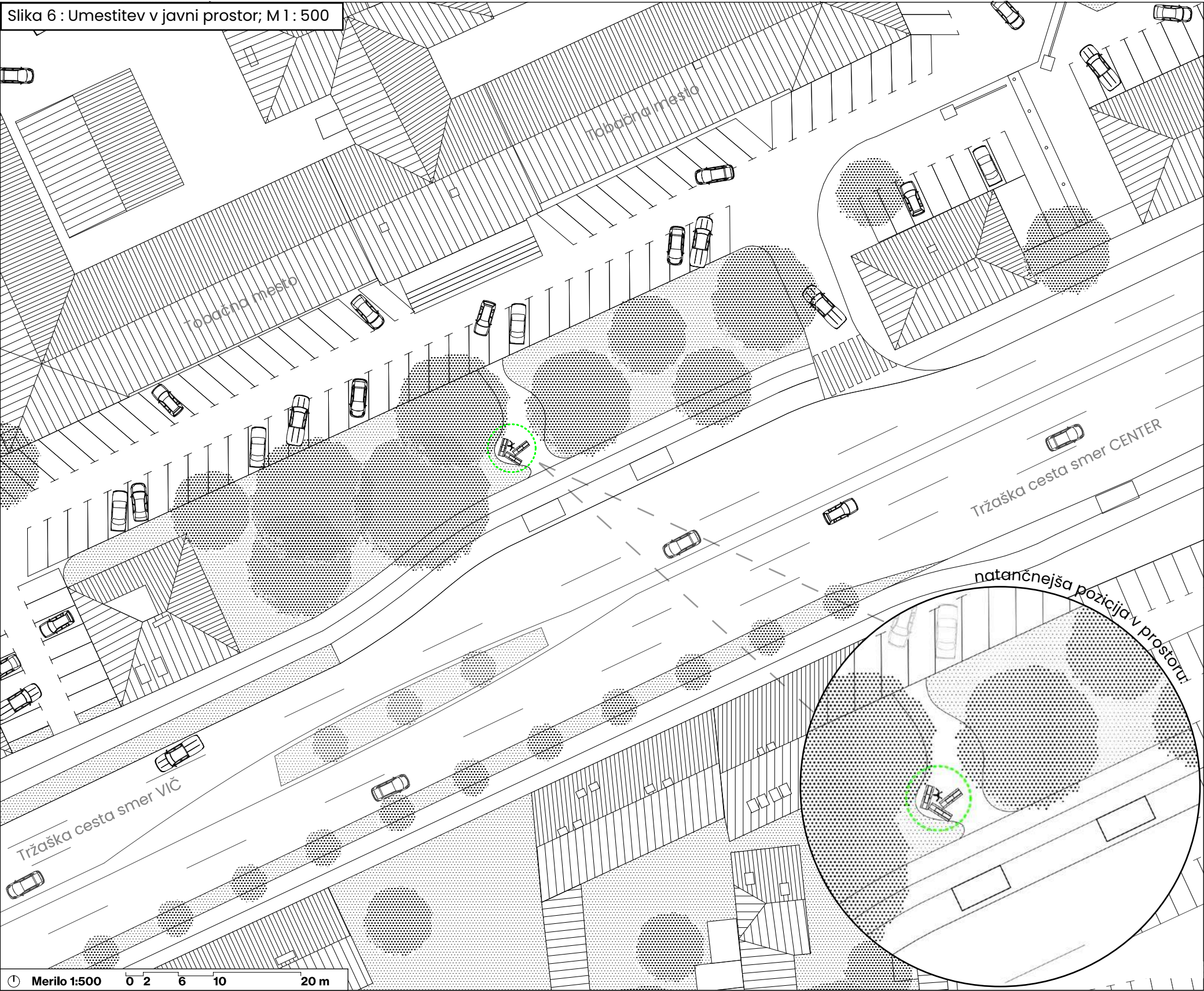

Primeri modularnega sestavljanja:

Primer naključne in poljubne konstrukcije z modularnimi elementi, ki dopušča horizontalno in vertikalno postavitev ter sestavljanje javnega pohištva, kot na primer klopi.

5.1. modularna klop iz betonske mulde in kanalete
5.2. vertikalna konstrukcija iz kanalet

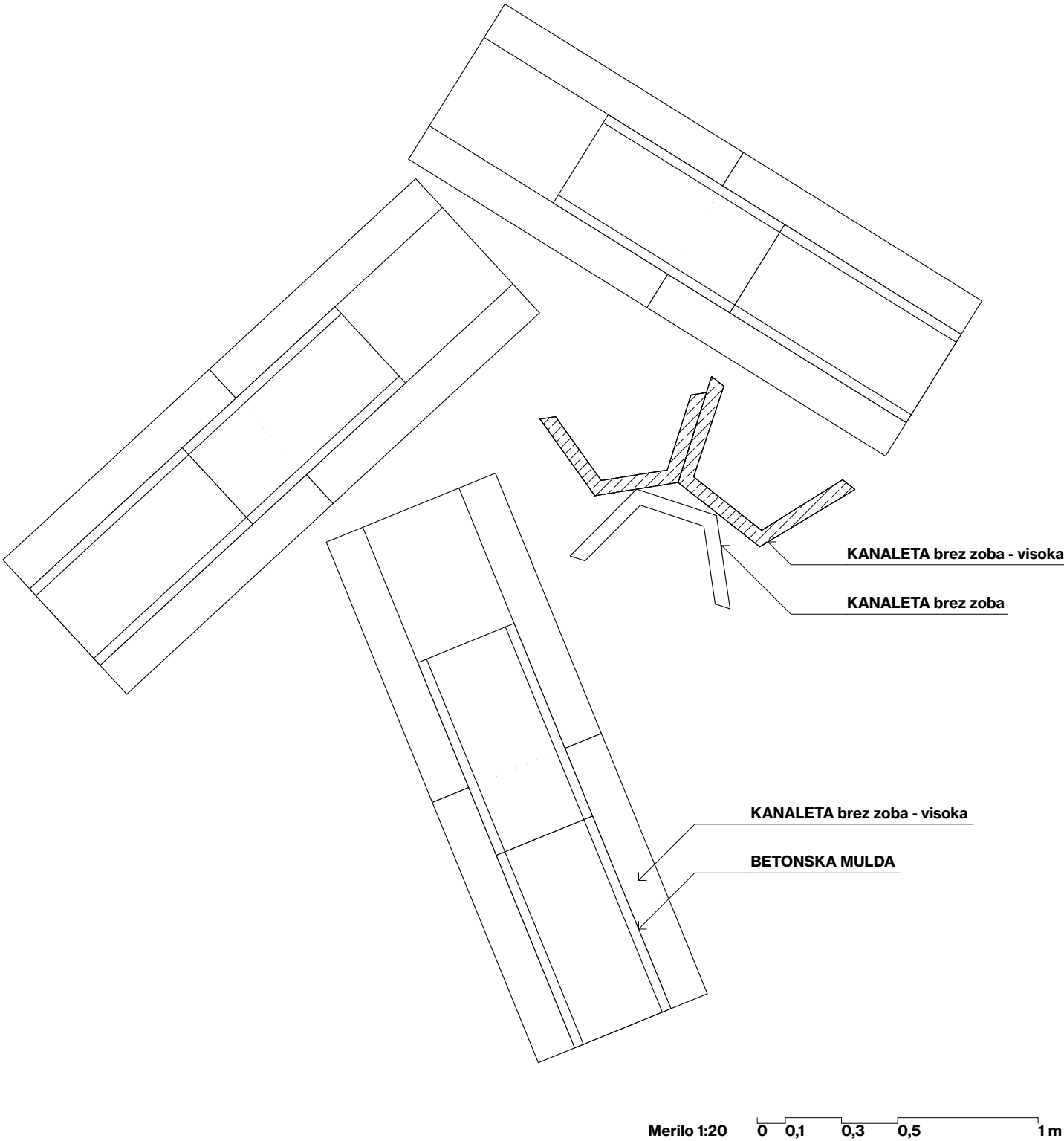
Slika 6 : Umestitev v javni prostor; M 1 : 500

Umestitev v urbani prostor:

Da bi bila označba karseda opazna, je postavljena na terasasto parkovno površino, tik nad avtobusno postajo in živahno prometnico. Interakcijo pridobimo z pomikanje prometa in mimoidočih v smeri Vič - center. Infrastruktura presega prvotni namen označevanja in z klopmi ponuja prostor za počitek in vzpostavlja vez z lokalnim prebivalstvom in uporabniki prostora.

Slika 7 : Tloris postavitve; M 1 : 20

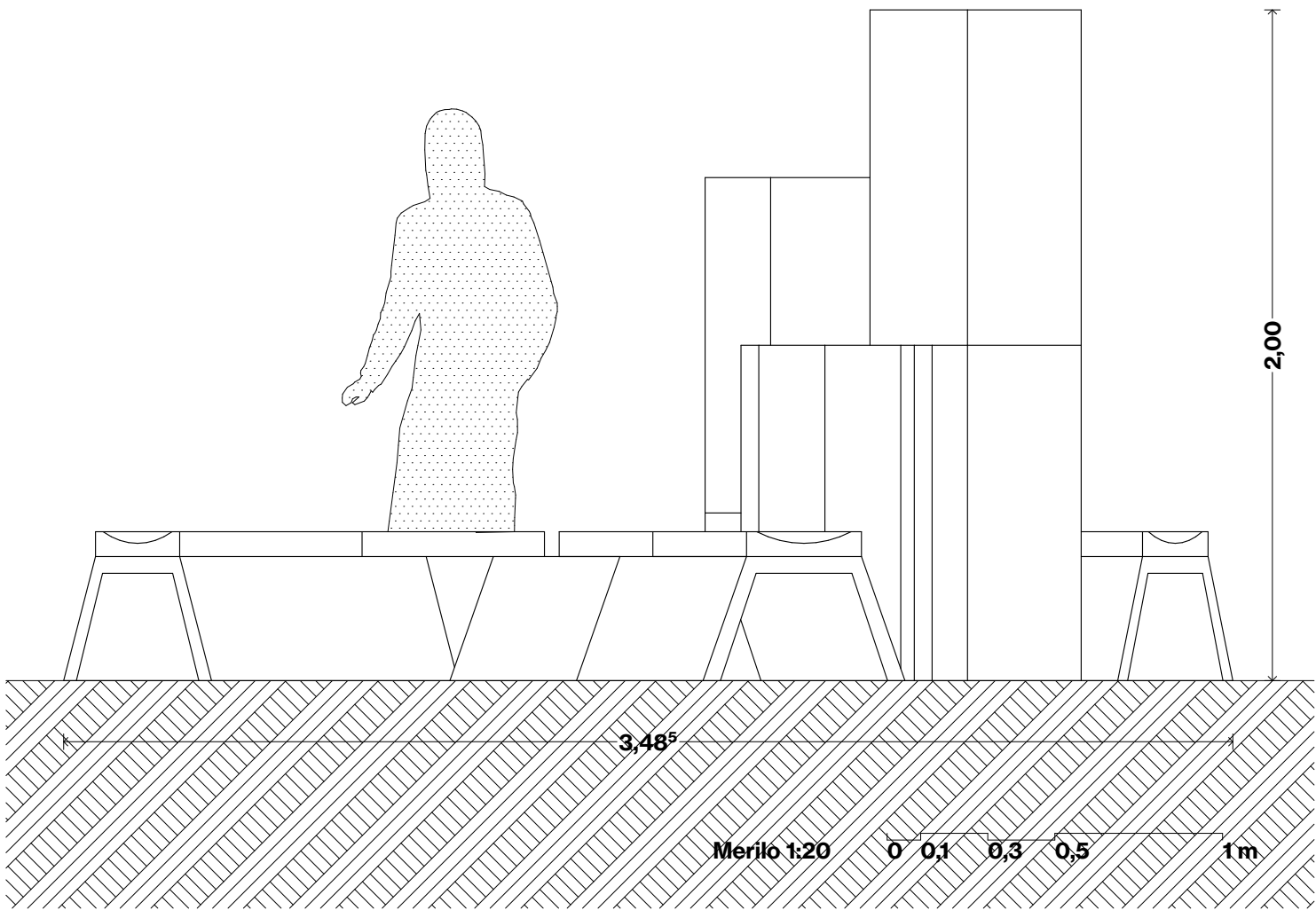
Tloris postavitve

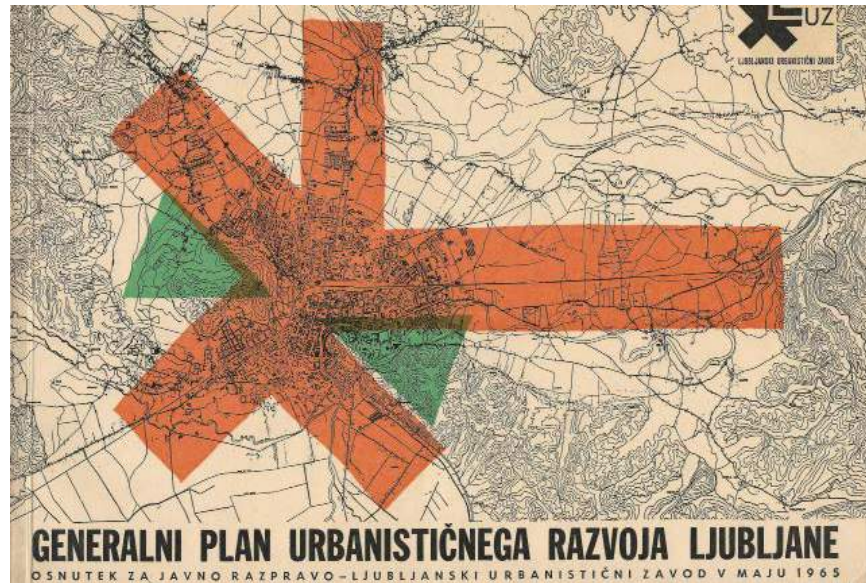
Tloris oz. informacijska točka je z namenom, da ponazarja vsakodnevno dogajanje okoli njega, zasnovan kot točka, iz katere izhajajo daljice – klopi za počitek.

Slika 8 : Stranski ris postavitve; M 1 : 20

Stranski ris postavitve

Označevalni sistem upošteva človeške dinemzije ter za informiranje izkorišča očesno ravnino. Označevalni del je zato prisoten na vertikalni konstrukciji iz kanalet.

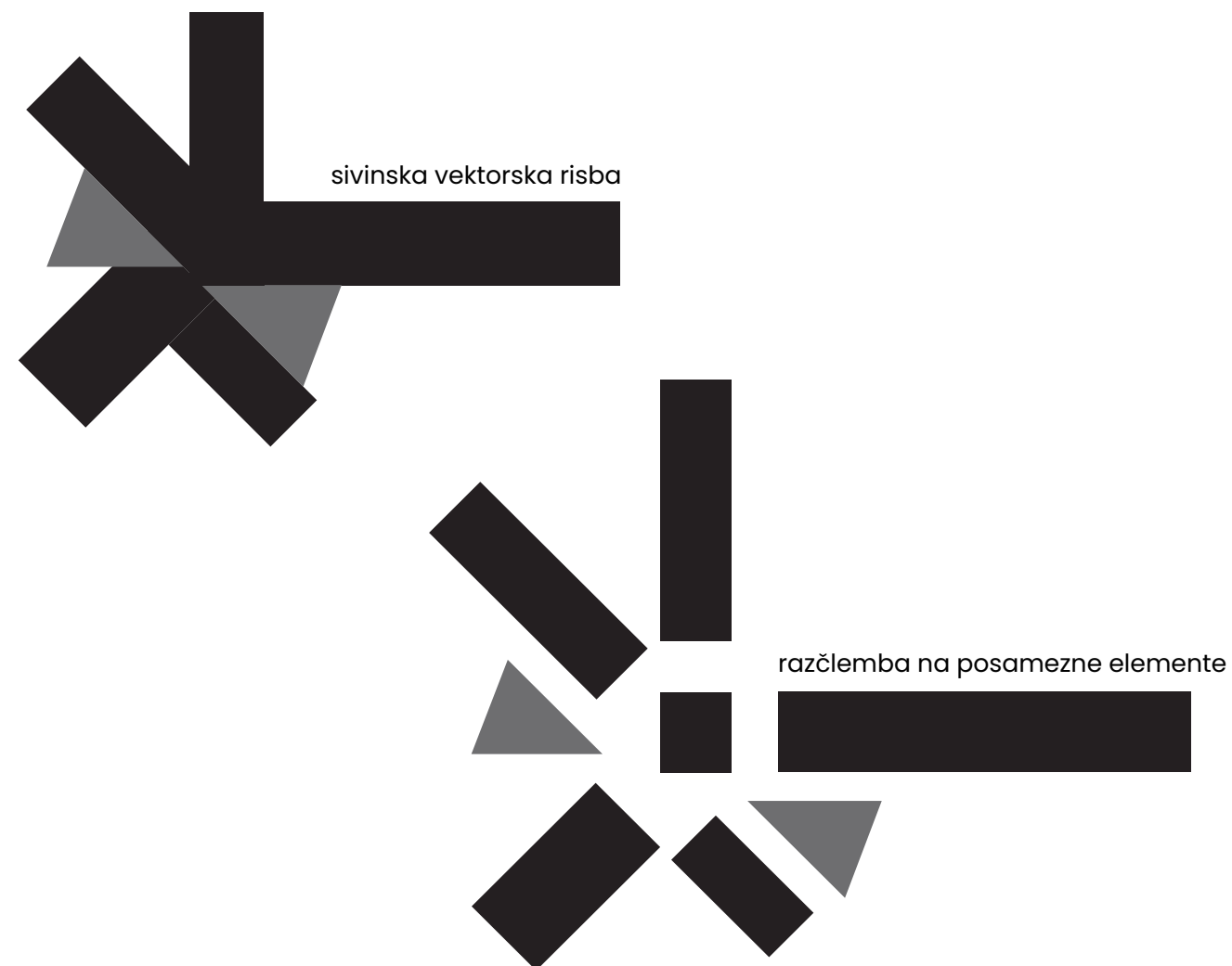

Slika 9 : Generalni plan urbanističnega razvoja Ljubljane, LUZ, 1965

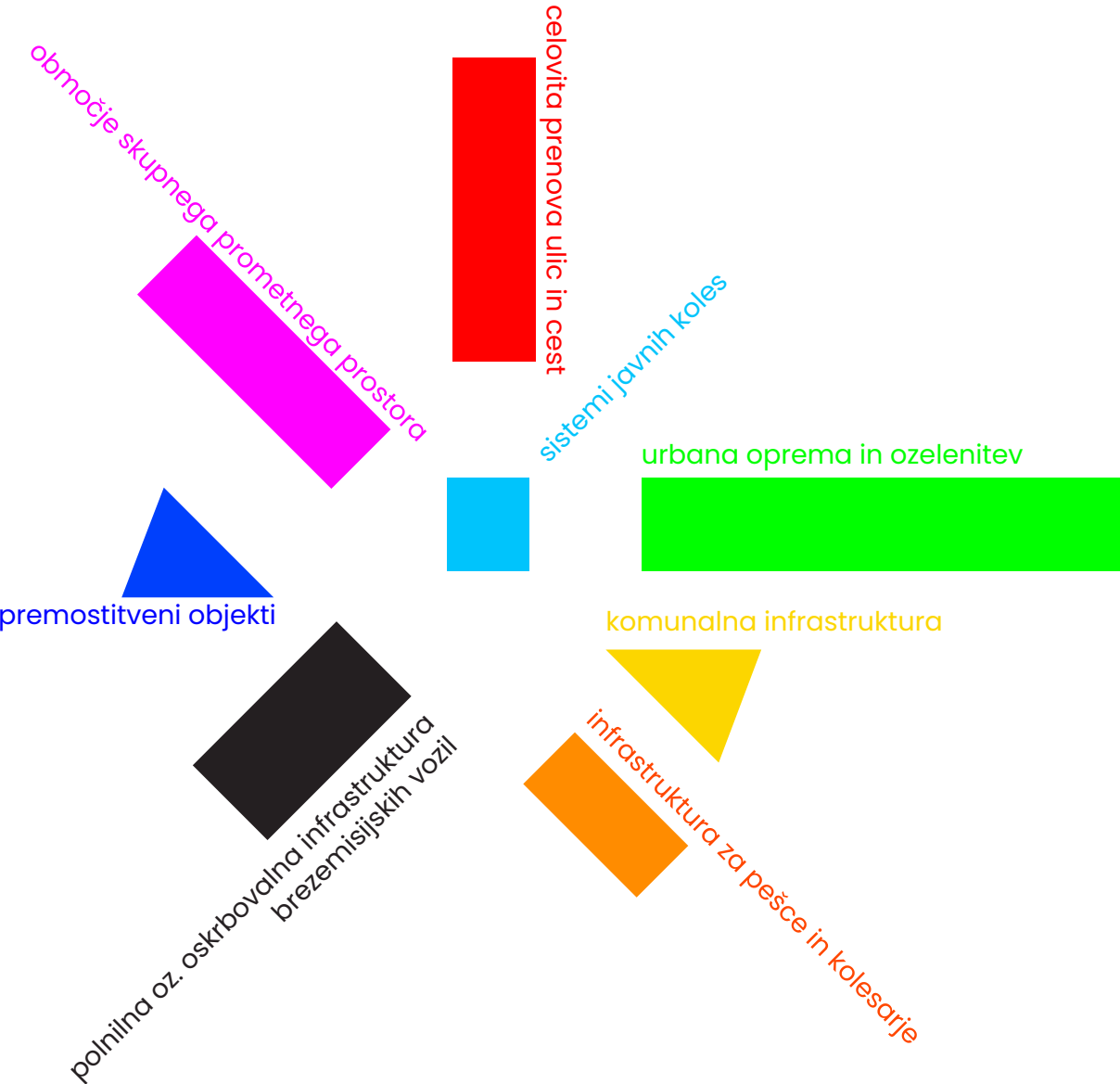
Zasnova označevalnega sistema:

Označevalni sistem izhaja iz sheme "Generalnega plana urbanističnega razvoja Ljubljane" iz l. 1965. Presečišča in izrazita dinamika pozitivnih in negativnih oblik omogoča, da njegovo formo dekonstruiramo na 8 elementov, ki predstavlja 8 vrst kohezijских projektov:

- celovita prenova ulic in cest;
- območje skupnega prometnega prostora;
- premostitveni objekti
- polnilna oz. oskrbovalna infrastruktura brezemisijских vozil;
- infrastruktura za pešce in kolesarje;
- komunalna infrastruktura;
- urbana oprema in ozelenitev;
- sistem izposoje javnih koles;

Razčlenitev na kategorije in barvna skala:

Označevalni sistem - barvna skala:

Izbrana barvna shema izhaja iz ideje, da bi za tekst in njegovo aplikacijo bila potrebna izključno kovinska šablona (katero po uporabi pretopimo in ponovno uporabimo) in barvni sprej z odpornim premazom. Barve so tako navdihnjene na podlagi označevalnih sprejev, katere po navadi uporabljajo na gradbiščih in cestah.

R255 G0 B0 // C0 M99 Y100 K0 // #ff0000	<div></div>
R255 G0 B255 // C27 M82 Y0 K0 // #ff00ff	<div></div>
R0 G64 B252 // C85 M27 Y0 K0 // #0040fc	<div></div>
R0 G0 B0 // C75 M68 Y67 K90 // #000000	<div></div>
R255 G140 B0 // C0 M54 Y100 K0 // #ff8c00	<div></div>
R252 G214 B0 // C2 M13 Y100 K0 // #fcd600	<div></div>
R0 G255 B0 // C63 M0 Y100 K0 // #00ff00	<div></div>
R0 G196 B252 // C64 M1 Y0 K0 // #00c4fc	<div></div>

Umestitev označb na mrežo:

Osnovna mreža temelji na kvadratu in dinamični diagonali, ki se vzpostavi med tekstovnim delom in objektom. Vsi uporabljeni liki ostajajo v prvotnem razmerju in orientaciji kot na izhodiščni shemi urbanističnega načrta.

Območje skupnega
prometnega prostora

Urbana oprema in
ozelenitev

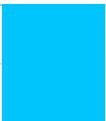
Celovta prenova ulic
in cest

Premostitveni
objekti

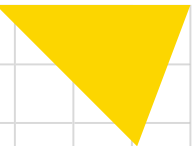
Infrastruktura za
pešce in kolesarje

Sistem izposoje
javnih koles

Polnilna in oskrbovalna
infrastruktura

Komunalna
infrastruktura

moduli označevalne celote

Obvezni označevalni elementi:

Obvezni označevalni elementi se kot moduli razvrščajo po večji kvadratni mreži, katero se priljubno prilagodi karakteristikam označevalnega objekta. S kompozicijo ustvarjamo optično iluzijo, saj želimo, da se mimoidočim med premikanjem sestavi celotna kvadratna kompozicija.

Namesto potratne reprodukcije velikoformatne fotografije, upeljujemo dve QR kodi. Prva nudi vpogled v projekt s fotografijami, druga pa opazovalca poveže s spletno stranjo o projektu.

Izbrana tipografija temelji na dveh rezih tipografske družine BW Haas Text. Izbrana je brezserifna pisava, saj ta ohranja berljivost in čitljivost iz večih razdalj. Okrepljeni rez se uporablja izključno za označbo kategorije (v smislu akcedenčne pisave).

poljubna umestitev modulov na mrežo

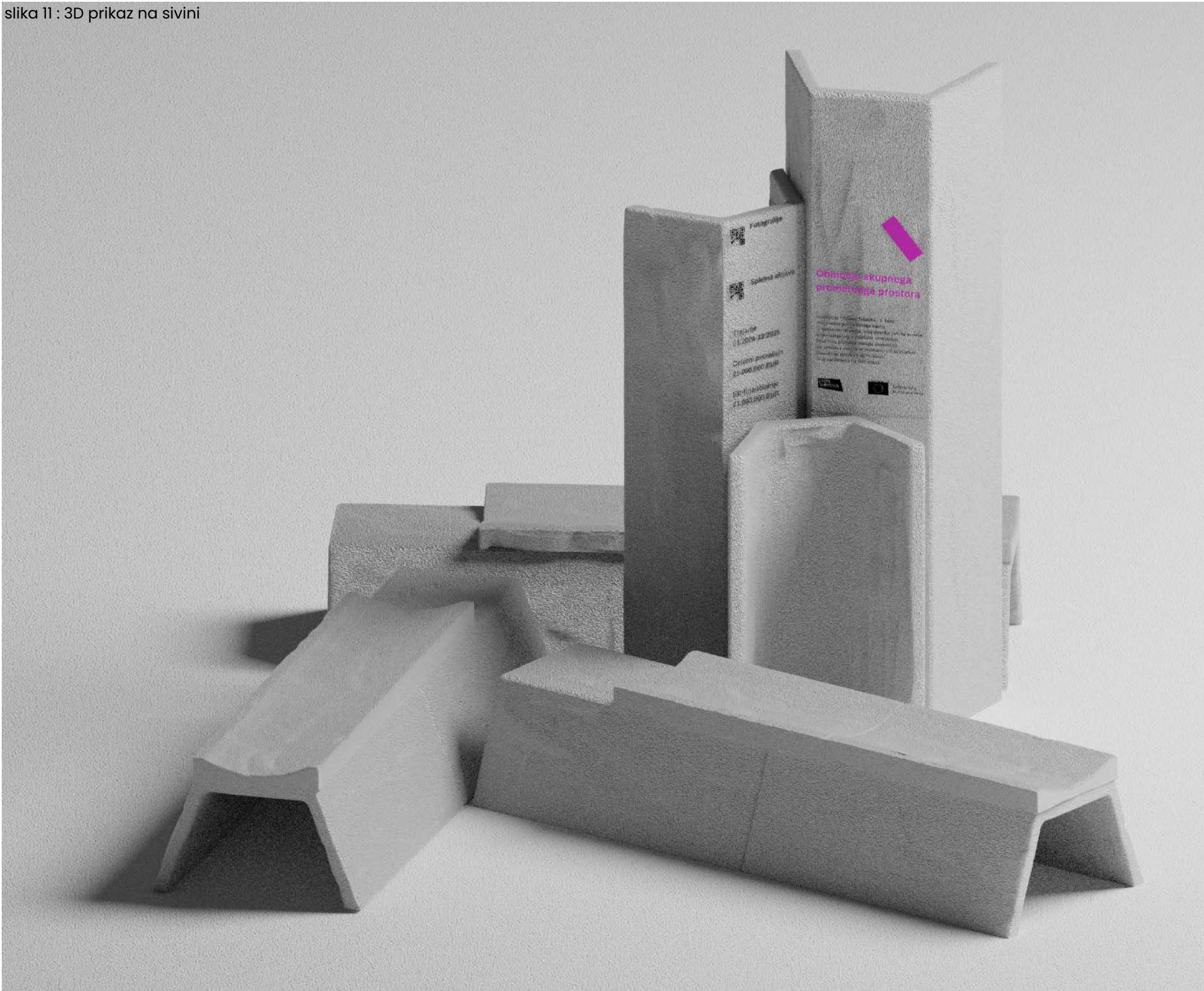
Slika 10 : Umestitev obveznih elementov na objekt

Tipografija

BW Haas Text
75 Bold
55 Roman

slika 11 : 3D prikaz na sivini

3D prikaz objekta na sivini

slika 12 : 3D prikaz v prostoru

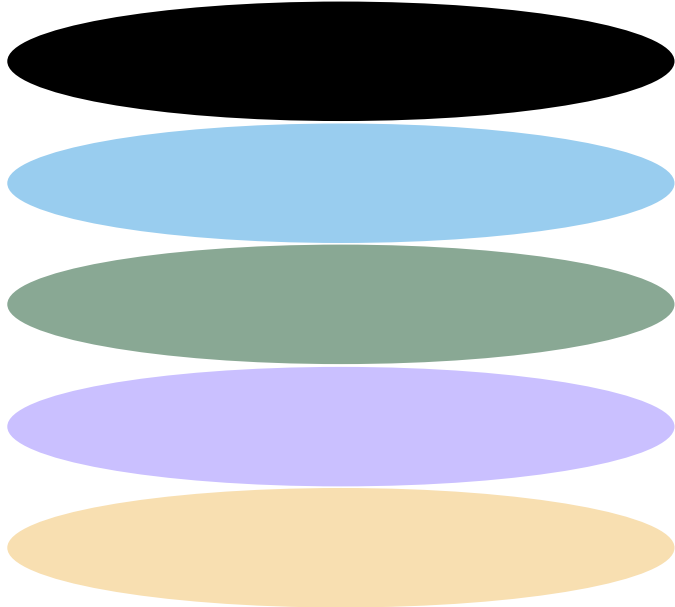

3D prikaz objekta v prostoru

slika 13 : 3D prikaz v prostoru

3D prikaz objekta v prostoru

<div><div><div>Element 1</div><div>Element 0</div></div><div><div>Element 2</div><div>Element 3</div></div></div>		
Shematični prikaz osnovnih elementov. merilo 1 : 20		Shematični prikaz aplikacije sistema v prostor. merilo 1 : 1
<div><div><div>Tipografija</div><div><div>Naslovi 80/80pt</div><div>Kategorizacija projekta 40/40pt</div><div>Tekoče besedilo 36/38pt</div></div><div><div>Space Grotesk Bold</div><div>Space Grotesk Medium</div><div>Space Grotesk Regular</div></div></div></div> <div><div><div>Nabor barv</div><div><div>Odtенок METLIKA #000000</div><div>Odtенок CELJE #99CDF2</div><div>Odtенок LJUBLJANA #89A894</div><div>Odtенок MARIBOR #CAC0FF</div><div>Odtенок KRANJ #F8DFB1</div></div><div></div></div></div>		

Prikaz tipografije in vzpostavljene barvne sheme.

Projekt “(XxX)^x” predstavlja grafične in izvedbene materialne rešitve za označevanje kohezijskih projektov trajnostne mobilnosti. Osnovni oblikovalski elementi projekta vključujejo stebričke v obliki zvezde na materialni ravni (INOX, 210cm) in ploščice: ELEMENT 1 (INOX, 25x25 cm), ELEMENT 2 (INOX, 25x50 cm), ELEMENT 3 (INOX, 50x75 cm) in ELEMENT 0 (INOX, 12,5x12,5 cm). Pritrjevanje tablic na količke je enostavno doseči z varjenjem, medtem ko oblikovanje konstrukcijskih materialov omogoča enostavno in elegantno pritrdjevanje tablic na stebričke.

Sistem kombiniranja tablic je modularen in poljuben, vendar zaradi jasnosti, berljivosti in trajnosti predlagamo, da se vsebina oblikuje po predloženem sistemu. Sistem je modularen, omogoča oblikovanje tako enostavnih predlogov, kjer projekt opisujemo zgolj z osnovnimi podatki, kot tudi kompleksnih predlogov, ki zahtevajo večjo količino besedila in opremo z dodatnimi vizualizacijami, na primer zemljevidi.

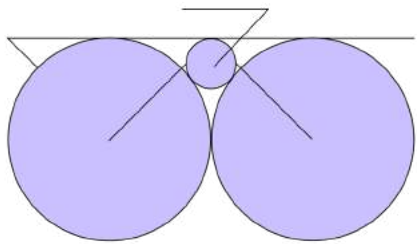
Grafična obdelava zastavljene rešitve izhaja iz želje po vzpostavitvi identitete in izogibu monotoni, strogo minimalistični obravnavi, ki običajno spremlja oznake in označevanje kot oblikovalski medij. Ilustracije, barvna shema in tipografija so karakteristični, a hkrati nevsiljivi, glede na tip projekta pa nenavadni in sveži. Celotna rešitev trdno stoji na strogo zastavljeni mreži, kar zagotavlja stabilnost, berljivost in sistematičnost.

Za nosilno črkovno vrsto je bila izbrana pisava Space Grotesk, moderna brez serifna pisava, ki se ponša s poenostavljeno oblikovanimi črkami in modernim videzom. Te atributi prispevajo k izboljšani berljivosti pisave, kar je ključnega pomeni pri podajanju informaciji.

Space Grotesque s svojo vsestranskostjo berljivo funkcionira pri različnih velikostih in je tako primerna za aplikacijo na besedila, ki se razlikuje glede na velikost in namembnost. Enakomerna debelina črk in preprost dizajn Space Groteska zagotavljata, da besedilo ostane jasno in vidno, tudi v zahtevnih svetlobnih pogojih.

Osnovna mreža je razdeljena na tretjine, kar pomaga doseči uravnoteženo in harmonično postavitvev. Mreža, razdeljena na tretjine, zagotavlja bralcem in gledalcem naravno in intuitivno strukturo za navigacijo. Ker se oko se običajno premika vzdolž mrežnih črt, uporaba tretjin usmerja pogled bralca na strukturiran in organiziran način. To pripomore k lažjemu branju in uporabnikom pomaga pri lažji obdelavi informacij. Delitev mreže na tretjine omogoča vzpostavitev jasne vizualne hierarhije in poudarkov pri obikovanju vsebine.

ELEMENT 01

Pot spominov
in tovarištva

Kolesarska pot

Od dolgega mostu
do koseškega
bajerja

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nunc viverra, nisl nec venenatis fringilla, nisl velit vehicula elit, et faucibus justo erat id nisi. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Quisque ullamcorper urna nec mi ultrices, vel rhoncus ligula convallis. Integer vel ex vel massa convallis congue. Maecenas interdum, lacus et luctus mattis, ex velit suscipit velit, vel sollicitudin justo ligula vitae justo. Vivamus nec gravida tellus. Phasellus rhoncus neque at arcu mattis, vel varius lectus fringilla. Nullam malesuada massa ac fermentum malesuada. Sed consectetur augue et ex eleifend, nec vulputate sapien finibus. Ut aliquam vulputate hendrerit. Sed congue fringilla semper. Integer vel odio et nulla dictum vehicula. Duis nec ex at orci tristique aliquet. Nulla facilisi. Curabitur euismod mi in nisl vulputate, eu fermentum urna accumsan. Suspendisse potenti.

ELEMENT 02

Pot spominov
in tovarištva

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nunc viverra, nisl nec venenatis fringilla, nisl velit vehicula elit, et faucibus justo erat id nisi. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Quisque ullamcorper urna nec mi ultrices, vel rhoncus ligula convallis. Integer vel ex vel massa convallis congue. Maecenas interdum, lacus et luctus mattis, ex velit suscipit velit, vel sollicitudin justo ligula vitae justo. Vivamus nec gravida tellus. Phasellus rhoncus neque at arcu mattis, vel varius lectus fringilla. Nullam malesuada massa ac fermentum malesuada. Sed consectetur augue et ex eleifend, nec vulputate sapien finibus. Ut aliquam vulputate hendrerit. Sed congue fringilla semper. Integer vel odio et nulla dictum vehicula. Duis nec ex at orci tristique aliquet. Nulla facilisi. Curabitur euismod mi in nisl vulputate, eu fermentum urna accumsan. Suspendisse potenti.

Od dolgega mostu
do koseškega

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nunc viverra, nisl nec venenatis fringilla, nisl velit vehicula elit, et faucibus justo erat id nisi. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Quisque ullamcorper urna nec mi ultrices, vel rhoncus ligula convallis. Integer vel ex vel massa convallis congue. Maecenas interdum, lacus et luctus mattis, ex velit suscipit velit, vel sollicitudin justo ligula vitae justo. Vivamus nec gravida tellus. Phasellus rhoncus neque at arcu mattis, vel varius lectus fringilla. Nullam malesuada massa ac fermentum malesuada. Sed consectetur augue et ex eleifend, nec vulputate sapien finibus. Ut aliquam vulputate hendrerit. Sed congue fringilla semper. Integer vel odio et nulla dictum vehicula. Duis nec ex at orci tristique aliquet. Nulla facilisi. Curabitur euismod mi in nisl vulputate, eu fermentum urna accumsan. Suspendisse potenti.

ELEMENT 01

Je primeren za prikaz manjših količin besedila (identiteta projekta ali opis trase/projekta do 200 znakov).

ELEMENT 02

Je primeren za prikaz večjih količin besedila (opis trase/projekta od 200 do 500 znakov).

ELEMENT 03

Je primeren za prikaz vizualizacij in logotipov sodelujočih institucij ter podjetji.

ELEMENT 0

Se uporablja v primeru odsotnosti table 03. Uporablja se za prikaz faktičnih podatkov in logotipov sodelujočih institucij ter podjetji.

ELEMENT 03

Prostor za vizualizacije
kot so fotografije, slike ali
zemljevid omenjene traseProstor za legendo
in/ali logotipe

ELEMENT 0

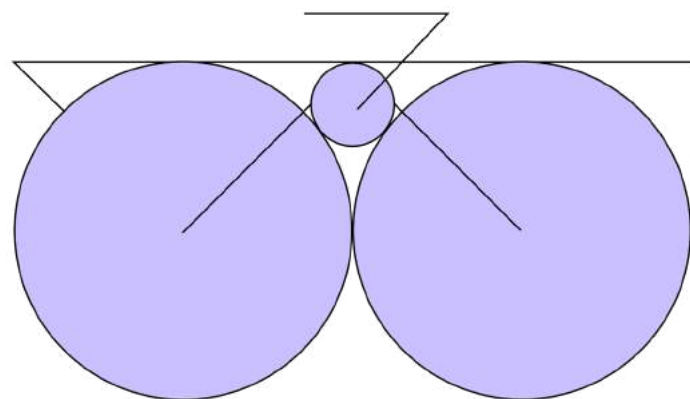
Leto izgradnje:
2025

Sredstva:
200,000 €

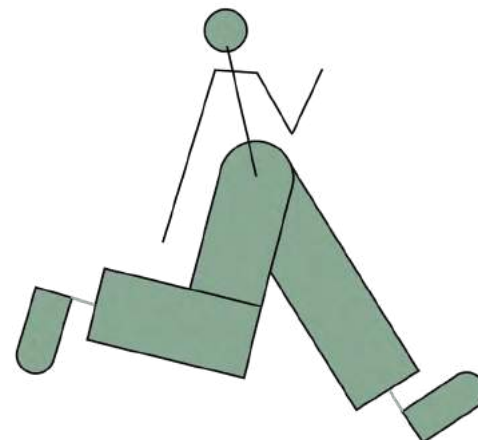
Predlog grafične obravnave glede na količino predložene vsebine. Zavaljo ilustracije oblikovalskega principa uporabljamo projekt "Pot spominov in tovarištva". Merilo 1:5.

Pot spominov in tovarištva

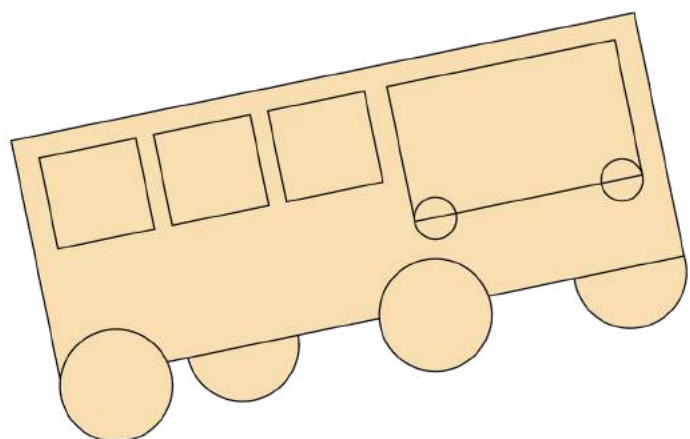
Kolesarska pot

Pot spominov in tovarištva

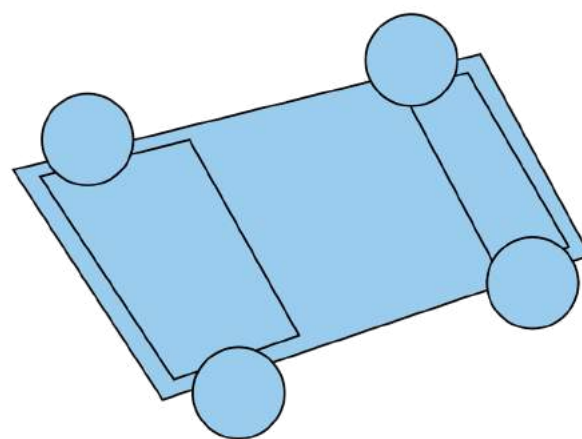

Peš pot

Avtobusno postajališče

Električna polnilnica

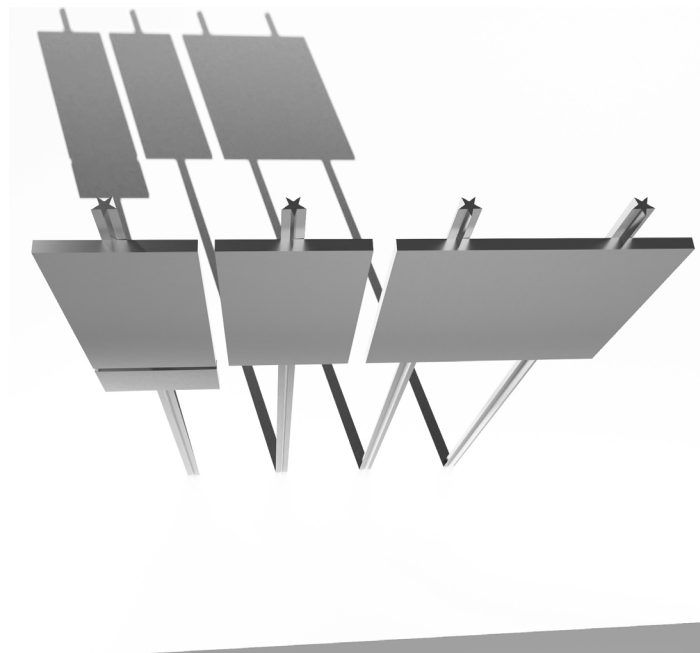

Ilustracije bi se glede na izpostavljene primere kolesarskih in peš poti izpeljevale po istem principu tudi za nadaljne projekte.

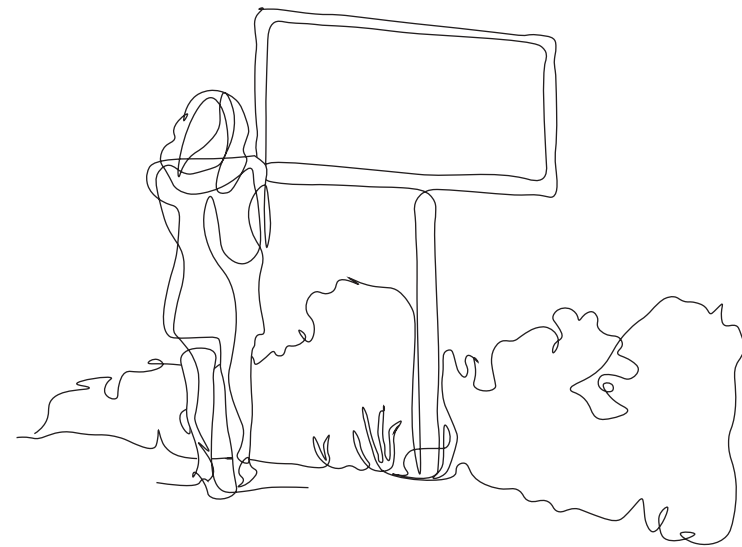
Predlog grafične obravnave glede na količino predložene vsebine. Zavaljo ilustracije oblikovalskega principa uporabljamo projekt "Pot spominov in tovarištva".

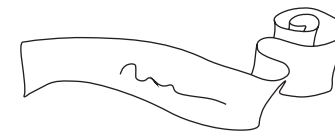
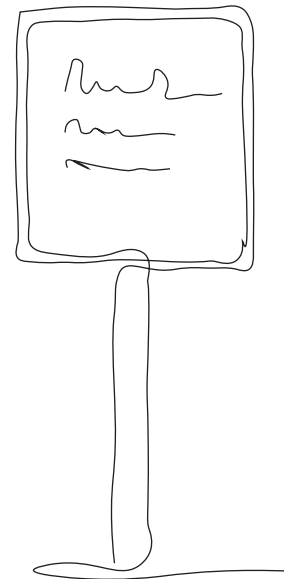
Sistem kombiniranja tablic je modularen in poljuben, vendar zaradi jasnosti, berljivosti in trajnosti predlagamo, da se vsebina oblikuje po predloženem sistemu. Sistem je modularen, omogoča oblikovanje tako enostavnih predlogov, kjer projekt opisujemo zgolj z osnovnimi podatki, kot tudi kompleksnih predlogov, ki zahtevajo večjo količino besedila in opremo z dodatnimi vizualizacijami, na primer zemljevidi.

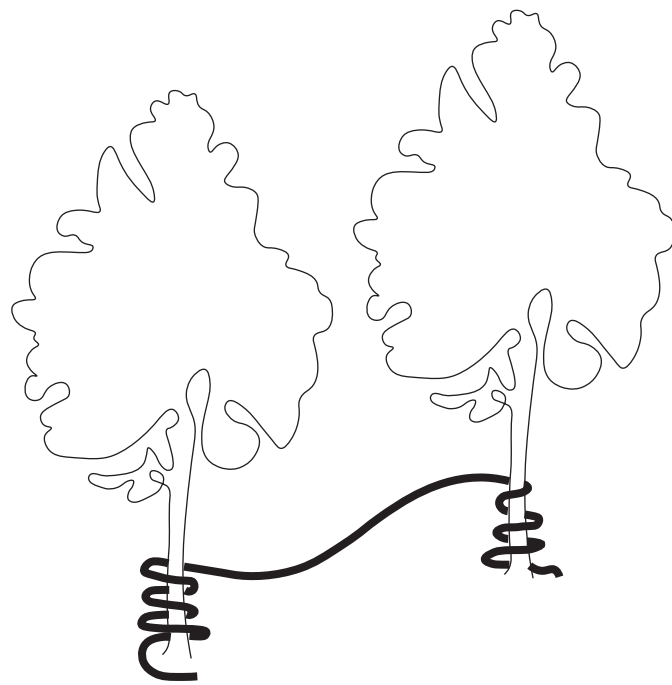
Shematični prikaz aplikacije sistema v prostor. merilo 1 : 1

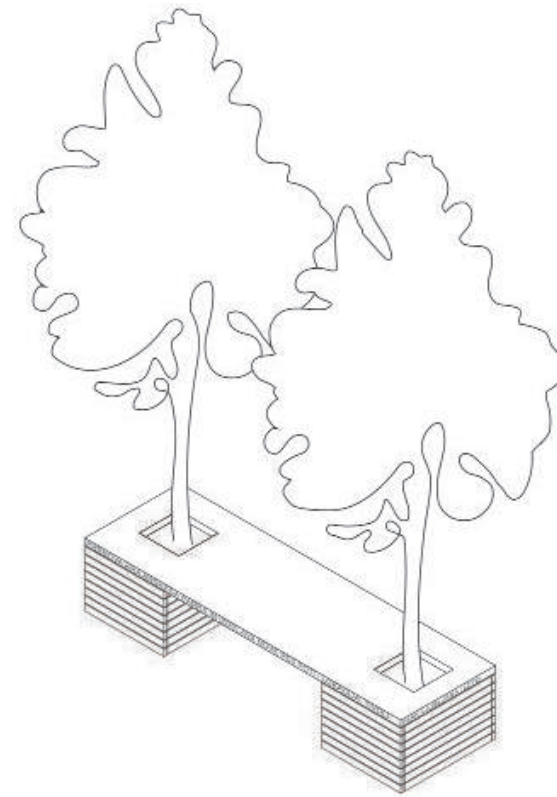
Trenutni znaki so oblikovani tako da ne komunicirajo z prostorom

Trak prevzame funkcijo table

Trak uporabimo kot povezovalni element med Prostorom, ljudmi in informacijami

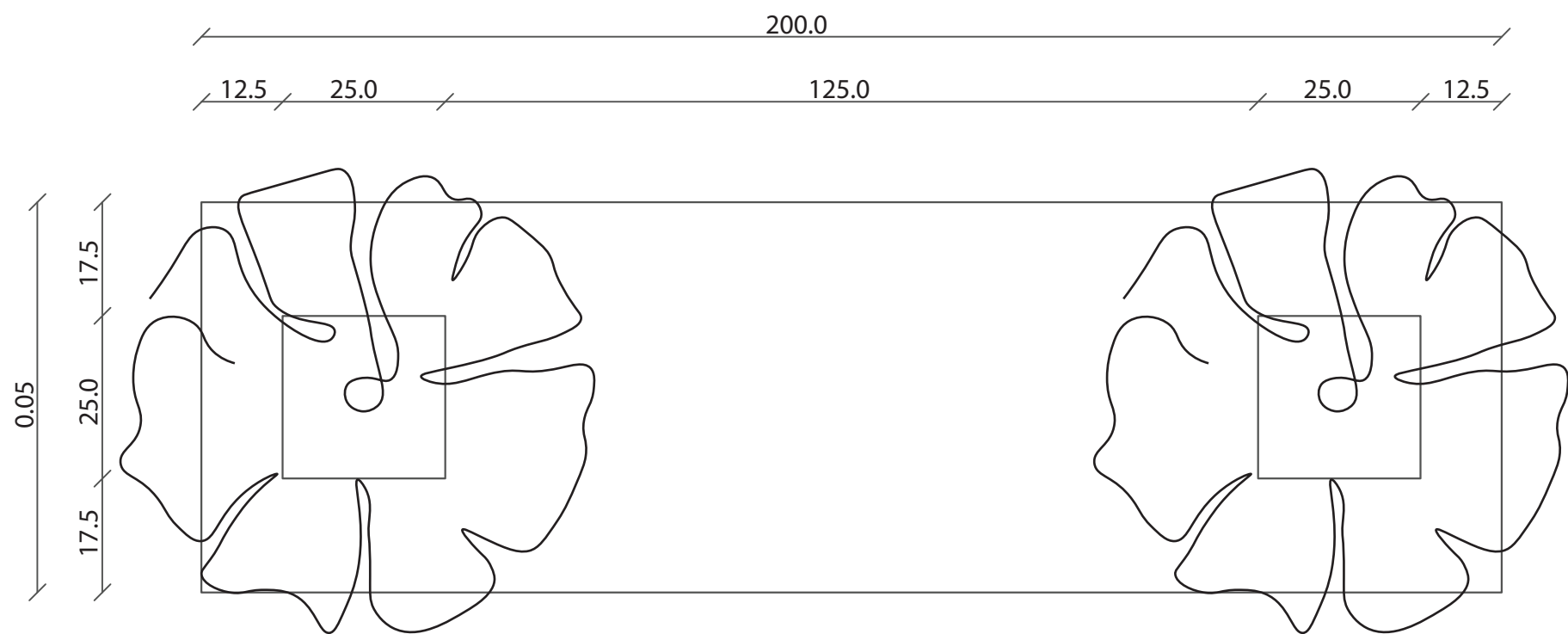
Nova zasnova klopi bi nakazovala, da je na tem mestu zgrajen projekt, ki ga sofinansira eu in "i feel Slovenia". Katerega osnovni podatki bi bili vgrajeni v rob sedeža

V mestnem okolju, ki ga zaznamujejo preveliki znaki, se konceptualno oblikovanje preobrazi v bolj elegantno in linearno formo. Celoten koncept vključuje drevesa kot ključni element, hkrati pa predstavlja Evropo, ki strmi k zelenosti ob enem prinaša senco, ki je še posebej dobrodošla v vročih poletnih dneh. Cilj ideje je bil, da nova struktura ne izstopa samostojno, temveč se harmonično vključuje v okolico in postaja del večje celote. Nova zasnova bi nakazovala, da je na tem mestu zgrajen projekt, ki ga sofinancira Evropska unija in I feel Slovenia.

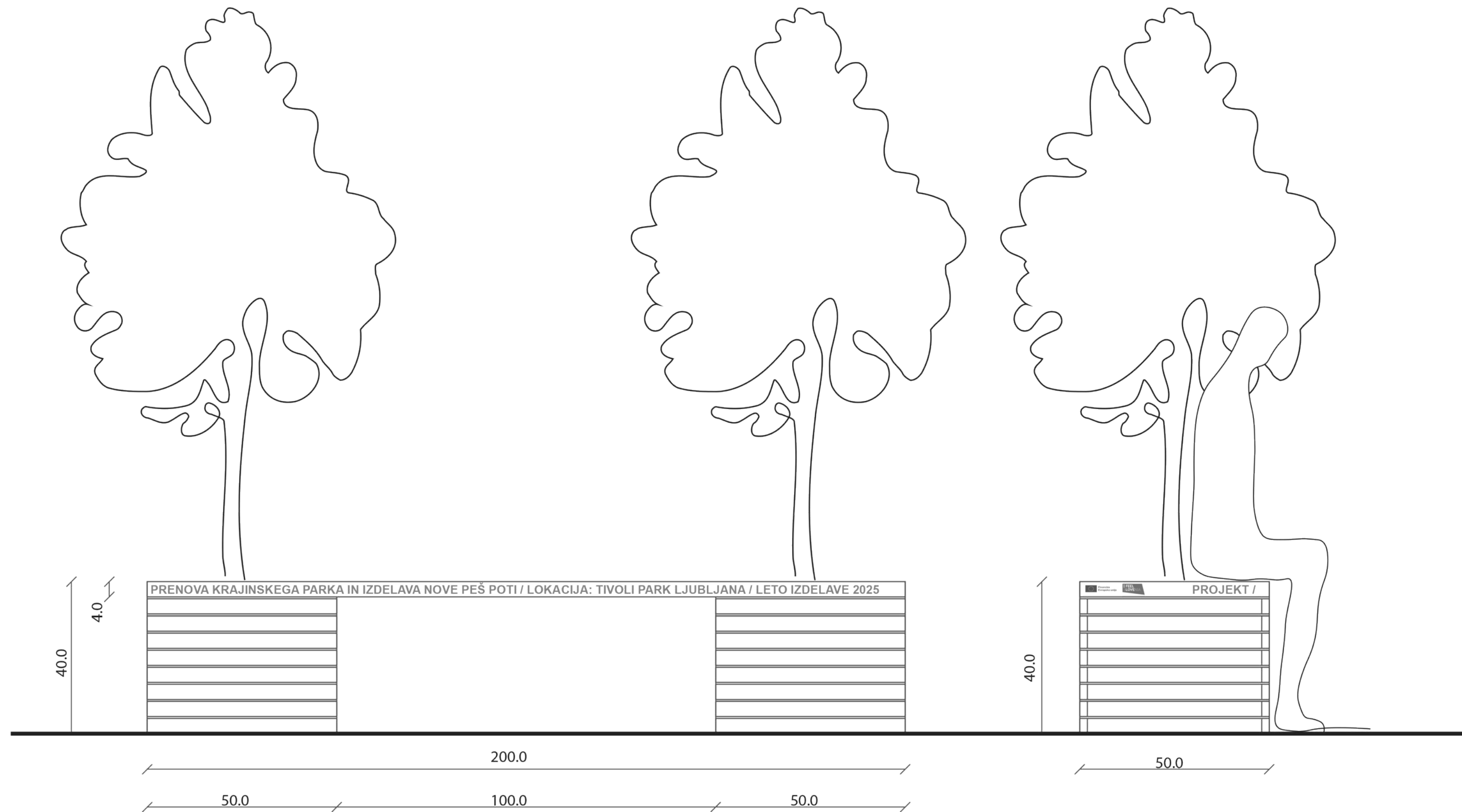
Iz preprostega trakovnega koncepta se tako rodi nova klopca, kjer se signalizacija preoblikuje in postavi v linijo traku. Celotna klopca je vpeta med krošnje dreves. Zasnova je statično samostojna. Na klopici bi bili zapisani samo osnovni podatki projekta: naslov projekta, lokacija, datum izgradnje projekta, logo co-founded by EU, logo I feel Slovenia ter QR koda do spletne strani s podrobnejšimi podatki o projektu. Sedišče ne le vabi mimoidoče, da se ustavijo in odpočijejo, ampak obenem ponuja tudi priložnost za prebiranje dodatnih informacij o projektu.

Klop postane središče, ki privablja ljudi, da si vzamejo čas, se povežejo in udobno čakajo. Skozi to zasnovo se ustvarja prostor, kjer funkcionalnost in estetika združena moči, da obogatita urbano izkušnjo in spodbujata pozitivno interakcijo v mestnem okolju.

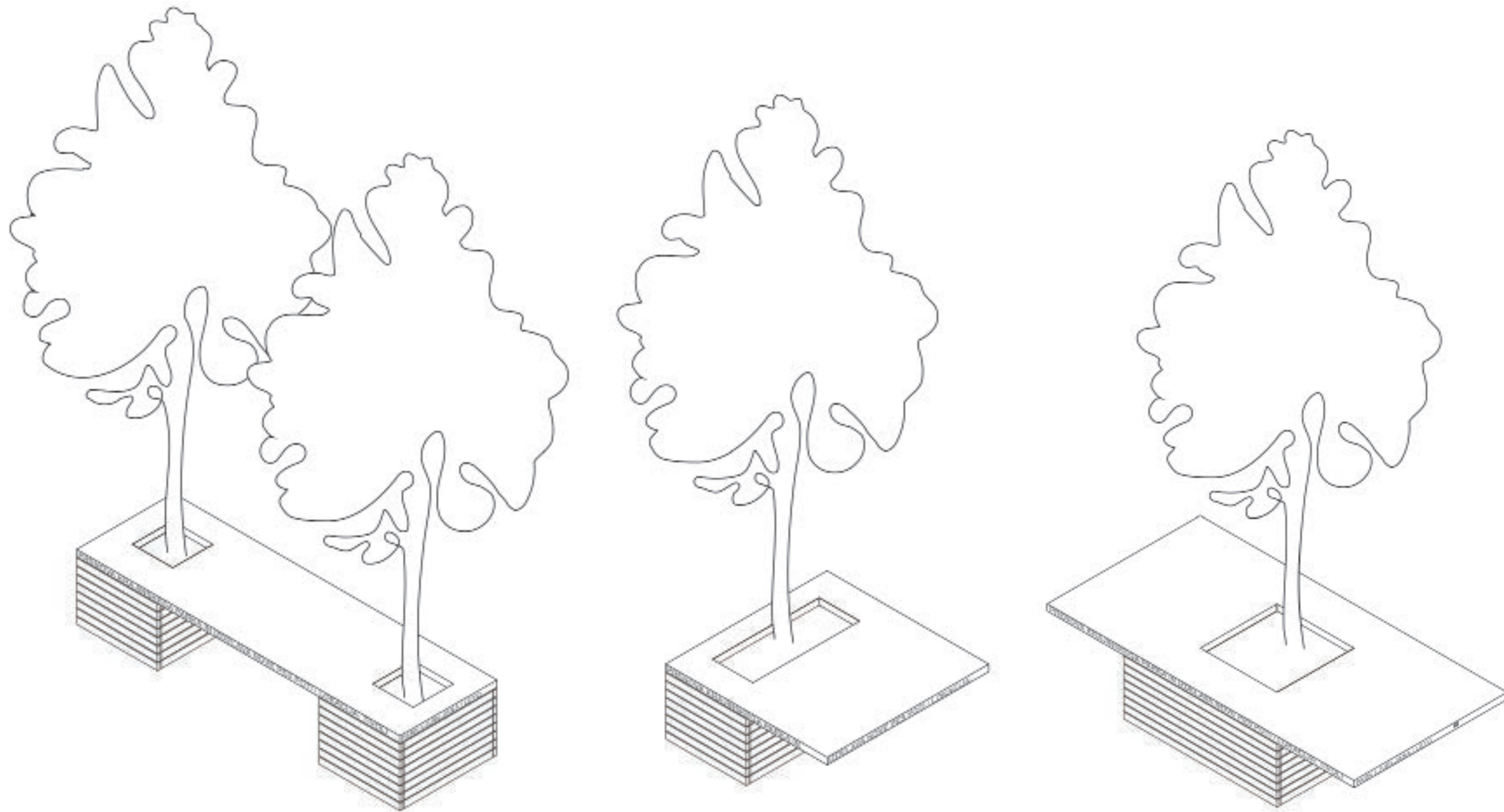
Celota bi bila zgrajena iz hrastovega lesa, sedeča ploskev in celoten okvir korita. Okvir korita je zgrajen iz desk višine 4 cm in 0,5 cm razmika. Spoji lesenih desk so skriti v notranjosti. Povezovala bi jih vertikalna deska dimenzije 4x4 cm v katero bi bili vijaki privijačeni. Znotraj lesenega okvirja je postavljeno korito iz steklenih vlaken. V koritih so zasajena drevesa - Javorji, ki poleti na klopco dajejo veliko senco. Črke bi bile narejene iz temne kovine, te pa bi bile vgravirane v stranico sedalne ploskve. Temne črke na svetli podlagi lesenega hrasta dajejo dober barvni kontrast ter omogočajo da se lahko informacije preberejo iz večje razdalje.

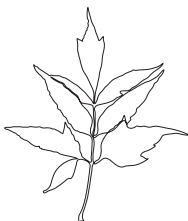
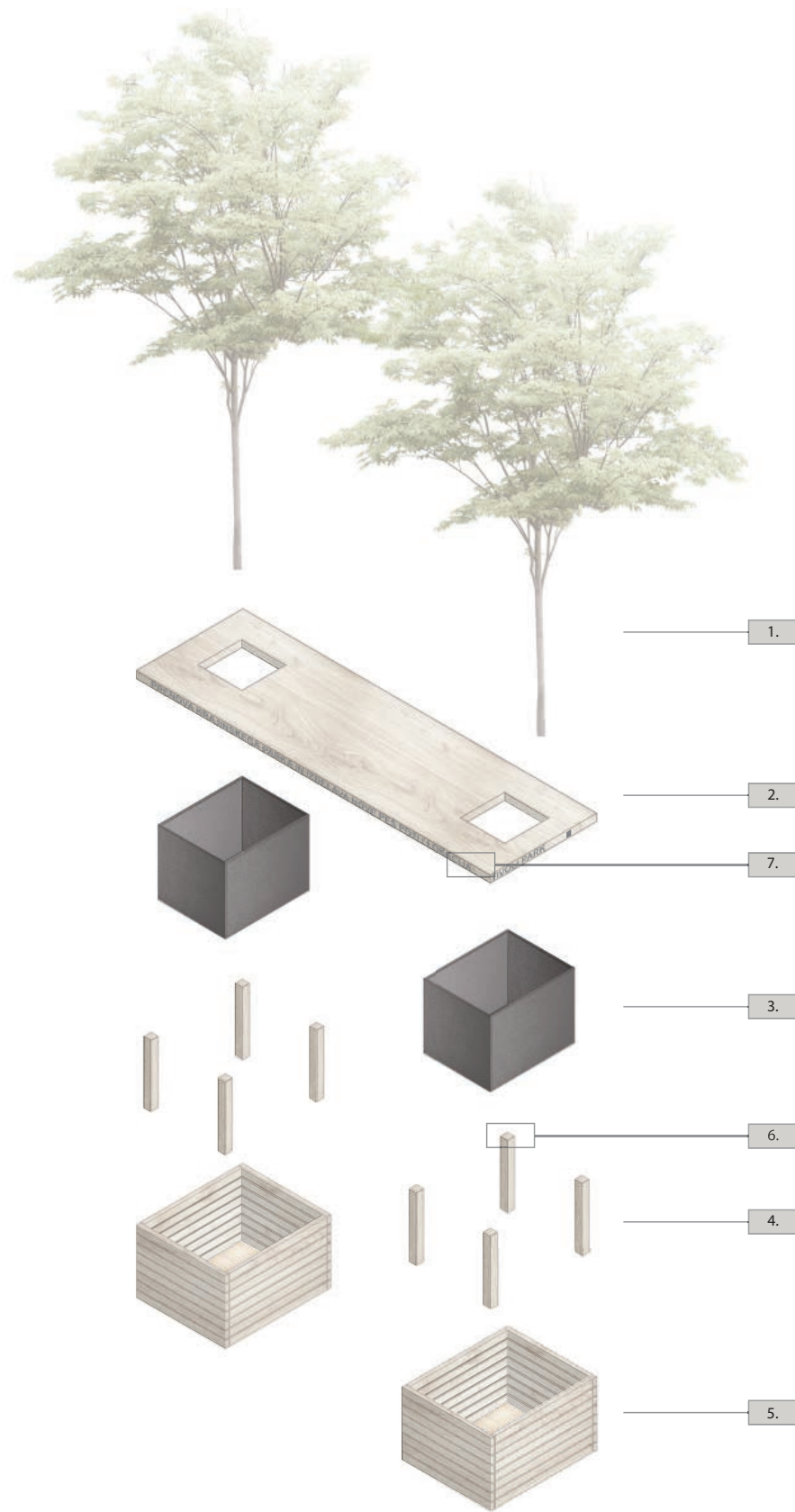
Tlorisni pogled
merilo 1 : 100

Frontalni pogled
merilo 1 : 100

Možne variacije klopi katere se prilagajajo prostoru

1. Javor Kelly's Gold
Značilnosti: Majhen, počasneje rastoči Javor z zlatim poletnim listjem. Je okrasno drevo, ki dobro uspeva tudi v urbanih okoljih. Uporaben kot senčno drevo, ki zagotavlja dober barvni kontrast listja. Jesenska barva je bogatejša zlata.

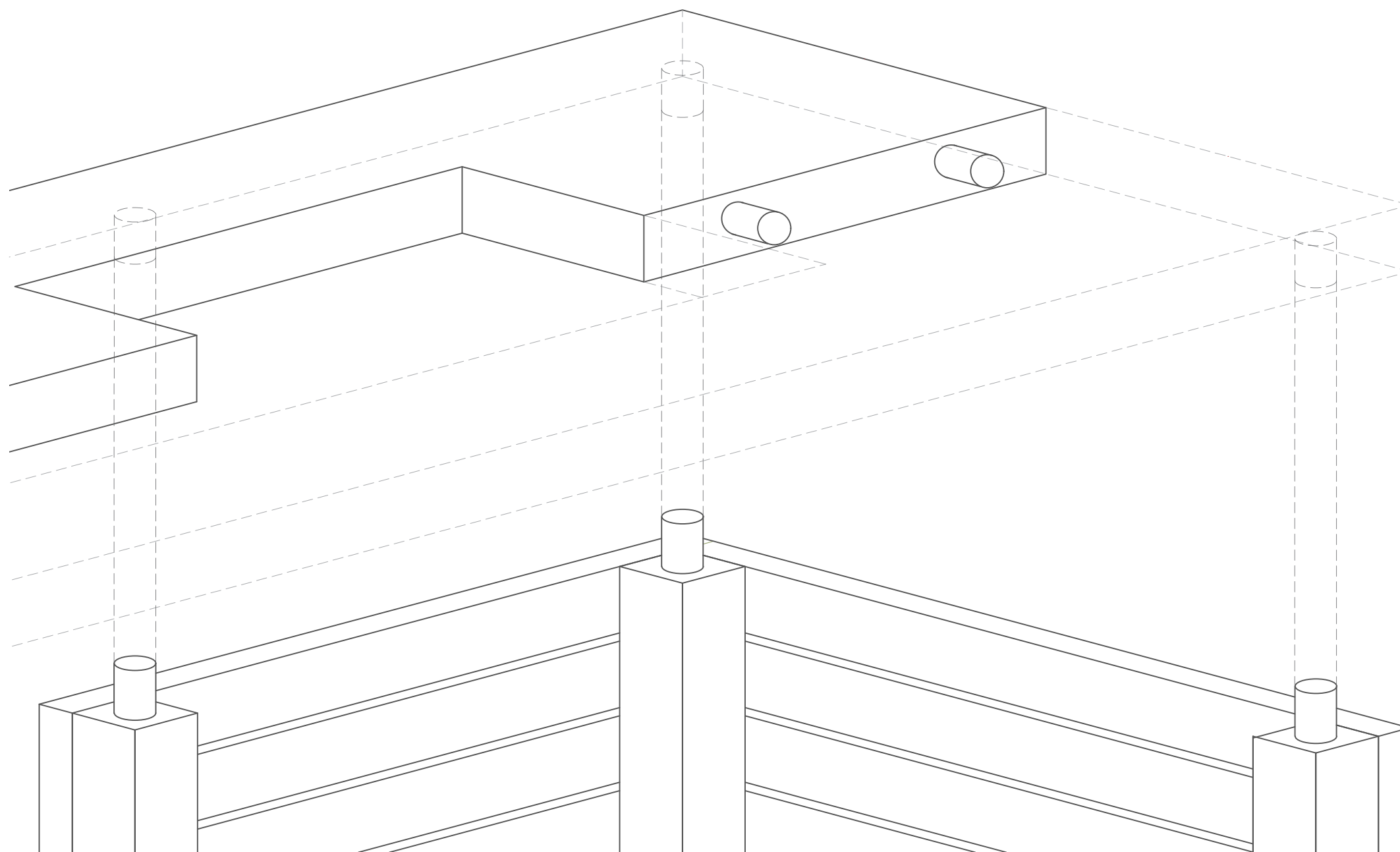
2. Masiven hrastov les
Značilnosti: Hrast je dober material, ki dobro prenaša vse vremenske razmere. Topla barva lesa privlači ljudi za krajši postanek, hkrati daje dober barvni kontrast temnim kovinskim črkam.

3. Korita za rastline
Značilnosti: Korita iz steklenih vlaken združujejo trdnost in majhna teža. Imajo dolgo življensko dobo, ter se enostavno reciklirajo za ponovno uporabo.

4. Leseni stebrički
Značilnosti: Izdelani iz hrastovega lesa, služijo kot konstrukcijski in povezovalni element sedalne deske in lesenih okvirjev okoli korita. Na omenjene elemente je povezan s pomočjo vijakov.

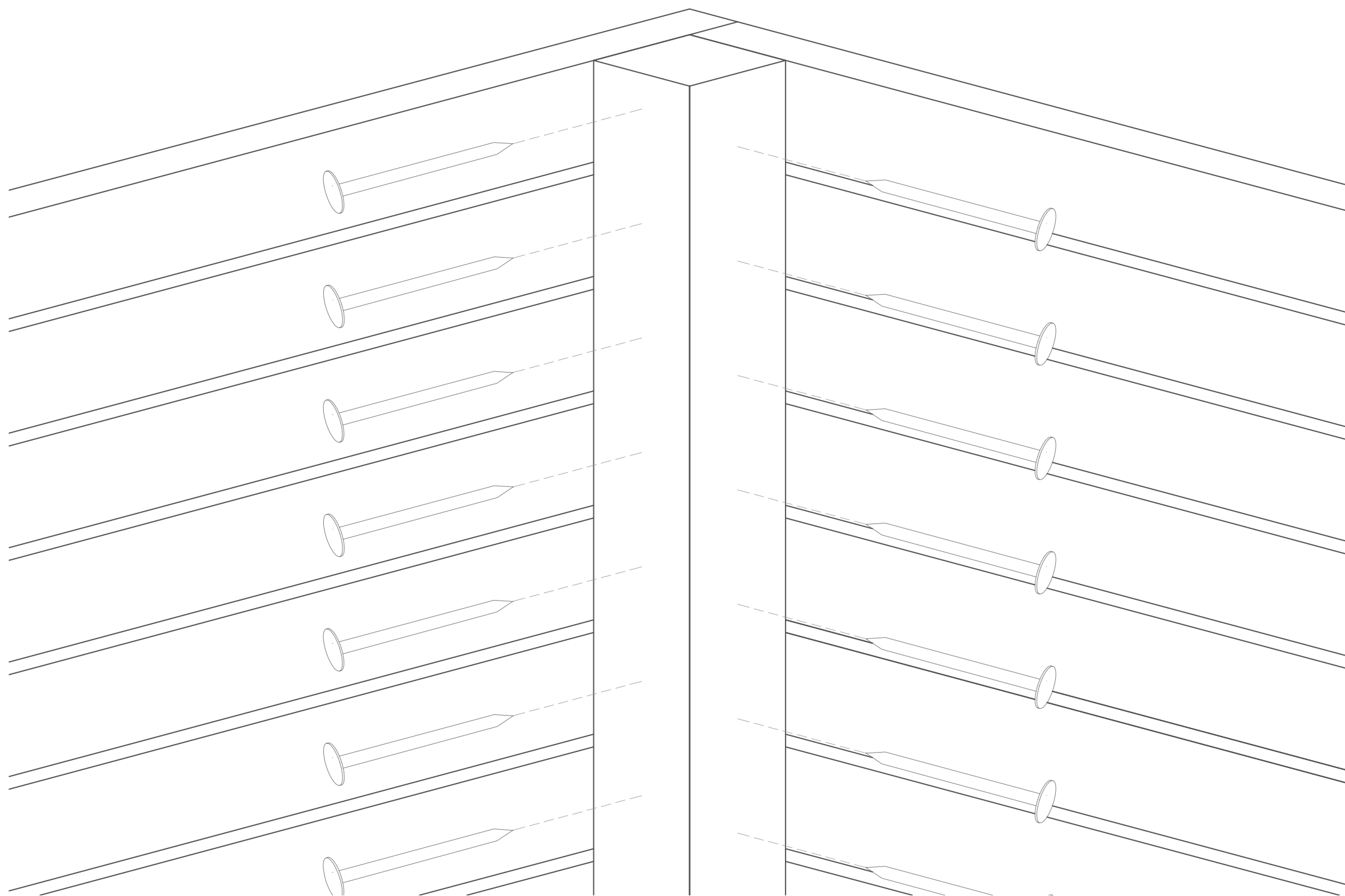
5. Leseni okvirji
Značilnosti: Posamezen okvir je zgrajen iz štirih hrastovih letev in, s pomočjo skritih vijakov, povezan z lesenimi stebrički. Med vsakim okvirjem je razmak 5 mm, za eno korito pa se porabi 8 okvirjev.

7. Črke
Črke bi bile narejene iz temne kovine, te pa bi bile vgrajene v stranico sedalne ploskve. Temne črke na svetli podlagi lesenega hrasta dajejo dober barvni kontrast ter omogočajo da se lahko informacije preberejo iz večje razdalje.

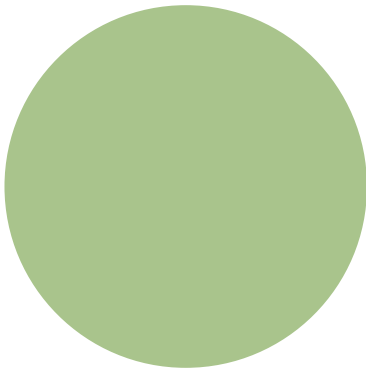
6. Detajl konstrukcije 1 – spajanje plošče z lesenim koritom

merilo 1 : 30

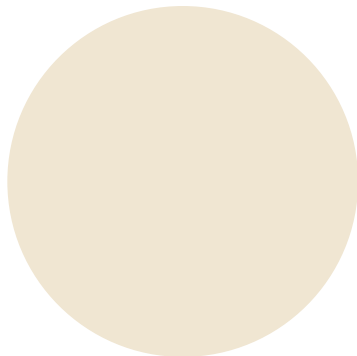

6. Detajl konstrukcije 2 –sestavljanja lesenih okvirjev korita

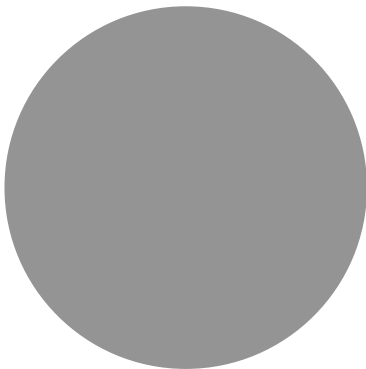
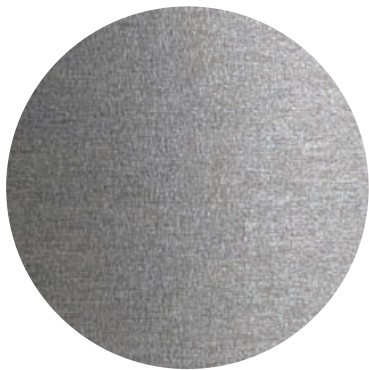
merilo 1 : 30

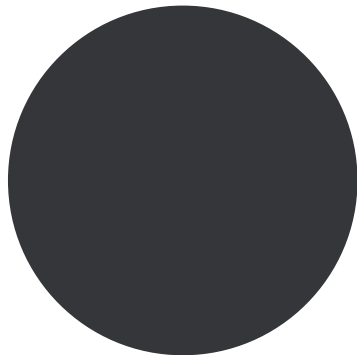
Drvo

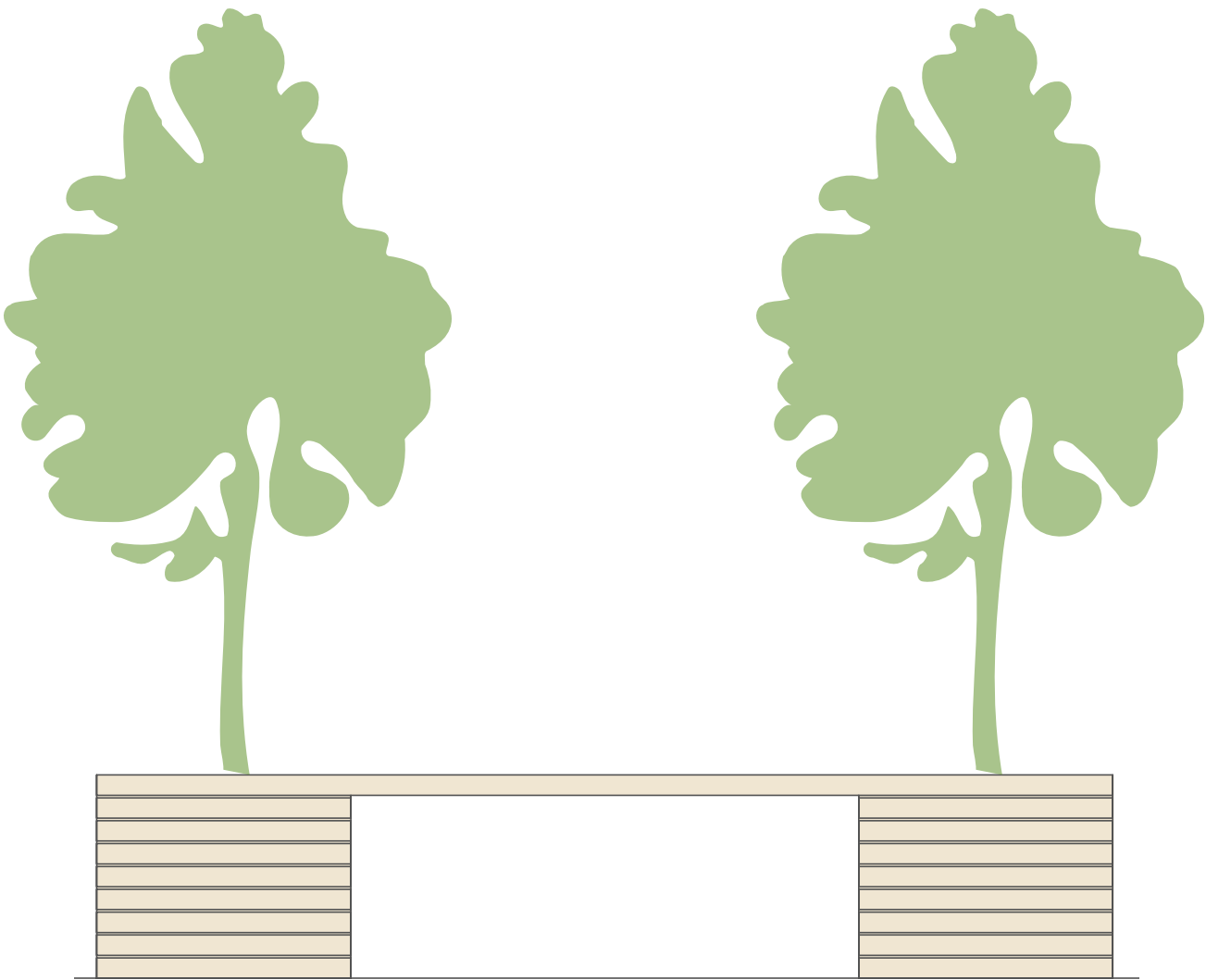
Hrastov les

Kovina

Steklena vlakna

Materijalnost in barvna paleta

Vizualizacija 1

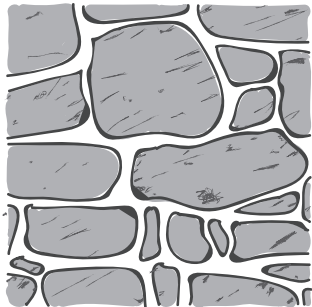

Vizualizacija 2

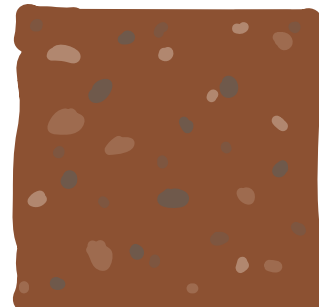
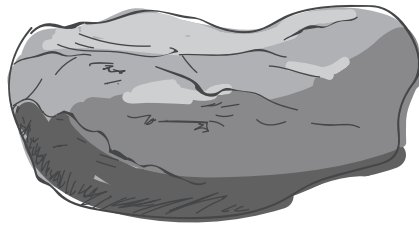

Vizualizacija 3

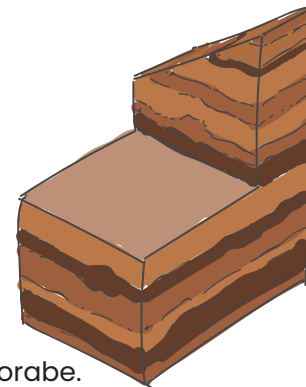
PRIKAZ MATERIALNOSTI IN MOŽNOSTI POSTAVITVE V SKULPTURO

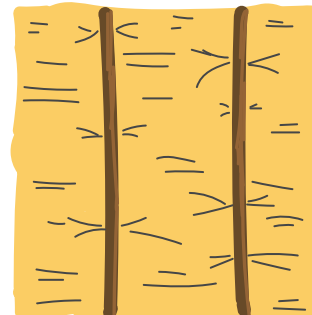
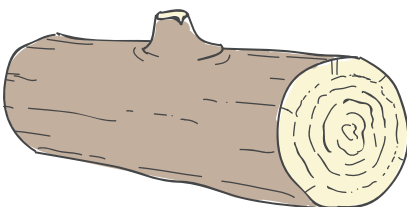
Kamen ima že naravno monolitno strukturo.

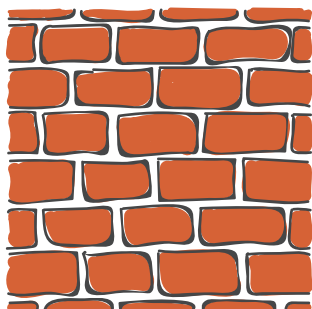
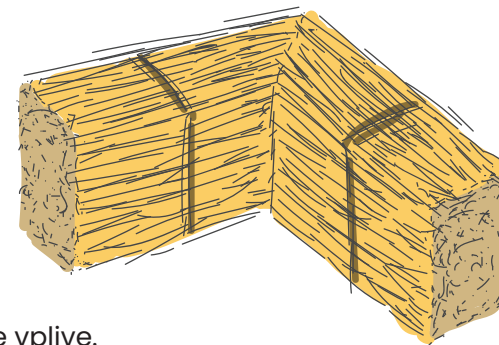
Zemlja je topla in zmožna ponovne uporabe.

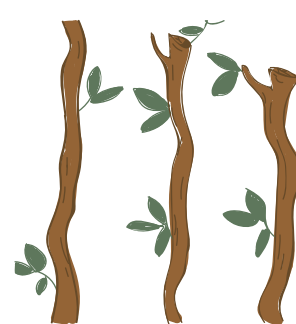
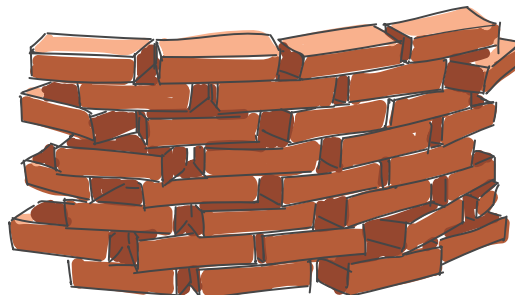
Les odlično prikaže zaščito samega sebe s staranjem.

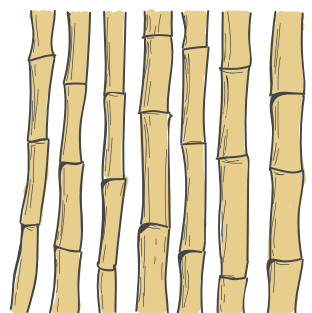
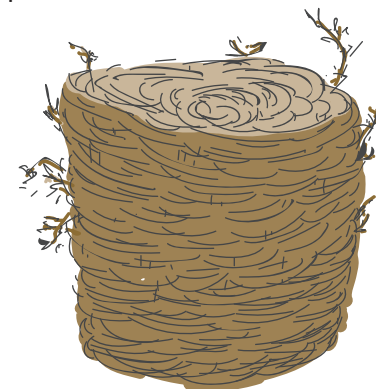
Slama je odporna na vremenske vplive.

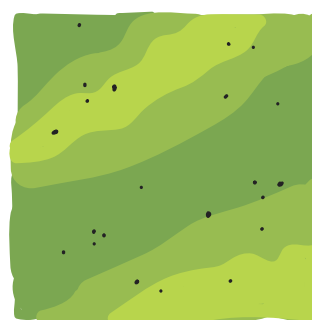
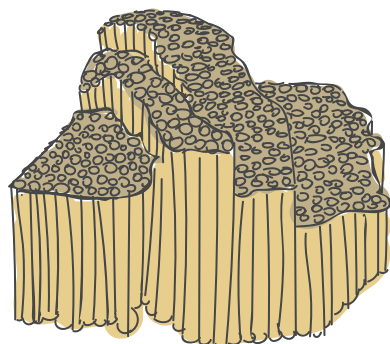
Opeka je trdna in omogoča kreativnost.

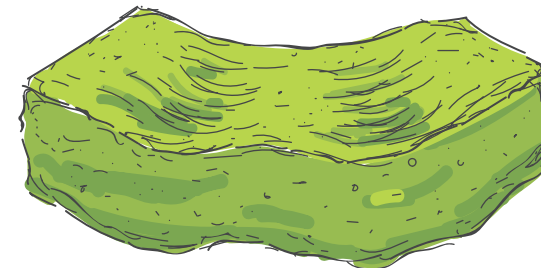
Lesne veje rastejo.

Bambusove palice so inovativna rešitev za nadomestek lesa.

Posušen mah je mehek in udoben.

OPIS IDEJE

Trajnostnost nas napeljuje k razmišljanju o samem obstoju, prvinskih načelih, ki smo jih kot družba tako ponotranjili, da se nam misel o tem zdi brez pomena. Kljub temu in ravno zaradi tega se moramo s tem soočiti na način, da poiščemo še tako pozabljene elementarne vrednote in rešitve. Ideja za označitev projektov trajnostne mobilnosti tiči prav v temeljih naše biti in se dotika nizkega ogljičnega odtisa v okolju. Kako dati projektu prepoznavnost in hkrati čim manj vplivati na okolje? Z naravnimi neobdelanimi, “surovimi” materiali, ki ne onesnažujejo s pretirano predelavo ali proizvodnjo, prav tako ne z zaščito, a so kljub temu sposobni nagovarjati s svojo enostavnostjo.

MATERIALNOST

Pri materialih se omejimo na tiste, ki jih lahko neposredno dobimo iz narave ali so pridobljeni čim bolj nesporno, z naravnimi postopki. To so na primer kamen, les, opeka, slama, bambusove palice, zemlja, lesne veje, korenine, posušen mah, konoplina vlakna in podobno. Znotraj teh je možno izbirati še med njihovimi sortami, torej je možnosti kar veliko. Materiali se izbirajo lokalno. Prvi kriterij za materialnost je, da se izbere takšnega, ki ga je možno prikazati na način, ki je širši javnosti nepoznan, tuj, do te mere, da izstopa in usmeri pogled. Drugi kriterij pa, da je možno iz njega sestaviti monolitno strukturo ali da je že sam po sebi monolit.

ZAKAJ “SUROVOST”?

Okolje smo kot družba skozi čas uspeli tako spremeniti, da narava sama v njem še najbolj izstopa. Če si zamislimo še najbolj neokrnjen del Zemlje, bo vedno obstajal del, kos narave, ki bo v njem izstopal, tudi zato, ker vsak naravni ekosistem stremi k popolnosti. Z “nedotaknjenim”, “surovim” materialom torej pridobimo poglede v urbanem ali ruralnem okolju. Z njim predstavimo zgrajen projekt, hkrati pa ozavestimo širšo javnost o pomembnosti trajnostnih načel. Poleg nizkoogljičnega odtisa so tudi stroški pri postavitvi tega elementa v prostor nizki, saj je obdelan zgolj do te mere, da se lahko nanj namesti ploščico z obveznimi elementi označevanja.

KAKO IZRAŽA TRAJNOSTNOST?

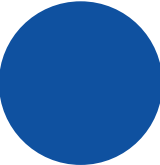
Z naravnim materialom, ki mu ne dodamo nobene kemijske primesi, želimo pokazati obstojnost le-tega, hkrati pa opazujemo lepoto naravnega staranja materiala, ki ga povzročijo zunanji vplivi. Tudi vzdrževanje ali zamenjava je enostavna.

FUNKCIONALNOST

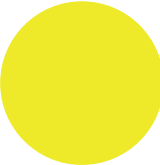
Objekt, ki označuje projekt, je že sam po sebi urbana oprema in je namenjen sedenju, plezanju in opazovanju ter ga je možno umestiti na vsako lokacijo.

Skica ploščice, ki vsebuje obvezne elemente označevanja

R: 12
G: 82
B: 159

R: 241
G: 234
B: 43

R: 134
G: 165
B: 61

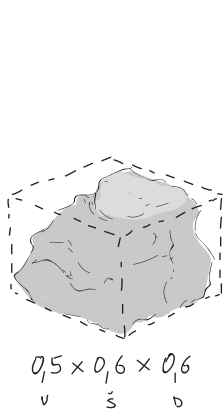

R: 193
G: 206
B: 141

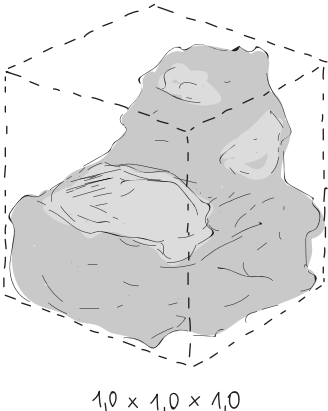
Barvna shema

Primer nameščanja ploščice

Gabariti

OBVEZNI ELEMENTI OZNAČEVANJA

Objekt označevanja mora biti dovolj trdno izdelan, da je nanj možno namestiti ploščico z obveznimi elementi (če je narejen iz lažjega materiala, je lahko tudi z vrvmi pritrjen na tla). Ploščica naj bo velikosti približno 15 x 20 cm, na kateri sta obvezna emblem EU in logotip “I feel Slovenia”. Poleg njiju je QR koda s povezavo na projekt in prostor za kratek osnovni opis inštalacije ter projekta. Zanimivo bi bilo tudi, da se na spletni strani “Slovenska platforma za trajnostno mobilnost” naredi posebej zavihek, kjer so prikazane vse inštalacije označevanja projektov trajnostne mobilnosti, opisan njihov namen in fizične podrobnosti. Za material ploščice je najbolje izbrati kamen ali les. Namesti se jo z nerjavečimi vijaki, pokončno ali ležeče, odvisno od oblike objekta oziroma po lastni presoji.

GABARITI IN LOKACIJA

Določimo dve velikosti objekta. Prva je manjša, omejena na približno 0,5 x 0,6 x 0,6 m in je namenjena sedišču za eno osebo. Druga je večja, omejena na približno 1,0 x 1,0 x 1,0 m in je lahko sedišče in objekt za plezanje. Velikost objekta je lahko odvisna tudi od velikosti in pomembnosti projekta, za katerega je postavljen. Lociran je lahko na začetku ali/in na koncu kolesarske proge ali peš poti. Naj bo blizu nje, pa vendar je dobro, da ima okrog sebe dovolj prostora, da lahko izstopa.

VIZUALIZACIJA 1

Prikazuje hipotetični urbani prostor in peš pot v parku, zraven katere je postavljena inštalacija iz kamnitega monolita.

Vizualizacija 1

Vizualizacija 2

VIZUALIZACIJA 2

Prikazuje realni ruralni prostor, natančneje bodočo kolesarsko povezavo med Bledom in Bohinjem, kjer je objekt označevanja le-te narejen iz korenin drevesa.

Referenčni primer 1

Referenčni primer 2

Referenčni primer 3

Referenčni primer 4

REFERENČNI PRIMERI

Referenčni primer 1: Kip Zlatoroga v Ribčevem Lazu v Bohinju, ki nakazuje na pravljico in skrivnostnost dežele, stoji na temelju iz neobdelanega kamna.

Referenčni primer 2: Stojalo za kolesa iz lesenega debla pred Gozdarskim inštitutom v Ljubljani.

Referenčni primer 3: Klop iz butane zemlje kot izdelek na delavnici, ki jo je organizirala revija Outsider.

Referenčni primer 4: Skulptura iz vezanih bambusovih palic v Frankfurtu.

Zasnova elementna označevanja želi preseči funkcijo informativnosti in s tem postati uporabni element, ki bogati dogajanje v javnem prostoru.

V nadaljevanju je podrobneje predstavljen razmislek o obeh aspektih, ki jih tak element poseduje: **preopznavnost** in **uporaba kot odgovor na dejavnosti ljudi v javnem prostoru**, kjer je predvidena namestitev objekta. Kako označiti zelene točke na vsem razumljiv in jasn način?

1. Prepoznavnost: Kot primer učinkovitega načina označevanja prepoznamo Knafelčevo markacijo. Ta ohranja jasnost, možnost raznolike uporabe oz. aplikacije na podlage ne glede na pogoje.

2. Uporaba: Na kakšne načine ljudje uporabljamo javni prostor, v kolikor ta nima specifične opreme, ki bi določala njegovo uporabo? Je lahko predmet ozaveščanja istočasno tudi uporaben element, ki spodbuja zadrževanje na točki umestitve v prostor?

Na podlagi navedenih smernic oblikujemo prostorsko markacijo, ki s svojo pojavnostjo odgovarja na potrebe označevanja ter je istočasno kakovosten pripomoček in spodbujevalec javnega življenja. S tem omogočimo zadrževanje na točki označbe in posledično učinkovitejšo ozaveščanje.

Ker je predmet ozaveščanja **sestavljen iz več spremenljivih delov**, lahko z izbiro usrezne kombinacije odgovarja na postavitev v raznolike mikroprosotore ter posledično na raznolike dejavnosti pri tem pa ohranja sporočilnost z jasno oznako in oblikovno prepoznavnostjo.

Materialnost sledi načelom trajnosti in odpornosti na zunanje vplive ter vandalizem: krožni element in barvanega lesa, ki ga je po potrebi mogoče zamenjati ter betonski podstavki, ki lahko tudi po morebitni odstranitvi 'markacije' ostanejo uporabna sedala.

izhodišča: 01 prepoznavnost

Prvo izhodišče zasnove predstavlja prepoznavnost. Kako v (javnem) prostoru učinkovito označiti točke na vsem razumljiv in jasen način?

Kot primer učinkovitega načina označevanja prepoznamo Knafelčevo markacijo. Ta ohranja jasnost, možnost raznolike uporabe oz. aplikacije na podlage ne glede na pogoje.

KAJ JE MARKACIJA V MESTNEM OKOLJU?

Knafeljčeva urbana uprema?

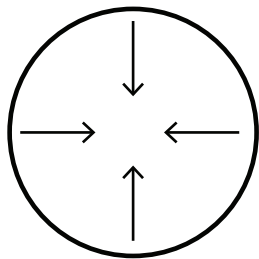

“Ob dobro izhojenih poteh ga le mimogrede ošvrknemo s pogledom, na slabšem terenu ali v megli pa postane dragocen zaveznik in pogosto, ne da bi se tega zavedali, tudi rešitelj življenj. Ta mesec mineva že 94. leto, odkar je bila uporaba markacije standardizirana in kodificirana. Po njenem avtorju jo imenujemo tudi Knafelčeva markacija; prav gotovo je ena izmed ikoničnih slovenskih oblikovalskih dosežkov in bi jo lahko postavili ob bok stolu Rex, kiosku K67 in telefonu Iskra ETA”

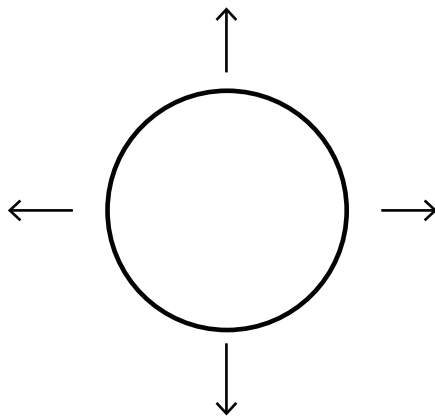
– Miloš Kosec: Knafelčeva oblikovalska ikona

prvo izhodišče: koncept prepoznavnosti

izhodišča: 02 dejavnosti v javnem prostoru

središčno usmerjene dejavnosti

dejavnosti usmerjene navzven

Drugo izhodišče temelji na razmisleku o raznoliki uporabi javnega prostora in aktivnostih, ki se v njem odvijajo na vsakodnevni ravni.

Dejavnosti pri vsakodnevni uporabi javnega prostora razvrščene v tri kategorije:

- povezovalno
- intimno
- ▲ prehodno

- poslušanje glasbe	○ ●
- pogovor po telefomu	● ▲
- branje	●
- rekreacija	● ▲
- nakupovanje	● ▲
- premišljevanje	●
- sproščanje in meditacija	●
- delo	●
- domača naloga	○ ●
- socializacija	○
- učenje	●
- skupnostno udejstvovanje	○

Poleg tega nas je zanimalo tudi, na kakšne načine ljudje uporabljamo javni prostor, v kolikor ta nima specifične opreme, ki bi določala njegovo uporabo. Pri tem smo predpostavili zadrževanje na lokaciji. Prepoznali smo dva vzorca: **središčno usmerjene dejavnosti**, vezane na socializacijo in povezovanje ter individualne **dejavnosti usmerjene izven središča točke zadrževanja**.

izhodišča: 03 referenčni primeri

priemer objekto centralne zasno:

središčno usmerjene dejavnosti

Notranje dvorišče azila za ostarele duhovnike, Sevilla, Španija

dejavnosti usmerjene navzven

Bjarke Ingles Group: Superkilen, Kopenhagen, Danska

materialnost in oblikovanje:

materialnost

Plečnikova klop

oblikovanje

Plečnikov količek

barva

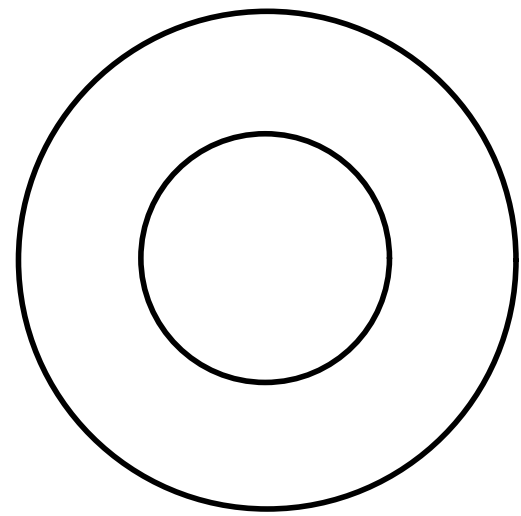

kip Franceta Prešerna

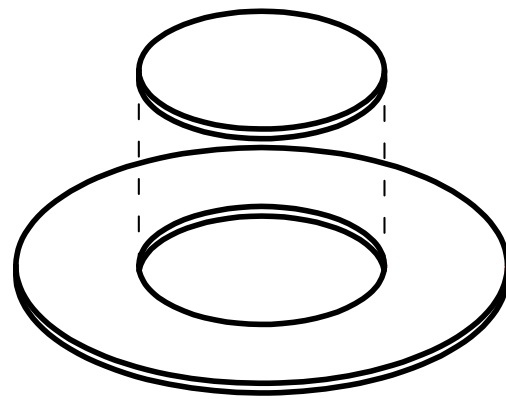
Izbira referenčnih primerov pogojujeta dva kriterija: že **obstoječi centralno zasnovani urbani elementi** ter **materialnost in oblikovanje**.

Bogat vir slednje predstavljajo Plečnikovi elementi javnih ureditev. Izbira barve pa temelji na podobi bakrenih kupov na betonskih podstavkih, ki s časom pridobijo značilno turkizno barvo.

zasnova: 01 koncept

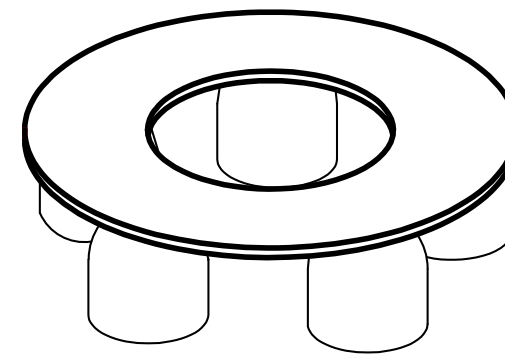
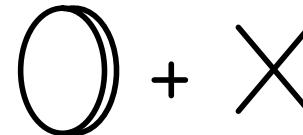
element označevanja

informativnost + uporabnost

informacijska
tabla

spremenljivka

urbana oprema

Na podlagi navedenih premislekov zanjemo prostorsko markacijo, ki jo sestavljajo **trije ključni elementi: uporabni del – klop ali miza, informacijski del (tabla) ter spremenljivka.**

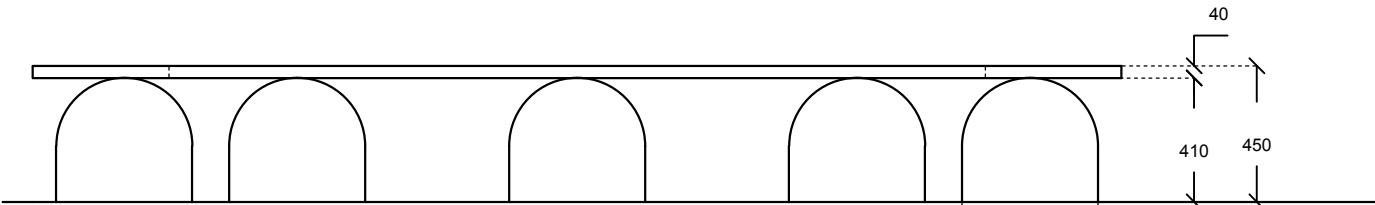
Glede na mesto postavitve se izbere ustrezno velikost uporabnega objekta – markacijskega obroča ter vrsto spremenljivke. Kombinacije na različne načine spodbujajo zadrževanje na točki označeva.

Informacijska tabla krožne oblike je umeščena v sam obroč, nanjo pa se umesti ključne podatke o projektu.

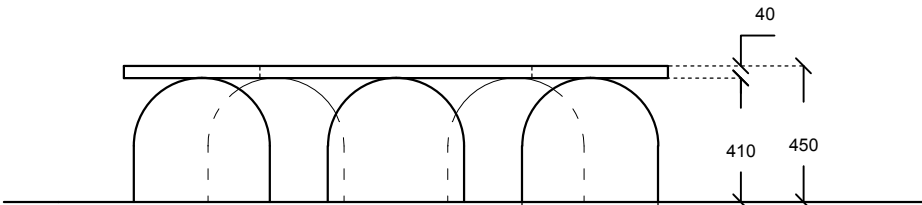
Predvidene spremenljivke zajemajo: drevo, ulično svetilko ali rožišče – višje koristo za rastline, lahko tudi manjšo skupnostno gredico valjaste oblike.

Objekt označevanja deluje tudi brez spremenljivke, kot samostojni element v prostoru. V kolikor se markacijski obroč odtrani pa na lokaciji ostane gruča betonskih količkov, ki lahko služijo za posedanje.

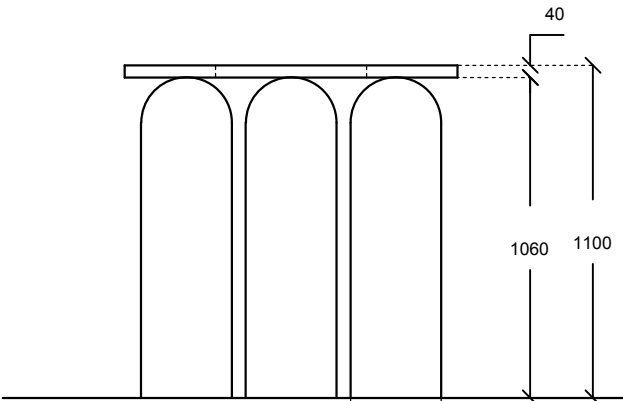
zasnova: 02 risbe

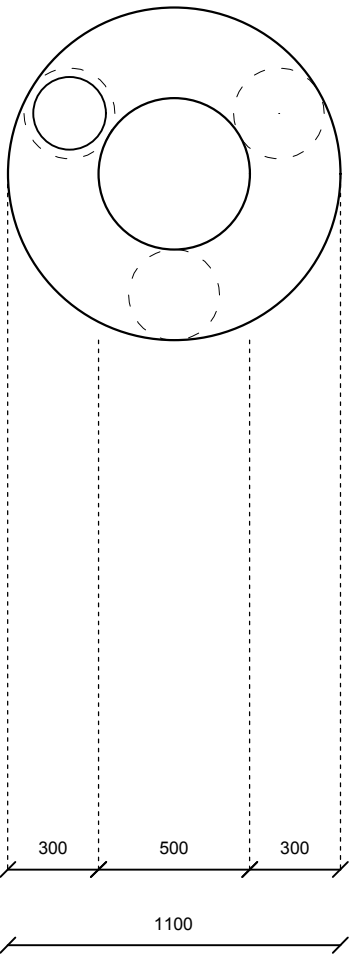
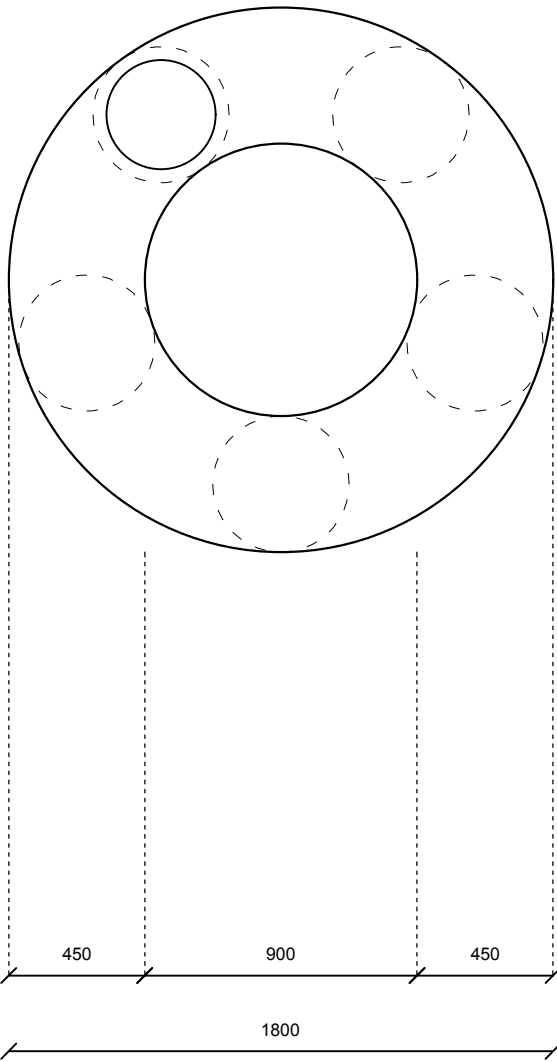
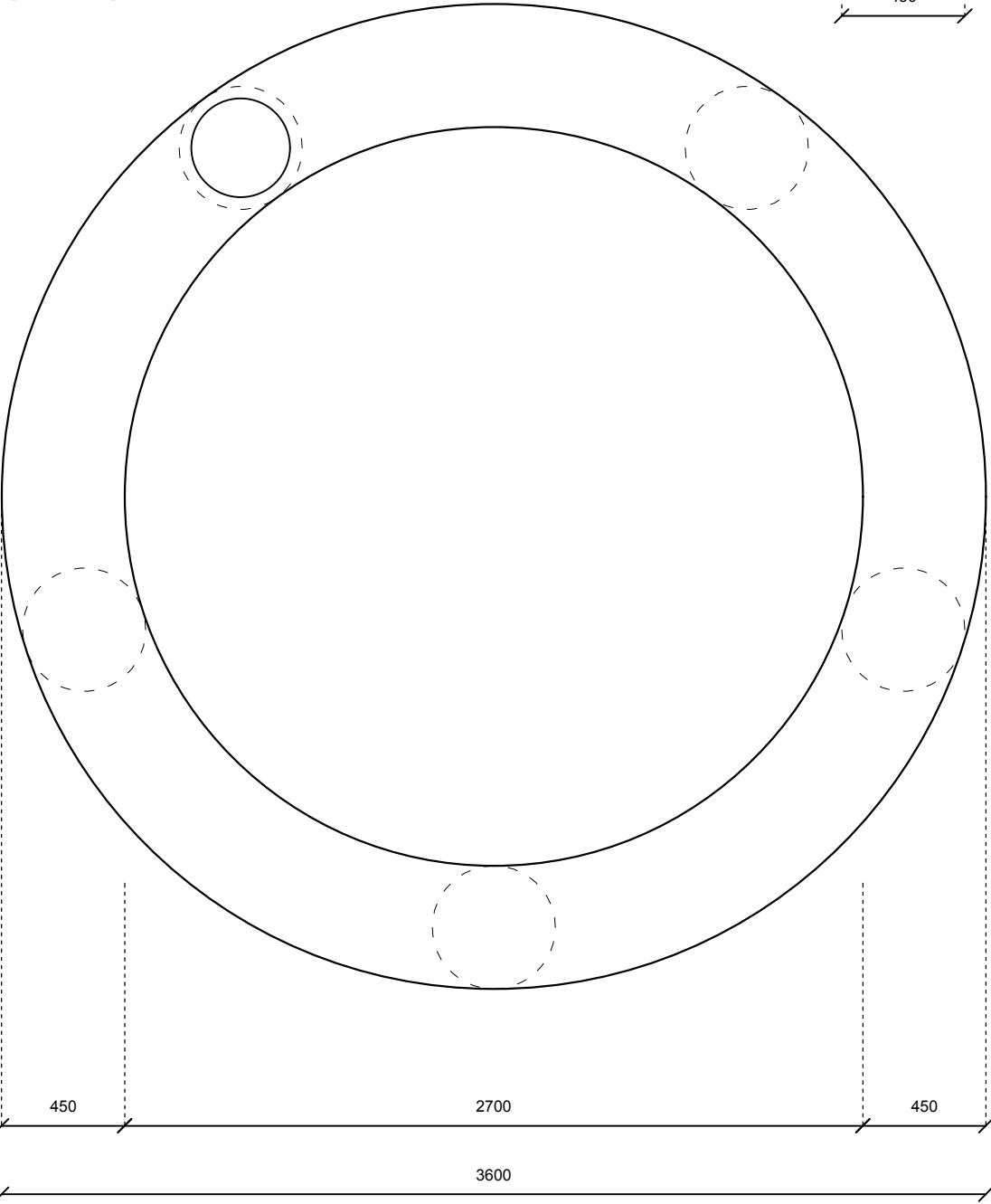
klop za skupnost

klop za počitek

mestna miza

tloris in pogled posameznega elementa
merilo 1 : 25

dimenzije v milimetrih

zasnova: 03 grafično oblikovanje informacijskega dela

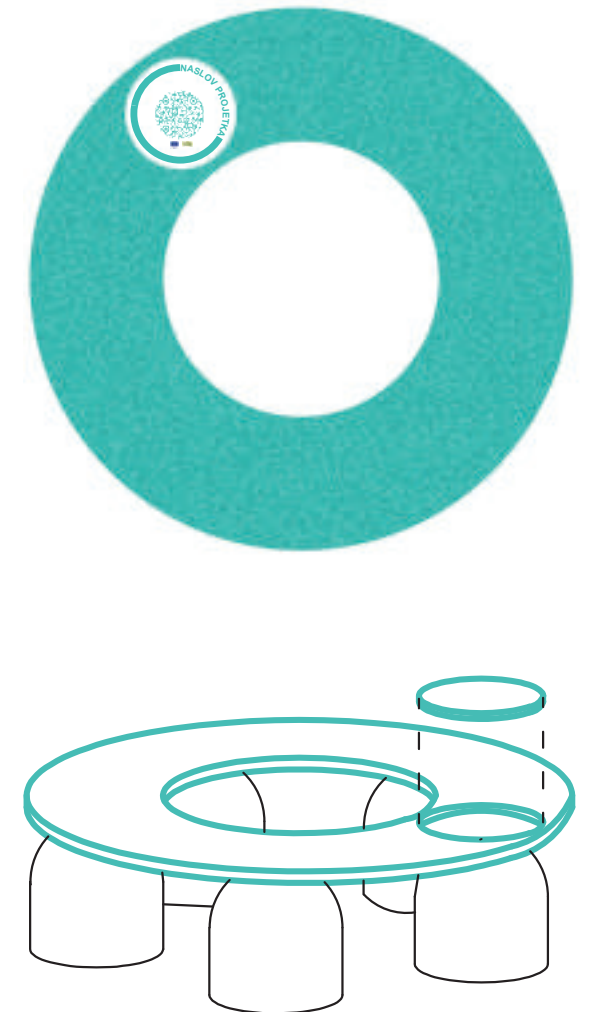

Razporeditev obveznih elementov na informacijski del je jasna in enostavna ter ohranja idejo markacije. **Informacijska tabla postane del celotne grafične podobe elementa označevanja.** Naslov projekta predstavlja mejo označevanja, ki jo, glede na dolžino naslova, dopolni debela linija obrobe.

Na informacijsko tablo so umeščeni le ključni oz. obvezni elementi, saj si lahko mimoidoči več o projektu prebere s skeniranjem QR kode, ki je prav tako grafično implementirana v celotno podobo nosilca informacij.

font: Arial

šifra barve: R 69, G 188, B 181

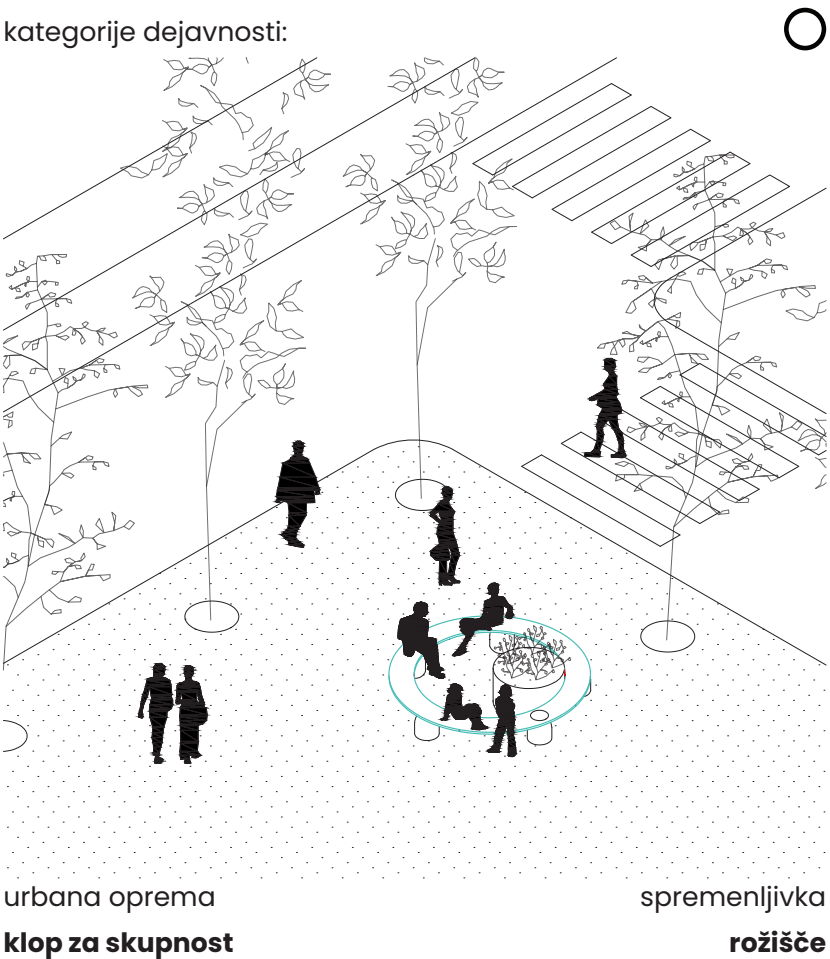

primer umestitve table na markacijski obroč

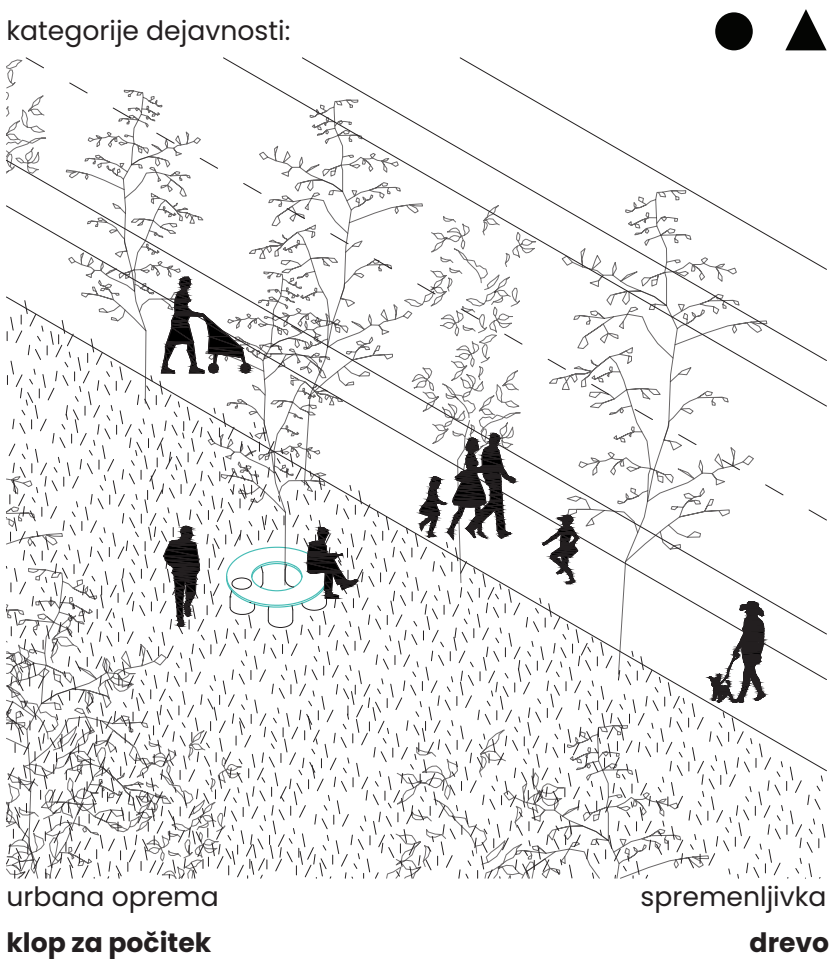
podoba informacijske table

merilo 1 : 2

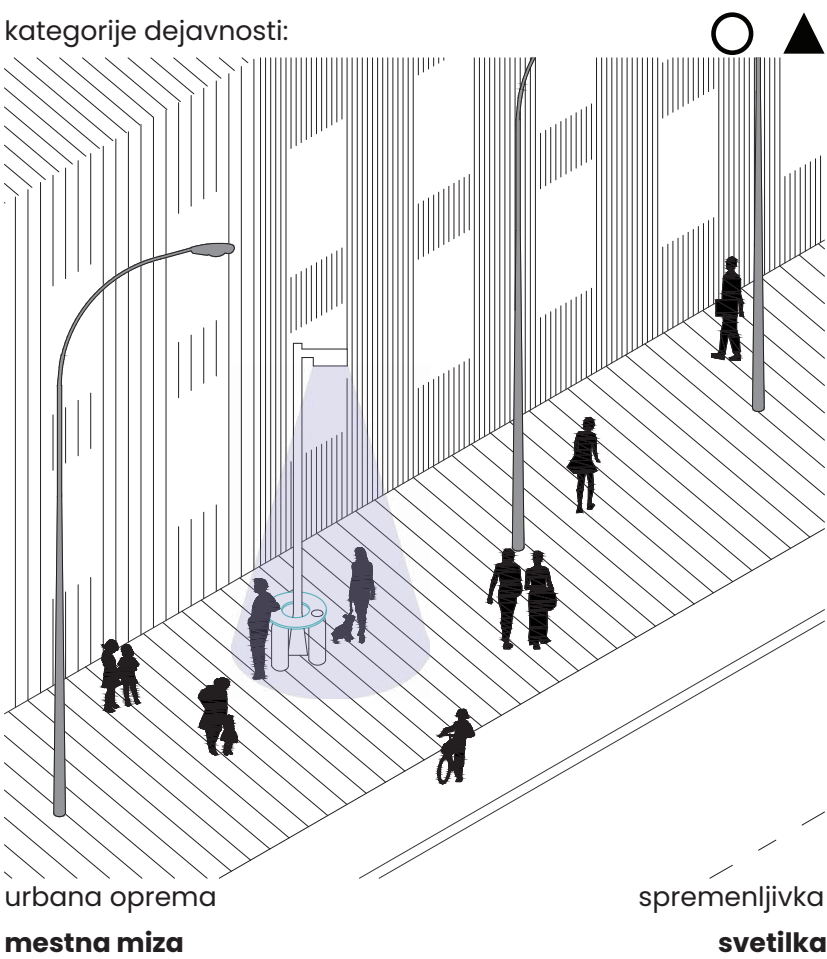
zasnova: 04 implementacija v različne prostorske situacije

Velika skupna klop skupaj z ogniščem – rožoščem tvori prostor druženja sredi mesta.

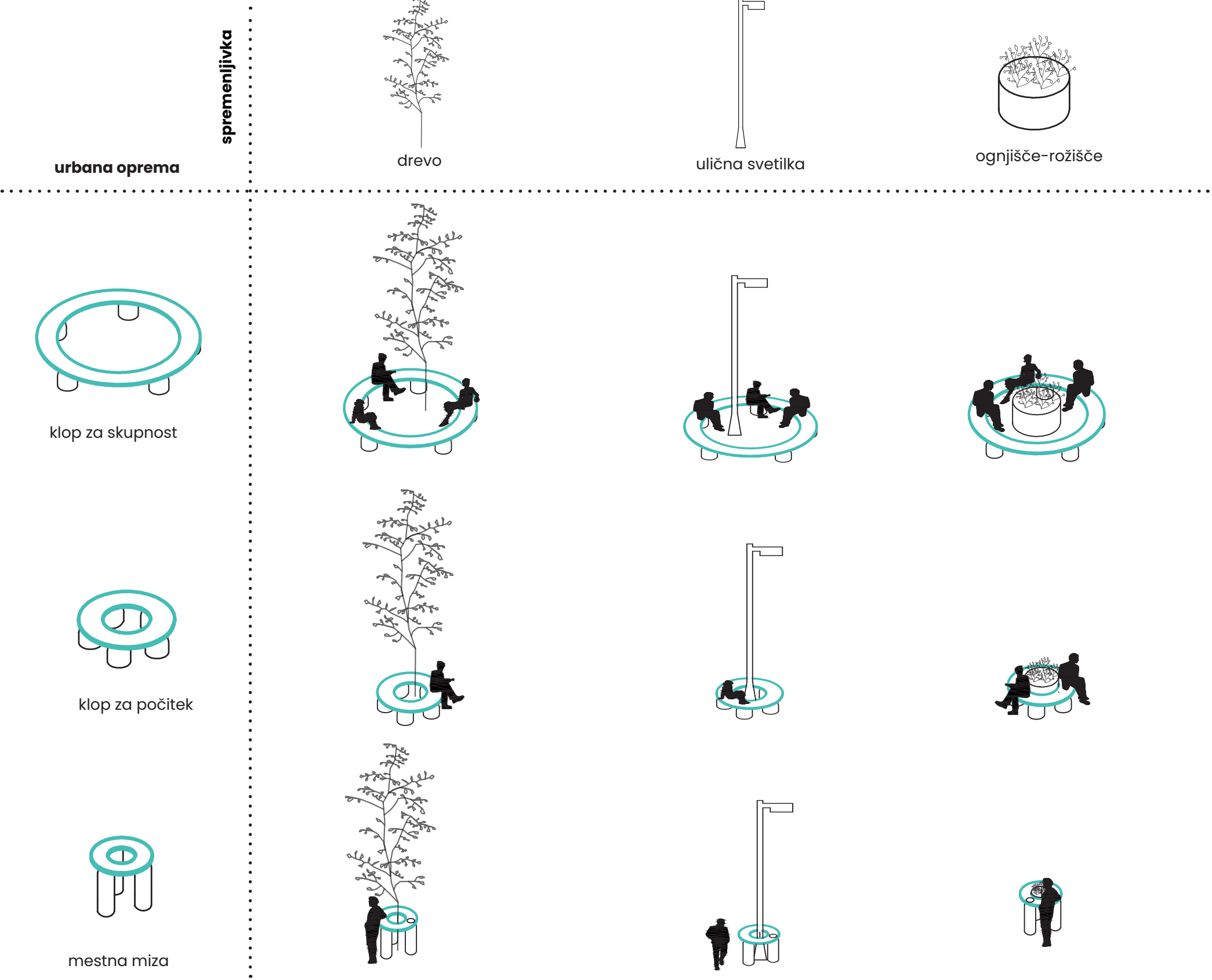
Manjša klop okoli drevesa ustvari kotiček za odmik in opazovanje mestnega vrveža.

Mestna mizica ustvari točko, kjer se lahko med sprehodom po mestu ustavimo, spočijemo prepolne roke, se oglasimo na telefon.

aksonometrični prikazi postavitve v različne prostore

zasnova: 05 možne kombinacije

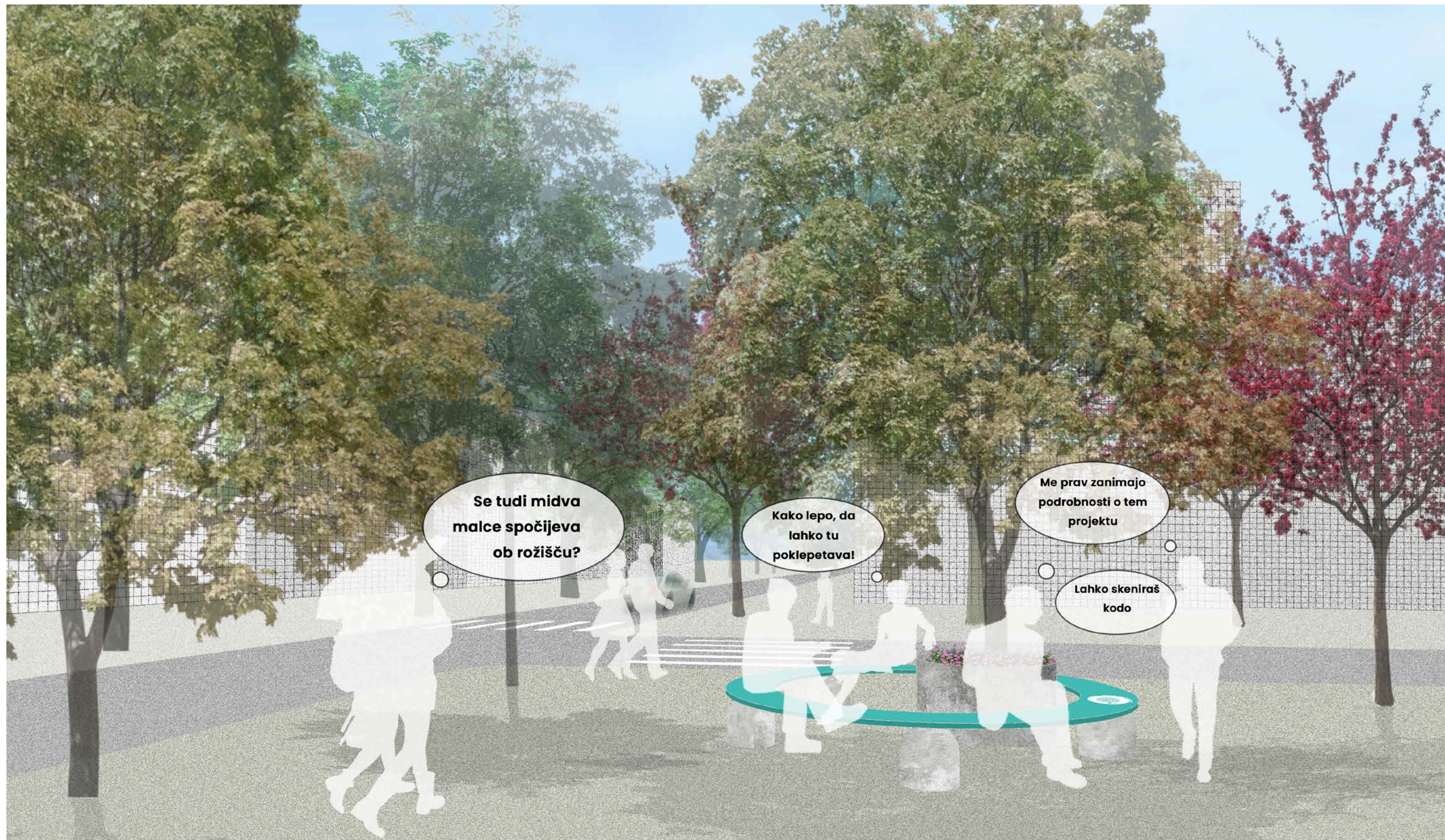

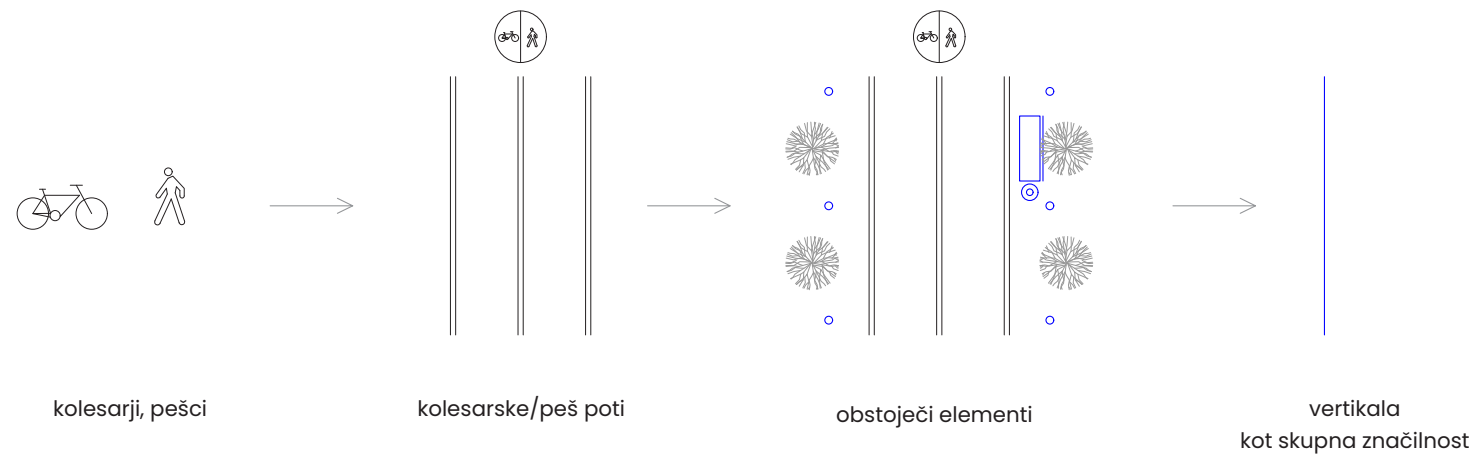
S predlaganimi tremi oblikami urbane opreme, je **možno tvorjenje različnih prostorov**. Z implementacijo urbanih spremenljivk se tvorijo prostori s svojevrstnimi kvaliteta-mi, prav tako kot se prilagajajo lokaciji svoje umestitve.

Prilagava predlog treh urbanih spremenljivk ter možnost tvorjenja kombinacij z urbano opremo.

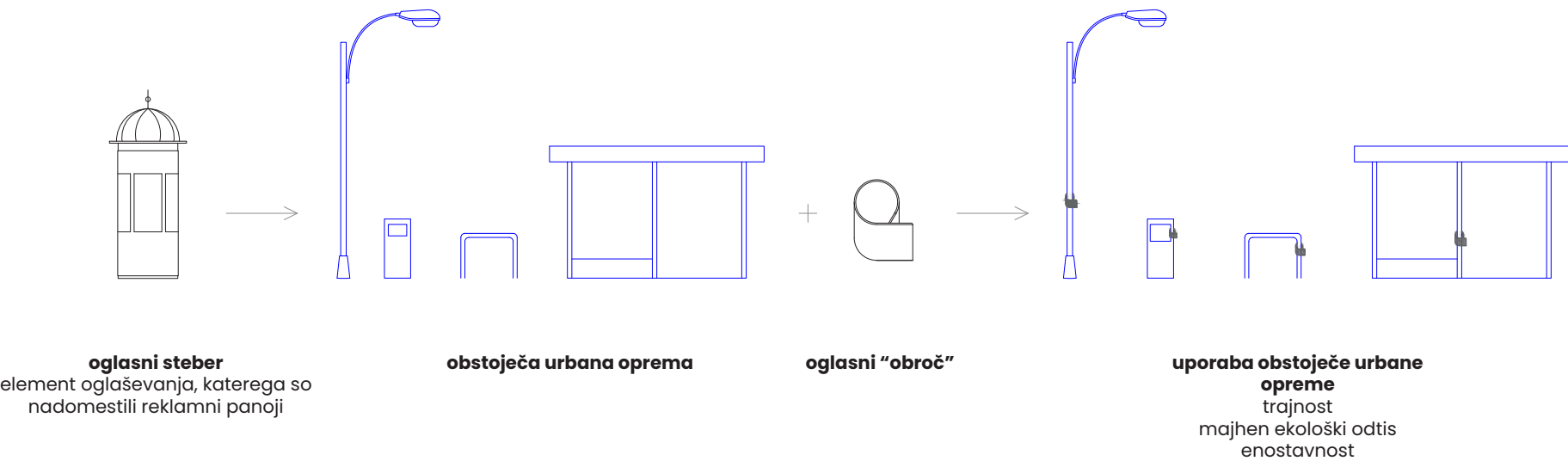
tabela možnih kombinacij urbane opreme in spremenljivke

prostorski prikaz

izhodišče zasnove

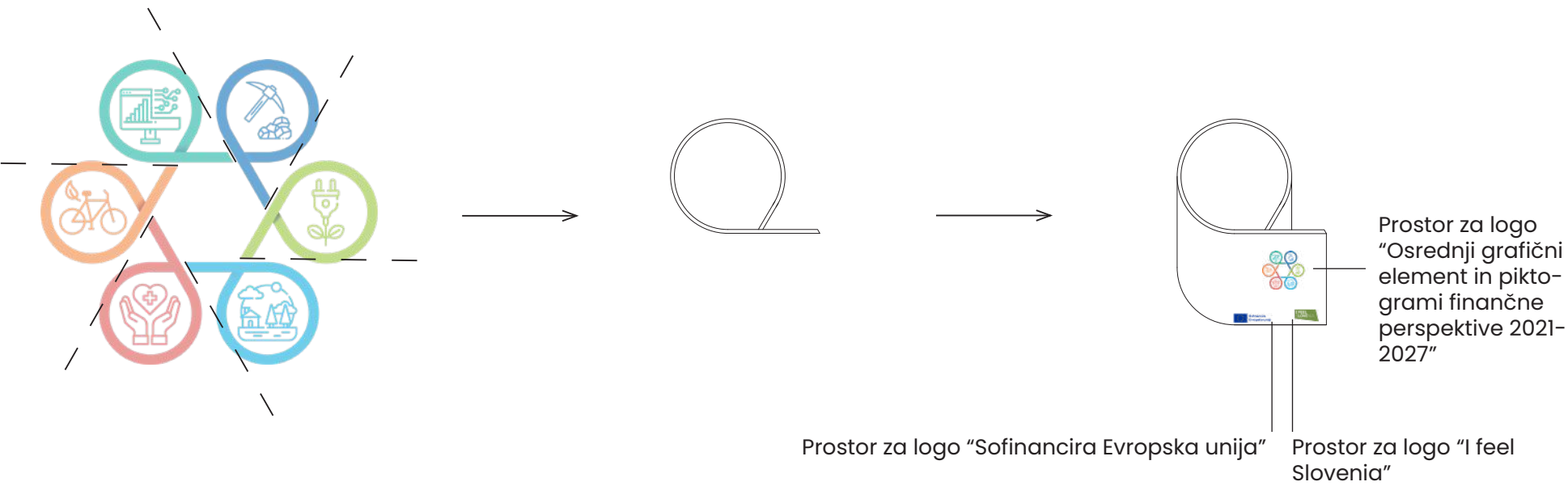
koncept

Izhodišče projekta je razmislek o tem, kateri elementi urbane opreme so že prisotni ob sprehodu ali kolesarjenju po mestu. Kateri oglasni element je bil prisoten v preteklosti in ga danes vse pogostejše nadomeščajo oglasni reklamni panoji ob cestah, ki kvarijo izgled urbanega prostora. Kot primer dobre prakse oglaševanja v preteklosti, ki danes vedno bolj izginja iz mestnega prostora, lahko štejemo oglasni steber. Gre za dober primer urbanega oglaševanja manjšega merila, opaznega pešcem in kolesarjem. Iz tega izhaja razmislek o tem, kako bi lahko dopolnilni element izpolnjeval enako funkcijo kot jo imata oglasni steber in plakat, vendar da je le ta bolj prijazen pešcem in kolesarjem.

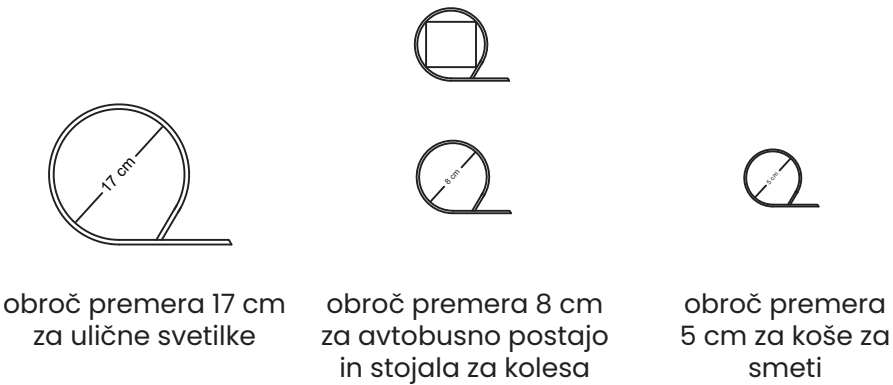
Osrednja ideja je uporaba obstoječih elementov urbane opreme, ki so vedno prisotni ob peš in kolesarskih poteh, tako da jih le ti najlažje opazijo. Logo Evropske kohezijske politike (EKP) je sestavljen iz šestih med seboj povezanih krogov različnih barv. Oblika asociira na obroč. Obroč, kot element, omogoča pritrjevanje na različne elemente urbane opreme. Je prepoznaven element, katerega uporabnik v prostoru hitro zazna. Tako bo ob pojavljanju na različnih elementih urbane opreme hitro prišel v zavest meščanov. Hkrati omogoča prenos ideje oglasnega stebra na elemente urbane opreme, ki so vseprisotni ob kolesarskih in peš poteh. Pri njegovem nameščanju ne potrebujemo dodatne konstrukcije, saj se enostavno pritrdi na že obstoječe elemente. S tem je zadoščen trajnostni vidik, majhen ekološki odtis, enostavno vzdrževanje in njegova zamenjava.

Ideja je uporaba enotnega elementa (obroča) za pritrjevanje na vertikalne dele elementov urbane opreme. Obroči so različnih dimenzij. Velikost je odvisna od tega, za kateri element urbane opreme gre (ulična svetilka, steber, ograja, smetnjak, avtobusna postaja), uporabi se ga na najbolj relevantnih in obljudenih delih mesta.

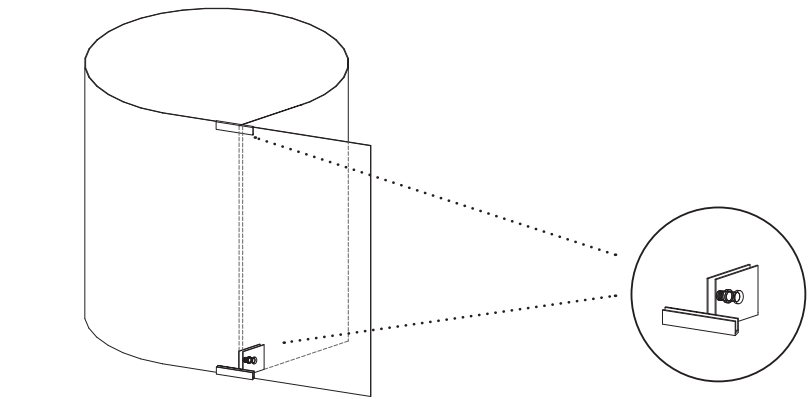
Obroče se zlahka namesti, zamenja ali odstrani. Zasnova omogoča, da se tekom trajanja projekta nove elemente enostavno vzdržuje.

tloris in shema zasnove

shematski tloris obročev različnih dimenzij
merilo 1 : 10

aksonometrija obroča in podkonstrukcijskega elementa

Logo "Evropska sredstva povezujejo" sestavlja šest med seboj povezanih krogov, s podaljšano stranico. Posamezni krog in stranica sta izhodišče za oblikovanje elementov označevanja EKP. 1/6 loga oziroma en del predstavlja tloris elementa, ki ohranja enako razmerje kot jih imajo posamezni deli loga. Takšen element je primeren za pritrjevanje na vertikalne dele urbane opreme. Ker se želi z njim seznanjati širšo javnost o EKP, se ga pritrdi na elemente urbane opreme, ki so najpogostejše uporabljeni s strani pešcev in kolesarjev: na uličnih svetilkah, ki se nahajajo ob kolesarskih in peš poteh, na stojalih za zaklepanje koles, na avtobusnih postajah in na koših za smeti. Ob pojavljanju enakega elementa na različnih elementih urbane opreme, bo hitro postal prepoznaven element urbanega prostora.

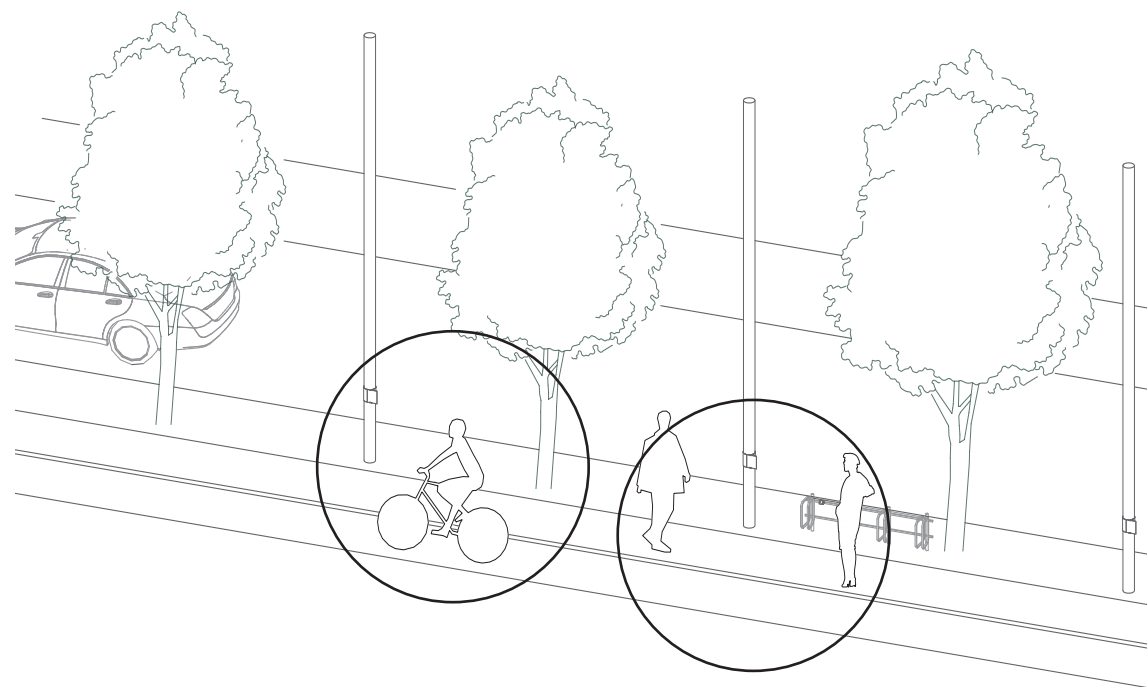
Obroč je treh različnih dimenzij. Dimenzija obroča je odvisna od tega na kateri element urbane opreme se obroč pritrdi (ulična svetilka, avtobusna postaja in stojalo za kolesa ter koš). Za posamezni obroč so predvidene okvirne dimenzije: za obroč, ki poteka okrog ulične svetilke cca 17 cm, obroč, ki poteka okrog postaje in stojala za kolesa cca 8 cm ter za obroč, ki poteka okrog koša za smeti cca 5 cm. Dimenzije so okvirne in se jih lahko spreminja, vendar je potrebno ohranjati enako razmerje vseh ostalih stranic.

Obroč je izdelan iz ukrivljenega aluminija. Aluminijasti obroč se ovije okrog delov urbane opreme. Obroč je enostaven za namestitve, saj se ga pritrdi na že obstoječe elemente, s čimer ne potrebujemo nobene dodatne podkonstrukcije. Hkrati se ga zlahka zamenja oziroma odstrani po preteku omenjenega obdobja.

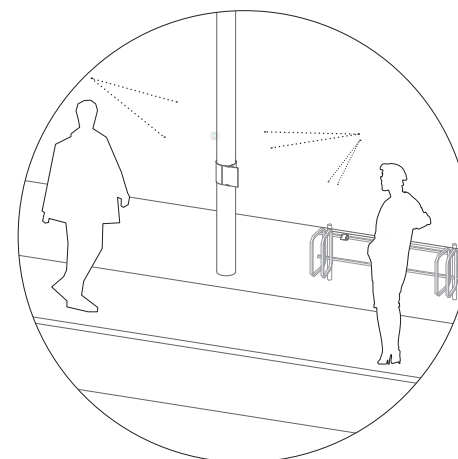
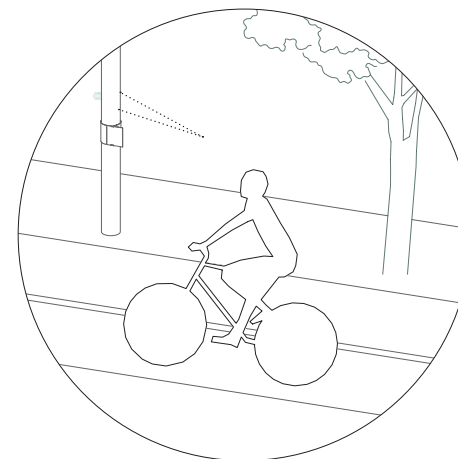
Na sprednji - najbolj vidni - strani obroča je prostor za logo "Evropska sredstva povezujejo", logo "Sofinancira Evropska unija" ter logo "I feel Slovenia".

tloris in plašč obroča premera 17 cm (obroč za ulično svetilko)
merilo 1 : 5

shematski tloris obročev različnih dimenzij

Aluminijasti obroč se enostavno ovije okrog vertikalnih (lahko tudi horizontalnih) delov urbane opreme. Za spajanje se uporabita dva majhna kovinska elementa, ki se ju zgoraj in spodaj zatakne na stiku dveh delov plašč, na zadnji strani se uporabi vijak, ki hkrati omogoča fiksno pritrditev na element urbane opreme.

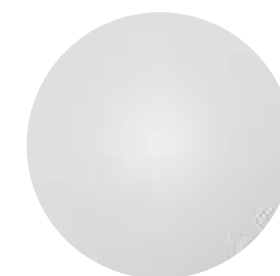
Aluminijasta plošča je debeline 2 mm in je srebrne barve. Izbrana debelina bo omogočila enostavno namestitev okrog elementov. Nanjo se vgravirajo vsi potrebni logotipi. Na shemah je prikazan samo obroč za ulično svetilko, pri ostalih dveh dimenzijah (premer 8 cm in 5 cm), je razmerje enako in zato ni prikazano na shemah.

Obroč se nahaja na elementih urbane opreme, ki se pojavljajo ob najbolj obljudenih peš in kolesarskih poteh.

Ko hodimo O-krog po mestu nam obroči, pritrjeni na ulične svetilke, stojala za zaklepanje koles, koše za smeti in avtobusne postaje, sporočajo in opominjajo na EKP, ki jih sofinancira Evropska unija. Po preteku projekta, se obroče O-krog po mestu enostavno odstrani, brez sledi na urbani opremi.

aluminij

tekstura Al

vgraviran logo
na aluminijasto
ploščo

materialnost, barvna shema